

Bruxelles, 23. listopada 2019.
(OR. en)

8498/19

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0330/A(COD)**

**CODEC 929
FRONT 143
SIRIS 73
COMIX 210
PE 189**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP, Uredbe (EU) br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu i postupak ispravka (Strasbourg, 17. travnja 2019. i Strasbourg, 22. listopada 2019.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o ovom zakonodavnom predmetu u prvom čitanju.

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

Očekivalo se da će ovaj predmet² biti podvrgnut postupku ispravka³ u novom sazivu Europskog parlamenta nakon što je prethodni saziv Parlamenta donio svoje stajalište u prvom čitanju.

II. GLASOVANJE

Na sjednici 17. travnja 2019. i nakon neformalnih međuinstitucijskih pregovora Europski parlament usvojio je amandman 512 (bez pravno-jezične redakture) na prijedlog Komisije i zakonodavnu rezoluciju u cilju donošenja navedenog prijedloga, koji predstavljaju stajalište Europskog parlamenta u prvom čitanju, kao i amandman 513 (kojim se odobrava zajednička izjava). Ono odražava privremeno postignuti dogovor među institucijama.

Nakon što su pravnici lingvisti izradili završnu verziju donesenog teksta, Europski parlament 22. listopada 2019. odobrio je ispravak stajališta donesenog u prvom čitanju.

S tim ispravkom Vijeće bi trebalo moći odobriti stajalište Europskog parlamenta kako je navedeno u Prilogu⁴ ovoj napomeni, čime se završava prvo čitanje za obje institucije.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² 8507/19.

³ Članak 241., Poslovnik EP-a.

⁴ Tekst ispravka naveden je u Prilogu. Prikazan je u obliku pročišćenog teksta u kojemu su izmjene prijedloga Komisije istaknute podebljanim slovima i kurzivom. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Europska granična i obalna straža *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP, Uredbe (EU) br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća (COM(2018)0631 – C8-0406/2018 – 2018/0330A(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2018)0631),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 2., članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) i članak 79. stavak 2. točku (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C8-0406/2018),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 12. prosinca 2018.⁵,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 6. veljače 2019.⁶,
- uzimajući u obzir odluku Konferencije predsjednika od 21. ožujka 2019. kojom se Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove daje ovlast da razdijeli navedeni prijedlog Komisije i na temelju njega sastavi dva zasebna zakonodavna izvješća,
- uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 1. travnja 2019. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove i mišljenje Odbora za proračune (A8-0076/2019),

⁵ SL C 110, 22.3.2019., str. 62.

⁶ Još nije objavljeno u Službenom listu.

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
2. odobrava zajedničku izjavu Parlamenta, Vijeća i Komisije priloženu ovoj Rezoluciji;
3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
4. nalaže svojem predsjedniku/svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 17. travnja 2019. radi donošenja Uredbe (EU) 2019/... Europskog parlamenta i Vijeća o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) te članak 79. stavak 2. točku (c),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁹,

⁷ SL C 110, 22.3.2019., str. 62.

⁸ Mišljenje od 6. veljače 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁹ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019.

budući da:

- (1) Cilj je politike Unije u području upravljanja vanjskim granicama razvoj i provedba europskog integriranog upravljanja granicama na nacionalnoj razini i razini Unije, što je nužna posljedica slobodnog kretanja osoba unutar Unije i temeljna sastavnica područja slobode, sigurnosti i pravde. Europsko integrirano upravljanje granicama ključno je za unaprjeđenje upravljanja migracijama. Cilj je učinkovito upravljati prelascima vanjskih granica i rješavati izazove povezane s migracijama i mogućim budućim prijetnjama na tim granicama, te tako doprinijeti borbi protiv teških kaznenih djela s prekograničnim obilježjem i osigurati visoku razinu unutarnje sigurnosti u Uniji. Istodobno je nužno postupati uz puno poštovanje temeljnih prava i na način kojim se štiti slobodno kretanje osoba u Uniji.

- (2) Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije uspostavljena je Uredbom Vijeća (EZ) br. 2007/2004¹⁰. Od preuzimanja svoje dužnosti 1. svibnja 2005. ta agencija uspješno pomaže državama članicama u provedbi operativnih aspekata upravljanja vanjskim granicama zajedničkim operacijama i brzim intervencijama na granicama, analizom rizika, razmjenom informacija, odnosima s trećim zemljama te vraćanjem vraćenika.

¹⁰ Uredba Vijeća (EZ) br. 2007/2004 od 26. listopada 2004. o osnivanju Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 349, 25.11.2004., str. 1.).

- (3) Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije preimenovana je u Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”), **koja se uobičajeno naziva Frontex**, te su njezine zadaće proširene uz puni kontinuitet svih njezinih aktivnosti i postupaka. Ključne uloge Agencije trebale bi biti: uspostavljanje tehničke i operativne strategije kao dijela provedbe višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama; praćenje učinkovitog funkcioniranja nadzora državne granice na vanjskim granicama; provedba analize rizika i procjena ranjivosti; pružanje veće tehničke i operativne pomoći državama članicama i trećim zemljama u obliku zajedničkih operacija i brzih intervencija na granicama; osiguravanje praktične provedbe mjera u situacijama u kojima se zahtijeva hitno djelovanje na vanjskim granicama; pružanje tehničke i operativne pomoći kroz potporu operacijama traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru; te organizacija, koordinacija i provedba operacija vraćanja i intervencija vraćanja ■ .

- (4) Od početka migracijske krize 2015. Komisija je poduzela važne inicijative ***te je predložila niz mjera radi jačanja zaštite*** vanjskih granica ***i ponovne uspostave normalnog funkcioniranja schengenskog područja***. Prijedlog o znatnom širenju mandata Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama predstavljen je u prosincu 2015. te je oko njega 2016. ***brzo*** postignut dogovor. Slijedom toga, nova uredba, Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ stupila je na snagu 6. listopada 2016.

¹¹ Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 863/2007 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Vijeća (EZ) br. 2007/2004 i Odluke Vijeća 2005/267/EZ (SL L 251, 16.9.2016., str. 1.).

- (5) Međutim, i dalje postoji potreba za daljnjim poboljšanjem okvira Unije u području nadzora vanjskih granica, vraćanja, ***borbe protiv prekograničnog kriminaliteta i azila***. U tu svrhu te radi dodatne potpore postojećim i budućim predviđenim operativnim djelovanjima europska granična i obalna straža trebala bi se reformirati tako da se ojača mandat Agencije i, posebice, tako da joj se osiguraju potrebni kapaciteti u obliku stalnih snaga europske granične i obalne straže („stalne snage”) ***Stalne snage trebale bi postupno ali brzo dosegnuti strateški cilj od 10 000 pripadnika operativnog osoblja, kako je navedeno u Prilogu I., s izvršnim ovlastima, ako je to primjenjivo,*** radi pružanja državama članicama djelotvorne potpore na terenu u aktivnostima zaštite vanjskih granica, ***borbe protiv prekograničnog kriminaliteta*** i znatnog intenziviranja učinkovitog ***i održivog*** procesa vraćanja nezakonitih migranata. ***Takav kapacitet od 10 000 pripadnika operativnog osoblja predstavlja maksimalni raspoloživi kapacitet potreban za učinkovito pokrivanje postojećih i budućih operativnih potreba za operacije u vezi s granicama i operacije vraćanja u Uniji i trećim zemljama, uključujući kapacitet za brzu reakciju za suočavanje s budućim krizama.***

- (6) *Komisija bi trebala provesti preispitivanje ukupnog broja i sastava stalnih snaga, uključujući veličinu doprinosa pojedinačnih država članica stalnim snagama, kao i njihova osposobljavanja, stručnosti i profesionalnosti. Komisija bi do ožujka 2024., prema potrebi, trebala predstaviti odgovarajuće prijedloge izmjena priloga I., II., III. i IV. U slučaju da ne predstavi prijedlog, Komisija bi trebala navesti razloge za to.*
- (7) *Provedba ove Uredbe, osobito uspostava stalnih snaga, uključujući nakon preispitivanja stalnih snaga koje provodi Komisija, trebala bi podlijegati višegodišnjem financijskom okviru.*

- (8) Europsko vijeće u zaključcima od 28. lipnja 2018. pozvalo je na daljnje jačanje uloge pružanja potpore koju ima Agencija, među ostalim pri suradnji s trećim zemljama, s pomoću većih resursa i proširenog mandata kako bi se osigurao djelotvoran nadzor vanjskih granica i znatno intenziviralo učinkovito vraćanje nezakonitih migranata.
- (9) Potrebno je učinkovito praćenje prelaska vanjskih granica, rješavanje izazova povezanih s migracijama i mogućih budućih prijetnji na vanjskim granicama, osiguravanje visoke razine unutarnje sigurnosti u Uniji, zaštita funkcioniranja schengenskog područja te poštovanje sveobuhvatnog načela solidarnosti. Ta bi djelovanja i ciljevi trebali biti popraćeni proaktivnim upravljanjem migracijama, uključujući potrebne mjere u trećim zemljama. U tu svrhu potrebno je konsolidirati europsku graničnu i obalnu stražu i dodatno proširiti mandat Agencije. ■

■

- (10) Pri provedbi europskog integriranog upravljanja granicama trebalo bi osigurati koherentnost s ostalim ciljevima politike ■ .
- (11) *Europsko integrirano upravljanje granicama, koje se temelji na četverorazinskom modelu za nadzor pristupa, obuhvaća mjere u trećim zemljama, kao što su one u okviru zajedničke vizne politike, mjere sa susjednim trećim zemljama, mjere nadzora državne granice na vanjskim granicama, analiza rizika te mjere unutar schengenskog područja i vraćanje.*

- (12) Odgovornost za provedbu europskog integriranog upravljanja granicama trebali bi dijeliti Agencija i nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode operacije zaštite državne granice na moru i bilo koje druge zadaće nadzora državne granice, kao i nacionalna tijela nadležna za vraćanje. Iako države članice zadržavaju primarnu odgovornost za upravljanje svojim vanjskim granicama u vlastitom interesu i u interesu svih država članica te su odgovorne za izdavanje odluka o vraćanju, Agencija bi trebala podupirati primjenu mjera Unije koje se odnose na upravljanje vanjskim granicama i vraćanje jačanjem, ocjenjivanjem i koordinacijom djelovanja država članica koje provode te mjere. ***Aktivnosti Agencije trebale bi nadopunjavati djelovanja država članica.***

- (13) Radi osiguravanja djelotvorne provedbe europskog integriranog upravljanja granicama i povećanja učinkovitosti politike Unije u pogledu vraćanja trebalo bi uspostaviti europsku graničnu i obalnu stražu. Trebalo bi joj pružiti potrebne financijske i ljudske resurse te opremu. Europska granična i obalna straža trebala bi se sastojati od Agencije i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, kao i nacionalnih tijela nadležnih za vraćanje. Kao takva će se oslanjati na zajedničko korištenje informacija, kapaciteta i sustava na nacionalnoj razini te na reakciju Agencije na razini Unije.

- (14) Europskim integriranim upravljanjem granicama ne mijenjaju se odgovarajuće nadležnosti Komisije i država članica u području carine, posebno u pogledu kontrola, upravljanja rizicima i razmjene informacija.
- (15) Razvoj politike i prava o nadzoru vanjskih granica i vraćanju, uključujući razvoj ***višegodišnje strateške politike*** za europsko integrirano upravljanje granicama, i dalje je odgovornost institucija Unije. Trebalo bi zajamčiti blisku koordinaciju Agencije i tih institucija.

- (16) Djelotvornu provedbu europskog integriranog upravljanja granicama od strane europske granične i obalne straže trebalo bi osigurati višegodišnjim ciklusom strateške politike. U okviru višegodišnjeg ciklusa trebalo bi utvrditi integriran, jedinstven i kontinuiran proces pružanja strateških smjernica svim relevantnim akterima na razini Unije i na nacionalnoj razini u području upravljanja granicama i vraćanja kako bi ti akteri mogli koherentno provoditi europsko integrirano upravljanje granicama. Tim bi ciklusom trebalo obuhvatiti i sve relevantne interakcije europske granične i obalne straže s Komisijom i drugim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te suradnju s ostalim relevantnim partnerima, uključujući, prema potrebi, treće zemlje i treće strane.
- (17) Za europsko integrirano upravljanje granicama potrebno je da države članice i Agencija integrirano planiraju operacije u vezi s granicama i operacije vraćanja **■** kako bi *pripremale* odgovore na *izazove* na vanjskim granicama, *djelovanja u nepredvidivim okolnostima i koordinaciju dugoročnog razvoja* kapaciteta u smislu zapošljavanja i osposobljavanja i u smislu nabave i modernizacije opreme.

- (18) *Agencija bi trebala razviti tehničke standarde za razmjenu informacija kako je predviđeno ovom Uredbom. Osim toga, u svrhu učinkovite provedbe Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća¹² trebalo bi razviti zajedničke minimalne standarde za zaštitu vanjskih granica. Agencija bi u tu svrhu trebala moći doprinijeti razvoju zajedničkih minimalnih standarda u skladu s nadležnostima država članica i Komisije. Te zajedničke minimalne standarde trebalo bi razviti uzimajući u obzir vrstu granica, razine utjecaja koje Agencija dodjeljuje svakom dijelu vanjske granice te druge čimbenike, primjerice geografske specifičnosti. Pri razvoju tih zajedničkih minimalnih standarda trebalo bi voditi računa o mogućim ograničenjima koja proizlaze iz nacionalnog prava.*
- (19) *Tehnički standardi za informacijske sustave i softverske aplikacije trebali bi biti usklađeni sa standardima kojima se služi Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) za druge informacijske sustave u području slobode, sigurnosti i pravde.*

¹² Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

- (20) Provedba ove Uredbe ne utječe na podjelu nadležnosti između Unije i država članica ni na obveze država članica na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, Međunarodne konvencije o zaštiti ljudskih života na moru, Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru, Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i njezina Protokola protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom, Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., njezina Protokola iz 1967., Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, **Konvencije Ujedinjenih naroda o statusu osoba bez državljanstva** i drugih relevantnih međunarodnih instrumenata.
- (21) Provedba ove Uredbe ne utječe na Uredbu (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹³. **Operacije na moru trebale bi se provoditi tako da se u svim slučajevima osigurava sigurnost osoba koje su presretene ili spašene, sigurnost jedinica koje sudjeluju u predmetnoj operaciji na moru i sigurnost trećih strana.**

¹³ Uredba (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 189, 27.6.2014., str. 93.).

- (22) Agencija bi trebala obavljati svoje zadaće ***u skladu s načelom supsidijarnosti i*** ne dovodeći u pitanje odgovornosti država članica u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti.
- (23) Agencija bi trebala obavljati svoje zadaće ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica u pogledu obrane.
- (24) Proširene zadaće i nadležnosti Agencije trebale bi se uravnotežiti ojačanim mjerama zaštite temeljnih prava i većom odgovornošću, ***pogotovo u pogledu izvršavanja izvršnih ovlasti od strane statutarnog osoblja.***

- (25) Kako bi mogla djelotvorno obavljati svoje zadaće, Agencija se oslanja na suradnju država članica. U tom je pogledu važno da Agencija i države članice postupaju u dobroj vjeri te da pravodobno razmjenjuju točne informacije. Nijedna država članica ne bi smjela biti dužna dostaviti informacije ako smatra da bi njihovo objavljivanje bilo u suprotnosti s temeljnim interesima njezine sigurnosti.
- (26) Osim toga, države članice trebale bi u vlastitom interesu i u interesu drugih država članica dostavljati relevantne podatke potrebne za aktivnosti koje provodi Agencija, među ostalim u svrhu svjesnosti o stanju, analize rizika, procjena ranjivosti i integriranog planiranja. One bi isto tako trebale osigurati da su ti podaci točni i ažurni te zakonito prikupljeni i uneseni. ***Ako se među tim podacima nalaze i osobni podaci, pravo Unije o zaštiti podataka trebalo bi se primjenjivati u potpunosti.***

- (27) ***Komunikacijska mreža uspostavljena ovom Uredbom trebala bi se temeljiti na komunikacijskoj mreži EUROSUR-a razvijenoj u okviru Uredbe (EU) br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ te bi je trebala zamijeniti. Komunikacijska mreža uspostavljena ovom Uredbom trebala bi se upotrebljavati za sve sigurne razmjene informacija unutar europske granične i obalne straže. S ciljem poboljšanja sigurnosti informacija između država članica i s Agencijom trebalo bi povećati razinu akreditacije komunikacijske mreže na razinu klasifikacije CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL.***
- (28) EUROSUR je nužan da bi europska granična i obalna straža mogla pružati okvir za razmjenu informacija i operativnu suradnju između nacionalnih tijela država članica te s Agencijom. EUROSUR nacionalnim tijelima i Agenciji pruža infrastrukturu i alate potrebne za poboljšanje njihove svjesnosti o stanju i ***povećanje*** sposobnosti reagiranja na vanjskim granicama u svrhu otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminaliteta, čime doprinosi spašavanju života migranata i osiguravanju njihove zaštite.

¹⁴ ***Uredba (EU) br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o uspostavi Europskog sustava nadzora granica (EUROSUR) (SL L 295, 6.11.2013., str. 11.).***

- (29) Države članice trebale bi osnovati nacionalne koordinacijske centre radi poboljšanja razmjene informacija i suradnje između država članica i s Agencijom u pogledu zaštite državne granice i provedbe granične kontrole. Za pravilno funkcioniranje EUROSUR-a ključno je da sva nacionalna tijela koja su na temelju nacionalnog prava nadležna za zaštitu vanjskih granica surađuju posredstvom nacionalnih koordinacijskih centara.
- (30) *Uloga nacionalnog koordinacijskog centra u koordinaciji i razmjeni informacija među svim tijelima nadležnima za nadzor vanjskih granica na nacionalnoj razini ne dovodi u pitanje nadležnost utvrđenu na nacionalnoj razini u vezi s planiranjem i provedbom nadzora državne granice.*

- (31) Ova Uredba ne bi trebala sprečavati države članice u tome da svoje nacionalne koordinacijske centre učine nadležnima i za koordinaciju razmjene informacija te suradnju u pogledu drugih elemenata **europskog** integriranog upravljanja granicama **■** .
- (32) Kvaliteta informacija koje države članice razmjenjuju međusobno i s Agencijom **te pravodobnost razmjene tih informacija preduvjeti su** za pravilno funkcioniranje europskog integriranog upravljanja granicama. Na temelju uspjeha EUROSUR-a ta bi se kvaliteta trebala osigurati standardizacijom, automatizacijom razmjene informacija širom mreža i sustava, sigurnošću informacija te kontrolom kvalitete prenesenih podataka i informacija.

- (33) Agencija bi trebala osigurati potrebnu pomoć za razvoj i rad EUROSUR-a, uključujući interoperabilnost sustavâ, posebice uspostavom, održavanjem i koordinacijom EUROSUR-a.
- (34) EUROSUR bi trebao pružiti iscrpnu sliku stanja ne samo na vanjskim granicama, nego i unutar schengenskog područja te na predgraničnom području. Njime bi se trebala obuhvatiti zaštita kopnenih, morskih i zračnih državnih granica te granične kontrole. ***Pružanje svjesnosti o stanju unutar schengenskog područja ne bi trebalo dovesti do operativnih aktivnosti Agencije na unutarnjim granicama država članica.***

- (35) Zaštita zračne državne granice trebala bi biti sastavnica upravljanja granicama jer se za nezakonite aktivnosti povezane s imigracijom i prekograničnim kriminalitetom upotrebljavaju kako komercijalni tako i privatni letovi te daljinski upravljani zrakoplovni sustavi. *Cilj je zaštite zračne državne granice otkriti i pratiti takve sumnjive letove koji prelaze ili namjeravaju prijeći vanjske granice te provoditi povezanu analizu rizika kako bi nadležna tijela Unije i države članice iskoristile svoju sposobnost reagiranja. U tu bi svrhu trebalo poticati međuagencijsku suradnju na razini Unije između Agencije, mrežnog upravitelja Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN) i Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA). Kada je to relevantno, države članice trebale bi moći dobiti informacije o sumnjivim vanjskim letovima i reagirati na odgovarajući način. Agencija bi u tom području trebala pratiti i podupirati aktivnosti u vezi s istraživanjima i inovacijama.*

- (36) *Izvrješćivanje o zbivanjima povezanim s neovlaštenim sekundarnim kretanjima u EUROSUR-u doprinijet će praćenju migracijskih tokova prema Uniji i unutar nje koje provodi Agencija u svrhu analize rizika i svjesnosti o stanju. Provedbenim aktom kojim se utvrđuju pojedinosti u pogledu slojeva s informacijama u slikama stanja i pravila za utvrđivanje posebnih slika stanja trebalo bi dodatno definirati vrstu izvrješćivanja kako bi se na najbolji način ispunio taj cilj.*
- (37) EUROSUR-ove usluge spajanja (*EUROSUR fusion services*) koje pruža Agencija trebale bi se temeljiti na zajedničkoj primjeni sredstava nadzora i međuagencijskoj suradnji na razini Unije, uključujući pružanje sigurnosnih usluga programa Copernicus. EUROSUR-ove usluge spajanja trebale bi državama članicama i Agenciji omogućiti usluge informiranja s dodanom vrijednosti u području europskog integriranog upravljanja granicama. EUROSUR-ove usluge spajanja trebale bi se proširiti i obuhvatiti potporu graničnoj kontroli, zaštiti zračnih državnih granica i praćenju migracijskih tokova.

- (38) Praksa putovanja u malim i neprimjerenim plovilima uzrokovala je drastično povećanje broja migranata koji se utapaju na južnim morskim vanjskim granicama. EUROSUR bi trebao znatno poboljšati operativne i tehničke mogućnosti Agencije i država članica za otkrivanje takvih malih plovila i unaprijediti sposobnost reagiranja država članica te tako doprinijeti smanjenju gubitka života migranata, ***među ostalim u okviru operacija traganja i spašavanja.***
- (39) U ovoj se Uredbi prepoznaje činjenica da se migracijskim putovima kreću i osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita.

- (40) Agencija bi trebala na temelju zajedničkog integriranog modela analize rizika pripremati opće i ciljane analize rizika koje Agencija i države članice trebaju primjenjivati. Agencija bi, također na temelju informacija koje dostavljaju države članice, trebala pružati odgovarajuće informacije kojima su obuhvaćeni svi aspekti relevantni za europsko integrirano upravljanje granicama, posebno nadzor državne granice, vraćanje, *pojava neovlaštenih sekundarnih* kretanja državljana trećih zemalja unutar Unije *u pogledu trendova, obujma i ruta*, sprečavanje prekograničnog kriminaliteta, uključujući omogućavanje neovlaštenih prelazaka granica, trgovinu ljudima, terorizam i hibridne prijetnje, kao i stanje u relevantnim trećim zemljama, kako bi omogućila poduzimanje primjerenih mjera ili uklanjanje utvrđenih prijetnji i rizika s ciljem unapređenja integriranog upravljanja vanjskim granicama.

- (41) S obzirom na svoje aktivnosti na vanjskim granicama Agencija bi trebala doprinijeti sprečavanju i otkrivanju **■ prekograničnog** kriminaliteta, kao što je krijumčarenje migranata, trgovina ljudima i terorizam, ako je prikladno da ona djeluje i ako je Agencija svojim aktivnostima došla do relevantnih informacija. Agencija bi svoje aktivnosti trebala koordinirati s Europolom, kao agencijom zaduženom za podupiranje i jačanje djelovanja država članica i njihove suradnje u sprečavanju i suzbijanju teških kaznenih djela koja pogađaju dvije ili više država članica.
- Prekogranično** obilježje karakteriziraju kaznena djela izravno povezana s neovlaštenim prelascima vanjskih granica, uključujući trgovinu ljudima ili krijumčarenje migranata. **U skladu s** Direktivom Vijeća 2002/90/EZ¹⁵ države članice mogu odlučiti ne izreći sankcije za postupanje kojemu je cilj pružanje humanitarne pomoći migrantima.

¹⁵ Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 17.).

- (42) U duhu podjele odgovornosti uloga Agencije trebala bi biti redovito praćenje upravljanja vanjskim granicama, ***uključujući poštovanje temeljnih prava u upravljanju granicama i aktivnostima vraćanja koje provodi Agencija***. Agencija bi trebala osigurati pravilno i djelotvorno praćenje na temelju ne samo svjesnosti o stanju i analize rizika, nego i prisutnosti stručnjaka iz vlastitog osoblja u državama članicama. Stoga bi Agencija trebala moći rasporediti časnike za vezu u države članice tijekom razdoblja u kojem časnici za vezu podnose izvješća izvršnom direktoru. Izvješća časnika za vezu trebala bi biti dio procjene ranjivosti.

- (43) Agencija bi na temelju objektivnih kriterija trebala provoditi procjenu ranjivosti kako bi procijenila kapacitet i pripravnost država članica za suočavanje s izazovima na njihovim vanjskim granicama te za doprinošenje stalnim snagama i pričuvi tehničke opreme. Procjena ranjivosti trebala bi uključivati procjenu opreme, infrastrukture, osoblja, proračuna i financijskih sredstava država članica te njihovih planova djelovanja u nepredvidivim okolnostima radi rješavanja mogućih kriza na vanjskim granicama. Države članice trebale bi poduzeti mjere radi uklanjanja svih nedostataka utvrđenih u okviru te procjene. Izvršni direktor trebao bi utvrditi mjere koje treba poduzeti i preporučiti ih dotičnoj državi članici. Izvršni direktor također bi trebao odrediti rok u kojem bi te mjere trebalo poduzeti i pomno pratiti poduzimaju li se pravodobno. Ako se potrebne mjere ne poduzmu u zadanom roku, predmet bi trebalo uputiti upravnom odboru na daljnje odlučivanje.

- (44) Ako se Agenciji ne dostave točne i pravodobne informacije koje su joj potrebne za provođenje procjene ranjivosti, ona bi tu činjenicu trebala moći uzeti u obzir pri provedbi procjene ranjivosti, osim ako postoje opravdani razlozi za uskraćivanje podataka.
- (45) Procjena ranjivosti i mehanizam za evaluaciju schengenske pravne stečevine uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) br. 1053/2013¹⁶ dva su komplementarna mehanizma za jamčenje Unijine kontrole kvalitete pravilnosti funkcioniranja schengenskog područja te za osiguravanje stalne pripravnosti na razini Unije i država članica za odgovor na bilo koji izazov na vanjskim granicama. ***Iako je mehanizam za evaluaciju schengenske pravne stečevine primarna metoda za evaluaciju provedbe i poštovanja prava Unije u državama članicama***, sinergije između procjene ranjivosti i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine trebale bi se povećati u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se dobila bolja slika stanja u pogledu funkcioniranja schengenskog područja, nastojeći pritom što uspješnije izbjеći udvostručavanje djelovanja država članica i osigurati bolju koordinaciju upotrebe relevantnih financijskih instrumenata Unije namijenjenih potpori upravljanju vanjskim granicama. U tu svrhu trebala bi se između Agencije i Komisije uspostaviti redovita razmjena informacija o rezultatima obaju mehanizama.

¹⁶ Uredba Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 7. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Odluke Izvršnog odbora od 16. rujna 1998. o uspostavi Stalnog odbora za ocjenu i provedbu Schengena (SL L 295, 6.11.2013., str. 27.).

- (46) Budući da države članice utvrđuju dijelove granice, a Agencija tim dijelovima dodjeljuje razine utjecaja, te s obzirom na to da bi sposobnosti reagiranja država članica i Agencije trebale biti povezane s tim razinama utjecaja, trebalo bi uspostaviti četvrtu razinu utjecaja – **kritičnu** razinu utjecaja – koja bi se privremeno dodijelila dijelu granice ako je schengensko područje ugroženo i ako bi Agencija trebala intervenirati.
- (47) *Ako se dijelu morske granice dodijeli visoka ili kritična razina utjecaja zbog porasta nezakonitog useljavanja, dotične države članice trebale bi uzeti u obzir taj porast pri planiranju i provođenju operacija traganja i spašavanja, s obzirom na to da bi takva situacija mogla stvoriti povećanje zahtjeva za pomoći osobama u nevolji na moru.*

- (48) Agencija bi trebala organizirati prikladnu tehničku i operativnu pomoć državama članicama radi jačanja njihova kapaciteta za ispunjavanje obveza u pogledu nadzora vanjskih granica i suočavanja s izazovima na vanjskim granicama koji su posljedica ***većeg broja dolazaka nezakonitih migranata*** ili prekograničnog kriminaliteta. Ta pomoć ne bi smjela dovoditi u pitanje nadležnost relevantnih nacionalnih tijela za pokretanje kaznenih istraga. U tom pogledu Agencija bi na vlastitu inicijativu ***i uz suglasnost dotične države članice*** ili na zahtjev te države članice trebala organizirati i koordinirati zajedničke operacije za jednu državu članicu ili više njih, rasporediti timove za upravljanje granicama, timove za potporu upravljanju migracijama i timove za vraćanje (zajednički „timovi”) iz stalnih snaga te osigurati potrebnu tehničku opremu.

- (49) U slučajevima posebnog i nerazmjernog izazova na vanjskim granicama Agencija bi na vlastitu inicijativu ***i uz suglasnost dotične države članice*** ili na zahtjev te države članice trebala organizirati i koordinirati brze intervencije na granicama te rasporediti i timove stalnih snaga i tehničku opremu, uključujući opremu iz pričuve opreme za brzu reakciju. Pričuva opreme za brzu reakciju trebala bi sadržavati ograničenu količinu opreme potrebne za moguće brze intervencije na granicama. Brzim intervencijama na granicama trebalo bi se osigurati pojačanje u ograničenom razdoblju u situacijama u kojima se zahtijeva trenutačna reakcija i u kojima bi se takvom intervencijom osigurao djelotvoran odgovor. Kako bi se osigurala djelotvornost takve intervencije, države članice trebale bi osoblje koje upućuju u Agenciju, pružaju Agenciji za kratkoročno raspoređivanje i raspoređuju za potrebe pričuve za brzu reakciju staviti na raspolaganje za sastavljanje relevantnih timova i osigurati potrebnu tehničku opremu. ***Ako osoblje raspoređeno s tehničkom opremom države članice potječe iz te države članice, ono bi se trebalo računati kao dio doprinosa te države članice stalnim snagama.*** Agencija i dotična država članica trebale bi se dogovoriti o operativnom planu.

- (50) Ako se neka država članica suočava s posebnim i nerazmjernim izazovima povezanim s migracijama u određenim područjima na svojim vanjskim granicama koji su obilježeni velikim priljevom mješovitih migracijskih tokova, države članice trebale bi moći računati na veća tehnička i operativna pojačanja. Ta pojačanja trebala bi se osigurati u žarišnim područjima u obliku timova za potporu upravljanju migracijama. Ti bi timovi trebali biti sastavljeni od operativnog osoblja koje se raspoređuje iz stalnih snaga i od stručnjaka *iz Europskog potpornog ureda za azil (EASO)*, Europolu i, kada je to relevantno, *Agencije Europske unije za temeljna prava*, drugih tijela, ureda i agencija Unije te država članica. Komisija bi trebala osigurati potrebnu koordinaciju u procjeni potreba koje su navele države članice. Agencija bi trebala pomagati Komisiji pri koordinaciji različitih agencija na terenu. *Komisija bi u suradnji s državom članicom domaćinom i relevantnim agencijama Unije trebala utvrditi uvjete suradnje na žarišnim područjima. Komisija bi trebala osigurati suradnju relevantnih agencija u okviru njihovih mandata i biti odgovorna za koordinaciju aktivnosti timova za potporu upravljanju migracijama.*

- (51) Države članice trebale bi osigurati da sva tijela za koja je vjerojatno da će zaprimati zahtjeve za međunarodnu zaštitu, kao što su policija, službenici graničnog nadzora, tijela nadležna za imigraciju i osoblje objekata za zadržavanje, raspolažu relevantnim informacijama. Također bi trebale osigurati da se osoblju tih tijela pruži potrebna razina osposobljavanja primjerena njihovim zadaćama i odgovornostima te upute o tome kako obavješćivati podnositelje zahtjeva o mjestu i načinu podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, *kao i smjernice o tome kako uputiti osobe u ranjivom položaju na odgovarajuće mehanizme upućivanja.*

- (52) Europsko vijeće u zaključcima od 28. lipnja 2018. ponovno je potvrdilo važnost oslanjanja na sveobuhvatan pristup migracijama i izjavilo da migracije nisu izazov samo za pojedinačne države članice, već i za Europu kao cjelinu. U tom pogledu Europsko vijeće istaknulo je kako je važno da Unija pruži punu potporu osiguravanju urednog upravljanja migracijskim tokovima. ■
- (53) Agencija i **EASO** trebali bi blisko surađivati kako bi djelotvorno odgovorili na izazove povezane s migracijama koji su obilježeni velikim priljevom mješovitih migracijskih tokova, posebice na vanjskim granicama. Agencija i EASO osobito bi trebali koordinirati svoje aktivnosti i podupirati države članice kako bi se olakšalo postupke u pogledu međunarodne zaštite i postupak vraćanja u odnosu na državljane trećih zemalja kojima su odbijen zahtjevi za međunarodnu zaštitu. Agencija i **EASO** trebali bi surađivati i u drugim zajedničkim operativnim aktivnostima kao što su zajednička analiza rizika, prikupljanje statističkih podataka, osposobljavanje i potpora državama članicama u vezi s planiranjem djelovanja u nepredvidivim okolnostima.

- (54) *Nacionalna tijela koja obavljaju funkcije obalne straže nadležna su za širok raspon zadaća koje mogu obuhvaćati pomorsku sigurnost, zaštitu, traganje i spašavanje na moru, nadzor državne granice na moru, kontrolu ribarstva, carinsku provjeru na moru, opće izvršavanje zakonodavstva na moru i zaštitu morskog okoliša. Agencija, Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA) i Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA) trebale bi stoga ojačati međusobnu suradnju i suradnju s nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže radi poboljšanja svjesnosti o stanju u pomorstvu te pružanja potpore koherentnom i ekonomičnom djelovanju. Sinergije među različitim akterima u pomorskom okružju trebale bi biti u skladu s europskim integriranim upravljanjem granicama i strategijama u području pomorske sigurnosti.*

- (55) U žarišnim područjima države članice trebale bi surađivati s relevantnim agencijama Unije, koje bi trebale djelovati u okviru svojih mandata i ovlasti te pod koordinacijom Komisije. Komisija bi u suradnji s relevantnim agencijama Unije trebala osigurati da aktivnosti u žarišnim područjima budu u skladu s relevantnim pravom Unije *i temeljnim pravima*.
- (56) Ako je to opravdano na temelju rezultata procjene ranjivosti ili analize rizika ili ako se dijelu granice ili više dijelova granice *privremeno* dodijeli kritična razina utjecaja, izvršni direktor Agencije trebao bi preporučiti dotičnoj državi članici pokretanje i provedbu zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama.

- (57) Ako nadzor vanjskih granica postane tako nedjelotvoran da postoji rizik od ugrožavanja funkcioniranja schengenskog područja, bilo zato što država članica ne poduzme potrebne mjere u skladu s procjenom ranjivosti bilo zato što država članica koja je suočena s posebnim i nerazmjernim izazovima na vanjskim granicama nije zatražila dostatnu potporu Agencije ili ne provodi takvu potporu, trebalo bi osigurati jedinstven, brz i djelotvoran odgovor na razini Unije. Komisija bi u svrhu ublažavanja tih rizika i osiguravanja bolje koordinacije na razini Unije trebala **predložiti Vijeću odluku kojom se određuju** mjere koje treba provesti Agencija te **se** od dotične države članice **zahtijeva** suradnja s Agencijom u provedbi tih mjera. **Provedbenu ovlast za donošenje takve odluke trebalo bi dodijeliti Vijeću zbog moguće politički osjetljive naravi mjera o kojima se treba odlučiti, a za koje je vjerojatno da će utjecati na nacionalne izvršne i provedbene ovlasti.** Agencija bi zatim trebala utvrditi djelovanja koja treba poduzeti radi praktične provedbe mjera navedenih u odluci **Vijeća**. Agencija bi s dotičnom državom članicom trebala sastaviti operativni plan. Dotična država članica trebala bi olakšati provedbu odluke **Vijeća** i operativnog plana **ispunjavanjem**, među ostalim, svojih obveza utvrđenih ovim Uredbom. Ako država članica ne postupi u skladu s tom odlukom **Vijeća** u roku od 30 dana i ne surađuje s Agencijom pri provedbi mjera sadržanih u toj odluci, Komisija bi trebala moći pokrenuti posebni postupak predviđen člankom 29. Uredbe (EU) 2016/399 radi suočavanja s iznimnim okolnostima koje ugrožavaju sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica.

- (58) Stalne snage trebale bi se sastojati od **četiri** kategorije operativnog osoblja, konkretno od statutarog osoblja, osoblja dugoročno upućenog u Agenciju iz država članica, osoblja kratkoročno raspoređenog iz država članica **i osoblja koje čini pričuvu za brzu reakciju za brze intervencije na granicama**. Operativno osoblje trebali bi sačinjavati službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo relevantno osoblje. Stalne snage trebale bi se raspoređivati u okviru timova. **Konkretna broj operativnog osoblja raspoređenog iz stalnih snaga trebao bi ovisiti o operativnim potrebama.**
- (59) Operativno osoblje raspoređeno kao članovi timova trebalo bi imati sve potrebne ovlasti za izvršavanje zadataka nadzora državne granice i vraćanja, uključujući zadatke za koje su nužne izvršne ovlasti i koje su utvrđene u relevantnom nacionalnom pravu ili u ovoj Uredbi. **Ako statutarno osoblje izvršava izvršne ovlasti, Agencija bi trebala biti odgovorna za svu prouzročenu štetu.**

- (60) Države članice trebale bi dati doprinos stalnim snagama u skladu s Prilogom II. za dugoročna upućivanja i Prilogom III. za kratkoročna raspoređivanja. Pojedinačni doprinosi država članica trebali bi se utvrditi na temelju ključa raspodjele dogovorenog u pregovorima 2016. o Uredbi (EU) 2016/1624 za potrebe snaga za brzu reakciju i utvrđenog u Prilogu I. toj uredbi. Taj ključ raspodjele trebao bi biti razmjerno prilagođen veličini stalnih snaga. Ti bi doprinosi trebali biti utvrđeni razmjerno i za zemlje pridružene schengenskom području.
- (61) *Pri odabiru brojeva i profila osoblja koje treba navesti u odluci upravnog odbora izvršni direktor trebao bi primjenjivati načela jednakog postupanja i razmjernosti, posebno kada je riječ o nacionalnim kapacitetima država članica.*

- (62) *Svaka država članica i Agencija trebale bi tijekom godišnjih bilateralnih pregovora, uzimajući u obzir kapacitet i razmjernost, postići dogovor o točnom vremenu kratkotrajnih raspoređivanja stalnih snaga i stavljanja na raspolaganje tehničke opreme koja se sufinancira u okviru posebnih djelovanja Fonda za unutarnju sigurnost ili bilo kakvog drugog namjenskog financiranja Unije. Prilikom podnošenja zahtjeva za nacionalne doprinose stalnim snagama izvršni direktor bi u pravilu trebao primjenjivati načela razmjernosti i jednakog postupanja prema državama članicama kako bi se izbjegle situacije u kojima bi zahtjev za davanje godišnjih doprinosa pojedine države članice u određenom četveromjesečnom razdoblju znatno utjecao na obavljanje nacionalnih zadaća u toj državi članici. Takvi aranžmani trebali bi uključivati mogućnost da države članice ispune svoje obveze u pogledu razdoblja raspoređivanja putem neuzastopnih razdoblja. Kada je riječ o kratkoročnim raspoređivanjima stalnih snaga, države članice također bi trebale moći kumulativno ispunjavati svoje obveze u pogledu kratkoročnog raspoređivanja, raspoređivanjem većeg broja osoblja u kratkim razdobljima ili raspoređivanjem pojedinačnih članova osoblja u razdoblju duljem od četiri mjeseca, u skladu s planom dogovorenim u okviru godišnjih bilateralnih pregovora.*

- (63) *Ne dovodeći u pitanje pravodobno zaključenje operativnog plana u pogledu operacija na moru, Agencija bi državama članicama sudionicama trebala u što ranijoj fazi dostaviti konkretne informacije o relevantnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu, posebno kada je riječ o ovlastima zapovjednika brodova i zrakoplova, uvjetima upotrebe sile i uvođenju restriktivnih mjera ili mjera zadržavanja.*

I

- (64) Dugoročni razvoj ljudskih resursa kako bi se osigurali doprinosi država članica stalnim snagama trebao bi se podupirati sustavom financijske potpore. U tu je svrhu primjereno odobriti Agenciji upotrebu dodjele bespovratnih sredstava državama članicama bez poziva na podnošenje prijedloga u obliku financiranja koje nije povezano s troškovima, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti određeni u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷. Ta financijska potpora trebala bi omogućiti državama članicama zapošljavanje i osposobljavanje dodatnog osoblja kako bi im se osigurala nužna fleksibilnost za ispunjavanje obveznih doprinosa stalnim snagama. ***U okviru sustava financijske potpore trebalo bi voditi računa o vremenu potrebnom za zapošljavanje i osposobljavanje te bi se on stoga trebao temeljiti na pravilu N + 2.*** Sustavom namjenskog financiranja trebala bi se postići ravnoteža između rizika od nepravilnosti i prijevare te troškova kontrole. Ovom se Uredbom utvrđuju bitni uvjeti za pokretanje financijske potpore, odnosno zapošljavanje i osposobljavanje odgovarajućeg broja službenika graničnog nadzora ili drugih stručnjaka koji odgovara broju službenika dugoročno upućenih u Agenciju ili djelotvornom raspoređivanju službenika tijekom operativnih aktivnosti Agencije ***u uzastopnom ili neuzastopnom razdoblju od najmanje četiri mjeseca ili na proporcionalnoj osnovi za raspoređivanja na uzastopno ili neuzastopno razdoblje kraće od četiri mjeseca.*** S obzirom na nedostatak relevantnih i usporedivih podataka o stvarnim troškovima u državama članicama izrada programa financiranja na temelju troškova bila bi presložena i njom se ne bi riješila potreba za jednostavnim, brzim, učinkovitim i djelotvornim programom financiranja. U svrhu utvrđivanja iznosa tog financiranja za različite države članice primjereno je kao referentni iznos upotrijebiti godišnju plaću članova ugovornog osoblja institucija Unije funkcijske skupine III., razreda 8., 1. stupnja, prilagođenu korekcijskim koeficijentom po državi članici u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja i u duhu jednakog

¹⁷ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

postupanja. Pri provedbi takve financijske potpore Agencija i države članice ***trebale bi osigurati poštovanje načela*** sufinanciranja i izbjegavanja dvostrukog financiranja.

- (65) ***Kako bi se ublažio mogući utjecaj na nacionalne službe povezan sa zapošljavanjem statutarne osoblja kao stalnih snaga, trebalo bi pružiti potporu relevantnim službama država članica za financiranje ulaganja u osposobljavanje novog osoblja koje će zamijeniti takvo osoblje na odlasku.***
- (66) U pogledu raspoređivanja stalnih snaga na državna područja trećih zemalja Agencija bi trebala razviti kapacitete za vlastite zapovjedne i nadzorne strukture, kao i ***postupak kojim bi se osigurala građanskopravna i kaznenopravna odgovornost članova timova.***

- (67) Kako bi se omogućila djelotvorna raspoređivanja stalnih snaga od 1. siječnja **2021.**, trebalo bi što prije donijeti i provesti određene odluke i provedbene mjere. ***Stoga bi Agencija zajedno s državama članicama i Komisijom trebala sudjelovati u pripremi takvih provedbenih mjera i odluka koje će usvojiti upravni odbor. Takav pripremni postupak trebao bi obuhvaćati relevantno zapošljavanje osoblja od strane Agencije i država članica kako je navedeno u ovoj Uredbi.***

I

- (68) Kako bi se, međutim, osigurao kontinuitet potpore operativnim aktivnostima koje organizira Agencija, sva raspoređivanja koja treba izvršiti do 31. prosinca **2020.**, uključujući raspoređivanja u okviru snaga za brzu reakciju, trebalo bi isplanirati i provesti u skladu s Uredbom (EU) 2016/1624 te u skladu s godišnjim bilateralnim pregovorima provedenima **2019.** U tu bi svrhu relevantne odredbe te uredbe trebalo staviti izvan snage tek s učinkom od 1. siječnja **2021.**

- (69) Radnu snagu Agencije trebalo bi činiti osoblje koje izvršava zadaće povjerene Agenciji, bilo u sjedištu Agencije ili u okviru stalnih snaga. Statutarno osoblje u stalnim snagama trebalo bi se ponajprije raspoređivati kao članovi timova. Trebalo bi biti moguće zaposliti samo ograničen i jasno definiran broj statutarnog osoblja za izvršavanje potpornih funkcija u uspostavi stalnih snaga, posebice u sjedištu.

- (70) Kako bi se izbjegli stalni problemi s dobrovoljnim udruživanjem tehničke opreme iz država članica, posebno u pogledu velike opreme, Agencija bi trebala imati vlastitu potrebnu opremu koju će upotrebljavati u zajedničkim operacijama ili brzim intervencijama na granicama ili bilo kojim drugim operativnim aktivnostima. ***Države članice trebale bi odobriti te resurse kao resurse u državnoj službi.*** Iako Agencija od 2011. ima pravnu mogućnost nabave ili zakupa vlastite tehničke opreme, tu mogućnost znatno je otežavao nedostatak proračunskih sredstava.

- (71) Zbog toga je Komisija, kako bi ispunila razinu ambicije u temelju uspostave stalnih snaga, u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. odvojila znatnu omotnicu kako bi Agenciji omogućila nabavu, održavanje i upotrebu potrebnih resursa za zračne, morske i kopnene aktivnosti u skladu s njezinim operativnim potrebama. Iako bi nabava potrebnih resursa mogla biti dugotrajna, posebno kada je riječ o velikoj opremi, vlastita oprema Agencije u konačnici bi trebala postati okosnica operativnih raspoređivanja, uz dodatne doprinose država članica koji bi se zatražili u iznimnim okolnostima. Opremom Agencije uglavnom bi trebalo upravljati tehničko osoblje Agencije koje je dio stalnih snaga. Kako bi se osigurala djelotvorna upotreba predloženih financijskih sredstava, nabava potrebnih resursa trebala bi se temeljiti na višegodišnjoj strategiji o kojoj upravni odbor što je prije moguće donosi odluku. ***Potrebno je osigurati održivost Agencije s pomoću budućih višegodišnjih financijskih okvira i održavati sveobuhvatno europsko integrirano upravljanje granicama.***

- (72) Pri provedbi ove Uredbe Agencija i države članice trebale bi što bolje iskoristavati postojeće kapacitete u vidu ljudskih resursa i tehničke opreme na razini Unije i na nacionalnoj razini.
- (73) Dugoročni razvoj novih kapaciteta u okviru europske granične i obalne straže trebale bi zajedno koordinirati države članice i Agencija u skladu s višegodišnjim ciklusom strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama, uzimajući pritom u obzir dugo trajanje određenih postupaka. To uključuje zapošljavanje i osposobljavanje novih službenika graničnog nadzora, koji bi tijekom svoje karijere mogli služiti i u državama članicama i kao dio stalnih snaga, nabavu, održavanje i zbrinjavanje opreme, za što bi trebalo aktivno tražiti mogućnosti za interoperabilnost i ekonomiju razmjera, te razvoj nove opreme i povezanih tehnologija, među ostalim putem istraživanja.

- (74) U planu kapaciteta trebali bi se objediniti planovi država članica za razvoj kapaciteta i višegodišnje planiranje sredstava Agencije radi optimalnog dugoročnog ulaganja kako bi se što bolje zaštitile vanjske granice.
- (75) Uzimajući u obzir prošireni mandat Agencije, uspostavu stalnih snaga, njihovu povećanu prisutnost na terenu i vanjskim granicama te veći angažman u području vraćanja, Agencija bi trebala moći uspostaviti područne urede na lokacijama u blizini svojih važnih operativnih aktivnosti tijekom trajanja tih aktivnosti, koji bi djelovali kao sučelje između Agencije i države članice domaćina, izvršavali koordinacijske, logističke i potporne zadaće te olakšavali suradnju Agencije i države članice domaćina.

- (76) *U svjetlu činjenice da je suradnja među agencijama dio europskog integriranog upravljanja granicama, Agencija bi trebala blisko surađivati sa svim relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije, posebno s Europolom i EASO-om. Takva suradnja trebala bi se odvijati na razini sjedišta, u operativnim područjima i, prema potrebi, na razini područnih ureda.*
- (77) *Agencija i države članice, osobito njihove akademije za osposobljavanje, trebale bi blisko surađivati u osposobljavanju stalnih snaga, pri čemu bi trebalo osigurati da su programi osposobljavanja usklađeni i da se njima potiču zajedničke vrijednosti sadržane u Ugovorima. Nakon što dobije odobrenje upravnog odbora, Agencija bi trebala moći uspostaviti svoj centar za osposobljavanje kako bi se dodatno olakšalo uključivanje zajedničke europske kulture u ponuđeno osposobljavanje.*
- (78) *Agencija bi trebala dalje razvijati zajednički osnovni izvedbeni program i odgovarajuće alate za osposobljavanje za upravljanje granicama i vraćanje, uključujući posebno osposobljavanje za zaštitu ranjivih osoba, uključujući djecu. Također bi trebala nuditi dodatne tečajeve i seminare o zadaćama integriranog upravljanja granicama, među ostalim za službenike nadležnih nacionalnih tijela. Agencija bi pripadnicima stalnih snaga trebala pružiti specijalizirano osposobljavanje relevantno za njihove zadaće i ovlasti. Ono bi trebalo uključivati osposobljavanje o relevantnom pravu Unije i međunarodnom pravu te o temeljnim pravima. Agencija bi trebala biti ovlaštena za organiziranje aktivnosti osposobljavanja u suradnji s državama članicama i trećim zemljama na njihovim državnim područjima.*

- (79) Vraćanje državljana trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak, boravak ili boravište u državama članicama, u skladu s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸, bitan je dio sveobuhvatnog djelovanja za suzbijanje nezakonitog useljavanja te predstavlja važno pitanje od znatnog javnog interesa.
- (80) Agencija bi trebala povećati pomoć koju pruža državama članicama za vraćanje državljana trećih zemalja, pridržavajući se pritom politike Unije u pogledu vraćanja i Direktive 2008/115/EZ. Agencija bi posebno trebala koordinirati i organizirati operacije vraćanja iz jedne države članice ili više njih te organizirati i provoditi intervencije vraćanja s ciljem jačanja sustava vraćanja država članica kojima je nužna veća tehnička i operativna pomoć za ispunjavanje obveze vraćanja državljana trećih zemalja u skladu s tom direktivom.

¹⁸ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

- (81) Agencija bi trebala, uz puno poštovanje temeljnih prava i ne dovodeći u pitanje odgovornost država članica za izdavanje odluka o vraćanju, osigurati tehničku i operativnu pomoć državama članicama u postupku vraćanja, uključujući ■ identifikaciju državljana trećih zemalja i druge aktivnosti država članica povezane s fazom prije vraćanja i vraćanjem. Osim toga, Agencija bi u suradnji s tijelima relevantnih trećih zemalja trebala pomagati državama članicama u pribavljanju putnih isprava potrebnih za vraćanje.

- (82) *Agencija bi trebala dopustiti, podložno suglasnosti dotične države članice, Europskom odboru za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja koji djeluje u okviru Vijeća Europe da posjećuje operacije vraćanja koje ona obavlja, kao dio mehanizma praćenja koji su uspostavili članovi Vijeća Europe u okviru Europske konvencije o sprječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.*
- (83) Pomoć državama članicama u provođenju postupaka vraćanja trebala bi obuhvaćati pružanje praktičnih informacija o trećim zemljama vraćanja koje su relevantne za provedbu ove Uredbe, kao što su podaci za kontakt ili druge logističke informacije potrebne za neometano *i dostojanstveno* odvijanje operacija vraćanja. Pomoć bi trebala uključivati *i rad i održavanje platforme za razmjenu podataka i* informacija koji su Agenciji potrebni za pružanje tehničke i operativne pomoći u skladu s Uredbom. Ta bi *platforma trebala imati komunikacijsku infrastrukturu koja sustavima* država članica za upravljanje vraćanjem *omogućuje automatski prijenos statističkih podataka.*

I

- (84) Moguće postojanje aranžmana između države članice i treće zemlje ne oslobađa Agenciju ni države članice od obveza ***ili odgovornosti*** koje proizlaze na temelju ***prava*** Unije ili međunarodnog prava, posebno u pogledu poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ***te zabrane mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja***.
- (85) Države članice trebale bi moći surađivati na operativnoj razini s drugim državama članicama ili trećim zemljama na vanjskim granicama, uključujući s obzirom na vojne operacije u svrhu kaznenopravnog progona, u mjeri u kojoj je ta suradnja spojiva s djelovanjem Agencije.

- (86) Agencija bi trebala poboljšati razmjenu informacija i suradnju s drugim tijelima, uredima i agencijama Unije, kao što su Europol, **EASO**, EMSA, Satelitski centar Europske unije, EASA i mrežni upravitelj EATMN-a kako bi se na najbolji način iskoristili informacije, kapaciteti i sustavi koji su već dostupni na europskoj razini, kao što je Copernicus, Unijin program za promatranje i praćenje Zemlje.
- (87) Suradnja s trećim zemljama **važan je** element ■ europskog integriranog upravljanja granicama. Ona bi trebala služiti promicanju standarda europskog upravljanja granicama i vraćanja, razmjeni informacija i analizi rizika **te** olakšavanju provedbe vraćanja radi povećanja njihove učinkovitosti i potpore trećim zemljama u području upravljanja granicama i migracija, uključujući raspoređivanjem stalnih snaga kada je ta potpora potrebna za zaštitu vanjskih granica i djelotvorno upravljanje migracijskom politikom Unije.

- (88) *Kada preporučuje Vijeću da joj odobri pregovaranje o sporazumu o statusu s trećom zemljom, Komisija bi trebala ocijeniti stanje temeljnih prava relevantno za područja obuhvaćena sporazumom o statusu u toj trećoj zemlji te o tome obavijestiti Europski parlament.*
- (89) Suradnja s trećim zemljama trebala bi se odvijati u okviru vanjskog djelovanja Unije te u skladu s načelima i ciljevima utvrđenima u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Komisija bi trebala osigurati dosljednost između europskog integriranog upravljanja granicama i drugih politika Unije u području vanjskog djelovanja Unije, a posebice zajedničke sigurnosne i obrambene politike. Komisiji bi trebao pomagati Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Ta bi se suradnja posebno trebala ostvarivati u pogledu aktivnosti Agencije koje se odvijaju na državnom teritoriju trećih zemalja ili koje uključuju službenike trećih zemalja u područjima kao što su analiza rizika, planiranje i vođenje operacija, osposobljavanje, razmjena informacija i suradnja.

- (90) Kako bi se osiguralo da su informacije u EUROSUR-u što potpunije i ažurnije, posebno u pogledu stanja u trećim zemljama, Agencija bi trebala surađivati s tijelima trećih zemalja bilo u okviru bilateralnih i multilateralnih sporazuma između država članica i trećih zemalja, uključujući regionalne mreže, bilo u okviru radnih dogovora koji sklope Agencija i nadležna tijela trećih zemalja. U te svrhe Europska služba za vanjsko djelovanje te delegacije i uredi Unije trebali bi staviti na raspolaganje sve informacije koje bi mogle biti relevantne za EUROSUR.
- (91) Ova Uredba uključuje odredbe o suradnji s trećim zemljama jer su dobro strukturirana i trajna razmjena informacija i suradnja s takvim zemljama, koje uključuju i susjedne treće zemlje, ključni čimbenici za postizanje ciljeva europskog integriranog upravljanja granicama. Nužno je da se svaka razmjena informacija i svaka suradnja između država članica i trećih zemalja provodi uz potpuno poštovanje temeljnih prava.

- (92) *Potporu Agencije državama članicama u primjeni mjera Unije u vezi s provedbom europskog integriranog upravljanja granicama trebalo bi dopunjavati pružanjem pomoći trećim zemljama.*
- (93) *Bilateralni i multilateralni sporazumi koje su države članice sklopile s trećim zemljama u područjima obuhvaćenima europskim integriranim upravljanjem granicama trebali bi moći sadržavati osjetljive informacije u pogledu sigurnosti. Ako se takve informacije dostave Komisiji, ona bi s njima trebala postupati u skladu s primjenjivim sigurnosnim pravilima.*
- (94) Radi uspostave sveobuhvatne slike stanja i analize rizika kojom je obuhvaćeno predgranično područje Agencija i nacionalni koordinacijski centri trebali bi prikupljati informacije i koordinirati se s časnicima za vezu zaduženima za imigraciju koje su u treće zemlje rasporedile države članice, Komisija, Agencija ili druga tijela, uredi i agencije Unije.

- (95) Internetska baza za krivotvorene i vjerodostojne isprave („sustav FADO”) uspostavljena je Zajedničkom akcijom Vijeća 98/700/PUP¹⁹ u okviru glavnog tajništva Vijeća te tijelima država članica omogućuje da imaju na raspolaganju informacije o svim novim metodama krivotvorenja koje su otkrivene i o novim vjerodostojnim ispravama u optjecaju.
- (96) U zaključcima od 27. ožujka 2017. Vijeće je izjavilo da je upravljanje sustavom FADO zastarjelo i da je potrebno promijeniti njegovu pravnu osnovu kako bi se i dalje ispunjavali zahtjevi politika u području pravosuđa i unutarnjih poslova. Vijeće je napomenulo i da bi se u tom pogledu mogle iskoristiti sinergije primjenom stručnog znanja Agencije u području krivotvorenja isprava te rada koji Agencija već obavlja u tom području. Stoga je namjera da Agencija, **čim Europski parlament i Vijeće donesu relevantni pravni akt o sustavu FADO kojim se zamjenjuje Zajednička akcija 98/700/PUP**, od Glavnog tajništva Vijeća preuzme administrativno te operativno i tehničko upravljanje sustavom FADO.

¹⁹ Zajednička akcija 98/700/PUP od 3. prosinca 1998. o osnivanju Europskog sustava slikovnog arhiviranja (FADO) koju je Vijeće usvojilo na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji (SL L 333, 9.12.1998., str. 4.).

- I**
- (97) Prije donošenja relevantnog pravnog akta o sustavu FADO poželjno je osigurati da sustav FADO bude potpuno operativan sve dok se prijenos djelotvorno ne provede i postojeći podaci prebace u novi sustav. Vlasništvo nad postojećim podacima tada bi se prenijelo na Agenciju.
- (98) Agencija bi trebala sve osobne podatke u okviru ove Uredbe obrađivati u skladu Uredbom **(EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰**.
- (99) Države članice trebale bi sve osobne podatke u okviru ove Uredbe obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća²¹ ili Direktivom (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća²², kako je primjenjivo.

²⁰ ***Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).***

²¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

²² Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

- (100) U kontekstu vraćanja državljani trećih zemalja uz sebe često nemaju nikakve osobne isprave te ne surađuju u utvrđivanju njihova identiteta tako što odbijaju pružiti informacije ili daju netočne osobne podatke. S obzirom na posebnu potrebu politike za brzinom postupaka vraćanja potrebno je da Agencija može ograničiti određena prava ispitanika kako bi se spriječila mogućnost da zlouporaba tih prava otežava državama članicama pravilnu provedbu postupaka vraćanja i uspješno izvršavanje odluka o vraćanju ili onemogućuje Agenciji učinkovito obavljanje svojih zadaća. Posebno bi ostvarivanje prava na ograničavanje obrade moglo znatno odužiti i otežati provedbu operacija vraćanja. Nadalje, u nekim slučajevima pravo državljanina treće zemlje na pristup podacima moglo bi ugroziti operaciju vraćanja tako što se povećava opasnost od bijega ako državljanin treće zemlje dozna da Agencija obrađuje njegove podatke u kontekstu planirane operacije vraćanja. Pravo na ispravak moglo bi povećati rizik od toga da dotični državljanin treće zemlje zavarava tijela davanjem netočnih podataka. ***Kako bi se Agenciji omogućilo ograničavanje određenih prava ispitanika, ona bi trebala moći donijeti interna pravila o takvim ograničenjima.***

- (101) Kako bi pravilno obavljala svoje zadaće u području vraćanja, uključujući pomoć državama članicama u pravilnoj provedbi postupaka vraćanja i uspješnom izvršavanju odluka o vraćanju, te kako bi olakšala operacije vraćanja, moguće je da Agencija treba trećim zemljama prenijeti osobne podatke vraćenika. Na treće zemlje vraćanja često se ne primjenjuju odluke o primjerenosti koje Komisija donosi na temelju članka 45. Uredbe (EU) 2016/679 ili na temelju članka 36. Direktive (EU) 2016/680 i one često nisu sklopile ili ne namjeravaju sklopiti sporazum o ponovnom prihvatu s Unijom ili drukčije osigurati odgovarajuće zaštitne mjere u smislu članka **48. Uredbe (EU) 2018/1725** ili u smislu nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 37. Direktive (EU) 2016/680. Međutim, unatoč opsežnim nastojanjima Unije u suradnji s glavnim zemljama podrijetla državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji podliježu obvezi vraćanja, nije uvijek moguće osigurati da te treće zemlje sustavno poštuju obvezu ponovnog prihvata vlastitih državljana utvrđenu međunarodnim pravom. Sporazumima o ponovnom prihvatu, koje sklapaju ili o kojima pregovaraju Unija ili države članice i kojima se utvrđuju odgovarajuće zaštitne mjere za osobne podatke, obuhvaćen je ograničen broj takvih trećih zemalja. Ako takvi sporazumi još ne postoje, Agencija bi trebala prenositi osobne podatke za potrebe olakšavanja Unijinih operacija vraćanja pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku **50.** stavku 1. točki (d) **Uredbe (EU) 2018/1725** .

(102) Svaki prijenos osobnih podataka trećim zemljama od strane država članica trebalo bi provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom (EU) 2016/680, ovisno o slučaju. Ako ne postoje sporazumi o ponovnom prihvatu, te iznimno od zahtjeva o donošenju odluka o primjerenosti ili pružanju odgovarajućih zaštitnih mjera, države članice trebale bi moći tijelima trećih zemalja prenijeti osobne podatke u svrhu provedbe politike Unije u pogledu vraćanja. Trebalo bi biti moguće koristiti odstupanje za posebne situacije predviđeno u članku 49. Uredbe (EU) 2016/679 i članku 38. Direktive (EU) 2016/680, ovisno o slučaju, podložno uvjetima navedenima u tim člancima.

- (103) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i načela koja su priznata člancima 2. i 6. UEU-a i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), a posebice poštovanje ljudskog dostojanstva, pravo na život, zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne, zabrana trgovine ljudima, pravo na slobodu i sigurnost, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na pristup dokumentima, pravo na azil i na zaštitu protiv udaljavanja i protjerivanja, zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja, zabrana diskriminacije te prava djeteta.

- (104) Ovom bi se Uredbom za Agenciju, u suradnji sa službenikom za temeljna prava, trebao uspostaviti mehanizam za podnošenje pritužbi kako bi se zajamčilo poštovanje temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije. To bi trebao biti administrativni mehanizam, pri čemu bi službenik za temeljna prava trebao biti odgovoran za postupanje s pritužbama koje Agencija zaprimi u skladu s pravom na dobru upravu. Službenik za temeljna prava trebao bi ispitati dopuštenost pritužbe, evidentirati dopuštene pritužbe, proslijediti sve evidentirane pritužbe izvršnom direktoru, proslijediti pritužbe u vezi s članovima timova matičnoj državi članici i evidentirati daljnje postupanje Agencije ili te države članice. Mehanizam bi trebao biti djelotvoran te osiguravati da se po pritužbama uredno postupi. Mehanizmom za podnošenje pritužbi ne bi se smio dovoditi u pitanje pristup pravnim sredstvima u upravnom postupku ili pred sudom te ne bi smio biti uvjet za uporabu takvih pravnih sredstava. Kaznene istrage trebale bi provoditi države članice. Radi veće transparentnosti i odgovornosti Agencija bi u svojem godišnjem izvješću trebala pružati informacije o mehanizmu za podnošenje pritužbi. Izvješće bi posebno trebalo obuhvaćati informacije o broju primljenih pritužbi, vrstama kršenja temeljnih prava koje su u pitanju, dotičnim operacijama i, kada je to moguće, daljnjim mjerama koje su poduzele Agencija i države članice. Službenik za temeljna prava trebao bi imati pristup svim informacijama o poštovanju temeljnih prava u vezi sa svim aktivnostima Agencije. ***Službenik za temeljna prava trebao bi na raspolaganju imati resurse i osoblje koji su mu potrebni kako bi mogao učinkovito obavljati sve zadaće u skladu s ovom Uredbom. Osoblje koje se stavlja na raspolaganje službeniku za temeljna prava trebalo bi posjedovati vještine i iskustvo potrebno za širenje aktivnosti i ovlasti Agencije.***
- (105) Agencija bi trebala biti neovisna u tehničkim i operativnim pitanjima te imati pravnu, administrativnu i financijsku samostalnost. Radi toga je potrebno i prikladno da se Agencija uspostavi kao tijelo Unije s pravnom osobnošću i provedbenim ovlastima koje su joj dodijeljene ovom Uredbom.

- (106) Komisija i države članice trebale bi biti zastupljene u upravnom odboru radi provedbe nadzora nad Agencijom. Ako je to moguće, upravni odbor trebao bi se sastojati od operativnih voditelja nacionalnih službi nadležnih za upravljanje granicama ili od njihovih predstavnika. Strane zastupljene u upravnom odboru trebale bi radi osiguranja kontinuiteta rada upravnog odbora nastojati ograničiti mijenjanje svojih predstavnika. Upravnom odboru trebalo bi dodijeliti ovlasti potrebne za utvrđivanje proračuna Agencije, provjeru njegove provedbe, donošenje odgovarajućih financijskih pravila, utvrđivanje transparentnih radnih postupaka za donošenje odluka Agencije te imenovanje izvršnog direktora i triju zamjenika izvršnog direktora, od kojih bi svakom trebalo dodijeliti odgovornosti u određenom području nadležnosti Agencije, kao što je upravljanje stalnim snagama, nadzor zadaća Agencije u pogledu vraćanja ili upravljanje uključenošću Agencije u opsežne informacijske sustave. Agencijom bi trebalo upravljati te bi ona trebala poslovati tako da se vodi računa o načelima zajedničkog pristupa u vezi s decentraliziranim agencijama Unije, koji su 19. srpnja 2012. donijeli Europski parlament, Vijeće i Komisija.

- (107) S obzirom na to da Europski parlament sudjeluje u stvarima koje su uređene ovom Uredbom, predsjednik upravnog odbora trebao bi moći pozvati stručnjaka iz Europskog parlamenta da prisustvuje sastancima upravnog odbora.*
- (108) Upravni odbor svake bi godine trebao pripremiti jedinstveni programski dokument. U pripremi tog dokumenta upravni odbor trebao bi uzeti u obzir preporuke međuinstitucijske radne skupine za resurse decentraliziranih agencija.*

- (109) Kako bi se zajamčila samostalnost Agencije, trebalo bi joj odobriti autonomni proračun s prihodima koji pretežno potječu od doprinosa Unije. ***Proračun Agencije trebalo bi izraditi u skladu s načelom izrade proračuna zasnovanog na uspješnosti, pri čemu se uzimaju u obzir ciljevi Agencije i očekivani rezultati po izvršenju zadaća.*** Trebao bi se primjenjivati proračunski postupak Unije u pogledu doprinosa Unije i svih drugih subvencija koje se isplaćuju iz općeg proračuna Unije. Reviziju računovodstvene dokumentacije trebao bi obavljati Revizorski sud. ***U izvanrednim situacijama, kada se raspoloživi proračun smatra nedovoljnim i ako proračunski postupak ne omogućuje odgovarajući odgovor na situacije koje se brzo razvijaju, Agencija bi za obavljanje svojih zadaća trebala imati mogućnost primanja bespovratnih sredstava iz fondova Unije.***

- (110) *Izvršni direktor, u svojstvu dužnosnika za ovjeravanje, trebao bi redovito procjenjivati financijske rizike povezane s aktivnostima Agencije i poduzeti potrebne mjere ublažavanja u skladu s financijskim okvirom koji se primjenjuje na Agenciju te o tome obavijestiti upravni odbor.*
- (111) Očekuje se da će se Agencija idućih godina suočiti s izazovima u ispunjavanju izvanrednih potreba za zapošljavanjem i zadržavanjem kvalificiranog osoblja sa što šireg geografskog područja.

(112) Agencija bi u duhu podijeljene odgovornosti trebala zahtijevati da osoblje koje zapošljava, osobito statutarne osoblje stalnih snaga, uključujući statutarne osoblje raspoređeno u operativnim aktivnostima, posjeduje istu razinu osposobljenosti, stručnog znanja i profesionalnosti kao osoblje koje upućuju ili zapošljavaju države članice. Stoga bi Agencija s pomoću preispitivanja i evaluacije trebala utvrditi postupa li njezino statutarne osoblje pravilno kada je riječ o operativnim aktivnostima u području nadzora državne granice i vraćanja.

I

- (113) Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²³ trebala bi se bez ograničenja primjenjivati na Agenciju, koja bi trebala pristupiti Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)²⁴.
- (114) U skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939²⁵ Ured europskog javnog tužitelja trebao bi moći provoditi istragu i kazneni progon za prijevare i druga kaznena djela koja utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶.

²³ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

²⁴ SL L 136, 31.5.1999., str. 15.

²⁵ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

²⁶ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (115) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ trebala bi se primjenjivati na Agenciju. Agencija bi trebala biti što transparentnija u pogledu svojih aktivnosti, ne ugrožavajući pritom ostvarenje ciljeva svojih operacija. Informacije o svim svojim aktivnostima trebala bi učiniti javno dostupnima. Također bi trebala osigurati brzo pružanje informacija javnosti i svim zainteresiranim stranama u vezi sa svojim radom.
- (116) Agencija bi o svojim aktivnostima također trebala u najvećoj mogućoj mjeri izvješćivati Europski parlament, Vijeće i Komisiju.

²⁷ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

(117) *Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe. Tom bi se evaluacijom među ostalim trebalo ocijeniti privlačnost Agencije kao poslodavca za zapošljavanje statutarne osoblja s ciljem osiguravanja kvalitete kandidata i geografske ravnoteže.*

(

- (118) Vanjske granice na koje se upućuje u ovoj Uredbi one su granice na koje se primjenjuju odredbe iz glave II. Uredbe (EU) 2016/399, što uključuje vanjske granice država članica schengenskog područja u skladu s Protokolom br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije, koji je priložen UEU-u i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

I

- (119) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji . Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸.

²⁸ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(120) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest razvoj i provedbu sustava integriranog upravljanja vanjskim granicama radi osiguravanja pravilnog funkcioniranja schengenskog područja, ne mogu dostatno ostvariti države članice nekoordiniranim djelovanjem, nego se zbog nepostojanja kontrola na unutarnjim granicama, znatnih izazova povezanih s migracijama na vanjskim granicama, potrebe učinkovitog praćenja prelaska tih granica i potrebe doprinosa visokoj razini unutarnje sigurnosti unutar Unije oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (121) U pogledu Islanda i Norveške ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁹, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke Vijeća 1999/437/EZ³⁰. Dogovorom između Europske zajednice, Republike Islanda i Kraljevine Norveške o načinima sudjelovanja tih država u Europskoj agenciji za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije³¹ predviđena su pravila sudjelovanja tih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.

²⁹ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

³⁰ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

³¹ SL L 188, 20.7.2007., str. 19.

- (122) U pogledu Švicarske ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine³², koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ³³.
- (123) U pogledu Lihtenštajna ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine³⁴, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU³⁵.

³² SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

³³ Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

³⁴ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

³⁵ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

- (124) Aranžmanom između Europske zajednice, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna, s druge strane, o načinima sudjelovanja tih država u Europskoj agenciji za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije³⁶ predviđena su pravila sudjelovanja tih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.
- (125) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Uredba predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Uredbi odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.

³⁶ SL L 243, 16.9.2010., str. 4.

- (126) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ³⁷; Ujedinjena Kraljevina stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (127) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ³⁸; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

³⁷ Odluka Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 131, 1.6.2000., str. 43.).

³⁸ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

- (128) Agencija bi trebala olakšati organizaciju posebnih aktivnosti u kojima bi države članice mogle iskoristiti stručna znanja i sredstva koje bi Irska i Ujedinjena Kraljevina bile voljne ponuditi, pod uvjetima o kojima za svaki slučaj pojedinačno odlučuje upravni odbor. Zbog toga se predstavnike Irske može pozvati da prisustvuju na sastancima upravnog odbora kako bi mogli u potpunosti sudjelovati u pripremi takvih posebnih aktivnosti. Predstavnike Ujedinjene Kraljevine može se pozvati da prisustvuju na sastancima upravnog odbora do dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 50. stavka 3. UEU-a.
- (129) Iako Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u ovoj Uredbi, odobrena joj je mogućnost suradnje s europskom graničnom i obalnom stražom zbog njezina statusa države članice. S obzirom na to da je Ujedinjena Kraljevina dostavila obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. UEU-a, posebni aranžmani koji se primjenjuju na operativnu suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom na temelju ove Uredbe trebali bi se primjenjivati do dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 50. stavka 3. UEU-a ili pod uvjetom da na snagu stupa sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s člankom 50. UEU-a kojim se uređuju takvi posebni aranžmani.

- (130) Između Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine postoji spor oko određivanja granica Gibraltara.
- (131) Suspenzija primjenjivosti ove Uredbe na granice Gibraltara ne podrazumijeva nikakve promjene u stajalištima dotičnih država.
- (132) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom **28.** stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹ **7. studenoga 2018.** te je on je dao mišljenje **30. studenoga 2018.**
- (133) Cilj je ove Uredbe izmijeniti i proširiti odredbe uredaba (EU) 2016/1624 i (EU) br. 1052/2013. S obzirom na to da su izmjene koje treba provesti značajne po broju i prirodi, te bi pravne akte radi jasnoće trebalo staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

³⁹ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

POGLAVLJE I.

Europska granična i obalna straža

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja europska granična i obalna straža kako bi se osiguralo europsko integrirano upravljanje vanjskim granicama s ciljem učinkovitog upravljanja tim granicama *u potpunosti u skladu s temeljnim pravima* te s ciljem povećanja učinkovitosti politike Unije u pogledu vraćanja .

Ova je Uredba usmjerena na suočavanje s izazovima povezanim s migracijama i mogućim budućim izazovima i prijetnjama na vanjskim granicama. Njome se osigurava visoka razina unutarnje sigurnosti u Uniji uz puno poštovanje temeljnih prava i uz istodobnu zaštitu slobodnog kretanja osoba u Uniji. Ona doprinosi otkrivanju, sprečavanju i borbi protiv prekograničnog kriminaliteta na vanjskim granicama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „vanjske granice” znači vanjske granice kako su definirane člankom 2. točkom 2. Uredbe (EU) 2016/399¹ ;
2. „granični prijelaz” znači granični prijelaz kako je definiran člankom 2. točkom 8. Uredbe (EU) 2016/399;
3. „nadzor državne granice” znači nadzor državne granice kako je definiran člankom 2. točkom 10. Uredbe (EU) 2016/399;

4. *„granična kontrola” znači granična kontrola kako je definirana člankom 2. točkom 11. Uredbe (EU) 2016/399;*
5. „zaštita državne granice” znači zaštita državne granice kako je definirana člankom 2. točkom 12. Uredbe (EU) 2016/399;

6. „zaštita zračne državne granice” znači nadzor svakog leta zrakoplova s posadom ili bespilotnog zrakoplova i njegovih putnika ili tereta na državno područje država članica ili s tog područja, a koji nije unutarnji let kako je definiran člankom 2. stavkom 3. Uredbe (EU) 2016/399;
7. „svjesnost o stanju” znači sposobnost nadziranja, otkrivanja, prepoznavanja, praćenja i razumijevanja nezakonitih prekograničnih aktivnosti radi utvrđivanja opravdanih razloga za primjenu mjera odgovora kombiniranjem novih informacija s postojećim znanjem i u svrhu većeg smanjenja gubitka života migranata na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini;
8. „sposobnost reagiranja” znači mogućnost poduzimanja radnji s ciljem suzbijanja nezakonitih prekograničnih aktivnosti na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini, uključujući sredstva i rokove za primjerenu reakciju;

9. „EUROSUR” znači okvir za razmjenu informacija i suradnju između država članica i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu;
10. „slika stanja” znači skup georeferenciranih podataka i informacija u gotovo stvarnom vremenu primljenih od različitih tijela, senzora, platformi i drugih izvora, koji se prenose putem sigurnih komunikacijskih i informacijskih kanala te se mogu obrađivati, selektivno prikazivati i razmjenjivati s drugim relevantnim tijelima kako bi se postigla svjesnost o stanju i ojačala sposobnost reagiranja na vanjskim granicama i predgraničnom području, duž njih ili u njihovoj blizini;

11. „dio vanjske granice” znači cijela vanjska granica države članice ili njezin dio, kako je definira nacionalno pravo ili kako je određuje nacionalni koordinacijski centar ili bilo koje drugo nadležno nacionalno tijelo;
12. „prekogranični kriminalitet” znači svako teško kazneno djelo s prekograničnim obilježjem počinjeno ili pokušano na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini;

13. „predgranično područje” znači zemljopisno područje izvan vanjskih granica *koje je relevantno za upravljanje vanjskim granicama na temelju analize rizika i svjesnosti o stanju*;
14. „incident” znači situacija koja se odnosi na nezakonito useljavanje, prekogranični kriminalitet ili ugrozu života migranata na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini;
15. „statutarno osoblje” znači osoblje koje zapošljava Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije („Pravilnik o osoblju”) i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske unije („Uvjeti zaposlenja”) utvrđenima Uredbom Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68⁴⁰;

⁴⁰ SL L 56, 4.3.1968., str. 1.

16. „operativno osoblje” znači službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo relevantno osoblje od kojeg se sastoje stalne snage europske granične i obalne straže **u** skladu s **četirima** kategorijama **iz** članka 54. stavka 1., koji djeluju kao članovi timova s izvršnim ovlastima, ako je primjenjivo, i statutarno osoblje odgovorno za funkcioniranje središnje jedinice europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) **koje se ne može rasporediti kao članovi timova;**

17. „član timova” znači pripadnik stalnih snaga europske granične i obalne straže raspoređen u okviru timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama i timova za vraćanje;
18. „timovi za upravljanje granicama” znači timovi sastavljeni od stalnih snaga europske granične i obalne straže namijenjeni raspoređivanju tijekom zajedničkih operacija na vanjskim granicama i brzih intervencija na granicama u državama članicama i trećim zemljama;
19. „timovi za potporu upravljanju migracijama” znači timovi stručnjaka koji državama članicama osiguravaju tehničko i operativno pojačanje, uključujući pojačanje u žarišnim područjima, koji se sastoje od operativnog osoblja, stručnjaka iz ***Europskog potpornog ureda za azil (EASO)*** i Europolu ***te, ako je relevantno, stručnjaka iz Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA)***, drugih tijela, ureda i agencija Unije te iz država članica;

20. „država članica domaćin” znači država članica u kojoj se odvija ili iz koje je pokrenuta zajednička operacija ili brza intervencija na granicama, operacija vraćanja ili intervencija vraćanja, ili u koju se raspoređuje tim za potporu upravljanju migracijama;
21. „matična država članica” znači država članica iz koje je član osoblja raspoređen ili upućen u stalne snage europske granične i obalne straže;
22. „država članica sudionica” znači država članica koja sudjeluje u zajedničkoj operaciji, brzom intervenciji na granicama, operaciji vraćanja, intervenciji vraćanja ili raspoređivanju tima za potporu upravljanju migracijama osiguravanjem tehničke opreme ili osoblja stalnih snaga europske granične i obalne straže, kao i država članica koja u operacijama vraćanja ili intervencijama vraćanja sudjeluje osiguravanjem tehničke opreme ili osoblja, ali koja nije država članica domaćin;

23. „žarišno područje” znači područje ***uspostavljeno na zahtjev države članice domaćina*** na kojem država članica domaćin, Komisija, relevantne agencije Unije i države članice sudionice surađuju, s ciljem upravljanja postojećim ili potencijalnim nerazmjernim izazovom povezanim s migracijama koji je obilježen znatnim povećanjem broja migranata koji pristižu na vanjske granice;

I

24. „vraćanje” znači vraćanje kako je definirano člankom 3. točkom 3. Direktive 2008/115/EZ;
25. „odluka o vraćanju” znači ***upravna ili sudska odluka ili akt u kojem se navodi ili određuje da je boravak državljanina treće zemlje nezakonit i kojim se određuje ili utvrđuje obveza vraćanja, kojom se poštuje Direktiva 2008/115/EZ;***

26. „vraćenik” znači državljanin treće zemlje s nezakonitim boravkom koji podliježe *izvršivoj* odluci o vraćanju ■ ;
27. „operacija vraćanja” znači operacija koju organizira ili koordinira Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i koja uključuje pružanje tehničkog i operativnog pojačanja jednoj državi članici ili više njih ■ te u okviru koje se vraćenici iz jedne države članice ili više njih ■ vraćaju prisilno ili dobrovoljno, neovisno o upotrijebljenom prijevoznom sredstvu;
28. „intervencija vraćanja” znači aktivnost Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu koja državama članicama ■ pruža unaprijedenu tehničku i operativnu pomoć koja se sastoji od raspoređivanja timova za vraćanje i od organizacije operacija vraćanja;

29. „timovi za vraćanje” znači timovi sastavljeni od stalnih snaga europske granične i obalne straže namijenjeni raspoređivanju tijekom operacija vraćanja, intervencija vraćanja u državama članicama ■ ili drugih operativnih aktivnosti povezanih s provedbom zadaća u području vraćanja;
30. „časnik za vezu zadužen za imigraciju” znači časnik za vezu zadužen za imigraciju kako je definiran *člankom 2. točkom 1. Uredbe (EU) 2019/1240 Europskog parlamenta i Vijeća*⁴¹.

⁴¹ Uredba (EU) 2019/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi europske mreže časnika za vezu zaduženih za imigraciju (SL L 198, 25.7.2019., str. 88.).

Članak 3.

Europsko integrirano upravljanje granicama

1. Europsko integrirano upravljanje granicama sastoji se od sljedećih elemenata:
 - (a) nadzora državne granice, uključujući mjere omogućavanja zakonitog prelaska granica i, prema potrebi, mjere povezane sa sprečavanjem i otkrivanjem prekograničnog kriminaliteta *na vanjskim granicama, posebice krijumčarenja* migranata, *trgovine* ljudima i *terorizma*, te *mehanizme i postupke za identificiranje ranjivih osoba i maloljetnika bez pratnje, kao i za identificiranje* osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita ili žele zatražiti takvu zaštitu, *pružanje informacija takvim osobama i* upućivanje takvih osoba;

- (b) operacija traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru pokrenutih i provedenih u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i međunarodnim pravom, koje se odvijaju u situacijama koje mogu nastati tijekom operacija zaštite državne granice na moru;
- (c) analize rizika za unutarnju sigurnost i analize prijetnji koje mogu utjecati na funkcioniranje ili sigurnost vanjskih granica;
- (d) razmjene informacija i suradnje *među državama članicama u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, kao i razmjene informacija i suradnje između država članica i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, uključujući potporu koju koordinira Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu;*

- (e) međuagencijske suradnje među nacionalnim tijelima u svakoj državi članici nadležnima za nadzor državne granice ili druge zadaće koje se izvršavaju na granici te među tijelima nadležnima za vraćanje u svakoj državi članici, uključujući redovitu razmjenu informacija putem postojećih alata za razmjenu informacija, uključujući, ***po potrebi, suradnju s nacionalnim tijelima nadležnima za zaštitu temeljnih prava;***
- (f) suradnje među relevantnim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, uključujući redovitu razmjenu informacija;
- (g) suradnje s trećim zemljama u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, ***posebno usmjerene na susjedne treće zemlje i one treće zemlje koje su u analizi rizika prepoznate kao zemlje podrijetla ili tranzita za nezakonito useljavanje;***

- (h) tehničkih i operativnih mjera unutar schengenskog područja koje su odnose na nadzor državne granice i koje su oblikovane tako da se njima bolje rješava pitanje *nezakonitog useljavanja* i suzbija prekogranični kriminalitet;
- (i) vraćanja državljana trećih zemalja na koje se primjenjuju odluke o vraćanju koje je izdala država članica;
- (j) upotrebe najsuvremenije tehnologije, uključujući opsežne informacijske sustave;
- (k) mehanizma za kontrolu kvalitete, posebice mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine, procjene ranjivosti i mogućih nacionalnih mehanizama, kako bi se osigurala provedba prava Unije u području upravljanja granicama;

(l) mehanizama solidarnosti, posebice instrumenata Unije za financiranje.

2. *Temeljna prava, obrazovanje i osposobljavanje, kao i istraživanja i inovacije sveobuhvatni su elementi u provedbi europskog integriranog upravljanja granicama.*

Članak 4.

Europska granična i obalna straža

Europsku graničnu i obalnu stražu čine ■ nacionalna tijela država članica nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, nacionalna tijela nadležna za vraćanje ***i Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”)***.

Članak 5.

Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

1. Agencija ■ se uređuje ovom Uredbom.

2. Agencija uključuje stalne snage europske granične i obalne straže („*stalne snage*”) iz članka 54. kapaciteta do 10 000 pripadnika operativnog osoblja *u skladu s Prilogom I.*
3. Kako bi osigurala koherentno europsko integrirano upravljanje granicama, Agencija olakšava i omogućuje učinkovitiju primjenu ■ mjera Unije koje se odnose na upravljanje vanjskim granicama■ , posebno Uredbe (EU) 2016/399, *te mjera Unije koje se odnose na vraćanje.*
4. Agencija doprinosi stalnoj i ujednačenoj primjeni prava Unije na ■ vanjskim granicama, uključujući pravnu stečevinu Unije o temeljnim pravima, *a posebno Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”).* Njezin doprinos uključuje razmjenu dobre prakse.

Članak 6.
Odgovornost

Agencija je odgovorna Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s ovom Uredbom.

Članak 7.
Podijeljena odgovornost

1. Europska granična i obalna straža provodi europsko integrirano upravljanje granicama kao podijeljenu odgovornost Agencije te nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode operacije zaštite državne granice na moru i bilo koje druge zadaće nadzora državne granice. Države članice zadržavaju primarnu odgovornost za upravljanje svojim dijelovima vanjskih granica.

2. Agencija pruža tehničku i operativnu pomoć u provedbi mjera povezanih s ***vraćanjem iz članka 48. ove Uredbe na zahtjev dotične države članice ili na vlastitu inicijativu te uz pristanak dotične države članice.*** Države članice zadržavaju ***isključivu*** odgovornost za izdavanje odluka o vraćanju i ***donošenje mjera povezanih*** sa zadržavanjem vraćenika u skladu s Direktivom 2008/115/EZ.
3. Države članice osiguravaju upravljanje svojim vanjskim granicama i izvršavanje odluka o vraćanju, u bliskoj suradnji s Agencijom, u vlastitom interesu i u zajedničkom interesu svih država članica, u potpunosti u skladu s pravom Unije, ***uključujući poštovanje temeljnih prava,*** te u skladu s ***višegodišnjim ciklusom*** strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama iz ***članka 8.***

4. Agencija podupire primjenu mjera Unije koje se odnose na upravljanje vanjskim granicama i izvršavanje odluka o vraćanju jačanjem, procjenjivanjem i koordinacijom djelovanja država članica te pružanjem ■ tehničke i operativne pomoći u provedbi tih mjera i u pitanjima vraćanja. ***Agencija ne podupire nikakve mjere niti sudjeluje u aktivnostima povezanim s nadzorom na unutarnjim granicama. Agencija je u potpunosti odgovorna za sve odluke koje donosi i sve aktivnosti za koje u skladu s ovom Uredbom ima isključivu odgovornost.***

5. Države članice mogu *suradivati* na operativnoj razini s drugim državama članicama ili trećim zemljama ako je ta suradnja spojiva sa zadaćama Agencije. Države članice suzdržavaju se od svake aktivnosti kojom bi mogle ugroziti funkcioniranje Agencije ili postizanje njezinih ciljeva. Države članice izvješćuju Agenciju o toj operativnoj suradnji s drugim državama članicama ili trećim zemljama na vanjskim granicama i u području vraćanja. Izvršni direktor redovito, a najmanje jednom godišnje obavješćuje upravni odbor o takvim pitanjima.

Članak 8.

Višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama

1. Komisija i europska granična i obalna straža osiguravaju djelotvornost europskog integriranog upravljanja granicama s pomoću višegodišnjeg ciklusa strateške politike ***koji se donosi u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 4.***
2. U višegodišnjoj strateškoj politici za europsko integrirano upravljanje granicama utvrđuju se načini za koherentno, integrirano i sustavno suočavanje s izazovima u području upravljanja granicama i vraćanja. ***Njome se utvrđuju prioriteti politike i pružaju strateške smjernice za razdoblje od pet godina u vezi s elementima utvrđenima u članku 3.***

3. Višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama sastoji se od četiri faze, kako je utvrđeno u stavcima od 4. do 7.
4. Na temelju strateške analize rizika za europsko integrirano upravljanje granicama iz članka 29. stavka 2. Komisija *izrađuje dokument politike kojim se razvija višegodišnja strateška politika* za europsko integrirano upravljanje granicama. *Komisija taj dokument politike podnosi na razmatranje Europskom parlamentu i Vijeću. Nakon tog razmatranja Komisija donosi komunikaciju kojom se uspostavlja višegodišnja strateška politika za europsko integrirano upravljanje granicama.*

5. U svrhu provedbe ***višegodišnje strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama*** Agencija odlukom upravnog odbora, a na temelju prijedloga izvršnog direktora, ***pripremljenog u bliskoj suradnji s državama članicama i Komisijom***, utvrđuje tehničku i operativnu strategiju za europsko integrirano upravljanje granicama. Kada je to opravdano, Agencija uzima u obzir posebne situacije država članica, a osobito njihove geografske položaje. Ta tehnička i operativna strategija u skladu je s člankom 3. i ***višegodišnjom strateškom politikom za europsko integrirano upravljanje granicama***. Njome se promiče i podupire provedba europskog integriranog upravljanja granicama u svim državama članicama.

6. U svrhu provedbe *višegodišnje strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama* države članice uspostavljaju nacionalne strategije za *europsko* integrirano upravljanje granicama u bliskoj suradnji svih nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje *vanjskim* granicama i vraćanje. Te su nacionalne strategije u skladu s člankom 3., *višegodišnjom strateškom politikom za europsko integrirano upravljanje granicama* te tehničkom i operativnom strategijom.

7. ***Četiri godine*** nakon donošenja ***višegodišnje strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama*** Komisija ▯ provodi temeljitu evaluaciju njezine provedbe. Rezultati te evaluacije uzimaju se u obzir pri pripremi sljedećeg višegodišnjeg ciklusa strateške politike. ***Države članice i Agencija pravodobno Komisiji dostavljaju informacije potrebne za provedbu te evaluacije. Rezultate te evaluacije Komisija dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.***

8. Ako je s obzirom na stanje na vanjskim granicama ili u području vraćanja nužna promjena prioriteta politike, Komisija mijenja višegodišnju stratešku politiku za europsko integrirano upravljanje granicama *ili njezine relevantne dijelove* u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 4.

Ako Komisija mijenja višegodišnju stratešku politiku kako je predviđeno u prvom podstavku, tehnička i operativna strategija te nacionalne strategije prema potrebi se prilagođavaju **I**.

Članak 9.

Integrirano planiranje

1. Na temelju višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama europska granična i obalna straža uspostavlja postupak integriranog planiranja za upravljanje granicama i vraćanje, *uključujući* operativno planiranje, planiranje djelovanja u nepredvidivim okolnostima te postupke planiranja razvoja kapaciteta. Taj postupak integriranog planiranja uspostavlja se u skladu *sa stavicima 2., 3. i 4. ovog članka.*

I

- I**
2. *Države članice i Agencija donose operativne planove za upravljanje granicama i vraćanje. Operativni planovi država članica povezani s dijelovima granica kojima je pripisana visoka i kritična razina utjecaja koordiniraju se u suradnji sa susjednim državama članicama i s Agencijom radi provedbe potrebnih prekograničnih mjera i osiguravanja potpore koju pruža Agencija. Za aktivnosti Agencije postupci operativnog planiranja za sljedeću godinu određuju se u prilogu jedinstvenom programskom dokumentu iz članka 102. Za svaku posebnu operativnu aktivnost postupci operativnog planiranja dovode do operativnih planova iz članka 38. i članka 74. stavka 3. Operativni planovi ili njihovi dijelovi mogu se po potrebi razvrstati u skladu s člankom 92.*

3. *Svaka od država članica donosi plan djelovanja u nepredvidivim okolnostima za upravljanje svojim granicama i vraćanja. U skladu s nacionalnim strategijama za integrirano upravljanje granicama, u planovima djelovanja u nepredvidivim okolnostima opisuju se sve potrebne mjere i resursi za moguće jačanje kapaciteta, uključujući logistiku i potporu na nacionalnoj razini te od Agencije.*

Dio planova djelovanja u nepredvidivim okolnostima za koje je potrebna dodatna potpora europske granične i obalne straže zajedno pripremaju dotična država članica i Agencija u bliskoj suradnji sa susjednim državama članicama.

4. *Države članice donose nacionalne planove za razvoj kapaciteta za upravljanje granicama i vraćanje u skladu sa svojim nacionalnim strategijama za integrirano upravljanje granicama. U tim se nacionalnim planovima za razvoj kapaciteta opisuje srednjoročni do dugoročni razvoj nacionalnih kapaciteta za upravljanje granicama i vraćanje.*

Nacionalni planovi za razvoj kapaciteta usmjereni su na razvoj svakog elementa europskog integriranog upravljanja granicama, a posebno na politiku zapošljavanja i osposobljavanja službenika graničnog nadzora i stručnjaka za vraćanje, nabavu i održavanje opreme te potrebne istraživačke i razvojne aktivnosti i odgovarajuće uvjete financiranja i izvore.

5. *Planovi djelovanja u nepredvidivim okolnostima i nacionalni planovi za razvoj kapaciteta iz stavaka 3. i 4. temelje se na scenarijima koji se izvode iz analize rizika. Ti scenariji odražavaju mogući razvoj stanja na vanjskim granicama te u području nezakonitog useljavanja i izazova utvrđenih u višegodišnjem ciklusu strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama. Ti su scenariji navedeni u planovima djelovanja u nepredvidivim okolnostima i nacionalnim planovima za razvoj kapaciteta na koje se odnose.*

6. *Metodologiju i postupak utvrđivanja planova iz stavaka 3. i 4. donosi upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora nakon savjetovanja s državama članicama.*
7. *Agencija izrađuje pregled nacionalnih planova za razvoj kapaciteta i višegodišnju strategiju za nabavu opreme Agencije iz članka 63. te višegodišnje planiranje profila osoblja za stalne snage.*

Agencija taj pregled dostavlja državama članicama i Komisiji radi utvrđivanja mogućih sinergija i mogućnosti suradnje u različitim područjima obuhvaćenima nacionalnim planovima za razvoj kapaciteta, uključujući zajedničke nabave. Na temelju utvrđenih sinergija Agencija može pozvati države članice da sudjeluju u daljnjim aktivnostima suradnje.

8. *Upravni odbor sastaje se najmanje jednom godišnje radi rasprave o planu kapaciteta europske granične i obalne straže te odobravanja tog plana. Plan kapaciteta predlaže izvršni direktor na temelju pregleda nacionalnih planova za razvoj kapaciteta, uzimajući pritom u obzir, među ostalim, rezultate analize rizika i procjena ranjivosti provedenih u skladu s člancima 29. i 33. te vlastite višegodišnje planove Agencije. Nakon što upravni odbor odobri plan kapaciteta on se prilaže tehničkoj i operativnoj strategiji iz članka 8. stavka 5.*

POGLAVLJE II.

Funkcioniranje europske granične i obalne straže

ODJELJAK 1.

ZADAĆE AGENCIJE ZA EUROPSKU GRANIČNU I OBALNU STRAŽU

Članak 10.

Zadaće Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu

1. Agencija obavlja sljedeće zadaće **■** :
 - (a) prati migracijske tokove i provodi analizu rizika u pogledu svih aspekata integriranog upravljanja granicama;
 - (b) prati operativne potrebe država članica povezane s provedbom vraćanja, među ostalim prikupljanjem operativnih podataka,
 - (c) provodi procjene ranjivosti, uključujući procjene kapaciteta i pripravnosti država članica za suočavanje s prijetnjama i izazovima na vanjskim granicama;
 - (d) prati upravljanje vanjskim granicama preko časnika za vezu Agencije u državama članicama;
 - (e) *prati poštovanje temeljnih prava u svim svojim aktivnostima na vanjskim granicama i u operacijama vraćanja;*

- (f) podupire razvoj i rad EUROSUR-a;
- (g) pomaže državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć na vanjskim granicama koordinacijom i organizacijom zajedničkih operacija, uzimajući pritom u obzir da to u nekim situacijama može uključivati humanitarne krize i spašavanja na moru, u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom;
- (h) pomaže državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć na vanjskim granicama pokretanjem brzih intervencija na vanjskim granicama država članica koje se suočavaju s posebnim i nerazmjernim izazovima, uzimajući pritom u obzir da to u nekim situacijama može uključivati humanitarne krize i spašavanja na moru, u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom;

- (i) pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama i trećim zemljama, u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i međunarodnim pravom, kao potporu u operacijama traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru do kojih može doći tijekom operacija zaštite državne granice na moru;
- (j) raspoređuje stalne snage u okviru timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama i timova za vraćanje (zajednički nazvanih „timovi”) tijekom zajedničkih operacija kao i brzih intervencija na granicama, operacija vraćanja i intervencija vraćanja;
- (k) uspostavlja pričuvu tehničke opreme, uključujući pričuvu opreme za brzu reakciju, koja se upotrebljava u zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama i u okviru timova za potporu upravljanju migracijama, kao i u operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja;

- (l) ***uz potporu internog mehanizma za kontrolu kvalitete*** razvija vlastite ljudske i tehničke kapacitete te njima upravlja radi doprinosa stalnim snagama, uključujući zapošljavanje i osposobljavanje vlastitih članova osoblja koji djeluju kao članovi timova, te pričuvi tehničke opreme;
- (m) u okviru timova za potporu upravljanju migracijama u žarišnim područjima:
- i. raspoređuje operativno osoblje i tehničku opremu kako bi pružila pomoć u vezi s provjerom, ispitivanjem, identifikacijom i uzimanjem otisaka prstiju;
 - ii. uspostavlja postupak za upućivanje i pružanje početnih informacija osobama kojima je potrebna međunarodna zaštita ili žele zatražiti takvu zaštitu, ***uključujući postupak za utvrđivanje ranjivih skupina***, u suradnji s ***EASO-om*** i nadležnim nacionalnim tijelima;

- (n) pruža pomoć u svim fazama postupka vraćanja ***ne preispitujući utemeljenost odluka o vraćanju, koje su i dalje u isključivoj nadležnosti država članica, pomaže*** pri koordinaciji i organizaciji operacija vraćanja ***te pruža tehničku i operativnu potporu za provedbu obveze vraćanja vraćenika, kao i tehničku i operativnu potporu za operacije*** vraćanja i intervencije, ***uključujući u okolnostima u kojima je potrebna veća pomoć;***

I

- (o) uspostavlja skupinu promatrača prisilnog vraćanja;
- (p) raspoređuje timove za vraćanje tijekom intervencija vraćanja;

- (q) u okviru mandata dotičnih agencija surađuje s Europolom i Eurojustom i daje potporu državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć na vanjskim granicama u borbi protiv **█** prekograničnog kriminaliteta i terorizma;
- (r) surađuje s ***EASO-om u okviru njihovih mandata***, posebno na olakšavanju mjera u slučajevima kada državljani trećih zemalja čiji su zahtjevi za međunarodnu zaštitu odbijeni konačnom odlukom podliježu vraćanju;

- (s)** *suraduje s FRA-om, u okviru njihovih mandata, kako bi se osigurala stalna i jedinstvena primjena pravne stečevine Unije u području temeljnih prava;*
- (t)** *suraduje s Europskom agencijom za kontrolu ribarstva (EFCA) i Europskom agencijom za pomorsku sigurnost (EMSA), u okviru njihovih mandata, kako bi pružila potporu nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže, kako je navedeno u članku 69., uključujući spašavanje života na moru, pružanjem usluga, informacija, opreme i osposobljavanja te koordiniranjem višenamjenskih operacija;*
- (u)** *suraduje s trećim zemljama u odnosu na područja obuhvaćena ovom Uredbom, uključujući suradnju u mogućem operativnom raspoređivanju timova za upravljanje granicama* ■ *u trećim zemljama;*

- I**
- (v) pomaže državama članicama i trećim zemljama u kontekstu njihove tehničke i operativne suradnje u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom;
 - (w) pomaže državama članicama i trećim zemljama u osposobljavanju nacionalnih službenika graničnog nadzora, drugog relevantnog osoblja i stručnjaka za vraćanje, ***među ostalim uspostavljanjem*** zajedničkih standarda ***i programa*** osposobljavanja, ***uključujući one o temeljnim pravima***;
 - (x) sudjeluje u razvoju aktivnosti istraživanja i inovacija relevantnih za nadzor **I** vanjskih granica te u upravljanju tim aktivnostima, uključujući upotrebu napredne tehnologije nadzora, i razvija ***vlastite*** pilot-projekte ***kada su potrebni za provedbu aktivnosti predviđenih*** ovom Uredbom;
 - (y) ***razvija tehničke standarde za razmjenu informacija***;

- (z) podupire razvoj tehničkih standarda za opremu u području nadzora državne granice i vraćanja, uključujući opremu za međusobno povezivanje sustava i mreža, ***te prema potrebi podupire razvoj zajedničkih minimalnih standarda za zaštitu vanjskih granica, u skladu s nadležnostima država članica i Komisije;***
- (aa) uspostavlja i održava komunikacijsku mrežu iz članka 14.;
- (ab) u skladu s **■** Uredbom (EU) 2018/1725 i u bliskoj suradnji s Komisijom, tijelima, uredima i agencijama Unije te Europskom migracijskom mrežom uspostavljenom Odlukom Vijeća 2008/381/EZ⁴² razvija informacijske sustave kojima se omogućuje brza i pouzdana razmjena informacija o novim rizicima povezanim s upravljanjem vanjskim granicama, nezakonitim useljavanjem i vraćanjem te upravlja tim informacijskim sustavima;

⁴² Odluka Vijeća 2008/281/EZ od 14. svibnja 2008. o uspostavi Europske migracijske mreže (SL L 131, 21.5.2008., str. 7.).

- (ac) pruža potrebnu pomoć za razvoj zajedničkog okruženja za razmjenu informacija, uključujući interoperabilnost sustavâ, ako je to primjereno;
- (ad) pridržava se visokih standarda upravljanja granicama, pri čemu omogućuje transparentnost i javni nadzor u potpunosti poštujući primjenjivo pravo i osigurava poštovanje, zaštitu i promicanje temeljnih prava;***
- (ae) upravlja i koristi se sustavom za krivotvorene i vjerodostojne isprave iz članka 79. ***te podupire države članice olakšavanjem otkrivanja krivotvorenih isprava;***

- (af) izvršava zadaće i obveze povjerene Agenciji na temelju ***Uredbe (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća***⁴³ te osigurava uspostavu i rad središnje jedinice ETIAS-a u skladu s člankom 7. ***te uredbe***;
- (ag) ***pomaže državama članicama u olakšavanju osobama prelaska vanjskih granica.***

⁴³ ***Uredba (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredaba (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226 (SL L 236, 19.9.2018., str. 1.).***

2. Agencija ■ komunicira o pitanjima u okviru svojeg mandata. Javnosti pruža točne, *detaljne, pravodobne* i sveobuhvatne informacije o svojim aktivnostima.

Takvim komunikacijskim aktivnostima ne smiju se ugrožavati zadaće iz stavka 1. ovog članka, a to se posebno odnosi na otkrivanje operativnih informacija koje bi, da se objave, ugrozile ostvarivanje cilja operacija. Agencija komunikacijske aktivnosti provodi ne dovodeći u pitanje članak 92. i u skladu s relevantnim komunikacijskim i promidžbenim planovima koje donosi upravni odbor te, prema potrebi, u bliskoj suradnji s drugim tijelima, uredima i agencijama.

ODJELJAK 2.

RAZMJENA INFORMACIJA I SURADNJA

Članak 11.

Dužnost suradnje u dobroj vjeri

Agencija, nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, ***i nacionalna tijela nadležna za vraćanja***, podliježu dužnosti suradnje u dobroj vjeri i obvezi razmjene informacija.

Članak 12.

Obveza razmjene informacija

1. Kako bi izvršili zadaće koje su im dodijeljene ovom Uredbom, ▯ Agencija, nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, **i nacionalna tijela nadležna za vraćanja** u skladu s ovom Uredbom i drugim relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom o razmjeni informacija pravodobno i pravilno razmjenjuju sve potrebne informacije.
2. Agencija poduzima potrebne mjere kako bi olakšala razmjenu informacija relevantnih za njezine zadaće s Komisijom i državama članicama.

Ako su informacije relevantne za obavljanje njezinih zadaća, Agencija te informacije razmjenjuje *s ostalim relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije* za potrebe analize rizika, prikupljanja statističkih podataka, procjene stanja u trećim zemljama, osposobljavanja i potpore državama članicama u planiranju djelovanja u nepredvidivim okolnostima. U tu svrhu tijela, uredi i agencije Unije među sobom razvijaju potrebne alate i strukture.

3. Agencija poduzima sve potrebne mjere kako bi olakšala razmjenu informacija relevantnih za svoje zadaće s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom ako se te informacije odnose na aktivnosti u kojima te države sudjeluju u skladu s člankom 70. i člankom 100. stavkom 5.

Članak 13.

Nacionalne kontaktne točke

1. Svaka država članica određuje nacionalnu kontaktnu točku za komunikaciju s Agencijom o svim pitanjima povezanim s aktivnostima Agencije, ***ne dovodeći u pitanje ulogu nacionalnih koordinacijskih centara***. Nacionalne kontaktne točke moraju biti dostupne u svakom trenutku i osiguravati da Agencija pravodobno distribuira sve informacije svim relevantnim tijelima u dotičnoj državi članici, posebice članovima upravnog odbora i nacionalnom koordinacijskom centru.
2. ***Države članice mogu odrediti do dva člana osoblja koji predstavljaju svoju nacionalnu kontaktnu točku i koji će se dodijeliti Agenciji kao časnici za vezu. Časnici za vezu olakšavaju komunikaciju između nacionalne kontaktne točke i Agencije te mogu, prema potrebi, sudjelovati na relevantnim sastancima.***

3. *Agencija časnicima za vezu osigurava potrebne prostorije u svojem sjedištu i odgovarajuću potporu kako bi mogli obavljati svoje dužnosti. Sve ostale troškove do kojih dođe u vezi s raspoređivanjem časnika za vezu snosi država članica. Upravni odbor određuje pravila i uvjete raspoređivanja te pravila o pružanju odgovarajuće potpore.*

Članak 14.

Komunikacijska mreža

1. Agencija uspostavlja i održava komunikacijsku mrežu kako bi osigurala komunikacijske i analitičke alate i omogućila sigurnu razmjenu osjetljivih neklasificiranih te klasificiranih podataka u gotovo stvarnom vremenu s nacionalnim koordinacijskim centrima i među njima.

Svi sustavi ili aplikacije koji se koriste komunikacijskom mrežom moraju biti usklađeni s pravom Unije o zaštiti podataka tijekom cijelog životnog ciklusa.

Komunikacijska mreža radi dvadeset i četiri sata dnevno, sedam dana u tjednu i omogućuje:

- (a) bilateralnu i multilateralnu razmjenu informacija u gotovo stvarnom vremenu;
- (b) audio i video konferencije;
- (c) sigurnu pohranu, prijenos, obradu i postupanje s osjetljivim neklasificiranim podacima;

- (d) sigurnu pohranu, prijenos, obradu i postupanje s klasificiranim podacima EU-a do razine CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL ili istovjetnih razina u nacionalnoj klasifikaciji, osiguravajući da se s klasificiranim podacima postupa te da ih se pohranjuje, prenosi i obrađuje u odvojenom i ovlaštenom dijelu komunikacijske mreže.
2. Agencija pruža tehničku podršku i osigurava da je komunikacijska mreža stalno dostupna te da može poduprijeti komunikacijski i informacijski sustav kojim upravlja Agencija.

Članak 15.

Sustavi za razmjenu informacija i aplikacije kojima upravlja Agencija

1. Agencija može poduzeti sve potrebne mjere kako bi olakšala razmjenu informacija relevantnih za njezine zadaće s ***Europskim parlamentom***, Vijećem, Komisijom, državama članicama i, prema potrebi, ***drugim institucijama Unije te tijelima, uredima i agencijama Unije, kao i međunarodnim organizacijama iz članka 68.*** stavka 1. i trećim zemljama kako je navedeno u ***članku 71.***

2. Agencija razvija i primjenjuje informacijski sustav koji omogućuje razmjenu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka s akterima iz stavka 1. ovog članka te razmjenu osobnih podataka iz ■ članaka od 86. do 91. u skladu s člankom 92. te upravlja tim informacijskim sustavom.
3. Agencija prema potrebi primjenjuje informacijske sustave iz stavka 2. ovog članka na komunikacijsku mrežu iz članka 14.

Članak 16.

Tehnički standardi za razmjenu informacija

Agencija *u suradnji s državama članicama* razvija tehničke standarde za:

- (a) međusobno povezivanje komunikacijske mreže iz članka 14. s nacionalnim mrežama koje se upotrebljavaju za dobivanje nacionalnih slika stanja iz članka 25. te s drugim relevantnim informacijskim sustavima za potrebe ove Uredbe;
- (b) razvoj i uspostavu sučelja između relevantnih sustava za razmjenu informacija i softverskih aplikacija Agencije i država članica za potrebe ove Uredbe;

- (c) slanje slika stanja i, prema potrebi, posebnih slika stanja iz članka 27. te za osiguravanje komunikacije relevantnih jedinica i centara **nadležnih** nacionalnih tijela i komunikacije s timovima koje Agencija rasporedi s pomoću različitih sredstava komunikacije kao što su satelitske komunikacije i radijske mreže;
- (d) izvješćivanje o položaju vlastitih resursa radi što bolje upotrebe tehnološkog razvoja satelitskog navigacijskog sustava uspostavljenog u okviru programa Galileo u skladu s Uredbom (EU) br. 1285/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴ .

⁴⁴ Uredba (EU) br. 1285/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o provedbi i uporabi europskih sustava za satelitsku navigaciju i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 876/2002 i Uredbe (EZ) br. 683/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 347, 20.12.2013., str. 1.).

Članak 17.
Sigurnost informacija

Države članice preko svojeg nacionalnog koordinacijskog centra ***i pod nadzorom nadležnih nacionalnih tijela*** osiguravaju da njihova nacionalna tijela, agencije i ostala tijela ***kada*** se koriste komunikacijskom mrežom iz članka 14. i sustavima za razmjenu informacija
Agencije:

- (a) imaju odgovarajući ***i stalni*** pristup relevantnim sustavima i mrežama ***Agencije ili sustavima i mrežama povezanim s njima;***
- (b) ***poštuju relevantne*** tehničke standarde iz članka 16.;
- (c) primjenjuju sigurnosna pravila i standarde jednakovrijedne onima koje primjenjuje Agencija pri postupanju s klasificiranim podacima:
- (d) razmjenjuju, obrađuju i pohranjuju osjetljive neklasificirane te klasificirane podatke u skladu s člankom 92.

ODJELJAK 3.

EUROSUR

Članak 18.

EUROSUR

Ovom se Uredbom uspostavlja EUROSUR kao integrirani okvir za razmjenu informacija i za **operativnu** suradnju u okviru europske granične i obalne straže s ciljem poboljšanja svjesnosti o stanju i povećanja sposobnosti reagiranja **u svrhu upravljanja** granicama, **uključujući otkrivanje, sprečavanje i suzbijanje** nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminaliteta te doprinosa osiguravanju zaštite migranata i spašavanju njihovih života.

Članak 19.

Područje primjene EUROSUR-a

1. EUROSUR se upotrebljava za granične kontrole na ovlaštenim graničnim prijelazima te za zaštitu vanjskih kopnenih, morskih i zračnih granica, uključujući nadzor, otkrivanje, identifikaciju, praćenje, prevenciju i presretanje neovlaštenih prelazaka granice u svrhu otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminaliteta te doprinosa osiguravanju zaštite migranata i spašavanju njihovih života.
2. EUROSUR se ne upotrebljava ni za jednu od pravnih ili administrativnih mjera poduzetih nakon što su nadležna tijela države članice otkrila prekogranične kriminalne aktivnosti ili presrela osobe koje su neovlašteno prelazile vanjske granice.

Članak 20.
Dijelovi EUROSUR-a

1. Države članice i Agencija koriste se EUROSURA-om u svrhu razmjene informacija i u svrhu suradnje u području nadzora državne granice, ***uzimajući u obzir postojeće mehanizme razmjene informacija i suradnje***. EUROSUR se sastoji od sljedećih dijelova:
 - (a) nacionalnih koordinacijskih centara iz članka 21.;
 - (b) nacionalnih slika stanja iz članka 25.;
 - (c) europske slike stanja iz članka 26. koja uključuje informacije o dijelovima vanjskih granica s odgovarajućim razinama utjecaja;
 - (d) posebnih slika stanja iz članka 27.;

- (e) EUROSUR-ovih usluga spajanja iz članka 28.;
 - (f) integriranog planiranja iz članka 9.
2. Nacionalni koordinacijski centri putem komunikacijske mreže iz članka 14. i relevantnih sustava Agenciji dostavljaju informacije iz svojih nacionalnih slika stanja i, prema potrebi, iz posebnih slika stanja koje su potrebne za uspostavu i održavanje europske slike stanja.
 3. Agencija putem komunikacijske mreže daje nacionalnim koordinacijskim centrima neograničen pristup posebnim slikama stanja i europskoj slici stanja 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu.

Članak 21.

Nacionalni koordinacijski centri

1. Svaka država članica određuje, vodi i održava nacionalni koordinacijski centar koji koordinira i razmjenjuje informacije između svih tijela odgovornih za nadzor vanjskih granica na nacionalnoj razini te drugih nacionalnih koordinacijskih centara i Agencije. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o osnivanju svojeg nacionalnog koordinacijskog centra, koja odmah o tome obavješćuje druge države članice i Agenciju.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 13. i u okviru EUROSUR-a, nacionalni koordinacijski centar jedinstvena je kontaktna točka za razmjenu informacija i za suradnju s drugim nacionalnim koordinacijskim centrima i Agencijom.

3. Nacionalni koordinacijski centri:

- (a) osiguravaju pravovremenu razmjenu informacija i pravovremenu suradnju između svih nacionalnih tijela odgovornih za nadzor vanjskih granica na nacionalnoj razini i drugih nacionalnih koordinacijskih centara i Agencije;
- (b) osiguravaju pravovremenu razmjenu informacija s tijelima nadležnima za traganje i spašavanje, kazneni progon, azil i useljavanje te upravljaju širenjem relevantnih informacija na nacionalnoj razini;
- (c) doprinose djelotvornom i učinkovitom upravljanju resursima i osobljem;
- (d) uspostavljaju i održavaju nacionalne slike stanja u skladu s člankom 25.;

- (e) podupiru **koordiniranje**, planiranje i provedbu nacionalnog nadzora državne granice;
- (f) koordiniraju nacionalne sustave nadzora državne granice u skladu s nacionalnim pravom;
- (g) doprinose redovitom mjerenju učinaka nacionalnog nadzora državne granice za potrebe ove Uredbe;
- (h) koordiniraju operativne mjere s drugim državama članicama i trećim zemljama, ne dovodeći u pitanje nadležnosti Agencije i drugih država članica;
- (i) razmjenjuju relevantne informacije s časnicima za vezu njihove države članice zaduženima za imigraciju, **ako su imenovani, putem odgovarajućih struktura uspostavljenih na nacionalnoj razini**, te tako doprinose europskoj slici stanja i podržavaju operacije nadzora državne granice;

(j) *pod nadzorom nadležnih nacionalnih tijela doprinose sigurnosti informacija nacionalnih informacijskih sustava i informacijskih sustava Agencije* ■ .

■

4. Države članice mogu ovlastiti regionalna, lokalna, funkcionalna ili druga tijela koja mogu donositi operativne odluke za osiguravanje svjesnosti o stanju i sposobnosti reagiranja u njihovim odgovarajućim područjima nadležnosti, uključujući zadaće i nadležnosti iz stavka 3. točaka (c), (e) i (f).
5. Odluka države članice da dodijeli zadaće u skladu sa stavkom 4. ne utječe na sposobnost nacionalnog koordinacijskog centra za suradnju i razmjenu informacija s drugim nacionalnim koordinacijskim centrima i Agencijom.

6. U unaprijed definiranim slučajevima utvrđenima na nacionalnoj razini, nacionalni koordinacijski centar može ovlastiti tijelo iz stavka 4. za komunikaciju i razmjenu informacija s regionalnim tijelima ili nacionalnim koordinacijskim centrom druge države članice ili nadležnim tijelima treće zemlje pod uvjetom da to ovlašteno tijelo redovito obavješćuje vlastiti nacionalni koordinacijski centar o takvoj komunikaciji i razmjeni informacija.
7. *Nacionalni koordinacijski centar radi 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu.*

Članak 22.

Priručnik EUROSUR-a

1. Komisija, u bliskoj suradnji s Agencijom i bilo kojim drugim relevantnim tijelom, uredom ili agencijom Unije, donosi i stavlja na raspolaganje praktični priručnik za provedbu i upravljanje sustavom EUROSUR („priručnik EUROSUR-a”). Priručnik EUROSUR-a sadržava tehničke i operativne smjernice, preporuke i najbolju praksu, uključujući u pogledu suradnje s trećim zemljama. Komisija donosi priručnik EUROSUR-a u obliku preporuke.
2. Nakon savjetovanja s državama članicama i Agencijom, Komisija može odlučiti klasificirati dijelove priručnika EUROSUR-a oznakom RESTREINT UE/EU RESTRICTED, u skladu s pravilima utvrđenima u Poslovniku Komisije.

Članak 23.
Praćenje EUROSUR-a

1. Agencija i države članice osiguravaju da su uspostavljeni postupci za praćenje tehničkog i operativnog funkcioniranja EUROSUR-a u odnosu na ciljeve postizanja adekvatne svjesnosti o stanju i sposobnosti reagiranja na vanjskim granicama.
2. Agencija ***kontinuirano*** prati kvalitetu usluge koju nudi komunikacijska mreža iz članka 14. i kvalitetu podataka koji se razmjenjuju u europskoj slici stanja.
3. Agencija informacije prikupljene praćenjem na temelju stavka 2. dostavlja ***nacionalnim koordinacijskim centrima i relevantnim zapovjednim i nadzornim strukturama koje se koriste za operacije Agencije*** kao dio EUROSUR-ovih usluga spajanja. Te informacije nose oznaku RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

ODJELJAK 4.
SVJESNOST O STANJU

Članak 24.
Slike stanja

1. Nacionalne slike stanja, europska slika stanja i posebne slike stanja izrađuju se na temelju prikupljanja, evaluacije, razvrstavanja, analize, tumačenja, stvaranja, vizualizacije i širenja informacija.

Slike stanja iz prvog podstavka imaju sljedeće slojeve s *informacijama*:

- (a) sloj s događajima koji uključuje ■ događaje *i incidente* koji se odnose na neovlašteno prelaženje granice *i* prekogranični kriminalitet *te, kada su dostupne, informacije o neovlaštenim sekundarnim kretanjima, u svrhu razumijevanja migracijskih trendova, obujma i ruta;*

- (b) operativni sloj koji sadržava informacije o operacijama, uključujući plan raspoređivanja, područje djelovanja ■ te položaj, vrijeme, status i vrstu uključenih resursa kako je predviđeno u operativnom planu;
 - (c) analitički sloj koji sadržava analizirane informacije relevantne za potrebe ove Uredbe i posebno relevantne za dodjelu razina utjecaja dijelovima vanjskih granica, kao što su slike i geopodaci, ključna kretanja i pokazatelji, analitička izvješća i druge relevantne popratne informacije.
2. Slike stanja iz stavka 1. omogućuju identifikaciju i praćenje događaja, operacija i odgovarajuće analize koji se odnose na situacije u kojima su ugroženi ljudski životi.

I

3. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju pojedinosti u pogledu slojeva s informacijama u slikama stanja i pravila za utvrđivanje posebnih slika stanja. U provedbenom aktu navode se vrste informacija koje se pružaju, subjekti odgovorni za prikupljanje, obradu, arhiviranje i dostavljanje određenih informacija, maksimalni rokovi izvješćivanja, pravila o sigurnosti i zaštiti podataka te povezani mehanizmi za kontrolu kvalitete. Taj provedbeni akt se donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 122. stavka 2.

Članak 25.

Nacionalne slike stanja

1. Svaki nacionalni koordinacijski centar uspostavlja i održava nacionalnu sliku stanja u svrhu pružanja djelotvornih, točnih i pravovremenih informacija svim tijelima ***odgovornima*** za nadzor ***vanjskih granica na nacionalnoj razini***.
2. Nacionalna slika stanja sastoji se od informacija prikupljenih iz sljedećih izvora:
 - (a) nacionalnog sustava zaštite državne granice u skladu s nacionalnim pravom;
 - (b) statičnih i mobilnih senzora kojima upravljaju nacionalna tijela odgovorna za zaštitu vanjskih granica;
 - (c) ophodnji zaduženih za zaštitu državne granice i drugih promatračkih misija;

- (d) lokalnih, regionalnih i drugih koordinacijskih centara;
- (e) drugih relevantnih nacionalnih tijela i sustava, uključujući časnike za vezu zadužene za imigraciju, operativne centre i kontaktne točke;
- (f) graničnih kontrola;
- (g) Agencije;
- (h) nacionalnih koordinacijskih centara u drugim državama članicama;
- (i) tijela trećih zemalja, na temelju bilateralnih i multilateralnih sporazuma i regionalnih mreža iz članka 72.;

- (j) sustava prijavljivanja s brodova u skladu s odgovarajućim pravnim osnovama;
 - (k) drugih relevantnih europskih i međunarodnih organizacija;
 - (l) drugih izvora.
3. Svaki nacionalni koordinacijski centar svakom incidentu u sloju s događajima u nacionalnoj slici stanja dodjeljuje jedinstvenu okvirnu razinu utjecaja, koja može biti „niska”, „srednja”, „visoka” ili „**vrlo visoka**”. Svi se incidenti priopćuju Agenciji.
4. Svaki nacionalni koordinacijski centar može, na zahtjev nadležnih nacionalnih tijela, odlučiti ograničiti pristup informacijama povezanim s **nacionalnom sigurnosti**, **uključujući** vojnu imovinu, na temelju nužnosti pristupa.

5. Nacionalni koordinacijski centri susjednih država članica mogu izravno i u gotovo stvarnom vremenu međusobno razmjenjivati sliku stanja susjednih dijelova vanjskih granica, uključujući položaje, status i vrstu vlastitih resursa koji djeluju u susjednim dijelovima vanjskih granica.

Članak 26.

Europska slika stanja

1. Agencija uspostavlja i održava europsku sliku stanja u svrhu pružanja nacionalnim koordinacijskim centrima i Komisiji djelotvornih, točnih i pravovremenih informacija i analize koje se odnose na vanjske granice, predgranično područje i neovlaštena sekundarna kretanja.

2. Europska slika stanja sastoji se od informacija prikupljenih iz sljedećih izvora:
- (a) nacionalnih koordinacijskih centara i nacionalnih slika stanja te informacija i izvješća primljenih od časnika za vezu zaduženih za imigraciju, u mjeri u kojoj je to potrebno u skladu s ovim člankom;
 - (b) Agencije, uključujući informacije i izvješća koje dostavljaju njezini časnici za vezu u skladu s člancima 31. i 77.;
 - (c) delegacija Unije te misija i operacija u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) *kako je predviđeno člankom 68. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (j)*;

- (d) drugih relevantnih tijela, ureda i agencija Unije te međunarodnih organizacija navedenih u članku 68. stavku 1.;
 - (e) tijela trećih zemalja, na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma i regionalnih mreža iz članka 72., te radnih dogovora iz članka 73. stavka 4.;
 - (f) drugih izvora.
3. Sloj s događajima u europskoj slici stanja uključuje informacije u odnosu na:
- (a) incidente i druge događaje sadržane u sloju s događajima u nacionalnim slikama stanja;
 - (b) incidente i druge događaje sadržane u *posebnim slikama stanja kako je predviđeno člankom 27.*;
 - (c) incidente u operativnom području zajedničke operacije ili brze intervencije koju koordinira Agencija, ili u žarišnom području ■ .

4. Operativni sloj europske slike stanja sadržava informacije o zajedničkim operacijama i brzim intervencijama koje koordinira Agencija te o žarišnim područjima ■ i uključuje izjave o misiji, položaje, status, trajanje, informacije o državama članicama i drugim akterima, dnevna i tjedna izvješća o stanju, statističke podatke i informacije za medije.
5. Informacije o vlastitim resursima u operativnom sloju europske slike stanja mogu se prema potrebi klasificirati oznakom RESTREINT UE/EU RESTRICTED.
6. U okviru europske slike stanja Agencija uzima u obzir razine utjecaja koje su nacionalni koordinacijski centri dodijelili određenim incidentima u nacionalnim slikama stanja. **Za** sve incidente u predgraničnom području Agencija dodjeljuje jedinstvenu okvirnu razinu utjecaja i o tome obavješćuje nacionalne koordinacijske centre.

Članak 27.

Posebne slike stanja

1. Agencija i države članice mogu uspostavljati i održavati posebne slike stanja kako bi se poduprle posebne operativne aktivnosti na vanjskim granicama ili kako bi se razmijenile informacije s *institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te međunarodnim organizacijama* iz članka 68. stavka 1. ili s trećim zemljama kako je predviđeno člankom 75. ■ .
2. Posebne slike stanja sastoje se od podskupa informacija nacionalnih slika stanja i europske slike stanja.
3. Detaljna pravila za utvrđivanje i razmjenu posebnih slika stanja utvrđuju se u operativnom planu za dotične operativne aktivnosti i u bilateralnom ili multilateralnom sporazumu kada se posebna slika stanja utvrđuje u okviru bilateralne ili multilateralne suradnje s trećim zemljama. *Svaka razmjena informacija na temelju ovog stavka provodi se u skladu s načelom suglasnosti onoga od koga podaci potječu.*

Članak 28.

EUROSUR-ove usluge spajanja (*EUROSUR fusion services*)

1. Agencija koordinira EUROSUR-ove usluge spajanja kako bi nacionalnim koordinacijskim centrima, Komisiji i sebi osigurala redovit, pouzdan i troškovno učinkovit dotok informacija o vanjskim granicama i o predgraničnom području.
2. Agencija nacionalnom koordinacijskom centru, na njegov zahtjev, dostavlja informacije o vanjskim granicama države članice kojoj pripada i o predgraničnom području koje se mogu izvesti iz:
 - (a) selektivnog praćenja određenih luka i obala trećih zemalja koje su na temelju analize rizika i informacija identificirane kao točke ukrcaja ili tranzitne točke za plovila ili druga prijevozna sredstva koja se koriste za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminalitet;
 - (b) praćenja plovila ili drugih prijevoznih sredstava preko otvorenog mora *i praćenja zrakoplova, ako se* za ta plovila, druga prijevozna sredstva ili zrakoplove sumnja ili je za njih ustanovljeno da se upotrebljavaju za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminalitet, *među ostalim u slučaju osoba u nevolji na moru, s ciljem dostavljanja tih informacija relevantnim tijelima nadležnima za operacije traganja i spašavanja;*

- (c) praćenja određenih područja u pomorskom dobru u svrhu otkrivanja, identificiranja i praćenja plovila i drugih prijevoznih sredstava koja se upotrebljavaju, ili za koja se sumnja da se upotrebljavaju, za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminalitet, ***među ostalim u slučaju osoba u nevolji na moru, s ciljem dostavljanja tih informacija relevantnim tijelima nadležnima za operacije traganja i spašavanja;***
- (d) ***praćenja određenih područja uz zračne granice radi otkrivanja, identificiranja i praćenja zrakoplova i drugih oblika opreme koji se upotrebljavaju, ili za koje se sumnja da se upotrebljavaju, za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminalitet;***
- (e) procjene okruženja određenih područja u pomorskom dobru i na vanjskim kopnenim i zračnim granicama kako bi se optimizirale aktivnosti praćenja i ophodnje;
- (f) selektivnog praćenja određenih predgraničnih područja na vanjskim granicama, koja su na temelju analize rizika i informacija identificirana kao potencijalna područja odlaska ili tranzitna područja za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminalitet;

- (g) praćenja migracijskih tokova prema Uniji i unutar nje u pogledu ***trendova, obujma i ruta***;
 - (h) praćenja medija, obavještajnih podataka iz otvorenih izvora i analize internetskih aktivnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/680 ***ili Uredbom (EU) 2016/679, ovisno o slučaju***, u svrhu sprečavanja nezakonitog useljavanja ili prekograničnog kriminaliteta;
 - (i) analize ***informacija dobivenih iz*** opsežnih informacijskih sustava u svrhu otkrivanja promjena ruta i metoda koje se koriste za nezakonito useljavanje i prekogranični kriminalitet.
3. Agencija može odbiti zahtjev nacionalnog koordinacijskog centra zbog tehničkih, financijskih ili operativnih razloga. Agencija nacionalni koordinacijski centar pravodobno obavješćuje o razlozima odbijanja zahtjeva.
4. Agencija se može na vlastitu inicijativu koristiti sredstvima nadzora iz stavka 2. za prikupljanje informacija o predgraničnom području koje su relevantne za europsku sliku stanja.

ODJELJAK 5.
ANALIZA RIZIKA

Članak 29.
Analiza rizika

1. Agencija prati migracijske tokove prema Uniji i unutar nje ***u pogledu migracijskih trendova, obujma i ruta, kao i*** drugih trendova, ili mogućih izazova na vanjskim granicama te u pogledu vraćanja. U tu svrhu Agencija, odlukom upravnog odbora, a na temelju prijedloga izvršnog direktora, uspostavlja zajednički integrirani model analize rizika koji primjenjuju Agencija i države članice. Zajednički integrirani model analize rizika ***uspostavlja se i, po potrebi,*** ažurira na temelju rezultata evaluacije provedbe višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama iz članka 8. stavka 7. ■

2. Agencija priprema opće godišnje analize rizika, koje dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji primjenjujući sigurnosna pravila donesena u skladu s člankom 92., te ciljane analize rizika za operativne aktivnosti. Svake dvije godine Agencija ***uz blisko savjetovanje s državama članicama*** priprema i podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji stratešku analizu rizika za europsko integrirano upravljanje granicama. Takve strateške analize rizika uzimaju se u obzir prilikom pripreme višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama. Agencija takve opće godišnje analize rizika i strateške analize rizika priprema ***na temelju prikupljenih informacija, uključujući od država članica. Osobni podaci su u rezultatima tih analiza rizika anonimizirani.***
3. Analize rizika iz stavka 2. obuhvaćaju sve aspekte relevantne za europsko integrirano upravljanje granicama s ciljem razvoja mehanizma ranog upozorenja.
4. ***Agencija objavljuje sveobuhvatne informacije o zajedničkom integriranom modelu analize rizika.***

5. Države članice Agenciji dostavljaju sve potrebne informacije o stanju, trendovima i mogućim prijetnjama na vanjskim granicama i u području vraćanja. Države članice redovito ili na zahtjev Agencije dostavljaju Agenciji sve relevantne informacije, kao što su statistički i operativni podaci prikupljeni u vezi s ***europskim integriranim upravljanjem granicama, koji su sadržani na listi obveznih informacija i podataka koji se razmjenjuju s Agencijom iz članka 100. stavka 2. točke (e)***, kao i informacije proizišle iz analitičkih slojeva nacionalne slike stanja kako je predviđeno u članku 25.
6. Rezultati analize rizika pravodobno se i pravilno dostavljaju upravnom odboru ***i dijele s nadležnim tijelima država članica.***
7. Države članice uzimaju u obzir rezultate analize rizika pri planiranju svojih operacija i aktivnosti na vanjskim granicama te svojih aktivnosti povezanih s vraćanjem.
8. Agencija rezultate zajedničkog integriranog modela analize rizika uključuje u izradu zajedničkog osnovnog izvedbenog programa za osposobljavanje iz članka 62. **■** .

ODJELJAK 6.

PREVENCIJA I REAKCIJA

Članak 30.

Određivanje dijelova vanjskih granica

Za potrebe ove Uredbe svaka država članica dijeli svoje vanjske granice na dijelove vanjske granice. Ti se dijelovi sastoje od kopnenih, morskih i, ako država članica tako odluči, zračnih dijelova granica. Svaka država članica takve dijelove vanjskih granica priopćuje Agenciji.

Države članice *pravodobno obavještavaju Agenciju o svim promjenama* dijelova vanjskih granica kako bi se osigurao kontinuitet analize rizika od strane Agencije.

Članak 31.

Časnici za vezu Agencije u državama članicama

1. Agencija osigurava redovito praćenje upravljanja vanjskim granicama i vraćanjem od strane svih država članica koje provode časnici za vezu Agencije.

Agencija može odlučiti da časnik za vezu bude nadležan za najviše četiri države članice koje su smještene geografski blizu jedna drugoj.

2. Izvršni direktor imenuje stručnjake iz statutarne osoblja koji se raspoređuju kao časnici za vezu. Na temelju analize rizika i nakon savjetovanja s dotičnim državama članicama, izvršni direktor iznosi prijedlog o prirodi i uvjetima raspoređivanja, državi članici ili regiji u koju časnik za vezu može biti raspoređen i o mogućim zadaćama koje nisu obuhvaćene stavkom 3. Prijedlog izvršnog direktora podložen je odobrenju upravnog odbora. Izvršni direktor obavješćuje dotičnu državu članicu o imenovanju i zajedno s tom državom članicom utvrđuje lokaciju raspoređivanja.

3. Časnici za vezu djeluju u ime Agencije i njihova je uloga jačanje suradnje i dijaloga između Agencije i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, te nacionalnih tijela nadležnih za vraćanje. Časnici za vezu osobito:
- (a) djeluju kao poveznica između Agencije i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, te nacionalnih tijela nadležnih za vraćanje;
 - (b) pružaju potporu prikupljanju informacija koje su Agenciji potrebne za praćenje nezakonitog useljavanja i analize rizika iz članka 29.;
 - (c) pružaju potporu prikupljanju informacija iz članka 32., a koje su Agenciji potrebne za provedbu procjena ranjivosti, *i sastavljaju izvješće u tu svrhu;*

- (d) prate mjere koje poduzima država članica na dijelovima vanjskih granica kojima je pripisana visoka ili kritična razina utjecaja u skladu s člankom 34.;
- (e) doprinose promicanju primjene pravne stečevine Unije u vezi s upravljanjem vanjskim granicama i vraćanjem, uključujući kada je riječ o poštovanju temeljnih prava;
- (f) *suraduju sa službenikom za temeljna prava, prema potrebi, kako bi promicali poštovanje temeljnih prava pri radu Agencije u skladu s točkom (e);*
- (g) po mogućnosti pomažu državama članicama u izradi planova djelovanja u nepredvidivim okolnostima u vezi s upravljanjem granicama;

- (h) olakšavaju komunikaciju između dotične države članice i Agencije, dijeleći s dotičnom državom članicom relevantne informacije Agencije, uključujući informacije o operacijama u tijeku;
- (i) redovito *i izravno* izvješćuju izvršnog direktora o situaciji na vanjskim granicama i kapacitetu dotične države članice za djelotvorno rješavanje situacije na vanjskim granicama; također izvješćuju o provedbi operacija vraćanja u relevantne treće zemlje;
- (j) prate mjere koje je država članica poduzela u vezi sa situacijom u kojoj se zahtijeva hitno djelovanje na vanjskim granicama u skladu s člankom 42.;
- (k) prate mjere koje je država članica poduzela u vezi s vraćanjem te pružaju potporu prikupljanju informacija koje su Agenciji potrebne za provedbu aktivnosti iz članka 48.

4. Ako *je izvješćivanje* časnika za vezu iz stavka 3. točke (i) razlog za zabrinutost u vezi s jednim ili više aspekata relevantnih za dotičnu državu članicu, izvršni direktor o tome bez odgađanja obavješćuje tu državu članicu.
5. Za potrebe stavka 3. časnik za vezu, u skladu s nacionalnim pravilima i pravilima Unije o sigurnosti i zaštiti podataka:
 - (a) prima informacije od dotičnog nacionalnog koordinacijskog centra i relevantnu nacionalnu sliku stanja utvrđenu u skladu s člankom 25.;

- (b) održava redovite kontakte s nacionalnim tijelima nadležnima za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, te nacionalnima tijelima nadležnima za vraćanje, i istodobno obavješćuje *dotičnu nacionalnu kontaktnu točku*.
6. Izvješće časnika za vezu iz stavka 3. točke (c) ovog članka čini dio procjene ranjivosti iz članka 32. Izvješće se dostavlja dotičnoj državi članici.
7. U izvršavanju svojih dužnosti časnici za vezu primaju upute samo od Agencije.

Članak 32.

Procjena ranjivosti

1. Agencija utvrđuje zajedničku metodologiju za procjenu ranjivosti odlukom upravnog odbora na temelju prijedloga izvršnog direktora ***pripremljenog u uskoj suradnji s državama članicama i Komisijom***. Ta metodologija uključuje objektivne kriterije prema kojima Agencija provodi procjenu ranjivosti, učestalost takvih procjena, način provedbe uzastopnih procjena ranjivosti te mehanizme ostvarivanja djelotvornog sustava za praćenje provedbe preporuka izvršnog direktora iz stavka 7.

2. Agencija prati i ocjenjuje dostupnost tehničke opreme, sustava, sposobnosti, resursa, infrastrukture te odgovarajućeg stručnog i osposobljenog osoblja država članica potrebnih za nadzor državne granice iz članka 3. stavka 1. točke (a). U tom kontekstu Agencija ocjenjuje nacionalne planove za razvoj kapaciteta iz članka 9. stavka 4. u pogledu *sposobnosti obavljanja nadzora državne granice uzimajući u obzir činjenicu da se neki nacionalni kapaciteti djelomično mogu koristiti i za druge svrhe osim nadzora državne granice*. Radi budućeg planiranja Agencija poduzima takvo praćenje i ocjenjivanje kao preventivnu mjeru na osnovi analiza rizika izrađenih u skladu s člankom 29. stavkom 2. Agencija najmanje jednom godišnje provodi takvo praćenje i procjenu, osim ako izvršni direktor na osnovi analize rizika ili prethodne procjene ranjivosti odluči drukčije. ***U svakom slučaju, svaka država članica podliježe praćenju i procjeni najmanje jednom u tri godine.***

3. Ne dovodeći u pitanje **članak 9.** ■ države članice na zahtjev Agencije dostavljaju informacije o tehničkoj opremi, osoblju i, u mjeri u kojoj je to moguće, financijskim resursima koji su na nacionalnoj razini na raspolaganju za provedbu nadzora državne granice. Na zahtjev Agencije, države članice također dostavljaju informacije o svojim planovima djelovanja u nepredvidivim okolnostima u vezi s upravljanjem granicama.
4. Cilj je procjene ranjivosti da Agencija: procijeni kapacitete i pripravnost država članica za suočavanje sa **sadašnjim i predstojećim** izazovima ■ na vanjskim granicama; da utvrdi, posebno za one države članice koje su suočene s posebnim i nerazmjernim izazovima, moguće izravne posljedice na vanjskim granicama i naknadne posljedice za funkcioniranje schengenskog područja; da procijeni koliko kapaciteta one mogu ustupiti stalnim snagama i pričuvi tehničke opreme, uključujući pričuvu opreme za brzu reakciju; **i da procijeni sposobnost država članica za primanje potpore europske granične i obalne straže u skladu s člankom 9. stavkom 3.** Tom se procjenom ne dovodi u pitanje mehanizam za evaluaciju schengenske pravne stečevine.

5. U procjeni ranjivosti Agencija ***u kvalitativnom i kvantitativnom smislu procjenjuje*** sposobnost država članica za provođenje svih zadaća upravljanja granicama, uključujući njihovu sposobnost suočavanja s potencijalnim dolaskom velikog broja ljudi na njihovo državno područje.
6. ***Preliminarni*** rezultati procjene ranjivosti dostavljaju se dotičnim državama članicama. Dotične države članice mogu dati primjedbe na navedenu procjenu.
7. Ako je to potrebno, izvršni direktor uz savjetovanje s dotičnom državom članicom donosi preporuku u kojoj se utvrđuju potrebne mjere koje treba poduzeti dotična država članica te rok za provođenje tih mjera. Izvršni direktor poziva dotične države članice da poduzmu potrebne mjere na temelju akcijskog plana koji je izradila država članica uz savjetovanje s izvršnim direktorom.

8. Izvršni direktor temelji mjere koje se preporučuju dotičnim državama članicama na rezultatima procjene ranjivosti, uzimajući u obzir analizu rizika Agencije, primjedbe dotične države članice i rezultate mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine.

Cilj preporučenih mjera jest uklanjanje ranjivosti utvrđenih u procjeni kako bi države članice ojačale svoju pripravnost za suočavanje sa **sadašnjim i** predstojećim izazovima **na vanjskim granicama** i to jačanjem ili poboljšanjem svojih kapaciteta, tehničke opreme, sustava, resursa i planova djelovanja u nepredvidivim okolnostima. ***Izvršni direktor može državama članicama ponuditi tehničko znanje Agencije s ciljem potpore provedbi preporučenih mjera.***

9. Izvršni direktor prati provedbu preporučenih mjera putem redovitih izvješća koje podnose države članice na temelju akcijskih planova iz stavka 7.

Ako postoji rizik da država članica preporučenu mjeru neće provesti u roku utvrđenom u skladu sa stavkom 7., izvršni direktor o tome odmah obavještuje člana upravnog odbora iz dotične države članice i Komisiju. ***Uz savjetovanje s članom upravnog odbora iz dotične države članice, izvršni direktor*** razgovara s relevantnim tijelima te države članice o razlozima kašnjenja i nudi pomoć Agencije kako bi se olakšala provedba preporučene mjere.

10. Ako država članica ne provede potrebne mjere iz preporuke u roku utvrđenom u skladu sa stavkom 7. ovog članka, izvršni direktor upućuje predmet upravnom odboru i o tome obavještuje Komisiju. Upravni odbor donosi odluku na temelju prijedloga izvršnog direktora u kojoj utvrđuje potrebne mjere koje treba poduzeti dotična država članica te rok za provođenje tih mjera. Odluka upravnog odbora obvezujuća je za državu članicu. Ako država članica ne provede mjere u roku predviđenom u toj odluci, upravni odbor obavještuje Vijeće i Komisiju te se mogu poduzeti daljnji koraci u skladu s člankom 42.

11. Procjena ranjivosti, *uključujući detaljan opis ishoda procjene ranjivosti, mjere koje su države članice poduzele kao odgovor na procjenu ranjivosti i stanje provedbe svih prethodno preporučenih mjera* redovito se i barem jednom godišnje u skladu s člankom 92. dostavljaju Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji.

Članak 33.

Sinergije između procjene ranjivosti i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine

1. Sinergije između procjene ranjivosti i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine povećavaju se u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se dobila bolja slika stanja u pogledu funkcioniranja schengenskog područja, nastojeći pritom što uspješnije izbjeći udvostručavanje djelovanja država članica i osigurati bolju koordinaciju upotrebe relevantnih financijskih instrumenata Unije namijenjenih potpori upravljanju vanjskim granicama.
2. U svrhu navedenu u stavku 1. Komisija i Agencija uspostavljaju potrebne aranžmane za redovitu, sigurnu i pravovremenu međusobnu razmjenu svih informacija koje se odnose na rezultate procjena ranjivosti i rezultate evaluacija provedenih u okviru mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine u području upravljanja granicama. Ti aranžmani za razmjenu informacija obuhvaćaju izvješća o procjenama ranjivosti i izvješća o posjetima radi schengenske evaluacije, naknadne preporuke, akcijske planove i sve novosti o provedbi akcijskih planova koje su dostavile države članice.

3. *U svrhu mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine u odnosu na upravljanje vanjskim granicama, Komisija dostavlja rezultate procjena ranjivosti svim članovima timova za evaluaciju schengenske pravne stečevine koji su sudjelovali u evaluaciji dotične države članice. Te se informacije smatraju osjetljivima u smislu Uredbe (EU) br. 1053/2013 te se s njima tako i postupa.*
4. Aranžmani iz stavka 2. obuhvaćaju rezultate evaluacija provedenih u okviru mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine u području vraćanja kako bi se osiguralo da je Agencija potpuno upoznata s utvrđenim nedostacima, što bi joj omogućilo da predloži odgovarajuće mjere za potporu dotičnim državama članicama u tom pogledu.

Članak 34.

Dodjeljivanje razina utjecaja dijelovima vanjske granice

1. Na temelju analize rizika Agencije i procjene ranjivosti te u dogovoru s dotičnom državom članicom, Agencija dodjeljuje ili mijenja sljedeće razine utjecaja za svaki od dijelova vanjskih granica:
 - (a) niska razina utjecaja ako incidenti povezani s nezakonitim **useljavanjem** ili prekograničnim kriminalitetom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju neznatan utjecaj na sigurnost granice;
 - (b) srednja razina utjecaja ako incidenti povezani s nezakonitim **useljavanjem** ili prekograničnim kriminalitetom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju umjeren utjecaj na sigurnost granice;

- (c) visoka razina utjecaja ako incidenti povezani s nezakonitim useljavanjem ili prekograničnim kriminalitetom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju znatan utjecaj na sigurnost granice.

2. *S ciljem brze reakcije na kriznu situaciju na određenom dijelu vanjske granice, ako analiza rizika koju je provela Agencija pokazuje da incidenti povezani s nezakonitim useljavanjem ili prekograničnim kriminalitetom koji se dogode na relevantnom dijelu vanjske granice imaju odlučujući utjecaj na sigurnost granice u mjeri u kojoj bi mogli ugroziti funkcioniranje schengenskog područja, Agencija, u dogovoru s dotičnom državom članicom, tom dijelu vanjske granice privremeno dodjeljuje „kritičnu” razinu utjecaja.*
3. *Ako se dotična država članica i Agencija ne uspiju dogovoriti o dodjeli razine utjecaja dijelu vanjske granice, razina utjecaja koja je ranije bila dodijeljena tom dijelu granice ostaje nepromijenjena.*

4. ■ Uzimajući u obzir informacije sadržane u nacionalnoj slici stanja nacionalni koordinacijski centar stalno ***u uskoj suradnji s drugim nadležnim nacionalnim tijelima*** procjenjuje je li potrebno promijeniti razinu utjecaja za bilo koji od dijelova vanjske granice te o tome izvješćuje Agenciju.
5. Agencija navodi razine utjecaja dodijeljene dijelovima vanjske granice u europskoj slici stanja.

Članak 35.

Reakcija u skladu s razinama utjecaja

1. Države članice osiguravaju da nadzor državne granice koji se provodi na dijelovima vanjske granice odgovara dodijeljenim razinama utjecaja na sljedeći način:
 - (a) ako je dijelu vanjske granice dodijeljena niska razina utjecaja, nacionalna tijela odgovorna za nadzor vanjske granice na temelju analize rizika organiziraju redoviti nadzor državne granice i osiguravaju da *je* dovoljna količina osoblja i resursa *na raspolaganju za taj dio granice*;
 - (b) ako je dijelu vanjske granice dodijeljena srednja razina utjecaja, nacionalna tijela odgovorna za nadzor vanjske granice, pored mjera koje se poduzimaju u skladu s točkom (a) ovog stavka, osiguravaju da se na tom dijelu granice poduzimaju odgovarajuće mjere nadzora državne granice; o poduzimanju tih mjera nadzora državne granice obavješćuje se nacionalni koordinacijski centar; nacionalni koordinacijski centar koordinira svu potporu pruženu u skladu s člankom 21. stavkom 3.;

- (c) ako je dijelu vanjske granice dodijeljena visoka razina utjecaja, dotična država članica, pored mjera koje se poduzimaju u skladu s točkom (b) ovog stavka, posredstvom nacionalnog koordinacijskog centra osigurava da nacionalna tijela koja djeluju na tom dijelu granice imaju dostatnu potporu i da se provode pojačane mjere nadzora državne granice; ta država članica može od Agencije zatražiti potporu podložno uvjetima za pokretanje zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama, kako je utvrđeno u članku 36.;
- (d) ako je dijelu vanjske granice pripisana kritična razina utjecaja, Agencija o tome obavještuje Komisiju; **izvršni direktor**, pored mjera koje se poduzimaju u skladu s točkom (c) ovog stavka, **izdaje** preporuku ■ u skladu s člankom 41. **stavkom 1., uzimajući u obzir aktualnu potporu Agencije; dotična država članica odgovara na preporuku u skladu s člankom 41. stavkom 2.**

2. Nacionalni koordinacijski centri redovito obavješćuju Agenciju o mjerama poduzetima na nacionalnoj razini u skladu sa stavkom 1. točkama *(c) i (d)*.
3. Ako je srednja, visoka ili kritična razina utjecaja dodijeljena dijelu vanjske granice koji je susjedan dijelu granice druge države članice ili treće zemlje s kojom postoje sporazumi, aranžmani ili su uspostavljene regionalne mreže iz članaka 72. i 73., nacionalni koordinacijski centar kontaktira s nacionalnim koordinacijskim centrom susjedne države članice ili nadležnim tijelom susjedne *treće* zemlje i zajedno s Agencijom nastoji koordinirati potrebne prekogranične mjere.
4. Agencija zajedno s dotičnom državom članicom evaluira dodjelu razina utjecaja i odgovarajuće mjere poduzete na nacionalnoj razini i razini Unije. Ta je evaluacija temelj za procjenu ranjivosti koju provodi Agencija u skladu s člankom 32.

ODJELJAK 7.

DJELOVANJE AGENCIJE NA VANJSKIM GRANICAMA

Članak 36.

Djelovanje Agencije na vanjskim granicama

1. Država članica može od Agencije zatražiti pomoć u provedbi svojih obveza u pogledu nadzora vanjskih granica. Agencija provodi i mjere u skladu s člancima 41. i 42.
2. Agencija organizira prikladnu tehničku i operativnu pomoć za državu članicu domaćina i može, u skladu s relevantnim pravom Unije i međunarodnim pravom, uključujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, poduzeti jednu ili više sljedećih mjera:
 - (a) koordinaciju zajedničkih operacija za jednu državu članicu ili više njih i raspoređivanje stalnih snaga i tehničke opreme;

- (b) organizaciju brzih intervencija na granicama i raspoređivanje stalnih snaga i tehničke opreme;
- (c) koordinaciju aktivnosti za jednu državu članicu ili više njih i treće zemlje na vanjskim granicama, uključujući zajedničke operacije s trećim zemljama;
- (d) raspoređivanje stalnih snaga u okviru timova za potporu upravljanju migracijama na, među ostalim, u žarišna područja ■ , kako bi se pružila tehnička i operativna pomoć, uključujući, prema potrebi, u aktivnostima vraćanja;
- (e) u okviru operacija iz točaka (a), (b) i (c) ovog stavka i u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i međunarodnim pravom, pružanje tehničke i operativne pomoći državama članicama i trećim zemljama u operacijama traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru do kojih može doći tijekom operacija zaštite državne granice na moru;

- (f) davanje prednosti EUROSUR-ovim uslugama spajanja.
3. Agencija financira ili sufinancira aktivnosti iz stavka 2. iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.
4. Ako Agencija zbog situacije na vanjskim granicama ima znatne dodatne financijske potrebe, ona o tome bez odgađanja obavještuje Europski parlament, Vijeće i Komisiju.

Članak 37.

Pokretanje zajedničkih operacija i brzih intervencija na vanjskim granicama

1. Država članica može zatražiti da Agencija pokrene zajedničke operacije radi suočavanja s predstojećim izazovima, uključujući nezakonito useljavanje, sadašnje ili buduće prijetnje na njezinim vanjskim granicama ili prekogranični kriminalitet, ili radi pružanja veće tehničke i operativne pomoći pri provedbi njezinih obveza u vezi s nadzorom vanjskih granica. ***Država članica u sklopu takvog zahtjeva može navesti i profile operativnog osoblja koji su potrebni za predmetnu zajedničku operaciju, uključujući osoblje s izvršnim ovlastima, ovisno o slučaju.***
2. Na zahtjev države članice suočene sa situacijom posebnih i nerazmjernih izazova, osobito dolaskom velikog broja državljana trećih zemalja koji na točkama vanjskih granica pokušavaju neovlašteno ući na državno područje te države članice, Agencija može na državnom području te države članice domaćina u ograničenom razdoblju provesti brzu intervenciju na granicama.

3. Izvršni direktor evaluiira, odobrava i koordinira prijedloge država članica za zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama. Zajedničkim operacijama i brzim intervencijama na granicama prethodi temeljita, pouzdana i ažurirana analiza rizika, kojom se Agenciji omogućuje da odredi redoslijed prioriteta za predložene zajedničke operacije i brze intervencije na granicama, uzimajući pritom u obzir razine utjecaja dodijeljene dijelovima vanjske granice u skladu s člankom 34. i raspoloživost resursa.
4. Ciljevi zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama mogu se ostvariti u okviru višenamjenske operacije. Takve operacije mogu uključivati funkcije obalne straže i sprečavanje prekograničnog kriminaliteta, *s naglaskom na* borbu protiv krijumčarenja migranata ili trgovine ljudima, i upravljanje migracijama, *s naglaskom na* identifikaciju, registraciju, ispitivanje i vraćanje.

Članak 38.

Operativni planovi za zajedničke operacije

1. Pri pripremi zajedničke operacije izvršni direktor u suradnji s državom članicom domaćinom sastavlja popis potrebne tehničke opreme, osoblja **i profile osoblja, uključujući osoblje koje ima izvršne ovlasti, ovisno o slučaju, koje se odobrava u skladu s člankom 82. stavkom 2.** Taj se popis izrađuje uzimajući u obzir resurse kojima raspolaže država članica domaćin **i njezin zahtjev iz članka 37.** Agencija na temelju tih elemenata utvrđuje paket tehničkih i operativnih pojačanja te aktivnosti izgradnje kapaciteta koji se uključuju u operativni plan.
2. Izvršni direktor sastavlja operativni plan za zajedničke operacije na vanjskim granicama. Uz **blisko i pravovremeno** savjetovanje s državama članicama sudionicama izvršni direktor i država članica domaćin usuglašavaju operativni plan u kojem su detaljno razrađeni organizacijski i postupovni aspekti zajedničke operacije.

3. Operativni plan obvezujući je za Agenciju, državu članicu domaćina i države članice sudionice. Njime su obuhvaćeni svi aspekti koji se smatraju potrebnima za provedbu zajedničke operacije, uključujući:
- (a) opis stanja, uz način djelovanja i ciljeve raspoređivanja, uključujući operativni cilj;
 - (b) procjenu očekivanog trajanja zajedničke operacije *potrebnog za postizanje njezinih ciljeva*;
 - (c) geografsko područje na kojem će se odvijati zajednička operacija;

- (d) opis zadaća, **uključujući one koje zahtijevaju izvršne ovlasti**, odgovornosti, uključujući one u vezi s poštovanjem temeljnih prava **i zahtjeva u vezi sa zaštitom podataka**, te posebnih uputa za timove, uključujući dopušteni uvid u baze podataka i dopušteno službeno oružje, streljivo i opremu u državi članici domaćinu;
- (e) sastav timova kao i raspoređivanje drugog odgovarajućeg osoblja;
- (f) odredbe o zapovijedanju i nadzoru, uključujući imena i činove službenika graničnog nadzora države članice domaćina koji su nadležni za suradnju s članovima timova i Agencijom, posebno imena i činove onih službenika graničnog nadzora koji zapovijedaju tijekom raspoređivanja, te položaj članova timova u zapovjednom lancu;

- (g) tehničku opremu koja se raspoređuje tijekom zajedničke operacije, uključujući posebne zahtjeve kao što su uvjeti upotrebe, traženo osoblje, prijevoz i druga logistika te financijske odredbe;
- (h) detaljne odredbe o trenutačnom izvješćivanju upravnog odbora i relevantnih nacionalnih tijela o incidentu od strane Agencije;
- (i) plan izvješćivanja i evaluacije koji sadržava mjerila za izvješće o evaluaciji, uključujući u pogledu zaštite temeljnih prava, i konačni datum za podnošenje završnog izvješća o evaluaciji;

- (j) u pogledu operacija na moru, posebne informacije o primjeni relevantne nadležnosti i mjerodavnog prava na geografskom području na kojem se odvija zajednička operacija, uključujući upućivanja na nacionalno i međunarodno pravo te pravo Unije o presretanju, spašavanju na moru i iskrcavanju; u tom se pogledu operativni plan uspostavlja u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014;
- (k) uvjete suradnje s trećim zemljama, drugim tijelima, uredima i agencijama Unije ili međunarodnim organizacijama;
- (l) ***opće upute za osiguravanje zaštite temeljnih prava tijekom operativne aktivnosti Agencije;***
- (m) postupke kojima se osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita, žrtve trgovine ljudima, maloljetnici bez pratnje i osobe u ranjivom položaju upućuju nadležnim nacionalnim tijelima koja im mogu pružiti prikladnu pomoć;

- (n) postupke za uspostavu mehanizma zaprimanja i prijenosa Agenciji pritužbi protiv bilo koje osobe koja sudjeluje u ***operativnoj aktivnosti Agencije***, uključujući službenike graničnog nadzora ili drugo relevantno osoblje države članice domaćina i članove timova, u vezi s navodnim kršenjima temeljnih prava u okviru njihova sudjelovanja ***u operativnoj aktivnosti Agencije***;
 - (o) logističku organizaciju, uključujući informacije o uvjetima rada i okruženju područja na kojima se odvija zajednička operacija.
4. Za svaku izmjenu ili prilagodbu operativnog plana zahtijeva se suglasnost izvršnog direktora i države članice domaćina, nakon savjetovanja s državama članicama sudionicama. Agencija odmah šalje primjerak izmijenjenog ili prilagođenog operativnog plana državama članicama sudionicama.
5. ***Ovaj članak primjenjuje se mutatis mutandis na sve operacije Agencije.***

Članak 39.

Postupak za pokretanje brze intervencije na granicama

1. Zahtjev države članice za pokretanje brze intervencije na granicama uključuje opis stanja, moguće ciljeve *i* predviđene potrebe ***te potrebne profile osoblja, uključujući, ovisno o slučaju, osoblje koje ima izvršne ovlasti***. Izvršni direktor prema potrebi može odmah poslati stručnjake iz Agencije koji procjenjuju stanje na vanjskim granicama dotične države članice.
2. Izvršni direktor odmah obavješćuje upravni odbor o zahtjevu države članice za pokretanje brze intervencije na granicama.
3. Kada odlučuje o zahtjevu države članice, izvršni direktor uzima u obzir nalaze analize rizika koju je provela Agencija i analitički sloj europske slike stanja, kao i ishod procjene ranjivosti iz članka 32. te sve druge relevantne informacije koje dostavi dotična država članica ili druga država članica.

4. *Izvršni direktor odmah procjenjuje mogućnost preraspoređivanja dostupnih članova timova koji pripadaju stalnim snagama, posebice statutarnog osoblja i osoblja koje su države članice uputile u Agenciju, koji su prisutni u drugim operativnim područjima. Izvršni direktor također procjenjuje dodatne potrebe za raspoređivanjem operativnog osoblja u skladu s člankom 57. i, kada ponestane osoblja s potrebnim profilima, za aktiviranje pričuve za brzu reakciju u skladu s člankom 58.*
5. Izvršni direktor donosi odluku o zahtjevu za pokretanje brze intervencije na granicama u roku od dva radna dana od datuma zaprimanja zahtjeva. Izvršni direktor o odluci u pisanom obliku istodobno obavještuje dotičnu državu članicu i upravni odbor. U odluci se navode glavni razlozi na kojima se temelji. ■

6. *Pri donošenju odluke iz stavka 5. ovog članka izvršni direktor obavješćuje države članice o mogućnosti zahtijevanja dodatnog operativnog osoblja u skladu s člankom 57. i, ako je primjenjivo, člankom 58. uz navođenje mogućeg broja i profila osoblja koje treba osigurati svaka država članica.*
7. Ako izvršni direktor odluči pokrenuti brzu intervenciju na granicama, on raspoređuje dostupne timove za upravljanje granicama iz stalnih snaga i opremu iz pričuve tehničke opreme u skladu s člankom 64. te prema potrebi odlučuje o trenutačnom jačanju kapaciteta raspoređivanjem jednog tima za upravljanje granicama ili više njih u skladu s člankom 57.
8. Izvršni direktor zajedno s državom članicom domaćinom sastavlja **i dogovara** operativni plan iz članka 38. stavka 2. odmah, a u svakom slučaju najkasnije tri radna dana od datuma odluke.

9. Čim se operativni plan usuglasi i dostavi državama članicama, izvršni direktor **odmah raspoređuje operativno osoblje** koje je na raspolaganju preraspoređivanjem iz drugih operativnih područja ili s drugih dužnosti.
10. Usporedo s raspoređivanjem iz stavka 9. i kako bi se, ako je to potrebno, osiguralo trenutačno jačanje timova za upravljanje granicama koji su preraspoređeni iz drugih područja ili s drugih dužnosti, izvršni direktor svakoj državi članici upućuje zahtjev s brojem i profilima dodatnog osoblja koje treba dodatno rasporediti s njihovih nacionalnih popisa za kratkoročno raspoređivanje iz članka 57.

11. *Ako dođe do situacije u kojoj timovi za upravljanje granicama iz stavka 7. i osoblje iz stavka 10. ovog članka nisu dovoljni, izvršni direktor može aktivirati pričuvu za brzu reakciju sa zahtjevom svakoj državi članici s brojem i profilima dodatnog osoblja koje treba dodatno rasporediti kako je predviđeno člankom 58.*
12. *Informacije iz stavaka 10. i 11. dostavljaju se u pisanom obliku nacionalnim kontaktnim točkama i uključuju predviđeni datum raspoređivanja osoblja iz svake od kategorija. Nacionalnim se kontaktnim točkama dostavlja i preslika operativnog plana.*
13. Države članice osiguravaju da broj i profili osoblja budu odmah stavljeni na raspolaganje Agenciji kako bi se zajamčilo potpuno raspoređivanje u skladu s člankom 57. *i, ako je primjenjivo, člankom 58.*

14. Prvi timovi za upravljanje granicama preraspoređeni iz drugih područja i s drugih dužnosti raspoređuju se najkasnije pet radnih dana od datuma na koji su izvršni direktor i država članica domaćin usuglasili operativni plan. Dodatni timovi za upravljanje granicama raspoređuju se prema potrebi ***najkasnije dvanaest radnih dana od datuma usuglašavanja operativnog plana.***
15. Ako se treba provesti brza intervencija na granicama, izvršni direktor uz savjetovanje s upravnim odborom odmah razmatra prioritete u pogledu trenutačnih i planiranih zajedničkih operacija Agencije na drugim vanjskim granicama kako bi se osigurala moguća preraspodjela resursa na područja vanjskih granica na kojima je raspoređivanje dodatnih snaga najpotrebnije.

Članak 40.

Timovi za potporu upravljanju migracijama

1. ***Ako je država članica suočena s nerazmjernim izazovima povezanim s migracijama u određenim žarišnim područjima na vanjskim granicama koje obilježavaju veliki priljevi mješovitih migracijskih tokova, ta država članica može zatražiti tehničko i operativno pojačanje u obliku timova za potporu upravljanju migracijama sastavljenih od stručnjaka iz relevantnih tijela, ureda i agencija Unije koji djeluju u skladu sa svojim mandatima.***

Ta država članica Komisiji podnosi zahtjev za pojačanje i procjenu svojih potreba.

Na temelju te procjene potreba Komisija prema potrebi proslijeđuje zahtjev Agenciji, ***EASO-u***, Europolu i drugim relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije.

2. Relevantna tijela, uredi i agencije Unije ***u skladu sa svojim odgovarajućim mandatima*** ocjenjuju zahtjev države članice za pojačanje i procjenu njezinih potreba ***kako bi utvrdile sveobuhvatan paket za pojačanje koji obuhvaća različite aktivnosti koje koordiniraju relevantna tijela, uredi i agencije Unije*** i koje se usuglašavaju s dotičnom državom članicom. ***Komisija koordinira taj postupak.***
3. Komisija u suradnji s državom članicom domaćinom i relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije, ***u skladu s njihovim odgovarajućim mandatima***, uspostavlja uvjete suradnje ***u žarišnom području*** i odgovorna je za koordinaciju aktivnosti timova ***za potporu upravljanju migracijama.***

4. Tehničko i operativno pojačanje koje uz puno poštovanje temeljnih prava osiguravaju ***stalne snage u okviru*** timova za potporu upravljanju migracijama može uključivati ***pružanje***:
- (a) pomoći, ***uz puno poštovanje temeljnih prava***, prilikom provjere državljana trećih zemalja pristiglih na vanjske granice, uključujući njihovu identifikaciju, registraciju i ispitivanje te, na zahtjev države članice, uzimanje otisaka prstiju državljana trećih zemalja ■ i pružanje informacija o svrsi tih postupaka;
 - (b) osnovnih informacija osobama koje žele zatražiti međunarodnu zaštitu i upućivanje tih osoba na nadležna nacionalna tijela dotične države članice ili stručnjake koje je ***rasporedio EASO***;
 - (c) tehničke i operativne pomoći u ***području*** vraćanja ***u skladu s člankom 48.***, uključujući pripremu i organizaciju operacija vraćanja ■ ;
 - (d) potrebne tehničke opreme.

5. Timovi za potporu upravljanju migracijama prema potrebi uključuju osoblje stručno u području zaštite djece, trgovine ljudima, zaštite ■ od progona na rodnoj osnovi *ili temeljnih prava*.

Članak 41.

Predloženo djelovanje na vanjskim granicama

1. Na temelju rezultata procjene ranjivosti ili ako se jednom dijelu vanjske granice ili više njih dodijeli kritična razina utjecaja te uzimajući u obzir relevantne elemente u planovima djelovanja u nepredvidivim okolnostima države članice, analizu rizika Agencije i analitički sloj europske slike stanja, izvršni direktor dotičnoj državi članici preporučuje podnošenje zahtjeva Agenciji za pokretanje, provedbu *ili prilagodbu* zajedničkih operacija, brzih intervencija na granicama ili drugih relevantnih djelovanja Agencije iz članka 36.
2. Dotična država članica odgovara na preporuku izvršnog direktora *iz stavka 1.* u roku od *šest* radnih dana. U slučaju negativnog odgovora na preporuku, država članica dostavlja i obrazloženja za takav odgovor. Izvršni direktor bez odgađanja obavješćuje *upravni odbor i* Komisiju o preporučenim djelovanjima i obrazloženjima za negativni odgovor kako bi se procijenilo je li potrebno hitno djelovanje u skladu s člankom 42.

Članak 42.

Situacija na vanjskim granicama u kojoj se zahtijeva hitno djelovanje

1. Ako nadzor vanjskih granica postane neučinkovit u mjeri u kojoj se riskira ugrožavanje funkcioniranja schengenskog područja jer:
 - (a) država članica ne provodi potrebne mjere u skladu s odlukom upravnog odbora iz članka 32. stavka 10.; ili
 - (b) država članica koja je suočena s posebnim i nerazmjernim izazovima na vanjskim granicama nije tražila od Agencije dostatnu potporu na temelju članka 37., članka 39. ili članka 40. ili ne poduzima korake potrebne za provedbu djelovanja u skladu s tim člancima ili člankom 41.;

Vijeće na temelju prijedloga Komisije **█** može bez odgađanja donijeti odluku u obliku provedbenog akta kojom se utvrđuju mjere za ublažavanje tih rizika, a koje treba provesti Agencija i kojom se zahtijeva da dotična država članica surađuje s Agencijom u provedbi tih mjera. Komisija ***se prije podnošenja prijedloga savjetuje s Agencijom.***

█

2. Ako situacija zahtijeva hitno djelovanje, Europski parlament **■ obavještuje** se bez odgađanja o toj situaciji te o bilo kojim naknadnim mjerama i odlukama donesenima s tim u vezi.
3. Radi ublažavanja rizika od ugrožavanja schengenskog područja, odlukom **Vijeća** iz stavka 1. predviđa se da Agencija poduzima jednu ili više sljedećih mjera:
 - (a) organizaciju i koordinaciju brzih intervencija na granicama i raspoređivanje stalnih snaga, **uključujući timove iz pričuve za brzu reakciju**;
 - (b) raspoređivanje stalnih snaga u okviru timova za potporu upravljanju migracijama, osobito u žarišnim područjima;

- (c) koordinaciju aktivnosti za jednu državu članicu ili više njih i treće zemlje na vanjskim granicama, uključujući zajedničke operacije s trećim zemljama;
 - (d) upotrebljavanje tehničke opreme;
 - (e) organizaciju intervencija vraćanja.
4. U roku od dva radna dana od datuma donošenja odluke ***Vijeća*** iz stavka 1. izvršni direktor:

- (a) utvrđuje djelovanja koja treba poduzeti radi praktične provedbe mjera utvrđenih u toj odluci, uključujući tehničku opremu te broj i profile operativnog osoblja potrebnog za ostvarivanje ciljeva te odluke;
 - (b) *sastavlja* nacrt operativnog plana *i podnosi ga* dotičnim državama članicama.
5. Izvršni direktor i dotična država članica *usuglašavaju* operativni plan iz stavka 4. točke (b) u roku od *tri* radna dana od datuma njegova podnošenja.
6. Agencija bez odgađanja, a u svakom slučaju u roku od pet radnih dana od utvrđivanja operativnog plana, raspoređuje potrebno operativno osoblje iz stalnih snaga za praktičnu provedbu mjera utvrđenih u odluci *Vijeća* iz stavka 1. Dodatni timovi raspoređuju se prema potrebi u drugoj fazi, a u svakom slučaju u roku od *dvanaest* radnih dana od *utvrđivanja operativnog plana*.

7. Agencija *i države članice* bez odgađanja, a u svakom slučaju u roku od 10 radnih dana od utvrđivanja operativnog plana, *šalju* potrebnu tehničku opremu i *stručno osoblje na destinaciju raspoređivanja* za praktičnu provedbu mjera utvrđenih u odluci *Vijeća* iz stavka 1.

Dodatna tehnička oprema upotrebljava se prema potrebi u drugoj fazi u skladu s člankom 64.

8. Dotična država članica mora poštovati odluku ***Vijeća*** iz stavka 1. U tu svrhu ona odmah surađuje s Agencijom te poduzima potrebno djelovanje kako bi olakšala provedbu te odluke i praktičnu provedbu mjera utvrđenih u toj odluci i u operativnom planu ***koji je dogovoren s izvršnim direktorom***, osobito izvršavanjem obveza iz članaka 43., 82. i 83.
9. U skladu s člankom 57. i, kada je to relevantno, člankom 39. države članice stavljaju na raspolaganje operativno osoblje koje određuje izvršni direktor u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

- 10. Komisija prati provedbu mjera utvrđenih u odluci Vijeća iz stavka 1. i djelovanja koja Agencija provodi u tu svrhu.** Ako dotična država članica ne postupi u skladu s odlukom *Vijeća* iz stavka 1. u roku od 30 dana i ne surađuje s Agencijom u skladu sa stavkom 8. ovog članka, Komisija može pokrenuti postupak predviđen člankom 29. Uredbe (EU) 2016/399.

Članak 43.

Upute za timove

1. Država članica domaćin *ili, u slučaju suradnje s trećom zemljom u skladu sa sporazumom o statusu, dotična treća zemlja* timovima za upravljanje granicama, timovima za vraćanje i timovima za potporu upravljanju migracijama tijekom raspoređivanja izdaje upute u skladu s operativnim planom.
2. Preko svojeg koordinatora Agencija može državi članici domaćinu prenijeti svoje stavove o uputama izdanim timovima. U tom slučaju država članica domaćin uzima te stavove u obzir i postupa u skladu s njima u mjeri u kojoj je to moguće.
3. Ako upute izdane timovima nisu u skladu s operativnim planom, koordinatorski tim o tome odmah izvješćuje izvršnog direktora, koji prema potrebi može djelovati u skladu s člankom 46. stavkom 3.

4. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi timova u potpunosti poštuju temeljna prava, uključujući pristup postupcima azila i ljudsko dostojanstvo, ***te posebnu pozornost posvećuju ranjivim osobama***. Sve mjere koje poduzmu pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti moraju biti proporcionalne ciljevima koji se tim mjerama nastoje ostvariti. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti ne smiju diskriminirati osobe ***ni po jednoj osnovi, kao što su*** spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija ***u skladu s člankom 21. Povelje***.
5. Članovi timova koji nisu statutarno osoblje i dalje podliježu stegovnim mjerama svoje matične države članice. Matična država članica predviđa odgovarajuće stegovne ili druge mjere u skladu s nacionalnim pravom za slučaj kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite tijekom odvijanja ***svih operativnih aktivnosti Agencije***.

6. *Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova podliježe stegovnim mjerama predviđenima u Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja te mjerama stegovne naravi predviđenima u nadzornom mehanizmu iz članka 55. stavka 5. točke (a).*

Članak 44.

Koordinator

1. Agencija osigurava operativnu provedbu svih organizacijskih aspekata zajedničkih operacija, pilot-projekata ili brzih intervencija na granicama, uključujući prisutnost statutarnog osoblja.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 60., izvršni direktor imenuje jednog ili više stručnjaka iz statutarnog osoblja koji se raspoređuju kao koordinatori za svaku zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama. Izvršni direktor o imenovanju obavješćuje državu članicu domaćina.

3. Koordinator djeluje u ime Agencije u pogledu svih aspekata raspoređivanja timova. Uloga je koordinatora poticanje suradnje i koordinacije među državama članicama domaćinima i državama članicama sudionicama. ***Koordinatoru pomaže i savjetuje ga barem jedan promatrač za temeljna prava.*** Koordinator osobito:
- (a) djeluje kao poveznica između Agencije, države članice domaćina i članova timova te u ime Agencije pruža pomoć u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na uvjete raspoređivanja u timove;
 - (b) prati pravilnost provedbe operativnog plana, među ostalim s obzirom na zaštitu temeljnih prava ***u suradnji s promatračima za temeljna prava***, o čemu izvješćuje ***izvršnog direktora***;
 - (c) djeluje u ime Agencije u pogledu svih aspekata raspoređivanja timova i izvješćuje Agenciju o svim tim aspektima;

- (d) izvješćuje izvršnog direktora ako upute koje je država članica domaćin izdala timovima nisu u skladu s operativnim planom, ***posebno u pogledu temeljnih prava***, i, prema potrebi, predlaže izvršnom direktoru da razmotri donošenje odluke u skladu s člankom 46.
4. U okviru zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama izvršni direktor može ovlastiti koordinatora za pružanje pomoći u rješavanju svih nesuglasica povezanih s provedbom operativnog plana i raspoređivanjem timova.

Članak 45.

Troškovi

1. Agencija u cijelosti pokriva sljedeće troškove koje države članice imaju zbog stavljanja na raspolaganje svojeg osoblja koje se kratkoročno raspoređuje iz stalnih snaga kao članovi timova ***u države članice i treće zemlje u skladu s člankom 57. ili u države članice u okviru pričuve za brzu reakciju u skladu s člankom 58.:***
 - (a) troškove putovanja iz matične države članice u državu članicu domaćina, iz države članice domaćina u matičnu državu članicu, unutar države članice domaćina u svrhu raspoređivanja ***ili preraspoređivanja unutar te države članice domaćina ili u neku drugu državu članicu domaćina te u svrhu raspoređivanja i preraspoređivanja unutar treće zemlje ili u treću zemlju.***
 - (b) troškove povezane s cijepljenjima;
 - (c) troškove povezane s posebnim osiguranjem;

- (d) troškove povezane sa zdravstvenom zaštitom, **uključujući psihološku pomoć**;
- (e) dnevnice, uključujući troškove smještaja.

■

2. ■ Upravni odbor **na temelju prijedloga izvršnog direktora donosi** detaljna pravila o naknadi troškova osoblja raspoređenog kratkoročno u skladu s člancima 57. i 58. te ih prema potrebi ažurira. **Kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim pravnim okvirom, izvršni direktor podnosi takav prijedlog nakon pozitivnog mišljenja Komisije.** Detaljna pravila u mjeri u kojoj je to moguće temelje se na pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova, u skladu s člankom 125. stavkom 1. prvim podstavkom točkama (c), (d) i (e) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Kada je to relevantno, upravni odbor **osigurava usklađenost** s pravilima koja se primjenjuju na ■ **troškove** službenih putovanja statutarnog osoblja.

Članak 46.

Odluke o suspenziji, prekidu *ili nepokretanju* aktivnosti

1. Izvršni direktor prekida *bilo koju aktivnost* Agencije ako uvjeti za provedbu *te aktivnosti* više nisu ispunjeni. Izvršni direktor prije takvog prekida o tome obavješćuje dotičnu državu članicu.
2. Države članice koje sudjeluju u *operativnoj aktivnosti Agencije* mogu zatražiti od izvršnog direktora da prekine tu *operativnu aktivnost*. *Izvršni direktor obavješćuje upravni odbor o takvom zahtjevu.*
3. Izvršni direktor, nakon što o tome obavijesti dotičnu državu članicu, može opozvati financiranje aktivnosti ili je može suspendirati ili prekinuti ako država članica domaćin ne poštuje operativni plan.

4. Izvršni direktor, nakon što se savjetuje sa službenikom za temeljna prava i o tome obavijesti dotičnu državu članicu, opoziva financiranje bilo koje aktivnosti od strane Agencije *ili bilo koju aktivnost Agencije u potpunosti ili djelomično suspendira ili prekida* ako smatra da je došlo do kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite povezanih s dotičnom aktivnošću koja su po svojoj naravi ozbiljna ili za koja je vjerojatno da će se nastaviti.
5. *Izvršni direktor nakon savjetovanja sa službenikom za temeljna prava odlučuje da neće pokrenuti nijednu aktivnost Agencije ako smatra da bi od početka aktivnosti postojali ozbiljni razlozi da je se suspendira ili prekine jer bi mogla dovesti do kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite koja su po svojoj naravi ozbiljna. Izvršni direktor o toj odluci obavještuje dotičnu državu članicu.*

6. ***Odluke iz stavaka 4. i 5. temelje se na opravdanim razlozima. Pri donošenju takvih odluka izvršni direktor u obzir uzima relevantne informacije poput broja i sadržaja evidentiranih pritužbi koje nisu riješila nadležna nacionalna tijela, izvješća o ozbiljnim incidentima, izvješća koordinatora, relevantnih međunarodnih organizacija te institucija, tijela, ureda i agencija Unije u područjima obuhvaćenim ovom Uredbom. Izvršni direktor obavješćuje upravni odbor o takvim odlukama i za njih pruža opravdane razloge.***
7. U slučaju da izvršni direktor odluči suspendirati ili prekinuti raspoređivanje tima za potporu upravljanju migracijama koje provodi Agencija, o toj odluci obavješćuje druga relevantna tijela, urede i agencije koji su aktivni u žarišnom području .

Članak 47.

Evaluacija aktivnosti

Izvršni direktor evaluira rezultate *svih operativnih aktivnosti Agencije*. On u roku od 60 dana od završetka tih aktivnosti upravnom odboru dostavlja detaljna izvješća o evaluaciji zajedno s opažanjima službenika za temeljna prava. Izvršni direktor s ciljem povećanja kvalitete, koherentnosti i učinkovitosti budućih aktivnosti izrađuje sveobuhvatnu ■ analizu tih rezultata te je uključuje u godišnje izvješće o aktivnostima Agencije. Izvršni direktor *osigurava da Agencija analizu tih rezultata uzme u obzir u budućim operativnim aktivnostima*.

ODJELJAK 8.

DJELOVANJE AGENCIJE U PODRUČJU VRAĆANJA

Članak 48.

Vraćanje

1. *Ne preispitujući utemeljenost odluka o vraćanju, koje su i dalje u isključivoj nadležnosti država članica te* poštujući temeljna prava, opća načela prava Unije i međunarodno pravo, uključujući *međunarodnu* zaštitu, *i poštujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja* i prava djeteta, Agencija u pogledu vraćanja:
 - (a) pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama u području vraćanja **■**, uključujući **■** u:
 - i. *prikupljanju potrebnih informacija za izdavanje* odluka o vraćanju, identifikaciju državljana trećih zemalja *koji podliježu postupcima vraćanja* i druge aktivnosti država članica prije, tijekom *i nakon vraćanja te nakon dolaska* **■**, s ciljem postizanja integriranog sustava upravljanja vraćanjem među nadležnim tijelima država članica, uz sudjelovanje relevantnih tijela trećih zemalja i drugih relevantnih dionika;

- ii. pribavljanju putnih isprava, uključujući u okviru konzularne suradnje, ne otkrivajući je li podnesen zahtjev za pružanje međunarodne zaštite ili bilo koju drugu informaciju koja nije važna za vraćanje;*
- iii. organizaciji i koordinaciji operacija vraćanja i pružanju pomoći u vezi s dobrovoljnim vraćanjima u suradnji s državama članicama;*
- iv. potpomognutim dobrovoljnim vraćanjima iz država članica, pružanjem pomoći vraćenicima u fazi prije, tijekom i nakon vraćanja te nakon dolaska, uzimajući u obzir potrebe ranjivih osoba;*

- (b) pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama koje se suočavaju s izazovima u pogledu *njihovih sustava* vraćanja;
- (c) razvija, *uz savjetovanje sa službenikom za temeljna prava, neobvezujući* referentni model *nacionalnih informacijskih* sustava za upravljanje predmetima vraćanja *kojim se opisuje* strukture *takvih* sustava te državama članicama pruža tehničku i operativnu pomoć u razvoju *takvih* sustava *koji su usklađeni* s modelom;
- (d) **█** upotrebljava i *dalje razvija integriranu platformu za upravljanje vraćanjem* i komunikacijsku infrastrukturu *koja omogućuje povezivanje* sustava država članica za upravljanje vraćanjem *s platformom s ciljem razmjene podataka i informacija, uključujući automatizirani prijenos statističkih podataka*, te pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama u povezivanju s komunikacijskom infrastrukturom;

█

- (e) organizira, promiče i koordinira aktivnosti kojima se omogućuju razmjena informacija te utvrđivanje i objedinjavanje najboljih praksi u pitanjima vraćanja između država članica;
- (f) financira ili sufinancira iz vlastitog proračuna, u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju, operacije, intervencije i aktivnosti iz ovog poglavlja, ***uključujući naknadu troškova nastalih zbog potrebne prilagodbe nacionalnih informacijskih sustava za upravljanje predmetima vraćanja u svrhu osiguravanja sigurne komunikacije s integriranom platformom za upravljanje vraćanjem.***

2. Tehnička i operativna pomoć iz stavka 1. točke (b) uključuje aktivnosti za pomoć državama članicama u pogledu postupaka vraćanja koje provode nadležna nacionalna tijela, posebno pružanjem:

- (a) usluga usmenog prevođenja;
- (b) praktičnih informacija, **uključujući** analize takvih informacija, i preporuka Agencije o trećim zemljama vraćanja koje su relevantne za provedbu ove Uredbe, u suradnji, kada je to prikladno, s drugim tijelima, uredima i agencijama Unije, **posebno s EASO-om**;
- (c) savjeta **■** o provedbi i upravljanju postupcima vraćanja u skladu s Direktivom 2008/115/EZ **■** ;

- (d) savjeta i pomoći u provedbi mjera koje su poduzele države članice ***u skladu s Direktivom 2008/115/EZ i međunarodnim pravom***, a koje su potrebne kako bi se osiguralo da su vraćenici dostupni u svrhu vraćanja ***i*** da se spriječi njihov bijeg ***te savjeta o alternativama zadržavanju i pomoći u vezi s tim alternativama***;
- (e) opreme, resursa i stručnog znanja za provedbu odluka o vraćanju i za identifikaciju državljana trećih zemalja.
3. Cilj je Agencije izgradnja sinergije i povezivanje mreža i programa koje financira Unija u području vraćanja u bliskoj suradnji s Komisijom te uz potporu relevantnih dionika, uključujući Europsku migracijsku mrežu.

I

Članak 49.

Sustavi za razmjenu informacija i upravljanje vraćanjem

■

1. Agencija *u skladu s člankom 48. stavkom 1. točkom (d)* ■ upotrebljava *i dalje razvija integriranu platformu za upravljanje vraćanjem* za obradu ■ informacija, *uključujući osobne podatke prenesene* putem sustava država članica za upravljanje vraćanjem, koje su potrebne Agenciji za pružanje tehničke i operativne pomoći ■ .
Osobni podaci obuhvaćaju samo biografske podatke ili popise putnika. Osobni podaci prenose se samo ako su nužni kako bi Agencija pomogla u koordinaciji ili organizaciji operacija vraćanja u treće zemlje, neovisno o prijevoznom sredstvu. Takvi osobni podaci prenose se na platformu tek kada je donesena odluka o pokretanju operacije vraćanja i brišu se čim operacija završi.

Biografski podaci prenose se na platformu samo ako im ne mogu pristupiti članovi timova u skladu s člankom 17. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁵.

Agencija se može koristiti platformom i u svrhu sigurnog prijenosa biografskih ili biometrijskih podataka, uključujući sve vrste dokumenta koji se mogu smatrati dokazima ili dokazom prima facie o državljanstvu državljana trećih zemalja koji podliježu odlukama o vraćanju, ako je prijenos takvih osobnih podataka nužan kako bi Agencija na zahtjev države članice pomogla u potvrđivanju identiteta i državljanstva državljana trećih zemalja u pojedinačnim slučajevima. Takvi podaci ne pohranjuju se na platformi i brišu se odmah nakon potvrde o primitku.

⁴⁵ Uredba (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o upotrebi Schengenskog informacijskog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 312, 7.12.2018., str. 1.).

2. *Agencija razvija, primjenjuje i upravlja informacijskim sustavima i softverskim aplikacijama koji omogućuju razmjenu informacija u svrhu vraćanja u okviru europske granične i obalne straže i u svrhu razmjene osobnih podataka.*
3. *Osobni podaci obrađuju su skladu s člancima 86., 87., 88. i 91., ovisno o tome što je primjenjivo.*

Članak 50.
Operacije vraćanja

1. Ne preispitujući utemeljenost odluka o vraćanju, ***koje su i dalje u isključivoj nadležnosti država članica***, Agencija državama članicama pruža tehničku i operativnu pomoć i osigurava koordinaciju ili organizaciju operacija vraćanja, među ostalim unajmljivanjem zrakoplova za potrebe takvih operacija i organiziranjem vraćanja na redovnim letovima ***ili drugim oblicima prijevoza***. Agencija može na vlastitu inicijativu i ***uz suglasnost dotične države članice*** koordinati ili organizirati operacije vraćanja.

2. Države članice ***preko platforme iz članka 49. stavka 1.*** dostavljaju operativne podatke o vraćanjima koji su Agenciji potrebni za procjenu potreba u području vraćanja te obavješćuju Agenciju o svojem okvirnom planiranju u pogledu broja vraćenika i trećih zemalja vraćanja, u oba slučaja u vezi s relevantnim nacionalnim operacijama vraćanja, te o svojim potrebama za pomoći ili koordinacijom koje osigurava Agencija. Agencija sastavlja i održava mobilni operativni plan kako bi državama članicama koje to zatraže osigurala potrebnu operativnu pomoć i pojačanja, uključujući putem tehničke opreme. Agencija može, na temelju procjene potreba, na vlastitu inicijativu te ***uz suglasnost dotične države članice*** ili na zahtjev države članice u mobilni operativni plan uključiti datume i odredišta operacija vraćanja koje smatra potrebnima. Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora odlučuje o načinu djelovanja mobilnog operativnog plana. ***Dotična država članica Agenciji potvrđuje da svi vraćenici obuhvaćeni operacijom vraćanja u organizaciji ili koordinaciji Agencije podliježu izvršnoj odluci o vraćanju.***

Ako se raspoređuju članovi timova, oni prije povratka bilo kojeg od vraćenika ostvaruju uvid u Schengenski informacijski sustav kako bi provjerili je li odluka o vraćanju koja je izdana za tog vraćenika suspendirana ili je njezino izvršenje odgođeno.

Mobilni operativni plan sadržava elemente potrebne za obavljanje operacije vraćanja, uključujući one povezane s poštovanjem temeljnih prava, te se u njemu upućuje na, među ostalim, relevantne kodekse ponašanja i postupke nadzora, izvještavanja i mehanizma za podnošenje pritužbi.

3. Agencija može državama članicama pružiti tehničku i operativnu pomoć te također *može*, na vlastitu inicijativu i *uz suglasnost dotične države članice* ili na zahtjev država članica sudionica, osigurati koordinaciju ili organizaciju operacija vraćanja, za što treća zemlja vraćanja osigurava prijevozna sredstva i pratitelje za vraćanje („operacije vraćanja preuzimanjem”). Države članice sudionice i Agencija osiguravaju da su tijekom cjelokupne operacije vraćanja zajamčeni poštovanje temeljnih prava, načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, ■ proporcionalna upotreba mjera prisile i *dostojanstvo vraćenika*. Tijekom cjelokupne operacije vraćanja do dolaska u treću zemlju vraćanja prisutni su najmanje jedan predstavnik države članice i jedan promatrač prisilnog vraćanja iz skupine uspostavljene u skladu s člankom 51. ili iz sustava praćenja države članice sudionice.

4. Izvršni direktor bez odgađanja sastavlja plan vraćanja za operacije vraćanja preuzimanjem. Izvršni direktor i države članice sudionice postižu dogovor o planu kojim se detaljno razrađuju organizacijski i postupovni aspekti operacije vraćanja preuzimanjem, pri čemu se uzimaju u obzir posljedice za temeljna prava i rizici takvih operacija. Svaka izmjena ili prilagodba tog plana zahtijeva suglasnost strana navedenih u stavku 3. i u ovom stavku.

■ Plan vraćanja za operacije vraćanja preuzimanjem obvezujući je za Agenciju i sve države članice sudionice. Njime su obuhvaćeni koraci potrebni za provedbu operacija vraćanja preuzimanjem.

5. Svaka operacija vraćanja *koju organizira ili koordinira Agencija* prati se u skladu s člankom 8. stavkom 6. Direktive 2008/115/EZ. Promatrač prisilnog vraćanja na temelju objektivnih i transparentnih kriterija provodi praćenje operacija prisilnog vraćanja koje obuhvaća cjelovitu operaciju vraćanja od faze prije polaska do *predaje* vraćenika u treću zemlju vraćanja. Promatrač prisilnog vraćanja podnosi izvješće o svakoj operaciji prisilnog vraćanja izvršnom direktoru, službeniku za temeljna prava te nadležnim nacionalnim tijelima svih država članica uključenih u predmetnu operaciju. U slučaju potrebe, odgovarajuće daljnje postupanje osigurava izvršni direktor odnosno nadležna nacionalna tijela.
6. Ako Agencija ima razloga za zabrinutost u vezi s poštovanjem temeljnih prava *u bilo kojoj fazi operacije* vraćanja, o tome obavješćuje države članice sudionice i Komisiju.

7. Izvršni direktor evaluira rezultate operacija vraćanja i svakih šest mjeseci ***Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i*** upravnom odboru dostavlja detaljno izvješće o evaluaciji koje obuhvaća sve operacije vraćanja izvršene u prethodnom semestru, zajedno s opažanjima službenika za temeljna prava. Izvršni direktor sastavlja sveobuhvatnu usporednu analizu tih rezultata kako bi povećao kvalitetu, koherentnost i djelotvornost budućih operacija vraćanja. Izvršni direktor tu analizu uključuje u godišnje izvješće o aktivnostima Agencije.
8. Agencija financira ili sufinancira operacije vraćanja iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju, dajući prednost onim operacijama koje provodi više država članica ili koje se provode u žarišnim područjima .

Članak 51.

Skupina promatrača prisilnog vraćanja

1. Agencija, nakon *uzimanja u obzir mišljenja službenika* za temeljna prava, iz nadležnih tijela *država članica* uspostavlja skupinu promatrača prisilnog vraćanja koji provode aktivnosti praćenja prisilnog vraćanja u skladu s člankom 8. stavkom 6. Direktive 2008/115/EZ i koji su osposobljeni u skladu s člankom 62. ove Uredbe.
2. Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora utvrđuje profil i broj promatrača prisilnog vraćanja koji se stavljaju na raspolaganje toj skupini. Jednak se postupak primjenjuje i pri svim naknadnim promjenama profila i ukupnih brojeva.

Države članice odgovorne su za doprinos skupini imenovanjem promatrača prisilnog vraćanja koji odgovaraju utvrđenom profilu, ***ne dovodeći u pitanje neovisnost tih promatrača u skladu s nacionalnim pravom, ako se to nacionalnim pravom predviđa. Agencija toj skupini također doprinosi u vidu promatrača za temeljna prava kako je navedeno u članku 110.*** U skupinu se uključuju promatrači prisilnog vraćanja koji su posebno osposobljeni za zaštitu djece.

3. Doprinos država članica operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja za sljedeću godinu u vidu promatrača prisilnog vraćanja planira se na temelju godišnjih bilateralnih pregovora i sporazuma između Agencije i država članica. U skladu s tim sporazumima države članice na zahtjev Agencije stavljaju promatrače prisilnog vraćanja na raspolaganje za raspoređivanje, osim ako su suočene s izvanrednom situacijom koja znatno utječe na obavljanje nacionalnih zadaća. Takav se zahtjev podnosi najmanje 21 radni dan prije planiranog raspoređivanja ili pet radnih dana u slučaju brze intervencije vraćanja.

4. Agencija na zahtjev stavlja na raspolaganje državama članicama sudionicama promatrače prisilnog vraćanja koji u njihovo ime prate pravilnu provedbu operacija vraćanja i intervencija vraćanja tijekom cjelokupnog trajanja. Za svaku operaciju vraćanja koja uključuje djecu na raspolaganje stavlja promatrače prisilnog vraćanja posebno osposobljene za zaštitu djece.
5. Promatrači prisilnog vraćanja tijekom operacije vraćanja ili intervencije vraćanja i dalje podliježu stegovnim mjerama svoje matične države članice. ***Statutarno osoblje koje je raspoređeno na funkciju promatrača prisilnog vraćanja podliježe stegovnim mjerama predviđenima u Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja.***

Članak 52.

Timovi za vraćanje

1. Agencija može rasporediti timove za vraćanje na vlastitu inicijativu i ***uz suglasnost dotične države članice ili*** na zahtjev te države članice. Država članica može rasporediti takve timove za vraćanje tijekom intervencija vraćanja u okviru timova za potporu upravljanju migracijama ili, ako je potrebno, za pružanje dodatne tehničke i operativne pomoći u području vraćanja. Timovi za vraćanje prema potrebi se ***sastoje i od službenika posebno osposobljenih za zaštitu djece.***
2. Članak 40. stavci od 2. do 5. te članci 43., 44. i 45. primjenjuju se *mutatis mutandis* na timove za vraćanje.

Članak 53.

Intervencije vraćanja

1. Ako je država članica suočena s opterećenjem pri provedbi obveze vraćanja **vraćenika**, Agencija pruža prikladnu tehničku i operativnu pomoć u obliku intervencije vraćanja, na vlastitu inicijativu i **uz suglasnost dotične države članice** ili na zahtjev te države članice. Takva se intervencija može sastojati od raspoređivanja timova za vraćanje u državu članicu domaćina koji pružaju pomoć u provedbi postupaka vraćanja i od organizacije operacija vraćanja iz države članice domaćina.

Članak 50. primjenjuje se i na operacije vraćanja koje organizira ili koordinira Agencija u okviru intervencija vraćanja.

I

2. Ako je država članica suočena s posebnim i nerazmjernim izazovima pri provedbi svoje obveze vraćanja **vračenika**, Agencija pruža prikladnu tehničku i operativnu pomoć u obliku brze intervencije vraćanja, na vlastitu inicijativu i **uz suglasnost dotične države članice** ili na zahtjev te države članice. Brza intervencija vraćanja može se sastojati od brzog raspoređivanja timova za vraćanje u državu članicu domaćina koji pružaju pomoć pri provedbi postupaka vraćanja i od organizacije operacija vraćanja iz države članice domaćina.
3. U kontekstu intervencije vraćanja izvršni direktor bez odgađanja sastavlja operativni plan u dogovoru s državom članicom domaćinom i državama članicama sudionicama. Odredbe članka 38. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

4. Izvršni direktor što je prije moguće donosi odluku o operativnom planu, a u slučaju iz stavka 2. u roku od pet radnih dana. Dotične države članice i upravni odbor odmah se u pisanom obliku obavješćuje o odluci.
5. Agencija intervencije vraćanja financira ili sufinancira iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.

ODJELJAK 9.

KAPACITETI

Članak 54.

Stalne snage europske granične i obalne straže

1. Stalne snage europske granične i obalne straže *s kapacitetom utvrđenim u Prilogu I.* dio su Agencije. Te su stalne snage sastavljene od sljedećih *četiriju* kategorija operativnog osoblja u skladu s godišnjim planom raspoloživosti utvrđenim u Prilogu I.:
 - (a) kategorija 1:statutarno osoblje raspoređeno *kao članovi timova* u operativna područja u skladu s člankom 55., *kao i osoblje odgovorno za funkcioniranje središnje jedinice ETIAS-a*;
 - (b) kategorija 2: osoblje dugoročno upućeno iz država članica u Agenciju kao dio stalnih snaga u skladu s člankom 56.;

(c) kategorija 3: osoblje iz država članica ***spremno da se*** Agenciji ***stavi*** na raspolaganje za kratkoročno raspoređivanje kao dio stalnih snaga u skladu s člankom 57.; ***i***

(d) ***kategorija 4: pričuva za brzu reakciju koje se sastoje od osoblja iz država članica spremnog da bude raspoređeno u skladu s člankom 58. za potrebe brzih intervencija na granicama u skladu s člankom 39.***

2. Agencija raspoređuje pripadnike stalnih snaga kao članove timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama i timova za vraćanje u zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama, intervencijama vraćanja ili bilo kojim drugim relevantnim operativnim aktivnostima u državama članicama ili u trećim zemljama. ***Takve se aktivnosti provode samo uz odobrenje dotične države članice ili treće zemlje. Konkretna broj osoblja raspoređenog iz stalnih snaga ovisi o operativnim potrebama.***

Raspoređene stalne snage dopunjuju napore država članica.

3. *Kada pružaju podršku državam članicama, ▯ pripadnici stalnih snaga raspoređeni kao članovi timova moraju biti sposobni izvršavati zadatke nadzora državne granice ili vraćanja, uključujući zadatke za koje su nužne izvršne ovlasti i koje su predviđene relevantnim nacionalnim pravom ili, u slučaju statutarnog osoblja, zadatke za koje su nužne izvršne ovlasti iz članka 55. stavka 7.*

Pripadnici stalnih snaga ispunjavaju zahtjeve za specijalizirano osposobljavanje i profesionalnost kako je predviđeno u članku 16. stavku 1. trećem podstavku Uredbe (EU) 2016/399 ili drugim relevantnim instrumentima.

4. Na temelju prijedloga izvršnog direktora u kojem se uzimaju u obzir analiza rizika Agencije, rezultati procjene ranjivosti i višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama, te na temelju broja i profila osoblja koji su Agenciji na raspolaganju među njezinim statutarnim osobljem i trenutno upućenim osobljem, upravni odbor do 31. ožujka svake godine donosi odluku o:

(a) *definiciji profila i postavljanju zahtjeva za operativno osoblje;*

(b) broju osoblja prema posebnom profilu ■ kategorija osoblja **1, 2 i 3** od kojih će se sljedeće godine sastavljati timovi, ***na temelju očekivanih operativnih potreba za sljedeću godinu;***

(c) ***daljnjem utvrđivanju doprinosa iz priloga II. i III. određivanjem*** konkretnog broja i posebnih profila osoblja po državi članici koje tijekom sljedeće godine treba biti upućeno Agenciji u skladu s člankom 56. i imenovano u skladu s člankom 57.;

- (d) *daljnjem utvrđivanju doprinosa iz Priloga IV. određivanjem konkretnog broja i posebnih profila osoblja koje svaka država članica tijekom sljedeće godine treba uputiti u pričuvu za brzu reakciju koja će se koristiti u slučaju brzih intervencija na granicama u skladu s člancima 39. i 58.; i*
- (e) utvrđivanju okvirnog višegodišnjeg planiranja profila za naredne godine kako bi se olakšalo dugoročno planiranje doprinosa država članica i zapošljavanje statutarnog osoblja.
5. *Osoblje za rukovanje tehničkom opremom stavljeno na raspolaganje u skladu s člankom 64. ubraja se u doprinose za kratkoročno raspoređivanje koje države članice ustupaju za sljedeću godinu u skladu s člankom 57. S ciljem pripreme za odgovarajuću odluku upravnog odbora iz stavka 4. ovog članka, dotična država članica do kraja siječnja svake godine obavješćuje Agenciju o namjeri upotrebe tehničke opreme s odgovarajućim osobljem.*

6. Za potrebe članka 73. Agencija razvija i osigurava zapovjedne i nadzorne strukture za djelotvorno raspoređivanje stalnih snaga na državna područja trećih zemalja.
7. Agencija može zaposliti *dovoljno statutarnog osoblja, što može činiti najviše 4 %* ukupnog broja pripadnika stalnih snaga iz *Priloga I.*, za potporne *ili promatračke* funkcije u uspostavi stalnih snaga, planiranju njihovih operacija i upravljanju tim operacijama te u nabavi vlastite opreme Agencije.
8. *Osoblje iz stavka 7. i osoblje odgovorno za funkcioniranje središnje jedinice ETIAS-a ne raspoređuje se na funkciju članova timova, ali se ipak računa kao osoblje kategorije 1 za potrebe Priloga I.*

Članak 55.

Statutarno osoblje u stalnim snagama

1. Agencija stavljanjem na raspolaganje svojeg statutarnog osoblja (kategorija 1) doprinosi stalnim snagama koje se raspoređuju u operativna područja kao članovi timova sa ■ zadaćama i ovlastima *iz članka 82.*, uključujući zadaću upotrebe vlastite opreme Agencije.
2. *Pri zapošljavanju osoblja Agencija osigurava da budu odabrani samo kandidati koji pokazu visoku razinu profesionalnosti, poštovanje visokih etičkih vrijednosti i odgovarajuće jezične vještine.*
3. U skladu s člankom 62. stavkom 2. ■ statutarno osoblje *koje će biti raspoređeno kao članovi timova* nakon zapošljavanja prolazi *potrebno* osposobljavanje povezano s nadzorom državne granice ili vraćanjem, *uključujući o temeljnim pravima, relevantno za profile osoblja o kojima upravni odbor donese odluku u skladu s člankom 54. stavkom 4., uzimajući u obzir prethodno stečene kvalifikacije i stručno iskustvo u relevantnim područjima.*

Oposobljavanje iz prvog podstavka provodi se u okviru namjenskih programa oposobljavanja koje osmišljava Agencija i koji se, na temelju sporazuma s odabranim državama članicama, provode u specijaliziranim institucijama za oposobljavanje i obrazovanje, uključujući partnerske akademije Agencije u državama članicama. Odgovarajući planovi oposobljavanja osmišljavaju se za svakog člana osoblja nakon njegova zapošljavanja kako bi se osiguralo da je uvijek stručno oposobljen za izvršavanje zadaća povezanih s nadzorom državne granice ili vraćanjem. Planovi oposobljavanja redovito se ažuriraju. Trošak oposobljavanja u potpunosti pokriva Agencija.

Statutarno osoblje koje kao tehničko osoblje rukuje opremom Agencije ne treba prolaziti puno oposobljavanje povezano s nadzorom državne granice ili vraćanjem.

4. Agencija osigurava da članovi njezina statutarnog osoblja tijekom zaposlenja izvršavaju svoje dužnosti kao članovi timova u skladu s ***najvišim*** standardima ***te uz potpuno poštovanje temeljnih prava.***
5. ***Na temelju prijedloga izvršnog direktora upravni odbor:***
- (a) ***uspostavlja odgovarajući nadzorni mehanizam kojim se prati kako statutarno osoblje primjenjuje odredbe o upotrebi sile, uključujući pravila o izvješćivanju i posebnim mjerama, kao što su one stegovne naravi, u vezi s upotrebom sile tijekom raspoređivanja;***
 - (b) ***uspostavlja pravila prema kojima izvršni direktor ovlašćuje statutarno osoblje za nošenje i upotrebu oružja u skladu s člankom 82. i Prilogom V., uključujući obveznu suradnju s nadležnim nacionalnim tijelima, a osobito tijelima države članice državljanstva, države članice boravišta i države članice prvotnog osposobljavanja; u tim se pravilima također navodi na koji način izvršni direktor osigurava da statutarno osoblje kontinuirano ispunjava uvjete za izdavanje takvih ovlaštenja, posebno za rukovanje oružjem, što uključuje redovito testiranje streljačkih sposobnosti;***

- (c) *uspostavlja posebna pravila koja olakšavaju skladištenje oružja, streljiva i ostale opreme u sigurnim objektima i njihov prijevoz do operativnog područja.*

Kada je riječ o pravilima iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka, Komisija u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju daje mišljenje o njihovoj usklađenosti s Pravilnikom o osoblju i Uvjetima zaposlenja. U vezi s prijedlogom izvršnog direktora o tim pravilima provodi se savjetovanje sa službenikom za temeljna prava.

6. Osoblje Agencije koje nije kvalificirano za izvršavanje zadataka povezanih s nadzorom državne granice ili vraćanjem raspoređuje se samo tijekom zajedničkih operacija za izvršavanje koordinacijskih **zadataka, praćenje poštovanja temeljnih prava** i drugih povezanih zadataka. Oni nisu dio timova.

7. *Statutarno osoblje raspoređeno na funkciju članova timova mora biti sposobno, u skladu s člankom 82., obavljati sljedeće zadaće za koje su nužne izvršne ovlasti, u skladu s profilima osoblja i relevantnim osposobljavanjem:*
- (a) provjera identiteta i državljanstva osoba, uključujući uvid u relevantne baze podataka Unije i nacionalne baze podataka;*
 - (b) odobrenje ulaska ako su ispunjeni uvjeti ulaska utvrđeni u članku 6. Uredbe (EU) 2016/399;*
 - (c) zabrana ulaska u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2016/399;*
 - (d) otiskivanje pečata u putne isprave u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2016/399;*

- (e) izdavanje ili odbijanje viza na granici u skladu s člankom 35. Uredbe (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁶ i unošenje odgovarajućih podataka u vizni informacijski sustav;*
- (f) zaštita državne granice, uključujući ophodnju između graničnih prijelaza radi sprečavanja neovlaštenih prelazaka granice, suzbijanja prekograničnog kriminaliteta i poduzimanja mjera protiv osoba koje su nezakonito prešle granicu, uključujući presretanje ili uhićenje;*
- (g) registriranje otisaka prstiju osoba uhićenih u vezi s nezakonitim prelaskom vanjske granice u Eurodac u skladu s poglavljem III. Uredbe (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁷;*
- (h) povezivanje s trećim zemljama s ciljem identificiranja i pribavljanja putnih isprava za vraćenike;*
- (i) praćenje državljanina trećih zemalja koji podliježu postupcima prisilnog vraćanja.*

⁴⁶ Uredba (EU) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).

⁴⁷ Uredba (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi sustava „Eurodac” za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) br. 604/2013 o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i o zahtjevima za usporedbu s podacima iz Eurodaca od strane tijela kaznenog progona država članica i Europolu u svrhu kaznenog progona te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (SL L 180, 29.6.2013., str. 1.).

Članak 56.

Sudjelovanje država članica u stalnim snagama u okviru dugoročnog upućivanja

1. Države članice doprinose stalnim snagama upućivanjem operativnog osoblja Agenciji kao članova timova (kategorija 2). Trajanje pojedinačnih upućivanja **je 24 mjeseca. Uz suglasnost matične države članice i Agencije pojedinačna upućivanja mogu se jednom produljiti za 12 mjeseci ili 24 mjeseca.** Kako bi se olakšala provedba sustava financijske potpore iz članka 61., upućivanja u pravilu započinju na početku kalendarske godine.
2. Svaka država članica odgovorna je za osiguravanje kontinuiranog doprinosa u smislu operativnog osoblja kao upućenih članova timova u skladu s Prilogom II. **Plaćanje troškova osoblja raspoređenog u skladu s ovim člankom izvršava se u skladu s pravilima donesenima na temelju članka 95. stavka 6.**

3. Operativno osoblje upućeno Agenciji ima ■ zadaće i ovlasti kao članovi timova **u skladu s člankom 82**. Država članica koja je uputila to operativno osoblje smatra se njihovom matičnom državom članicom. Tijekom upućivanja o lokacijama i trajanju raspoređivanja upućenih članova timova odlučuje izvršni direktor u skladu s operativnim potrebama. **Agencija osigurava stalno osposobljavanje operativnog osoblja tijekom njihova upućivanja.**
4. Svaka država članica do 30. lipnja svake godine **predlaže kandidate** za upućivanje **među svojim operativnim osobljem** u skladu s konkretnim brojevima i posebnim profilima osoblja o kojima upravni odbor donese odluku za sljedeću godinu kako je navedeno u članku 54. stavku 4. Agencija **provjerava** odgovara li operativno osoblje koje predlažu države članice definiranim profilima osoblja i ima li potrebne jezične vještine. Agencija do 15. rujna svake godine prihvaća predložene kandidate ili **ih**, u slučaju nesukladnosti s traženim profilima, nedostatne razine jezičnih vještina, protupravnog postupanja ili kršenja važećih pravila tijekom prethodnih raspoređivanja, **odbija te zahtijeva od države članice da predloži druge kandidate za upućivanje.**

5. Ako zbog više sile pojedinačni član operativnog osoblja ne može biti upućen ili ne može nastaviti svoje upućenje, dotična država članica osigurava njegovu zamjenu drugim članom operativnog osoblja koji odgovara traženom profilu.

Članak 57.

Sudjelovanje država članica u stalnim snagama u okviru kratkoročnih raspoređivanja

1. Uz upućivanja iz članka 56. države članice do 30. lipnja svake godine doprinose stalnim snagama imenovanjem službenika graničnog nadzora i ostalog relevantnog osoblja **za uvrštavanje** na **preliminarni** nacionalni popis **raspoloživog** operativnog osoblja za kratkoročna raspoređivanja (kategorija 3) u skladu s **doprinosa** iz Priloga III. i u skladu s konkretnim brojevima i posebnim profilima osoblja o kojima upravni odbor donese odluku za sljedeću godinu kako je navedeno u članku 54. stavku 4. **Preliminarni** nacionalni popisi imenovanog operativnog osoblja dostavljaju se Agenciji. **Agenciji se konačni sastav godišnjeg popisa potvrđuje do 1. prosinca aktualne godine nakon završetka godišnjih bilateralnih pregovora.**

2. Svaka država članica osigurava da imenovano operativno osoblje bude dostupno na zahtjev Agencije u skladu s aranžmanima iz ovog članka. Svaki član osoblja mora biti na raspolaganju u razdoblju od najviše četiri mjeseca u jednoj kalendarskoj godini. *Međutim, države članice mogu odlučiti rasporediti pojedinačnog člana osoblja i dulje od četiri mjeseca. Takvo produljenje broji se kao zaseban doprinos te države članice za isti profil ili drugi traženi profil ako član osoblja posjeduje potrebne vještine. Plaćanje troškova osoblja raspoređenog u skladu s ovim člankom izvršava se u skladu pravilima donesenima na temelju članka 45. stavka 2.*
3. *Operativno osoblje raspoređeno na temelju ovog članka ima zadaće i ovlasti kao članovi timova u skladu s člankom 82.*

4. Agencija može provjeriti odgovara li operativno osoblje koje države članice imenuju za kratkoročno raspoređivanje definiranim profilima osoblja i ima li potrebne jezične vještine. Agencija **odbija imenovanog** člana operativnog osoblja ■ u slučaju ■ nedostatne razine jezičnih vještina, protupravnog postupanja ili kršenja primjenjivih pravila tijekom prethodnih raspoređivanja. **Agencija također odbija imenovanog člana operativnog osoblja u slučaju nesukladnosti s traženim profilima, osim ako dotični član operativnog osoblja ispunjava uvjete za drugi profil dodijeljen toj državi članici. Ako Agencija odbije člana osoblja, dotična država članica osigurava njegovu zamjenu drugim članom operativnog osoblja koji odgovara traženom profilu.**

5. Agencija do 31. srpnja svake godine od država članica zahtijeva doprinos u vidu specifičnih pojedinačnih članova operativnog osoblja za raspoređivanje u zajedničkim operacijama za sljedeću godinu ***u traženom broju članova i s traženim profilima***. O razdobljima pojedinačnog raspoređivanja odlučuje se u godišnjim bilateralnim pregovorima i sporazumima između Agencije i država članica.
6. Nakon ***godišnjih bilateralnih pregovora*** države članice stavljaju operativno osoblje ***s nacionalnih popisa iz stavka 1.*** na raspolaganje za ***konkretna*** raspoređivanja u skladu s brojevima i profilima utvrđenima u zahtjevu Agencije.
7. Ako zbog više sile pojedinačni član operativnog osoblja ne može biti raspoređen u skladu sa sporazumima, dotična država članica osigurava da takav član osoblja bude zamijenjen drugim članom osoblja s popisa koji odgovara traženom profilu.

8. U slučaju povećane potrebe za pojačanjem za tekuću zajedničku operaciju, potrebe za pokretanjem ***brze intervencije na granicama ili*** nove zajedničke operacije koja nije utvrđena u relevantnom godišnjem programu rada ***ni u*** odgovarajućem rezultatu godišnjih bilateralnih pregovora, ***raspoređivanje se provodi u skladu s ograničenjima utvrđenima u Prilogu III. Izvršni*** direktor bez odgađanja obavješćuje države članice o dodatnim potrebama i navodi moguće brojeve i profile operativnog osoblja koje treba osigurati svaka država članica. Nakon što izvršni direktor i država članica domaćin postignu dogovor o izmijenjenom operativnom planu ili, prema potrebi, novom operativnom planu, izvršni direktor daje službeni zahtjev za broj i profile operativnog osoblja. Članovi timova raspoređuju se iz svake države članice u roku od 20 radnih dana od tog službenog zahtjeva, ***ne dovodeći u pitanje članak 39.***

9. Ako analiza rizika ili bilo koja dostupna procjena ranjivosti pokaže da se država članica suočava sa situacijom koja bi znatno utjecala na izvršavanje njezinih nacionalnih zadaća, ***ta država članica daje doprinos u vidu operativnog osoblja u skladu sa zahtjevima iz stavaka 5. ili 8. ovog članka. Međutim, ti doprinosi ne smiju kumulativno premašivati*** polovinu ***doprinosa te države članice*** za predmetnu godinu ■ kako je određeno u Prilogu III. Ako se država članica pozove na takvu izvanrednu situaciju, Agenciji pisanim putem dostavlja sveobuhvatno obrazloženje i informacije o situaciji, čiji se sadržaj uključuje u izvješće iz članka 65.
10. Trajanje raspoređivanja za konkretnu operaciju utvrđuje matična država članica, ali ono u svakom slučaju ne smije biti kraće od 30 dana, osim ako operacija čiji je raspoređivanje dio traje kraće od 30 dana.

11. *Tehničko osoblje uzeto u obzir za doprinose država članica u skladu s člankom 54. stavkom 5. raspoređuje se samo u skladu sa sporazumima koji proizlaze iz godišnjih bilateralnih pregovora za odgovarajuće stavke tehničke opreme iz članka 64. stavka 9.*

Odstupajući od stavka 1. ovog članka, države članice uvrštavaju na svoje godišnje popise tehničko osoblje iz prvog podstavka ovog stavka tek nakon završetka godišnjih bilateralnih pregovora. Ako u predmetnoj godini dođe do promjene tehničkog osoblja, države članice mogu prilagoditi relevantne godišnje popise. Države članice o tim promjenama obavješćuju Agenciju.

Provjera iz stavka 4. ovog članka ne odnosi se na vještinu rukovanja tehničkom opremom.

Članovi osoblja koji imaju isključivo tehničke dužnosti naznačuju se na nacionalnim godišnjim popisima samo po funkciji.

Trajanje raspoređivanja tehničkog osoblja određuje se u skladu s člankom 64.

Članak 58.

Sudjelovanje država članica u stalnim snagama u okviru pričuve za brzu reakciju

- 1. Države članice doprinose operativnim osobljem stalnim snagama u vidu pričuve za brzu reakciju (kategorija 4) koju se aktivira za brze intervencije na granicama u skladu s člankom 37. stavkom 2. i člankom 39. pod uvjetom da je operativno osoblje kategorija 1, 2 i 3 već bilo u potpunosti raspoređeno za predmetnu brzu intervenciju na granicama.***
- 2. Svaka država članica odgovorna je za osiguravanje dostupnosti operativnog osoblja u broju i s profilima koji odgovaraju odluci upravnog odbora za sljedeću godinu, kako je navedeno u članku 54. stavku 4., na zahtjev Agencije u okviru ograničenja utvrđenih u Prilogu IV. i u skladu s aranžmanima iz ovog članka. Svaki član operativnog osoblja mora biti na raspolaganju u razdoblju od najviše četiri mjeseca u jednoj kalendarskoj godini.***
- 3. Konkretna raspoređivanja iz pričuve za brzu reakciju u okviru brzih intervencija na granicama odvijaju se u skladu s člankom 39. stavcima 11. i 13.***

Članak 59.

Preispitivanje stalnih snaga

1. Komisija do 31. *prosina 2023.*, posebno na temelju izvješća iz *članka 62. stavka 10. i članka 65.*, *predstavlja Europskom parlamentu i Vijeću* preispitivanje **ukupnog broja i sastava** stalnih snaga, *uključujući veličinu doprinosa pojedinačnih država članica stalnim snagama, kao i stručnosti i profesionalnosti stalnih snaga i osposobljavanja kroz koje su prošle. Preispitivanjem se također razmatra je li potrebno zadržati pričuvu za brzu reakciju kao dio stalnih snaga.*

U preispitivanju se opisuju i u obzir uzimaju postojeće i potencijalne operativne potrebe za stalnim snagama koje obuhvaćaju kapacitete za brzu reakciju, bitne okolnosti koje utječu na kapacitet država članica da doprinesu stalnim snagama te razvoj statutarne osoblja u pogledu doprinosa Agencije stalnim snagama.
2. *Komisija do 29. veljače 2024. po potrebi podnosi odgovarajuće prijedloge za izmjenu priloga I., II., III. i IV. Ako ne podnese prijedlog, Komisija navodi razloge za to.*

Članak 60.

Područni uredi

1. Agencija uz suglasnost države članice domaćina *ili na temelju izričitog uvrštenja te mogućnosti u sporazum o statusu s trećom zemljom domaćinom* može uspostaviti područne urede na državnom području *te države članice ili treće zemlje* kako bi se olakšala i poboljšala koordinacija operativnih aktivnosti, uključujući aktivnosti u području vraćanja, koje Agencija organizira u toj državi članici, susjednoj regiji *ili toj trećoj zemlji* te kako bi se osiguralo djelotvorno upravljanje ljudskim i tehničkim resursima Agencije. Područni uredi **■** *uspostavljaju se u skladu s operativnim potrebama* za razdoblje tijekom kojeg su potrebni Agenciji za izvršavanje znatnih operativnih aktivnosti u toj državi članici, dotičnoj susjednoj regiji *ili trećoj zemlji*. To se razdoblje može produljiti prema potrebi.

Prije uspostave područnog ureda pomno se procjenjuju i izračunavaju sve proračunske posljedice, a relevantni iznosi unaprijed se uključuju u proračun.

2. Agencija i država članica domaćin ***ili treća zemlja domaćin*** u kojoj je uspostavljen područni ured ***poduzimaju*** potrebne mjere kako bi osigurale najbolje moguće uvjete potrebne za izvršavanje zadaća dodijeljenih područnom uredu. ***Mjesto zaposlenja osoblja koje radi u područnim uredima određuje se u skladu s člankom 95. stavkom 2.***
3. Područni uredi prema potrebi izvršavaju sljedeće zadaće:
- (a) pružaju operativnu i logističku potporu te osiguravaju koordinaciju aktivnosti Agencije u dotičnim operativnim područjima;
 - (b) pružaju operativnu potporu državi članici ***ili trećoj zemlji*** u dotičnim operativnim područjima;
 - (c) prate aktivnosti timova i podnose redovita izvješća sjedištu Agencije;

- (d) surađuju s državom članicom domaćinom ***odnosno s trećom zemljom domaćinom*** u pogledu svih pitanja povezanih s praktičnom provedbom operativnih aktivnosti koje Agencija organizira u toj državi članici ***odnosno trećoj zemlji***, uključujući sva dodatna pitanja koja su mogla nastati tijekom tih aktivnosti;
- (e) podupiru koordinatora iz članka 44. u njegovoj suradnji s državama članicama sudionicama na svim pitanjima povezanim s njihovim doprinosom operativnim aktivnostima koje organizira Agencija i, prema potrebi, povezuju se sa sjedištem Agencije;
- (f) podupiru koordinatora ***i promatrače za temeljna prava kojima je dodijeljeno praćenje operativne aktivnosti*** u olakšavanju, prema potrebi, koordinacije i komunikacije među timovima Agencije i relevantnim tijelima države članice domaćina ***ili treće zemlje domaćina, te svih relevantnih zadaća***;

- (g) organiziraju logističku potporu povezanu s raspoređivanjem članova timova te raspoređivanjem i upotrebom tehničke opreme;
- (h) pružaju svu ostalu logističku potporu u operativnom području za koje je nadležan dotični područni ured, radi olakšavanja neometane provedbe operativnih aktivnosti koje organizira Agencija;
- (i) podupiru časnika Agencije za vezu, ***ne dovodeći u pitanje njegove zadaće i funkcije iz članka 31.*** kako bi se utvrdili svi postojeći ili budući izazovi za upravljanje granicama u području za koje je dotični područni ured nadležan ili za provedbu pravne stečevine u području vraćanja te podnose redovita izvješća sjedištu Agencije;
- (j) osiguravaju djelotvorno upravljanje vlastitom opremom Agencije u područjima obuhvaćenima njezinim aktivnostima, uključujući moguću registraciju te opreme i njezino dugoročno održavanje te svu potrebnu logističku potporu.

4. Svakim područnim uredom upravlja predstavnik Agencije kojeg voditeljem područnog ureda imenuje izvršni direktor. Voditelj područnog ureda nadzire cjelokupni rad ureda i djeluje kao jedinstvena točka za kontakt sa sjedištem Agencije.
5. Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora donosi odluku o uspostavi, sastavu, trajanju i, prema potrebi, mogućem produljenju trajanja djelovanja područnog ureda, uzimajući pritom u obzir mišljenje Komisije te suglasnost države članice domaćina ili treće zemlje domaćina.

6. *Država članica domaćin pruža Agenciji pomoć kako bi se osigurao operativni kapacitet.*
7. Izvršni direktor izvješćuje upravni odbor svaka tri mjeseca o aktivnostima područnih ureda. Aktivnosti područnih ureda opisuju se u zasebnom odjeljku godišnjeg izvješća o aktivnostima.

Članak 61.

Financijska potpora razvoju stalnih snaga

1. Države članice imaju pravo primati sredstva na godišnjoj osnovi u obliku financiranja koje nije povezano s troškovima radi potpore razvoju ljudskih resursa kako bi se osigurali njihovi doprinosi stalnim snagama iz priloga II., III. i IV., u skladu s člankom 125. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. To je financiranje plativo nakon isteka dotične godine i podložno ispunjavanju uvjeta utvrđenih u stavcima 3. i 4. ovog članka. To se financiranje temelji na referentnom iznosu kako je utvrđen u stavku 2. ovog članka i iznosi, ako je primjenjivo:
 - (a) 100 % referentnog iznosa pomnoženog s brojem **članova operativnog osoblja** navedenih **za godinu $N + 2$** za upućivanje u skladu s Prilogom II.;
 - (b) 37 % referentnog iznosa pomnoženog s brojem **članova operativnog osoblja** stvarno raspoređenih u skladu s člankom 57. unutar ograničenja određenog u Prilogu III. **i u skladu s člankom 58. unutar ograničenja određenog u Prilogu IV., ovisno o slučaju;**

(c) jednokratnu isplatu 50 % referentnog iznosa pomnoženog s brojem članova operativnog osoblja koje Agencija zaposli kao statutarne osoblje; ta isplata primjenjuje se na osoblje koje odlazi iz nacionalnih službi i koje je do trenutka zapošljavanja u Agenciji aktivno služilo najviše 15 godina.

2. Referentni iznos jednak je godišnjoj osnovnoj plaći člana ugovornog osoblja funkcijske skupine III., razreda 8., 1. stupnja kako je utvrđena člankom 93. Uvjeta zaposlenja te podliježe korekcijskom koeficijentu primjenjivom na dotičnu državu članicu.

3. Godišnje plaćanje iznosa iz stavka 1. točke (a) ovog članka izvršava se samo uz uvjet da države članice na odgovarajući način povećavaju svoje ukupno nacionalno osoblje službenika graničnog nadzora zapošljavanjem **novog osoblja** u dotičnom razdoblju. Relevantne informacije za potrebe izvješćivanja dostavljaju se Agenciji u okviru godišnjih bilateralnih pregovora te se provjeravaju u okviru procjene ranjivosti sljedeće godine. Godišnje plaćanje iznosa iz stavka 1. točke (b) ovog članka izvršava se **u cijelosti** u vezi s brojem **članova osoblja** koji su stvarno raspoređeni **u razdoblju od uzastopna ili neuzastopna četiri mjeseca** u skladu s člankom 57. unutar ograničenja određenog u Prilogu III. **i u skladu s člankom 58. unutar ograničenja određenog u Prilogu IV. Za djelotvorna raspoređivanja iz stavka 1. točke (b) ovog članka plaćanja se izračunavaju razmjerno s referentnim razdobljem od četiri mjeseca.**

Agencija odobrava predujam povezan s godišnjim plaćanjima iznosa iz stavka 1. točaka (a) i (b) ovog članka u skladu s provedbenim aktom iz stavka 4. ovog članka nakon što država članica koja daje doprinos podnese poseban i opravdan zahtjev.

4. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju detaljna pravila za godišnje plaćanje i praćenje primjenjivih uvjeta iz stavka 3. ovog članka. ***Ta pravila obuhvaćaju aranžmane plaćanja predujma nakon što budu ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 3. ovog članka, kao i aranžmane razmjernih obračuna, uključujući u odnosu na slučajeve u kojima bi raspoređivanje tehničkog osoblja iznimno premašilo maksimalne nacionalne doprinose utvrđene u Prilogu III.*** Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 122. stavka 2.
5. ***Pri provedbi financijske potpore u skladu s ovim člankom Agencija i države članice osiguravaju da se poštuju načela sufinanciranja i izbjegavanja dvostrukog financiranja.***

Članak 62.
Osposobljavanje

1. Agencija, uzimajući u obzir plan kapaciteta naveden u članku 9. stavku 8., ako je dostupan, u suradnji s odgovarajućim subjektima za osposobljavanje država članica te, prema potrebi, *EASO-om*, FRA-om, Europskom agencijom za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (*eu-LISA*) i Agencijom Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (*CEPOL*) razvija posebne alate za osposobljavanje, uključujući posebno osposobljavanje za zaštitu djece i ostalih osoba u ranjivom položaju. ***Sadržajem osposobljavanja vodi se računa o relevantnim rezultatima istraživanja i najboljim praksama. Agencija*** službenicima graničnog nadzora, stručnjacima za vraćanje, ***pratiteljima za vraćanje*** i drugom relevantnom osoblju koje pripada stalnim snagama ***kao i promatračima prisilnog vraćanja i promatračima za temeljna prava*** osigurava ***specijalizirano*** osposobljavanje relevantno za njihove zadaće i ovlasti. ***Agencija*** s tim službenicima graničnog nadzora i ostalim članovima timova ***provodi*** redovite vježbe u skladu s rasporedom za ***specijalizirano*** osposobljavanje ■ navedenim u godišnjem programu rada Agencije.

2. Agencija osigurava da ***pored osposobljavanja iz članka 55. stavka 3.*** svi članovi statutarnog osoblja ***koji trebaju biti raspoređeni kao članovi timova*** završe odgovarajuće osposobljavanje u području relevantnog prava Unije i međunarodnog prava, uključujući osposobljavanje o temeljnim pravima, pristupu međunarodnoj zaštiti, ***smjernicama za utvrđivanje identiteta osoba koje traže zaštitu i njihovu upućivanju na odgovarajuće postupke, smjernicama za ophođenje s posebnim potrebama djece, uključujući maloljetnike bez pratnje, žrtve trgovine ljudima, osobe kojima je potrebna hitna medicinska pomoć i druge osobe u posebno ranjivom položaju te, ako je predviđeno da sudjeluju u pomorskim operacijama, traganju i spašavanju, prije njihova raspoređivanja na operativne aktivnosti koje organizira Agencija.***

Takvo osposobljavanje obuhvaća i upotrebu sile u skladu s Prilogom V.

3. *Za potrebe stavka 2. Agencija na temelju sporazumâ s odabranim državama članicama provodi potrebne programe osposobljavanja u specijaliziranim institucijama za obrazovanje i osposobljavanje tih država članica, uključujući partnerske akademije Agencije u državama članicama. Agencija osigurava da se osposobljavanje odvija u skladu sa zajedničkim osnovnim izvedbenim programom, da je usklađeno i potiče međusobno razumijevanje i zajedničku kulturu utemeljenu na vrijednostima sadržanima u Ugovorima. Trošak osposobljavanja u potpunosti pokriva Agencija.*

Nakon što dobije odobrenje upravnog odbora, Agencija smije uspostaviti svoj centar za osposobljavanje kako bi se dodatno olakšalo uključivanje zajedničke europske kulture u ponuđeno osposobljavanje.

4. Agencija poduzima potrebne inicijative kako bi osigurala da cjelokupno osoblje država članica koje sudjeluje u timovima stalnih snaga završi osposobljavanje iz stavka 2. prvog podstavka.

5. Agencija poduzima potrebne inicijative kako bi osigurala osposobljavanje za osoblje koje je uključeno u zadaće povezane s vraćanjem i koje je dodijeljeno stalnim snagama ili skupini iz članka 51. Agencija osigurava da statutarno osoblje i cjelokupno osoblje koje sudjeluje u operacijama vraćanja ili intervencijama vraćanja prije sudjelovanja u operativnim aktivnostima koje organizira Agencija završi osposobljavanje u području relevantnog prava Unije i međunarodnog prava, uključujući temeljna prava, pristup međunarodnoj zaštiti i ***upućivanje za ranjive osobe.***

6. Agencija uspostavlja i dalje razvija zajednički osnovni izvedbeni program za osposobljavanje službenika graničnog nadzora i osigurava osposobljavanje na europskoj razini za instruktore službenika graničnog nadzora država članica, uključujući u vezi s temeljnim pravima, pristupom međunarodnoj zaštiti i relevantnim pomorskim pravom, kao i zajednički program osposobljavanja osoblja uključenog u zadaće povezane s vraćanjem. Svrha zajedničkog osnovnog izvedbenog programa promicanje je najviših standarda i najboljih praksi pri provedbi prava Unije o upravljanju granicama i vraćanju. Agencija sastavlja zajednički osnovni izvedbeni program nakon savjetovanja sa savjetodavnim forumom iz članka 108. („savjetodavni forum”) i službenikom za temeljna prava. Države članice zajednički osnovni izvedbeni program uključuju u osposobljavanje koje pružaju svojim nacionalnim službenicima graničnog nadzora i osoblju uključenom u zadaće povezane s vraćanjem.

- 67 Agencija službenicima nadležnih službi država članica i, prema potrebi, trećih zemalja nudi i dodatne tečajeve i seminare o pitanjima koja se odnose na nadzor vanjskih granica i vraćanje državljana trećih zemalja.
8. Agencija može organizirati aktivnosti osposobljavanja u suradnji s državama članicama i trećim zemljama na njihovu državnom području.
9. Agencija uspostavlja program razmjene kojim se službenicima graničnog nadzora koji sudjeluju u njezinim timovima te osoblju koje sudjeluje u timovima za intervencije vraćanja omogućuje da, radom sa službenicima graničnog nadzora i osobljem uključenim u zadaće povezane s vraćanjem u državi članici koja nije njihova, iz iskustava i dobre prakse u inozemstvu steknu znanja ili posebna stručna znanja i iskustva.

- 10. *Agencija uspostavlja i dalje razvija interni mehanizam za kontrolu kvalitete radi osiguravanja visoke razine osposobljenosti, stručnog znanja i profesionalnosti statutarnog osoblja, a osobito statutarnog osoblja koje sudjeluje u operativnim aktivnostima Agencije. Na temelju provedbe mehanizma za kontrolu kvalitete Agencija priprema godišnje izvješće o evaluaciji kao prilog godišnjem izvješću o aktivnostima.***

Članak 63.

Nabava ili zakup tehničke opreme

1. Agencija može nabaviti, samostalno ili u suvlasništvu s državom članicom, ili zakupiti tehničku opremu koja se raspoređuje tijekom zajedničkih operacija, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama, aktivnosti u području vraćanja, uključujući operacije vraćanja i intervencije vraćanja, u okviru raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama ili projekata tehničke pomoći u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.
2. **Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora donosi sveobuhvatnu višegodišnju strategiju razvoja vlastitih tehničkih kapaciteta Agencije uzimajući u obzir višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama, uključujući plan kapaciteta naveden u članku 9. stavku 8. ovisno o dostupnosti te proračunska sredstva stavljena na raspolaganje za te potrebe u višegodišnjem financijskom okviru. *Kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim pravnim, financijskim i političkim okvirima, izvršni direktor donosi prijedlog tek nakon što primi pozitivno mišljenje Komisije.***

Višegodišnjoj strategiji prilaže se detaljni plan provedbe u kojem je utvrđen vremenski raspored za nabavu ili zakup, planiranje nabave i ublažavanje rizika. Ako upravni odbor kod donošenja strategije i plana odluči odstupiti od mišljenja Komisije, daje joj opravdanje svojeg postupka. Nakon donošenja višegodišnje strategije plan provedbe postaje dio višegodišnje programske komponente jedinstvenog programskog dokumenta iz članka 100. stavka 2. točke (k).

3. Agencija može nabaviti tehničku opremu odlukom izvršnog direktora uz savjetovanje s upravnim odborom te u skladu s primjenjivim pravilima o javnoj nabavi. Prije svake nabave ili zakupa opreme koji uključuju znatne troškove za Agenciju provodi se temeljita analiza potreba te analiza troškova i koristi. Svaki izdatak povezan s nabavom ili zakupom predviđa se u proračunu Agencije koji donosi upravni odbor.

4. Ako Agencija nabavlja ili uzima u zakup veću tehničku opremu kao što su zrakoplovi, ***službena vozila*** ili plovila, primjenjuju se sljedeći uvjeti:
- (a) u slučaju nabave od strane Agencije ili suvlasništva, Agencija dogovara s jednom državom članicom da ta država članica registrira opremu ***kao opremu u državnoj službi*** u skladu s primjenjivim pravom te države članice, ***uključujući ovlaštenja i imunitete za takvu tehničku opremu u okviru međunarodnog prava***;
 - (b) u slučaju zakupa, oprema se registrira u državi članici.

5. Na temelju predložka sporazuma koji sastavlja Agencija, a odobrava upravni odbor, država članica u kojoj se oprema registrira i Agencija usuglašavaju uvjete kojima se osigurava operabilnost opreme. U slučaju suvlasništva nad resursima ti se uvjeti primjenjuju i na razdoblja potpune dostupnosti resursa za Agenciju te se njima određuje upotreba tih resursa, uključujući posebne odredbe o brzom raspoređivanju tijekom brzih intervencija na granicama **i financiranju tih resursa.**
6. Ako Agencija ne raspolaže potrebnim kvalificiranim statutarnim osobljem, država članica u kojoj se oprema registrira ili dobavljač tehničke opreme osiguravaju potrebne stručnjake i tehničko osoblje koji tehničkom opremom upravljaju na zakonski ispravan i siguran način, **u skladu s predloškom sporazuma iz stavka 5. ovog članka koji se planira na temelju godišnjih bilateralnih pregovora i sporazuma iz članka 64. stavka 9.** U takvom slučaju tehnička oprema koja je u isključivom vlasništvu Agencije stavlja se na raspolaganje Agenciji na njezin zahtjev i država članica u kojoj se oprema registrira ne može se pozvati na izvanrednu situaciju iz članka 64. stavka 9.

Kada od države članice traži da osigura tehničku opremu i osoblje, Agencija u obzir uzima posebne operativne izazove s kojima se ta država članica suočava u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Članak 64.

Pričuva tehničke opreme

1. Agencija za potrebe svojih operativnih aktivnosti uspostavlja i vodi središnju evidenciju opreme u pričuvi tehničke opreme koja se sastoji od opreme koja je u vlasništvu država članica ili Agencije i opreme koja je u suvlasništvu država članica i Agencije.
2. Oprema u isključivom vlasništvu Agencije u potpunosti je dostupna za raspoređivanje u bilo kojem trenutku.
3. Oprema u suvlasništvu Agencije u udjelu većem od 50 % također je dostupna za raspoređivanje u skladu sa sporazumom između države članice i Agencije sklopljenim u skladu s člankom 63. stavkom 5.

4. Agencija osigurava kompatibilnost i interoperabilnost opreme navedene u pričuvi tehničke opreme.
5. Za potrebe stavka 4. *Agencija u bliskoj suradnji s državama članicama i Komisijom* definira tehničke standarde opremu koja se prema potrebi raspoređuje u aktivnostima Agencije. Oprema koju Agencija nabavi, samostalno ili kao suvlasnik, i oprema u vlasništvu država članica navedena u pričuvi tehničke opreme mora ispunjavati navedene standarde.

6. Na temelju prijedloga izvršnog direktora uzimajući u obzir analizu rizika Agencije i rezultate procjena ranjivosti upravni odbor do 31. ožujka svake godine odlučuje o minimalnoj količini tehničke opreme potrebnoj za ispunjavanje potreba Agencije tijekom sljedeće godine, posebno u vezi s provedbom zajedničkih operacija, raspoređivanjem timova za potporu upravljanju migracijama, brzim intervencijama na granicama te aktivnostima u području vraćanja, uključujući operacije vraćanja i intervencije vraćanja. Vlastita oprema Agencije uključena je u minimalnu količinu tehničke opreme. Tom odlukom utvrđuju se pravila za raspoređivanje tehničke opreme u operativnim aktivnostima.

Ako se pokaže da je minimalna količina tehničke opreme nedostatna za provedbu operativnog plana dogovorenog za takve aktivnosti, Agencija revidira tu minimalnu količinu u skladu s opravdanim potrebama i sporazumom s državama članicama.

7. Pričuva tehničke opreme sadržava minimalnu količinu opreme za koju je Agencija utvrdila da joj je potrebna prema vrsti tehničke opreme. Oprema navedena u pričuvi tehničke opreme raspoređuje se tijekom zajedničkih operacija, raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama, operacija vraćanja ili intervencija vraćanja.

8. Pričuva tehničke opreme uključuje pričuvu opreme za brzu reakciju koja sadržava ograničenu količinu opreme potrebne za moguće brze intervencije na granicama. Doprinosi država članica pričuvi opreme za brzu reakciju planiraju se u skladu s godišnjim bilateralnim pregovorima i sporazumima navedenima u stavku **9. ovog članka**. Kada je riječ o opremi s popisa iz te pričuve, države članice ne mogu se pozvati na izvanrednu situaciju iz stavka **9. ovog članka**.

Dotična država članica opremu s tog popisa zajedno ***s potrebnim stručnjacima i tehničkim osobljem*** šalje na destinaciju za raspoređivanje što je prije moguće, a svakako najkasnije deset dana nakon datuma na koji je dogovoren operativni plan.

Agencija toj pričuvi doprinosi opremom koju ima na raspolaganju kako je navedeno u članku 63. stavku 1.

9. Države članice doprinose pričuvi tehničke opreme. Doprinos država članica pričuvi i raspoređivanje tehničke opreme za posebne operacije planiraju se na temelju godišnjih bilateralnih pregovora i sporazuma između Agencije i država članica. U skladu s tim sporazumima i u mjeri u kojoj ona čini dio minimalne količine tehničke opreme za predmetnu godinu, države članice na zahtjev Agencije stavljaju svoju tehničku opremu na raspolaganje za raspoređivanje, osim ako su suočene s izvanrednom situacijom koja znatno utječe na obavljanje nacionalnih zadaća. Ako se država članica pozove na takvu izvanrednu situaciju, Agenciji pisanim putem dostavlja sveobuhvatno obrazloženje i informacije o situaciji, čiji se sadržaj uključuje u izvješće iz članka 65. stavka 1. Takav zahtjev Agencije podnosi se najmanje 45 dana prije planiranog raspoređivanja veće tehničke opreme i 30 dana prije planiranog raspoređivanja druge opreme. Doprinosi pričuvi tehničke opreme preispituju se svake godine.

10. Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora svake godine odlučuje o pravilima u vezi s tehničkom opremom, uključujući potrebne ukupne minimalne količine prema vrsti tehničke opreme, uvjete raspoređivanja i naknadu troškova, kao i o ograničenoj količini tehničke opreme za pričuvu opreme za brzu reakciju. Za potrebe proračuna upravni odbor tu odluku donosi do 31. ožujka svake godine.
11. U slučaju brze intervencije na granicama na odgovarajući način primjenjuje se članak 39. stavak 15.
12. Ako nakon utvrđivanja minimalne količine tehničke opreme dođe do neočekivane potrebe za tehničkom opremom za zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama, a tu potrebu nije moguće zadovoljiti iz pričuve tehničke opreme ili pričuve opreme za brzu reakciju, države članice, kada je to moguće, na *ad hoc* osnovi Agenciji na njezin zahtjev stavljaju tehničku opremu na raspolaganje za raspoređivanje.

13. Izvršni direktor redovito izvješćuje upravni odbor o sastavu i rasporedu opreme koja je dio pričuve tehničke opreme. Ako se ne dosegne minimalna količina tehničke opreme potrebne u pričuvi, izvršni direktor o tome bez odgađanja obavješćuje upravni odbor. Upravni odbor hitno donosi odluku o prioritonom raspoređivanju tehničke opreme i poduzima odgovarajuće mjere za uklanjanje nedostatka. Upravni odbor obavješćuje Komisiju o nedostatku i o mjerama koje je poduzeo. Komisija o tome i o svojoj ocjeni zatim obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
14. Države članice registriraju u pričuvi tehničke opreme sva prijevozna sredstva i operativnu opremu kupljene u okviru posebnih djelovanja Fonda za unutarnju sigurnost u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸ ili, ako je to relevantno, iz drugih *budućih* namjenskih sredstava Unije koja su stavljena na raspolaganje državama članicama *s jasnim ciljem* povećanja operativnog kapaciteta Agencije. Ta tehnička oprema čini dio minimalne količine tehničke opreme za predmetnu godinu.

⁴⁸ Uredba (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza i stavljanju izvan snage Odluke br. 574/2007/EZ (SL L 150, 20.5.2014., str. 143.).

Na zahtjev Agencije u okviru godišnjih bilateralnih pregovora, države članice tehničku opremu sufinanciranu u okviru posebnih djelovanja Fonda za unutarnju sigurnost ili bilo kojih drugih ***budućih*** namjenskih sredstava Unije ***navedenih u prvom podstavku*** ovog stavka stavljaju na raspolaganje Agencijiza raspoređivanje. Svaki pojedini dio opreme stavlja se na raspolaganje na razdoblje ***od najviše četiri*** mjeseca, ***kako je planirano u okviru godišnjih bilateralnih pregovora. Država članica može odlučiti rasporediti pojedini dio opreme i nakon četiri mjeseca.*** U slučaju operativne aktivnosti iz članka 39. ili članka 42. ove Uredbe države članice ne mogu se pozvati na izvanrednu situaciju iz stavka **9.** ovog članka.

15. Agencija vodi evidenciju o pričuvi tehničke opreme kako slijedi:
- (a) razvrstavanje prema vrsti opreme i vrsti operacije;
 - (b) razvrstavanje s obzirom na vlasnika (država članica, Agencija, ostalo);
 - (c) ukupna potrebna količina opreme;

- (d) zahtjevi u vezi s osobljem, ako je to primjenjivo;
 - (e) druge informacije, kao što su pojedinosti o registraciji, zahtjevi u vezi s prijevozom i održavanjem, primjenjivi nacionalni izvozni režimi, tehničke upute ili druge informacije relevantne za pravilnu uporabu opreme;
 - (f) informacija o tome je li pojedini dio opreme financiran sredstvima Unije.
16. Agencija u cijelosti financira raspoređivanje tehničke opreme koja je dio minimalne količine tehničke opreme koju osigurava predmetna država članica za predmetnu godinu. Raspoređivanje tehničke opreme koja nije dio minimalne količine tehničke opreme Agencija sufinancira do najviše 100 % prihvatljivih troškova, uzimajući pritom u obzir posebne okolnosti država članica koje raspoređuju takvu tehničku opremu.

Članak 65.

Izvješćivanje o kapacitetima Agencije

1. Na temelju prijedloga izvršnog direktora upravni odbor donosi i podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji godišnje izvješće o provedbi članaka 51., 55., 56., 57., 58., 63. i 64. („godišnje izvješće o provedbi”).
2. Godišnje izvješće o provedbi posebno uključuje:
 - (a) broj pripadnika osoblja koje je svaka država članica dodijelila stalnim snagama, *među ostalim uz pomoć pričuve za brzu reakciju, i* skupini promatrača prisilnog vraćanja;
 - (b) broj pripadnika statutarnog osoblja koje je Agencija dodijelila stalnim snagama;
 - (c) broj pripadnika osoblja koje su svaka država članica *i Agencija* stvarno rasporedile iz stalnih snaga prema profilu tijekom prethodne godine;

- (d) količinu tehničke opreme koju su svaka država članica i Agencija dodijelile pričuvi tehničke opreme;
 - (e) količinu tehničke opreme koju su svaka država članica i Agencija rasporedile tijekom prethodne godine iz pričuve tehničke opreme ;
 - (f) obveze u pogledu pričuve opreme za brzu reakciju i raspoređivanja opreme iz te pričuve;
 - (g) razvoj vlastitih ljudskih i tehničkih kapaciteta Agencije.
3. U godišnjem izvješću o provedbi navodi se popis država članica koje su se u prethodnoj godini pozvale na izvanrednu situaciju iz članka 57. stavka 9. i članka 64. stavka 9. te razlozi i informacije koje su dotične države iznijele.
4. Radi osiguranja transparentnosti izvršni direktor svaka tri mjeseca obavješćuje upravni odbor o elementima navedenima u stavku 2. u pogledu tekuće godine.

Članak 66.

Istraživanja i inovacije

1. Agencija proaktivno prati aktivnosti istraživanja i inovacija koje su relevantne za europsko integrirano upravljanje granicama, uključujući upotrebu napredne tehnologije ***nadzora državne granice***, te doprinosi tim aktivnostima, uzimajući u obzir plan kapaciteta iz članka 9. stavka 8. Agencija dostavlja rezultate tih istraživanja Europskom parlamentu, državama članicama i Komisiji u skladu s člankom 92. Ona može te rezultate prema potrebi upotrijebiti u zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama, operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja.
2. Agencija, uzimajući u obzir plan kapaciteta iz članka 9. stavka 8., pomaže državama članicama i Komisiji u utvrđivanju ključnih tema istraživanja. Agencija pomaže državama članicama i Komisiji u sastavljanju i provedbi relevantnih okvirnih programa Unije za aktivnosti istraživanja i inovacija.

3. Agencija provodi dijelove Okvirnog programa za istraživanja i inovacije koji se odnose na sigurnost granica. U tu svrhu, i ako joj je Komisija delegirala odgovarajuće ovlasti, Agencija ima sljedeće zadaće:
- (a) upravljanje pojedinim fazama provedbe programa i pojedinim fazama posebnih projekata na temelju relevantnih programa rada koje je donijela Komisija;
 - (b) donošenje instrumenata izvršenja proračuna za prihode i rashode te provođenje svih operacija koje su potrebne za upravljanje programom;
 - (c) pružanje potpore pri provedbi programa.
4. Agencija može planirati i provoditi pilot-projekte koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovom Uredbom.
5. *Agencija javno objavljuje informacije o svojim istraživačkim projektima, uključujući pokazne projekte, partnere koji sudjeluju u projektima i proračun projekata.*

ODJELJAK 10.

EUROPSKI SUSTAV ZA INFORMACIJE O PUTOVANJIMA I ODOBRAVANJE PUTOVANJA (ETIAS)

Članak 67.

Središnja jedinica ETIAS-a

Agencija osigurava uspostavu i rad središnje jedinice ETIAS-a iz članka 7. Uredbe
(EU) 2018/1240.

ODJELJAK 11.

SURADNJA

Članak 68.

Suradnja Agencije s institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te međunarodnim organizacijama

1. Agencija surađuje s institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te može surađivati s međunarodnim organizacijama unutar njihovih pravnih okvira i upotrebljava postojeće informacije, resurse i sustave dostupne u okviru EUROSUR-a.

U skladu s prvim podstavkom Agencija posebno surađuje sa sljedećim subjektima:

- (a) Komisijom i Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD);
- (b) Europolom;
- (c) *EASO-om*;
- (d) FRA-om;
- (e) Eurojustom;
- (f) Satelitskim centrom Europske unije;
- (g) EFCA-om i EMSA-om;

- (h) eu-LISA-om;
- (i) Agencijom Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) i mrežnim upraviteljem Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN);

I

- (j) misijama i operacijama u okviru ZSOP-a, *u skladu s njihovim mandatima i s ciljem osiguravanja sljedećeg:*
 - i. promicanja standarda europskog integriranog upravljanja granicama;*
 - ii. svjesnosti o stanju i analize rizika.*

Agencija može surađivati i sa sljedećim međunarodnim organizacijama koje su relevantne za njezine zadaće, unutar njihovih pravnih okvira:

- (a) Ujedinjenim narodima preko njihovih relevantnih ureda, agencija, organizacija i drugih subjekata, posebno Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Ureda visokog povjerenika za ljudska prava, Međunarodne organizacije za migracije, Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal te Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva;*
- (b) Međunarodnom organizacijom kriminalističke policije (Interpol);*
- (c) Organizacijom za europsku sigurnost i suradnju;*
- (d) Vijećem Europe i povjerenikom Vijeća Europe za ljudska prava;*
- (e) Centrom za pomorske analize i operacije u vezi s opojnim drogama (MAOC-N).*

2. Suradnja iz stavka 1. odvija se u okviru radnih dogovora sklopljenih sa subjektima iz stavka 1. Takvi dogovori podliježu prethodnom odobrenju Komisije. Agencija obavješćuje Europski parlament *i Vijeće* o svakom takvom dogovoru.
3. U pogledu postupanja s klasificiranim podacima, radnim dogovorima iz stavka 2. predviđa se da dotično tijelo, ured ili agencija Unije ili dotična međunarodna organizacija poštuju sigurnosna pravila i standarde istovjetne onima koje primjenjuje Agencija. Posjet radi ocjene provodi se prije sklapanja dogovora te se Komisiju obavješćuje o ishodu posjeta radi ocjene.
4. Iako je to izvan područja primjene ove Uredbe, Agencija se uključuje i u suradnju s Komisijom te, ako je to relevantno, s državama članicama i ESVD-om u aktivnostima koje se odnose na područje carine, uključujući upravljanje rizicima, ako se te aktivnosti međusobno podupiru. Tom se suradnjom ne dovodi u pitanje postojeća nadležnost Komisije, Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te država članica.

5. Institucije, tijela, uredi i agencije Unije te međunarodne organizacije iz stavka 1. informacije koje su primili od Agencije upotrebljavaju isključivo u okviru granica svoje nadležnosti i u mjeri u kojoj poštuju temeljna prava, uključujući zahtjeve u vezi sa zaštitom podataka.

Svaki prijenos ■ osobnih podataka, koje je obradila Agencija, drugim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije **na temelju članka 87. stavka 1. točaka (c) i (d)** podliježe posebnim radnim dogovorima u vezi s razmjenom osobnih podataka■ .

Radni dogovori iz drugog podstavka uključuju odredbu kojom se osigurava da se osobni podaci koje Agencija prenosi institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije mogu obrađivati u druge svrhe samo ako Agencija to odobri i ako je to u skladu s prvotnom svrhom u koju je Agencija prikupila i prenijela podatke. Te institucije, tijela, uredi i agencije Unije vode pismenu evidenciju procjene usklađenosti svakog pojedinačnog slučaja.

Svaki prijenos osobnih podataka koji Agencija provodi *međunarodnim organizacijama na temelju članka 87. stavka 1. točke (c)* mora biti u skladu s odredbama o zaštiti podataka utvrđenima u poglavlju IV. odjeljku 2.

Agencija posebno osigurava da su svi radni dogovori sklopljeni s međunarodnim organizacijama u pogledu razmjene osobnih podataka na temelju članka 87. stavka 1. točke (c) u skladu s poglavljem V. Uredbe (EU) 2018/1725 te da podliježu odobrenju Europskog nadzornika za zaštitu podataka, ako je tako predviđeno tom uredbom.

Agencija osigurava da se osobni podaci preneseni međunarodnim organizacijama obrađuju samo u svrhe za koje su preneseni.

6. Razmjena informacija između Agencije i institucija, tijela, ureda i agencija Unije te međunarodnih organizacija iz stavka 1. provodi se putem komunikacijske mreže iz članka 14. ili drugih ovlaštenih sustava za razmjenu informacija koji zadovoljavaju kriterije dostupnosti, povjerljivosti i cjelovitosti.

Članak 69.

Europska suradnja u pogledu funkcija obalne straže

1. Ne dovodeći u pitanje EUROSUR, Agencija u suradnji s EFCA-om i EMSA-om pruža potporu nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže na nacionalnoj razini i razini Unije te, prema potrebi, na međunarodnoj razini:
 - (a) dijeljenjem, objedinjavanjem i analiziranjem informacija dostupnih u sustavima izvješćivanja s brodova i drugim informacijskim sustavima kojima te agencije upravljaju ili im mogu pristupiti, u skladu sa svojim pravnim osnovama i ne dovodeći u pitanje vlasništvo država članica nad podacima;

- (b) pružanjem usluga nadzora i komunikacije na temelju najsuvremenije tehnologije, uključujući infrastrukturu u svemiru i zemaljsku infrastrukturu te senzore postavljene na bilo koju vrstu platforme;
- (c) izgradnjom kapaciteta izradom smjernica i preporuka te uspostavom najboljih praksi, kao i pružanjem osposobljavanja i razmjenom osoblja;
- (d) unaprjeđenjem razmjene informacija i suradnje u pogledu funkcija obalne straže, među ostalim analiziranjem operativnih izazova i novih rizika u području pomorstva;
- (e) dijeljenjem kapaciteta planiranjem i provedbom višenamjenskih operacija te dijeljenjem resursa i drugih kapaciteta u mjeri u kojoj te agencije koordiniraju te aktivnosti i u kojoj su s njima suglasna nadležna tijela dotičnih država članica.

2. Precizni oblici suradnje u pogledu funkcija obalne straže između Agencije, EFCA-e i EMSA-e utvrđuju se radnim dogovorom, u skladu s njihovim mandatima i financijskim pravilima koja se primjenjuju na te agencije. Takav dogovor odobravaju upravni odbor Agencije te upravni odbori EFCA-e i EMSA-e. ***Agencija, EFCA i EMSA upotrebljavaju informacije primljene u okviru svoje suradnje isključivo unutar ograničenja svojih pravnih okvira i uz poštovanje temeljnih prava, uključujući zahtjeve u vezi sa zaštitom podataka.***
3. Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama, Agencijom, EFCA-om i EMSA-om stavlja na raspolaganje praktični priručnik o europskoj suradnji u pogledu funkcija obalne straže. Taj priručnik sadržava smjernice, preporuke i najbolje prakse za razmjenu informacija. Komisija donosi taj priručnik u obliku preporuke.

Članak 70.

Suradnja s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom

1. Agencija olakšava operativnu suradnju država članica s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom u određenim aktivnostima.
2. Za potrebe EUROSUR-a razmjena podataka i suradnja s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom može se odvijati na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma između Irske odnosno Ujedinjene Kraljevine i jedne ili više susjednih država članica ili preko regionalnih mreža utemeljenih na tim sporazumima. Nacionalni koordinacijski centri kontaktne su točke za razmjenu informacija s odgovarajućim tijelima Irske i Ujedinjene Kraljevine u sklopu EUROSUR-a.

3. Sporazumi iz stavka 2. ograničeni su na sljedeću razmjenu informacija između nacionalnog koordinacijskog centra i odgovarajućeg tijela Irske ili Ujedinjene Kraljevine:
- (a) informacije sadržane u nacionalnoj slici stanja države članice u mjeri u kojoj su takve informacije dostavljene Agenciji za potrebe europske slike stanja;
 - (b) informacije koje prikupe Irska ili Ujedinjena Kraljevina, a koje su relevantne za potrebe europske slike stanja;
 - (c) informacije iz članka 25. stavka 5.
4. Informacije koje je u kontekstu EUROSUR-a pružila Agencija ili država članica koja nije stranka sporazuma iz stavka 2. ne dijele se s Irskom ili Ujedinjenom Kraljevinom bez prethodnog odobrenja Agencije ili te države članice. Države članice i Agencija obvezane su odbijanjem dijeljenja tih informacija s Irskom ili Ujedinjenom Kraljevinom.

5. Zabranjeno je daljnje prosljeđivanje ili drugo priopćivanje informacija razmijenjenih u skladu s ovim člankom trećim zemljama ili trećim stranama.
6. Sporazumi iz stavka 2. uključuju odredbe o financijskim troškovima koji proizlaze iz sudjelovanja Irske ili Ujedinjene Kraljevine u provedbi tih sporazuma.
7. Potpora koju Agencija pruža na temelju članka 10. stavka 1. točaka (n), (o) i (p) obuhvaća organizaciju operacija vraćanja država članica u kojima također sudjeluje Irska ili Ujedinjena Kraljevina.
8. Primjena ove Uredbe na granice Gibraltara suspendira se do datuma kada bude postignut sporazum o području primjene mjera koje se odnose na prelazak osoba preko vanjskih granica.

Članak 71.

Suradnja s trećim zemljama

1. Države članice i Agencija surađuju s trećim zemljama u svrhu **europskog** integriranog upravljanja granicama i migracijske politike I u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (g).
2. Na temelju prioriteta politike utvrđenih u skladu s člankom 8. stavkom 4. Agencija pruža tehničku i operativnu pomoć trećim zemljama u okviru politike vanjskog djelovanja Unije, među ostalim u pogledu zaštite temeljnih prava i **osobnih podataka te** u pogledu načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.
3. Agencija i države članice moraju poštovati pravo Unije, uključujući norme i standarde koji su sastavni dio pravne stečevine Unije, uključujući kada se suradnja s trećim zemljama odvija na državnom području tih trećih zemalja.
4. ***Uspostava suradnje s trećim zemljama služi promicanju standarda europskog integriranog upravljanja granicama.***

Članak 72.

Suradnja država članica s trećim zemljama

1. **█** Države članice mogu surađivati **█** s jednom ili više trećih zemalja na operativnoj razini *u odnosu na područja obuhvaćena ovom Uredbom*. Takva suradnja *može obuhvaćati* razmjenu informacija *i može se odvijati* na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma, *drugih oblika dogovora* ili putem regionalnih mreža uspostavljenih na temelju tih sporazuma.
2. Pri sklapanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma iz stavka 1. ovog članka države članice *moгу uvrstiti* odredbe o razmjeni informacija i suradnji *za potrebe* EUROSUR-a u skladu s člancima 75. *i 89*.

3. Bilateralni i multilateralni sporazumi te drugi oblici dogovora iz stavka 1. moraju biti usklađeni s pravom Unije i međunarodnim pravom o temeljnim pravima i međunarodnoj zaštiti, uključujući Povelju, Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951. i njezin Protokol iz 1967., a posebno načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Pri provedbi tih sporazuma i dogovora države članice **redovito** ocjenjuju i uzimaju u obzir opće stanje u trećoj zemlji te uzimaju u obzir članak 8.

Članak 73.

Suradnja Agencije i trećih zemalja

1. Agencija može u mjeri u kojoj je to potrebno za izvršavanje njezinih zadaća surađivati s tijelima trećih zemalja nadležnima za pitanja obuhvaćena ovom Uredbom. Agencija mora poštovati pravo Unije, uključujući norme i standarde koji su sastavni dio pravne stečevine Unije, uključujući kada se suradnja s trećim zemljama odvija na državnom području tih trećih zemalja.
2. Agencija prilikom suradnje s tijelima trećih zemalja kako je navedeno u stavku 1. ovog članka djeluje u okviru politike vanjskog djelovanja Unije, među ostalim u pogledu zaštite temeljnih prava i osobnih podataka, načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, ***zabrane proizvoljnog pritvaranja i zabrane mučenja, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja***, uz potporu delegacija Unije i, ako je primjenjivo, misija i operacija ZSOP-a te u koordinaciji s njima, ***u skladu s člankom 68 stavkom 1. drugim podstavkom točkom (j)***.

3. U okolnostima zbog kojih se zahtijeva raspoređivanje timova za upravljanje granicama iz stalnih snaga ■ u treću zemlju u kojoj će članovi timova izvršavati izvršne ovlasti, Unija s dotičnom trećom zemljom ***na temelju članka 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)*** sklapa sporazum o statusu ***izrađen na osnovi predložka sporazuma o statusu iz članka 76. stavka 1.*** Sporazumom o statusu obuhvaćaju se svi aspekti koji su potrebni za provedbu tih djelovanja. Njime se posebno određuju opseg operacije, odredbe o građanskopravnoj i kaznenopravnoj odgovornosti, zadaće i ovlasti članova timova, ***mjere povezane s uspostavom područnog ureda te praktične mjere povezane s poštovanjem temeljnih prava.*** Sporazumom o statusu osigurava se puno poštovanje temeljnih prava tijekom tih operacija ***i predviđa mehanizam za podnošenje pritužbi. S Europskim nadzornikom za zaštitu podataka savjetuje se o odredbama sporazuma o statusu koje se odnose na prijenos podataka u slučaju da se te odredbe znatno razlikuju od predložka sporazuma o statusu.***

4. Ako je moguće, Agencija također djeluje u okviru radnih dogovora sklopljenih s tijelima trećih zemalja iz stavka 1. ovog članka u skladu s pravom i politikom Unije, u skladu s člankom 76. stavkom 4.

U radnim dogovorima iz prvog podstavka ovog stavka utvrđuju se opseg, priroda i svrha suradnje te su oni povezani s upravljanjem operativnom suradnjom. Takvi radni dogovori mogu uključivati odredbe o razmjeni osjetljivih neklasificiranih podataka i suradnji u okviru EUROSUR-a u skladu s člankom 74. stavkom 3.

Agencija osigurava da treće zemlje kojima su podaci preneseni te podatke obrađuju samo u svrhe za koje su preneseni. Svi radni dogovori o razmjeni klasificiranih podataka sklapaju se u skladu s člankom 76. stavkom 4. ove Uredbe. ***Ako se tim radnim dogovorima predviđa prijenos osobnih podataka i ako je tako predviđeno Uredbom (EU) 2018/1725, Agencija traži prethodno odobrenje Europskog nadzornika za zaštitu podataka.***

5. Agencija doprinosi provedbi ***vanjske politike Unije u području vraćanja i ponovnog prihvata u okviru*** politike vanjskog djelovanja Unije te u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom.
6. Agencija može dobiti sredstva Unije u skladu s odredbama odgovarajućih instrumenata kojima se podupiru treće zemlje i aktivnosti povezane s njima. Agencija može pokrenuti i financirati projekte tehničke pomoći u trećim zemljama u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom te u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju. ***Takvi se projekti uključuju u jedinstveni programski dokument iz članka 102.***

7. Agencija obavješćuje Europski parlament, *Vijeće i Komisiju* o aktivnostima provedenima na temelju ovog članka *i, posebno, o aktivnostima koje se odnose na tehničku i operativnu pomoć u području upravljanja granicama i vraćanja u treće zemlje i raspoređivanje časnika za vezu te im pruža detaljne informacije o poštovanju temeljnih prava. Agencija javno objavljuje sporazume, radne dogovore, pilot-projekte i projekte tehničke pomoći s trećim zemljama u skladu s člankom 114. stavkom 2.*
8. *Agencija* u svoja godišnja izvješća uvrštava ocjenu o suradnji s trećim zemljama.

Članak 74.

Tehnička i operativna pomoć koju Agencija pruža trećim zemljama

1. Agencija može koordinirati operativnu suradnju država članica i trećih zemalja te pružati **tehničku i operativnu pomoć** trećim zemljama u kontekstu europskog integriranog upravljanja granicama.
2. Agencija može izvršavati djelovanja **povezana s europskim integriranim upravljanjem granicama na državnom području** treće zemlje uz suglasnost te treće zemlje.
3. Operacije **na državnom području treće zemlje uključuju se u godišnji radni program koji usvaja upravni odbor u skladu s člankom 102** te se provode na temelju operativnog plana koji su dogovorile Agencija i dotična treća zemlja **uz savjetovanje s državama članicama sudionicama**. Kada **država članica ili države članice graniče s trećom zemljom ili operativnim područjem treće zemlje**, operativni plan i sve njegove izmjene podliježu dobivanju suglasnosti te **države članice ili tih država članica**. Članci 38., 43., 46. i 47. te članci od 54. do 57. primjenjuju se *mutatis mutandis* na raspoređivanja u trećim zemljama.

4. *Izvršni direktor osigurava sigurnost osoblja raspoređenog u trećim zemljama.*

Za potrebe prvog podstavka, države članice obavješćuju izvršnog direktora o svim pitanjima koja se odnose na sigurnost njihovih državljana ako su raspoređeni na državnom području određenih trećih zemalja.

Kada se sigurnost bilo kojeg člana osoblja raspoređenog u trećim zemljama ne može zajamčiti, izvršni direktor poduzima odgovarajuće mjere suspendiranjem ili prekidom odgovarajućih aspekata tehničke i operativne pomoći koju Agencija pruža toj trećoj zemlji.

5. *Ne dovodeći u pitanje raspoređivanje pripadnika stalnih snaga u skladu s člancima od 54. do 58., države članice u operacijama na državnom području trećih zemalja sudjeluju dobrovoljno.*

Pored relevantnog mehanizma iz članka 57. stavka 9. i stavka 4. ovog članka, država članica može povući svoj doprinos operaciji u trećoj zemlji ako se sigurnost njezina osoblja koje sudjeluje ne može zajamčiti na način koji je za tu državu članicu zadovoljavajući. Ako se država članica pozove na takvu izvanrednu situaciju, Agenciji pisanim putem dostavlja sveobuhvatno obrazloženje i informacije o situaciji, čiji se sadržaj uključuje u izvješće iz članka 65. Takvo se obrazloženje i informacije pružaju tijekom godišnjih bilateralnih pregovora ili najkasnije 21 dan prije raspoređivanja. Raspoređivanje osoblja upućenog u skladu s člankom 56. podliježe suglasnosti matične države članice koja se dostavlja nakon što je Agencija o tome obavijesti i najkasnije 21 dan prije raspoređivanja.

6. *Operativni planovi iz stavka 3. mogu uključivati odredbe o razmjeni informacija i suradnji za potrebe EUROSUR-a u skladu s člancima 75. i 89.*

I

Članak 75.

Razmjena informacija s trećim zemljama u okviru EUROSUR-a

1. Nacionalni koordinacijski centri i, ako je relevantno, Agencija kontaktne su točke za razmjenu informacija i suradnju s trećim zemljama *za potrebe* EUROSUR-a.
2. Odredbe o razmjeni informacija i suradnji *za potrebe* EUROSUR-a sadržane u bilateralnim ili multilateralnim sporazumima iz članka 72. stavka 2. *odnose se na*:
 - (a) posebne slike stanja koje se razmjenjuju s trećim zemljama;
 - (b) podatke podrijetlom iz trećih zemalja koji se mogu razmjenjivati u okviru europske slike stanja i postupke za razmjenu tih podataka;
 - (c) postupke i uvjete pod kojima se EUROSUR-ove usluge spajanja mogu pružati tijelima trećih zemalja;
 - (d) detaljna pravila o suradnji i razmjeni informacija s promatračima iz trećih zemalja za potrebe EUROSUR-a.

3. Informacije koje je u kontekstu EUROSUR-a pružila Agencija ili država članica koja nije stranka sporazuma iz članka 72. stavka 1. ne dijele se s trećom zemljom u okviru tog sporazuma bez prethodnog odobrenja Agencije ili te države članice. Države članice i Agencija obvezane su odbijanjem dijeljenja tih informacija s dotičnom trećom zemljom.

Članak 76.

Uloga Komisije u pogledu suradnje s trećim zemljama

I

1. *Nakon savjetovanja s državama članicama, Agencijom, FRA-om i Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, Komisija sastavlja predložak sporazuma o statusu za djelovanja koja se provode na državnom području trećih zemalja.*

2. Komisija ***u suradnji*** s državama članicama i Agencijom sastavlja ogledne odredbe **■** za razmjenu informacija u okviru EUROSUR-a ***u skladu s člancima 70. stavkom 2. i 72. stavkom 2.***

Komisija nakon savjetovanja s Agencijom ***i drugim relevantnim tijelima, uredima ili agencijama Unije, uključujući FRA i Europskog nadzornika za zaštitu podataka,*** sastavlja predložak za radne dogovore iz članka 73. stavka . ***Taj predložak uključuje odredbe povezane s temeljnim pravima i mjerama za zaštitu podataka koje se odnose na praktične mjere.***

■

3. Prije sklapanja novog bilateralnog ili multilateralnog sporazuma iz članka 72. stavka 1. dotične države članice dostavljaju Komisiji ***nacrte odredbi u vezi s upravljanjem granicama i vraćanjem*** **■** .

Dotične države članice odredbe takvih postojećih i novih bilateralnih i multilateralnih sporazuma u vezi s upravljanjem granicama i vraćanjem dostavljaju Komisiji, koja o njima obavješćuje Vijeće i Agenciju.

4. Prije nego što ***upravni odbor odobri*** bilo kakve radne dogovore ***između Agencije i nadležnih tijela*** trećih zemalja, Agencija te dogovore dostavlja Komisiji koja daje prethodno odobrenje. ***Prije sklapanja bilo kojeg takvog radnog dogovora Agencija Europskom parlamentu pruža detaljne informacije o strankama radnog dogovora i predviđenom sadržaju.***
5. Agencija Komisiji dostavlja operativne planove iz članka 74. stavka 3. Svaka odluka o raspoređivanju časnika za vezu u treće zemlje u skladu s člankom 77. podliježe prethodnom mišljenju Komisije. Europski parlament se o tim aktivnostima u potpunosti obavješćuje bez odgađanja.

Članak 77.

Časnici za vezu u trećim zemljama

1. Agencija može rasporediti stručnjake iz vlastitog statutarnog osoblja **i druge stručnjake** kao časnike za vezu, kojima pri izvršavanju njihovih dužnosti u trećim zemljama treba biti osigurana najviša razina zaštite. Oni su dio lokalnih i regionalnih mreža za suradnju časnika za vezu zaduženih za imigraciju i stručnjaka za sigurnost Unije i država članica, uključujući mrežu uspostavljenu na temelju Uredbe (EU) 2019/1240. Odlukom upravnog odbora Agencija može utvrditi posebne profile časnika za vezu, ovisno o operativnim potrebama s obzirom na dotičnu treću zemlju.
2. U okviru politike vanjskog djelovanja Unije, prioritet pri raspoređivanju časnika za vezu daje se onim trećim zemljama koje, na temelju analize rizika, predstavljaju zemlju podrijetla ili tranzita kada je riječ o nezakonitom useljavanju. Agencija može prihvatiti časnike za vezu koje upute te treće zemlje na temelju uzajamnosti. Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora svake godine donosi popis prioriteta. Raspoređivanje časnika za vezu odobrava upravni odbor na temelju mišljenja Komisije.

3. Zadaće časnika za vezu Agencije uključuju uspostavu i održavanje kontakata s nadležnim tijelima treće zemlje kojoj su dodijeljeni, kako bi doprinijeli sprečavanju i borbi protiv nezakonitog useljavanja i vraćanju vraćenika, uključujući pružanje tehničke pomoći u identifikaciji državljana trećih zemalja i pribavljanju putnih isprava. Takve se zadaće provode u skladu s pravom Unije i poštujući temeljna prava. Časnici za vezu Agencije u bliskoj su koordinaciji s delegacijama Unije, ***državama članicama u skladu s Uredbom (EU) 2019/1240 i, ako je to relevantno, s misijama i operacijama ZSOP-a iz članka 68. stavka 1. drugog podstavka točke (j). Kad god je to moguće, njihovi uredi nalaze se u istim prostorima kao i uredi delegacija Unije.***
4. ***Ako u trećim zemljama časnike za vezu zadužene za vraćanje ne raspoređuje Agencija, Agencija može podupirati državu članicu u raspoređivanju časnika za vezu zaduženih za vraćanje s ciljem pružanja potpore državama članicama kao i pružanja potpore aktivnostima Agencije, u skladu s člankom 48.***

Članak 78.

Promatrači koji sudjeluju u aktivnostima Agencije

1. Agencija može, uz suglasnost dotičnih država članica, pozvati promatrače iz institucija, tijela, ureda i agencija Unije ili međunarodnih organizacija te misija i operacija ZSOP-a iz članka 68. stavka 1. drugog podstavka točke (j) da sudjeluju u njezinim aktivnostima, a posebno u zajedničkim operacijama i pilot-projektima, analizi rizika i osposobljavanju, u mjeri u kojoj je njihova prisutnost u skladu s ciljevima tih aktivnosti, može doprinijeti poboljšanju suradnje i razmjeni najboljih praksi te pritom ne utječe na opću sigurnost tih aktivnosti. Takvi promatrači mogu sudjelovati u analizi rizika i osposobljavanju samo uz suglasnost dotičnih država članica. U pogledu zajedničkih operacija i pilot-projekata sudjelovanje promatrača podliježe suglasnosti države članice domaćina. Detaljna pravila o sudjelovanju promatrača uključuju se u operativni plan. Agencija tim promatračima prije njihova sudjelovanja pruža odgovarajuće osposobljavanje.

2. Agencija može, uz suglasnost dotičnih država članica, pozvati promatrače iz trećih zemalja da sudjeluju u njezinim aktivnostima na vanjskim granicama, operacijama vraćanja, intervencijama vraćanja i osposobljavanju iz članka 62., u mjeri u kojoj je njihova prisutnost u skladu s ciljevima tih aktivnosti, može doprinijeti poboljšanju suradnje i razmjeni najboljih praksi te pritom ne utječe na opću sigurnost tih aktivnosti *ili sigurnost državljana trećih zemalja*. Detaljna pravila o sudjelovanju promatrača uključuju se u operativni plan. Agencija tim promatračima prije njihova sudjelovanja pruža odgovarajuće osposobljavanje. Od njih se zahtijeva da se pri sudjelovanju u aktivnostima Agencije pridržavaju kodeksa ponašanja Agencije.
3. *Agencija osigurava da prisutnost promatrača ne predstavlja nikakav rizik u vezi s poštovanjem temeljnih prava.*

POGLAVLJE III.

Internetska baza za krivotvorene i vjerodostojne isprave (sustav FADO)

Članak 79.

Agencija preuzima i upotrebljava *internetski sustav* za krivotvorene i vjerodostojne isprave („*sustav FADO*“) *uspostavljen u skladu sa Zajedničkom akcijom 98/700/PUP*.

POGLAVLJE IV.

Opće odredbe

ODJELJAK 1.

OPĆA PRAVILA

Članak 80.

Zaštita temeljnih prava i strategija o temeljnim pravima

1. Europska granična i obalna straža jamči zaštitu temeljnih prava pri obavljanju svojih zadaća na temelju ove Uredbe u skladu s relevantnim pravom Unije, posebno Poveljom, *i* relevantnim međunarodnim pravom, uključujući Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951., njezin Protokol iz 1967., ***Konvenciju o pravima djeteta*** i obveze povezane s pristupom međunarodnoj zaštiti, posebno načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

Agencija u tu svrhu, *uz doprinos službenika za temeljna prava i ako on to odobri*, sastavlja, provodi i dalje razvija strategiju o temeljnim pravima *i akcijski plan*, uključujući djelotvoran mehanizam za praćenje poštovanja temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije.

2. U obavljanju svojih zadaća europska granična i obalna straža osigurava da niti jedna osoba ne bude, na način kojim se krši načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, prisiljena iskrcati se, prisiljena na ulazak, privedena u zemlju ili na neki drugi način predana ili vraćena tijelima zemlje ***u kojoj, među ostalim, postoji ozbiljan rizik da bi takva osoba bila podvrgnuta smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili nekom drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni, ili u kojoj bi život ili sloboda te osobe bili ugroženi zbog njezine rase, religije, državljanstva, spolne orijentacije, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog uvjerenja,*** ili u kojoj postoji opasnost protjerivanja, ***premještanja, izručenja*** ili vraćanja u drugu zemlju na način kojim se krši načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

3. U obavljanju svojih zadaća europska granična i obalna straža uzima u obzir posebne potrebe djece, maloljetnih osoba bez pratnje, osoba s invaliditetom, žrtava trgovine ljudima, osoba kojima je potrebna zdravstvena pomoć, osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, osoba u nevolji na moru i drugih osoba u osobito ranjivom položaju *te u okviru svojeg mandata rješava te potrebe*. Europska granična i obalna straža u okviru svih svojih aktivnosti posebnu pozornost posvećuje pravima djeteta te osigurava da se poštuju najbolji interesi djeteta.
4. U obavljanju svojih zadaća, u odnosima s državama članicama i u suradnji s trećim zemljama Agencija uzima u obzir izvješća savjetodavnog foruma iz članka 108. i izvješća službenika za temeljna prava.

Članak 81.

Kodeks ponašanja

1. Agencija u suradnji sa savjetodavnim forumom sastavlja i dalje razvija kodeks ponašanja koji se primjenjuje na sve operacije nadzora državne granice koje koordinira Agencija i na sve osobe koje sudjeluju u aktivnostima Agencije. Kodeksom ponašanja utvrđuju se postupci koji su namijenjeni jamčenju načela vladavine prava i poštovanja temeljnih prava, s posebnim naglaskom na ranjive osobe, uključujući djecu, maloljetne osobe bez pratnje i ostale osobe u ranjivom položaju, kao i na osobe koje traže međunarodnu zaštitu.

2. Agencija u suradnji sa savjetodavnim forumom sastavlja i dalje razvija i redovito ažurira kodeks ponašanja za ***operacije vraćanja i intervencije vraćanja***, koji se primjenjuje tijekom svih operacija vraćanja i intervencija vraćanja koje koordinira ili organizira Agencija. U tom se kodeksu ponašanja opisuju zajednički standardizirani postupci za pojednostavnjenje organizacije operacija vraćanja i intervencija vraćanja te se osigurava vraćanje na human način i uz potpuno poštovanje temeljnih prava, posebno načela ljudskog dostojanstva, zabrane mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne, prava na slobodu i sigurnost te prava na zaštitu osobnih podataka i nediskriminaciju.
3. U kodeksu ponašanja za vraćanje posebna se pozornost posvećuje obvezi država članica da osiguraju djelotvoran sustav nadzora prisilnog vraćanja kako je utvrđeno člankom 8. stavkom 6. Direktive 2008/115/EZ i strategiji o temeljnim pravima.

Članak 82.

Zadaće i ovlasti članova timova

1. Članovi timova moraju biti osposobljeni za obavljanje ■ zadaća i izvršavanje ■ ovlasti u vezi s nadzorom državne granice i vraćanjem, uključujući zadaće i ovlasti koje su potrebne za ostvarivanje ciljeva *uredaba (EU) br. 656/2014 i (EU) 2016/399* te Direktive 2008/115/EZ.
2. ***Obavljanje zadaća i izvršavanje ovlasti od strane članova timova, posebno onih koje zahtijevaju izvršne ovlasti, podliježe odobrenju države članice domaćina na njezinu državnom području te primjenjivom pravu Unije, nacionalnom ili međunarodnom pravu, posebno Uredbi (EU) br. 656/2014, kako je opisano u operativnim planovima iz članka 38.***
3. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi timova ***u potpunosti osiguravaju poštovanje temeljnih prava i pridržavaju se prava Unije i međunarodnog prava te nacionalnog prava*** države članice domaćina.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 95. stavak 1. u pogledu statutarnog osoblja, članovi timova obavljaju zadaće i izvršavaju ovlasti samo na temelju uputa i, u pravilu, u prisutnosti službenika graničnog nadzora ili osoblja uključenog u zadaće države članice domaćina koje su povezane s vraćanjem. Država članica domaćin može ovlastiti članove timova da djeluju u njezino ime.
5. *Država članica domaćin može Agenciju putem koordinатора izvijestiti o incidentima koji su povezani s nepridržavanjem operativnog plana od strane članova timova, među ostalim u vezi s temeljnim pravima, kako bi se eventualno poduzeli daljnji koraci, što može uključivati stegovne mjere.*

6. Statutarno osoblje u svojstvu članova timova ■ za vrijeme obavljanja svojih zadaća i izvršavanja svojih ovlasti nosi ■ odoru stalnih snaga. Članovi timova koji su *dugoročno upućeni* iz država članica *ili* kratkoročno raspoređeni nose ■ svoju odoru za vrijeme obavljanja svojih zadaća i izvršavanja svojih ovlasti.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, u odluci upravnog odbora iz članka 54. stavka 4. točke (a) navode se profili na koje se obveza nošenja odore ne primjenjuje zbog posebne prirode operativne aktivnosti.

Svi članovi timova na odorama nose vidljivu oznaku za osobnu identifikaciju i plavu vrpču na rukavu s oznakama Unije i Agencije, kojima se označava njihovo sudjelovanje u zajedničkoj operaciji, raspoređivanju timova za potporu upravljanju migracijama, pilot-projektu, brzom intervenciji na granicama, operaciji vraćanja ili intervenciji vraćanja. Kako bi se mogli identificirati pred nacionalnim tijelima države članice domaćina, članovi timova u svako doba nose akreditacijsku ispravu koju na zahtjev pokazuju.

Dizajn i specifikacije odora *statutarnog osoblja utvrđuju se odlukom upravnog odbora na temelju prijedloga izvršnog direktora podnesenog nakon primitka mišljenja Komisije.*

7. **■** Za osoblje upućeno Agenciji *ili kratkoročno raspoređeno iz države članice*, **■** *moгуćnost nošenja i upotrebe* službenog oružja, streljiva i opreme podliježe nacionalnom pravu matične države članice.

Mogućnost nošenja i upotrebe službenog oružja, streljiva i opreme statutarnog **■** osoblja *raspoređenog kao članovi timova* podliježe okviru i detaljnim pravilima utvrđenima u *ovom članku i Prilogu V*.

Za potrebe provedbe ovog stavka izvršni direktor može članove statutarnog osoblja ovlastiti za nošenje i upotrebu oružja u skladu s pravilima koja je donio upravni odbor, u skladu s člankom 55. stavkom 5. točkom (b).

■

8. ***Za relevantne profile država članica domaćin odobrava izvršavanje zadaća članovima timova, uključujući statutarno osoblje, tijekom raspoređivanja na dužnosti koje iziskuju primjenu sile, uključujući nošenje i upotrebu službenog oružja, streljiva i opreme, što podliježe i suglasnosti matične države članice ili, u slučaju statutarnog osoblja, Agencije. Upotreba sile, uključujući nošenje i upotrebu službenog oružja, streljiva i opreme izvršava se u skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina i u prisutnosti službenika graničnog nadzora države članice domaćina.*** Država članica domaćin može uz suglasnost matične države članice ili Agencije, ako je to primjereno, ovlastiti članove timova za primjenu sile ***na njezinom državnom području*** u odsutnosti službenika graničnog nadzora države članice domaćina.

Država članica domaćin može zabraniti nošenje određenog službenog oružja, streljiva i opreme ako se na temelju njezina prava jednaka zabrana primjenjuje na njezine službenike graničnog nadzora ili na njezino osoblje kada su uključeni u zadaće povezane s vraćanjem. Država članica domaćin prije raspoređivanja članova timova obavješćuje Agenciju o dopuštenom službenom oružju, streljivu i opremi te o uvjetima njihove upotrebe. Agencija te informacije stavlja na raspolaganje državama članicama.

9. Službeno oružje, streljivo i oprema mogu se upotrijebiti u skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina, ***poštujući relevantna načela međunarodnog prava o ljudskim pravima i Povelju***, u slučaju zakonite samoobrane i zakonite obrane članova timova ili drugih osoba.
10. Za potrebe ove Uredbe država članica domaćin ovlašćuje članove timova za uvid u baze podataka Unije koji je potreban za ispunjenje operativnih ciljeva utvrđenih u operativnom planu za provedbu graničnih kontrola, zaštite državne granice i vraćanja, ***s pomoću njihovih nacionalnih sučelja ili drugih oblika pristupa predviđenih u pravnim aktima Unije o uspostavi tih baza podataka, kada je to primjenjivo***. Država članica domaćin može članove timova također ovlastiti za uvid u svoje nacionalne baze podataka kada je to potrebno u istu svrhu. Države članice vode računa o tome da na učinkovit i djelotvoran način omoguće pristup tim bazama podataka. Članovi timova ostvaruju uvid samo u one podatke koji su ***strogo*** potrebni za obavljanje njihovih zadaća i izvršavanje njihovih ovlasti. Država članica domaćin prije raspoređivanja članova timova obavješćuje Agenciju o nacionalnim i Unijanim bazama podataka u koje se može ostvariti uvid. Agencija te informacije stavlja na raspolaganje svim državama članicama koje sudjeluju u raspoređivanju.

Navedeni uvid provodi se u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka i nacionalnim pravom države članice domaćina o zaštiti podataka.

11. Odluke o zabrani ulaska u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2016/399 *i odluke o odbijanju viza na granici u skladu s člankom 35. Uredbe (EZ) br. 810/2009* donose samo službenici graničnog nadzora države članice domaćina ili članovi timova ako ih je država članica domaćin ovlastila da postupaju u njezino ime.

Članak 83.
Akreditacijska isprava

1. Agencija u suradnji s državom članicom domaćinom članovima timova izdaje ispravu na službenom jeziku države članice domaćina te još jednom službenom jeziku institucija Unije radi njihove identifikacije i kao dokaz prava nositelja da obavlja zadaće i izvršava ovlasti kako je navedeno u članku 82. Ta isprava uključuje sljedeće informacije o svakom članu timova:
 - (a) ime i državljanstvo;
 - (b) čin ili naziv radnog mjesta;
 - (c) noviju digitalnu fotografiju; i
 - (d) zadaće koje je ovlašten obavljati dok je raspoređen na dužnost.

2. Isprava se vraća Agenciji nakon završetka svake zajedničke operacije, raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama, pilot-projekta, brze intervencije na granicama, operacije vraćanja ili intervencije vraćanja.

Članak 84.

Građanskopravna odgovornost *članova timova*

1. Ne dovodeći u pitanje članak 95., ako članovi timova djeluju u državi članici domaćinu, ta je država članica odgovorna u skladu sa svojim nacionalnim pravom za svu štetu koju oni prouzroče tijekom operacija.
2. Ako je takva šteta izazvana krajnjom nepažnjom ili namjernim protupravnim postupanjem *članova timova upućenih ili raspoređenih iz država članica*, država članica domaćin može od matične države članice zatražiti povrat svih iznosa koje je država članica domaćin platila oštećenicima ili osobama ovlaštenima da u ime oštećenika prime takve iznose.

Ako je takva šteta izazvana krajnjom nepažnjom ili namjernim protupравnim postupanjem **statutarnog** osoblja, država članica domaćin može od Agencije zatražiti povrat svih iznosa koje je država članica domaćin platila oštećenicima ili osobama ovlaštenima da u ime oštećenika prime takve iznose. ***Time se ne dovodi u pitanje mogućnost pokretanja bilo kojeg postupka pred Sudom Europske unije („Sud”) protiv Agencije u skladu s člankom 98.***

3. Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje prava prema trećim stranama, svaka država članica odriče se svih svojih zahtjeva od države članice domaćina ili bilo koje druge države članice za štetu koju je pretrpjela, osim u slučaju krajnje nepažnje ili namjernog protupравnog postupanja.

4. Sve sporove između država članica *ili između države članice i Agencije* povezane s primjenom stavaka 2. i 3. ovog članka koji se ne mogu riješiti međusobnim pregovorima one upućuju Sudu .
5. Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje prava prema trećim stranama, Agencija snosi troškove štete nastale na njezinoj opremi tijekom raspoređivanja, osim u slučaju krajnje nepažnje ili namjernog protupravnog postupanja.

Članak 85.

Kaznenopravna odgovornost *članova timova*

Ne dovodeći u pitanje članak 95., tijekom zajedničke operacije, pilot-projekta, raspoređivanja tima za potporu upravljanju migracijama, brze intervencije na granicama, operacije vraćanja ili intervencije vraćanja prema članovima timova ***na državnom području države članice domaćina, uključujući statutarno osoblje***, postupa se jednako kao i prema službenicima države članice domaćina u pogledu svih kaznenih djela koja bi mogla biti počinjena protiv njih ili koja bi oni mogli počinuti.

ODJELJAK 2.

OBRADA OSOBNIH PODATAKA KOJU PROVODI AGENCIJA ZA **EUROPSKU GRANIČNU I OBALNU STRAŽU**

Članak 86.

Opća pravila o obradi osobnih podataka koju provodi Agencija

1. Agencija pri obradi osobnih podataka primjenjuje ■ Uredbu **(EU) 2018/1725**.
2. Upravni odbor donosi **interna pravila** na temelju kojih Agencija primjenjuje Uredbu **(EU) 2018/1725**, uključujući ■ pravila u vezi sa službenikom za zaštitu podataka Agencije.

Agencija može, u skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2018/1725, donijeti interna pravila kojima se ograničava primjena članaka od 14. do 22., 35. i 36. te uredbe. Osobito, Agencija radi izvršavanja svojih zadaća u području vraćanja može predvidjeti interna pravila kojima se ograničava primjena tih odredaba na pojedinačnoj osnovi sve dok bi primjena tih odredaba mogla ugroziti postupke vraćanja. Takvim se ograničenjima poštuje bit temeljnih prava i sloboda, ona su nužna i razmjerna željenim ciljevima te, kada je to relevantno, sadržavaju posebne odredbe, kako je navedeno u članku 25. stavku 2. Uredbe (EU) 2018/1725.

3. Agencija može prenijeti osobne podatke *iz članaka 49., 88. i 89. trećoj zemlji* ili međunarodnoj organizaciji u skladu s *poglavljem V. Uredbe (EU) 2018/1725* u mjeri u kojoj je taj prijenos potreban za izvršavanje zadaća Agencije. *Agencija vodi računa o tome da se osobni podaci preneseni trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji obrađuju samo u svrhu za koju su predviđeni. Agencija u trenutku prijenosa osobnih podataka trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji naznačuje sva ograničenja pristupa tim podacima ili upotrebe tih podataka, navodeći opće ili posebne uvjete, među ostalim u pogledu prijenosa, brisanja ili uništavanja. Ako se potreba za takvim ograničenjima pojavi nakon prijenosa osobnih podataka, Agencija o tome na odgovarajući način obavještuje treću zemlju ili međunarodnu organizaciju. Agencija osigurava da se dotična treća zemlja ili međunarodna organizacija pridržava tih ograničenja.*

4. *Prijenosima osobnih podataka trećim zemljama ne dovode se u pitanje prava podnositeljâ zahtjeva za međunarodnu zaštitu i korisnikâ međunarodne zaštite, osobito u pogledu zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i zabrane otkrivanja ili dobivanja informacija utvrđene u članku 30. Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁹.*
5. *Države članice i Agencija, ovisno o slučaju, osiguravaju da se informacije prenesene ili otkrivene trećim zemljama u skladu s ovom Uredbom ne prenose dalje ostalim trećim zemljama ni trećim stranama. Odredbe o tome uvrštavaju se u svaki sporazum ili dogovor sklopljen s trećom zemljom kojim se predviđa razmjena informacija.*

⁴⁹ Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL L 180, 29.6.2013., str. 60.).

Članak 87.

Svrhe obrade osobnih podataka

1. Agencija može obrađivati osobne podatke samo u sljedeće svrhe:
 - (a) obavljanje svojih zadaća organizacije i koordinacije zajedničkih operacija, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama i u okviru timova za potporu upravljanju migracijama *kako je navedeno u člancima od 37. do 40.*;
 - (b) obavljanje svojih zadaća pružanja potpore državama članicama i trećim zemljama u aktivnostima prije vraćanja i aktivnostima vraćanja, upotrebe sustava za upravljanje vraćanjem, koordinacije ili organizacije operacija vraćanja te pružanja tehničke i operativne pomoći državama članicama i trećim zemljama u skladu s člankom 48.;

- (c) olakšavanje razmjene informacija s državama članicama, ***Komisijom, ESVD-om te sljedećim tijelima, uredima i agencijama Unije i međunarodnim organizacijama: EASO-om, Satelitskim centrom Europske unije, EFCA-om, EMSA-om, EASA-om i mrežnim upraviteljem EATMN-a***, u skladu s člankom 88.;
- (d) ***olakšavanje razmjene informacija s tijelima kaznenog progona država članica, Europolom ili Eurojustom u skladu s člankom 90.***;
- (e) analiza rizika koju Agencija provodi u skladu s člankom 29.;
- (f) ***obavljanje svojih zadaća*** u okviru EUROSUR-a u skladu s člankom 89.;
- (g) ***upravljanje sustavom FADO u skladu s člankom 79.***;
- (h) administrativne zadaće.

2. Države članice i njihova tijela kaznenog progona, Komisija, ESVD te tijela, uredi i agencije Unije i međunarodne organizacije iz stavka 1. točaka (c) i (d) koji pružaju osobne podatke Agenciji određuju svrhu ili svrhe u koju ili koje se ti podaci trebaju obrađivati, kako je navedeno u stavku 1. Agencija može ***odlučiti da će*** obrađivati takve osobne podatke u drugu svrhu, također obuhvaćenu stavkom 1., samo ***na pojedinačnoj osnovi i nakon što utvrdi da je takva obrada u skladu s početnom svrhom za koju su podaci bili prikupljeni i*** ako to odobri pružatelj osobnih podataka. ***Agencija vodi pismenu evidenciju procjena usklađenosti svakog pojedinačnog slučaja.***
3. ***Agencija, države*** članice i njihova tijela kaznenog progona, Komisija, ESVD te tijela, uredi i agencije Unije i međunarodne organizacije iz stavka 1. točaka (c) i (d) mogu u trenutku prijenosa osobnih podataka naznačiti sva ograničenja pristupa tim podacima ili upotrebe tih podataka, navodeći opće ili posebne uvjete, među ostalim u pogledu prijenosa, brisanja ili uništavanja takvih podataka. Ako se potreba za takvim ograničenjima pojavi nakon prijenosa osobnih podataka, one o tome na odgovarajući način obavješćuju ***primatelje. Primatelji se pridržavaju*** takvih ograničenja.

Članak 88.

Obrada osobnih podataka koji su prikupljeni tijekom zajedničkih operacija, **operacija vraćanja**, intervencija vraćanja, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama i raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama

1. ***Prije svake zajedničke operacije, operacije vraćanja, intervencije vraćanja, pilot-projekta, brze intervencije na granicama ili raspoređivanja tima za potporu upravljanju migracijama, Agencija i država članica domaćin na transparentan način utvrđuju odgovornosti za poštovanje obveza zaštite podataka. Kada Agencija i država članica domaćin zajednički odrede svrhu i način obrade, one su sklapanjem međusobnog dogovora zajednički voditelji obrade.***

Za potrebe iz članka 87. stavka 1. točaka (a), (b), (c), (e) i (f) Agencija obrađuje samo sljedeće kategorije osobnih podataka koje su prikupile **■** države članice, ***članovi timova***, njezino vlastito osoblje ***ili EASO te su joj prenesene*** u okviru zajedničkih operacija, ***operacija vraćanja***, intervencija vraćanja, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama i raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama:

■

- (a) osobne podatke osoba koje neovlašteno prelaze vanjske granice **■** ;
- (b) ***osobne podatke potrebne za potvrđivanje identiteta i državljanstva državljana trećih zemalja u okviru aktivnosti vraćanja, uključujući popise putnika;***
- (c) brojeve registarskih pločica, identifikacijske brojeve vozila, telefonske brojeve ili identifikacijske brojeve brodova ***i zrakoplova*** koji su povezani s osobama iz ***točke (a)*** **■** , a koji su potrebni za **■** analizu pravaca i metoda koji se koriste za nezakonito useljavanje **■** .

2. Agencija može obrađivati osobne podatke iz stavka 1. u sljedećim slučajevima:

- (a) ako je prijenos tih podataka tijelima relevantnih država članica koja su nadležna za nadzor državne granice, migracije, azil ili vraćanje, **ili relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije**, potreban kako bi ti tijela država članica ili tijela, uredi i agencije Unije **mogli** izvršavati svoje zadaće u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom;
- (b) ako je prijenos tih podataka tijelima relevantnih država članica, **relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije**, trećim zemljama vraćanja ili međunarodnim organizacijama potreban u svrhu identifikacije državljana trećih zemalja, pribavljanja putnih isprava, omogućivanja vraćanja ili potpore vraćanju;
- (c) ako je to potrebno za pripremu analiza rizika;

■

Članak 89.

Obrada osobnih podataka u okviru EUROSUR-a

1. Ako je za nacionalnu sliku stanja potrebna obrada osobnih podataka, ti se podaci obrađuju u skladu s ***Uredbom (EU) 2016/679 i, kada je to primjenjivo, Direktivom (EU) 2016/680***. Svaka država članica imenuje tijelo koje se smatra voditeljem obrade u smislu članka 4. točke 7. Uredbe (EU) 2016/679 ***ili članka 3. točke 8. Direktive 2016/680, ovisno o slučaju***, i koje ima glavnu odgovornost za obradu ***osobnih*** podataka u toj državi članici. Svaka država članica Komisiji priopćuje pojedinosti o tom tijelu.
2. Identifikacijski brojevi brodova i zrakoplova jedini su osobni podaci kojima se ***smije pristupati*** u europskoj slici stanja i posebnim slikama stanja ***te EUROSUR-ovim uslugama spajanja***.

3. ***Kada obrada informacija u EUROSUR-u iznimno zahtijeva obradu osobnih podataka koji nisu identifikacijski brojevi brodova i zrakoplova, svaka takva obrada strogo je ograničena na ono što je nužno za potrebe EUROSUR-a u skladu s člankom 18.***
4. Svaka razmjena osobnih podataka s trećim zemljama u okviru EUROSUR-a strogo je ograničena na ono što je apsolutno nužno za potrebe ove Uredbe. Agencija je izvršava u skladu s ***poglavljem V. Uredbe (EU) 2018/1725, a države članice u skladu s poglavljem V. Uredbe (EU) 2016/679, poglavljem V. Direktive (EU) 2016/680, ovisno o slučaju, te relevantnim nacionalnim odredbama*** o zaštiti podataka kojima se prenosi ta direktiva .

5. Zabranjena je svaka razmjena informacija u skladu s člankom 72. stavkom 2., člankom 73. stavkom 3. i člankom 74. stavkom 3. kojom se trećoj zemlji dostavljaju *podaci koji* bi se *mogli* koristiti za identifikaciju osoba ili skupina osoba čiji je zahtjev za pristup međunarodnoj zaštiti predmet ispitivanja ili koje su izložene ozbiljnom riziku od mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne ili bilo kojeg drugog kršenja temeljnih prava.
6. *Države članice i Agencija vode evidenciju o aktivnostima obrade u skladu s člankom 30. Uredbe (EU) 2016/679, člankom 24. Direktive (EU) 2016/680 i člankom 31. Uredbe (EU) 2018/1725, ovisno o slučaju.*

I

Članak 90.

Obrada operativnih osobnih podataka

- 1. Ako Agencija pri obavljanju svojih zadaća u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a) ove Uredbe obrađuje osobne podatke koje je prikupila tijekom praćenja migracijskih tokova, provedbe analiza rizika ili tijekom operacija u svrhu utvrđivanja osumnjičenika za prekogranični kriminalitet, ona takve osobne podatke obrađuje u skladu s poglavljem IX. Uredbe (EU) 2018/1725. Osobni podaci koji se obrađuju u tu svrhu, uključujući brojeve registarskih pločica, identifikacijske brojeve vozila, telefonske brojeve i identifikacijske brojeve brodova ili zrakoplova povezane s takvim osobama, odnose se na fizičke osobe za koje nadležna tijela država članica, Europol, Eurojust ili Agencija imaju opravdane razloge za sumnju da su uključene u prekogranični kriminalitet. Takvi osobni podaci mogu uključivati osobne podatke o žrtvama ili svjedocima kada se takvim podacima dopunjuju osobni podaci o osumnjičenicima koje je obradila Agencija u skladu s ovim člankom.***

2. *Agencija razmjenjuje osobne podatke u skladu sa stavkom 1. ovog članka samo s:*

- (a) Europolom ili Eurojustom ako su ti podaci strogo potrebni za izvršavanje njihovih odgovarajućih ovlasti i u skladu s člankom 68.;*
- (b) nadležnim tijelima kaznenog progona država članica ako su ti podaci strogo potrebni tim tijelima u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona teških kaznenih djela prekograničnog kriminaliteta.*

Članak 91.

Zadržavanje podataka

1. *Agencija briše osobne podatke čim se oni prenesu nadležnim tijelima država članica, drugim tijelima, uredima i agencijama Unije, posebno EASO-u, ili prenesu u treće zemlje ili međunarodnim organizacijama ili se upotrijebe za pripremu analiza rizika. Razdoblje zadržavanja podataka ni u kojem slučaju ne smije premašivati 90 dana od datuma prikupljanja tih podataka. U rezultatima analiza rizika podaci se anonimiziraju.*

2. *Osobni podaci obrađeni u svrhu izvršenja zadaća povezanih s vraćanjem brišu se čim se ispuni svrha u koju su prikupljeni, a najkasnije 30 dana od završetka tih zadaća.*
3. *Operativni osobni podaci obrađeni u svrhu članka 90. brišu se čim Agencija ispuni svrhu u koju su prikupljeni. Agencija neprestano preispituje potrebu za pohranom takvih podataka, posebno kada je riječ o osobnim podacima žrtava i svjedoka. Agencija u svakom slučaju preispituje potrebu za pohranom takvih podataka najkasnije tri mjeseca nakon početka obrade takvih podataka, a nakon toga svakih šest mjeseci. Agencija odlučuje o trajnoj pohrani osobnih podataka, posebno osobnih podataka žrtava i svjedoka, do sljedećeg preispitivanja samo ako je takva pohrana i dalje potrebna za obavljanje zadaća Agencije u skladu s člankom 90.*

4. Ovaj se članak ne primjenjuje na osobne podatke prikupljene u kontekstu sustava FADO.

Članak 92.

Sigurnosna pravila za zaštitu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

1. Agencija donosi svoja sigurnosna pravila koja se temelje na načelima i pravilima utvrđenima u sigurnosnim pravilima Komisije za zaštitu klasificiranih podataka Europske unije (EUCI) i osjetljivih neklasificiranih podataka, uključujući među ostalim odredbe o razmjeni takvih podataka s trećim zemljama te obradi i pohrani takvih podataka, kako je utvrđeno u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443⁵⁰ i (EU, Euratom) 2015/444⁵¹. Svaki administrativni dogovor o razmjeni klasificiranih podataka s relevantnim tijelima treće zemlje ili, ako takav dogovor ne postoji, bilo kakvo izvanredno *ad hoc* objavljivanje EUCI-a tim tijelima podliježe prethodnom odobrenju Komisije.

⁵⁰ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015 o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

⁵¹ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015 o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

2. Upravni odbor nakon odobrenja Komisije donosi sigurnosna pravila Agencije. Prilikom razmatranja predloženih sigurnosnih pravila Komisija ***i osigurava njihovu usklađenost s odlukama (EU, Euratom) 2015/443 i (EU, Euratom) 2015/444.***
3. Klasifikacija podataka ne sprečava da se oni stave na raspolaganje Europskom parlamentu. Prijenos podataka i dokumenata te postupanje s podacima i dokumentima prenesenima Europskom parlamentu u skladu s ovom Uredbom mora ***biti u skladu s pravilima o prosljeđivanju klasificiranih podataka i postupanju s njima, koja se primjenjuju između Europskog parlamenta i Komisije.***

ODJELJAK 3.
OPĆI OKVIR I ORGANIZACIJA AGENCIJE

Članak 93.

Pravni status i lokacija

1. Agencija je tijelo Unije. Ima pravnu osobnost.
2. Agencija u svim državama članicama ima najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se nacionalnim pravnim propisima priznaje pravnim osobama. Posebno može stjecati pokretnu i nepokretnu imovinu i raspolagati njome te biti stranka u sudskom postupku.
3. Agencija je neovisna pri provedbi svojeg tehničkog i operativnog mandata.
4. Agenciju zastupa njezin izvršni direktor.
5. Sjedište je Agencije u Varšavi u Poljskoj.

Članak 94.

Sporazum o sjedištu

1. Potrebni dogovori koji se odnose na smještaj Agencije u državi članici u kojoj Agencija ima sjedište, kao i oprema koju ta država članica stavlja na raspolaganje, te posebna pravila koja se primjenjuju na izvršnog direktora, zamjenika izvršnog direktora, članove upravnog odbora, osoblje Agencije i članove njihovih obitelji u toj državi članici utvrđuju se sporazumom o sjedištu između Agencije i države članice u kojoj Agencija ima sjedište.
2. Sporazum o sjedištu sklapa se nakon dobivena odobrenja upravnog odbora.
3. Država članica u kojoj Agencija ima sjedište osigurava najbolje moguće uvjete kako bi omogućila pravilno funkcioniranje Agencije, uključujući višejezično, europski usmjereno školovanje i odgovarajuću prometnu povezanost.

Članak 95.

Osoblje

1. Na statutarno osoblje primjenjuju se Pravilnik o osoblju, Uvjeti zaposlenja te pravila, donesena sporazumom između institucija Unije, za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja.
2. Mjesto zaposlenja u načelu je u državi članici u kojoj se nalazi sjedište Agencije.

3. Statutarno osoblje koje podliježe Uvjetima zaposlenja u načelu se prvotno zapošljavaju na određeno vrijeme od pet godina. Njihovi se ugovori u načelu mogu produljiti samo jednom, i to na razdoblje od najviše pet godina. Svako je sljedeće produljenje na neodređeno vrijeme.

■

4. Za potrebe provedbe članaka 31. i 44. ■ samo članovi statutarnog osoblja Agencije koje podliježe Pravilniku o osoblju ili glavi II. Uvjeta zaposlenja mogu biti imenovani časnicima za vezu ili koordinatorima. Za potrebe provedbe članka 55. samo statutarno osoblje koje podliježe Pravilniku o osoblju ili Uvjetima zaposlenja može biti raspoređeno kao članovi timova.
5. Upravni odbor donosi provedbena pravila za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja u dogovoru s Komisijom na temelju članka 110. stavka 2. Pravilnika o osoblju.

6. Podložno prethodnom odobrenju Komisije, upravni odbor donosi pravila koja se odnose na osoblje iz država članica koje se upućuje Agenciji u skladu s člankom 56. te ih prema potrebi ažurira. ***Ta pravila posebno uključuju financijske aranžmane koji se odnose na ta upućivanja, uključujući osiguranje, i osposobljavanje.*** Tim se pravilima uzima u obzir činjenica da je osoblje upućeno kako bi bilo raspoređeno kao članovi timova te da imaju zadaće i ovlasti predviđene člankom 82. Takva pravila uključuju odredbe o uvjetima raspoređivanja. Kada je to relevantno, upravni odbor nastoji osigurati usklađenost s pravilima koja se primjenjuju na naknadu troškova službenih putovanja statutarnog osoblja.

Članak 96.
Povlastice i imuniteti

Na Agenciju i njezino statutarno osoblje primjenjuje se Protokol br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije priložen Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-u.

Članak 97.
Odgovornost

1. ***Ne dovodeći u pitanje članke 84. i 85., Agencija je odgovorna za sve aktivnosti koje provodi u skladu s ovom Uredbom.***
2. Ugovorna odgovornost Agencije uređena je pravom koje se primjenjuje na dotični ugovor.
3. Sud je nadležan za donošenje presuda na temelju bilo koje arbitražne klauzule sadržane u ugovoru koji je sklopila Agencija.

4. U slučaju izvanugovorne odgovornosti Agencija u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica nadoknađuje svu štetu koju u obavljanju svojih dužnosti prouzroče njezine službe ili njezino osoblje, ***uključujući dužnosti povezane s uporabom izvršnih ovlasti.***
5. Sud je nadležan za sporove koji se odnose na naknadu štete iz stavka 4.
6. Osobna odgovornost statutarog osoblja prema Agenciji uređena je odredbama utvrđenima u Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja koje se na njih primjenjuju.

Članak 98.
Postupci pred Sudom

- 1. *Postupci pred Sudom mogu se pokrenuti radi poništenja akata Agencije s pravnim učinkom prema trećima, u skladu s člankom 263. UFEU-a, i radi propuštanja djelovanja, u skladu s člankom 265. UFEU-a, radi izvanugovorne odgovornosti za štetu koju je prouzročila Agencija te, na temelju klauzule o arbitraži, radi ugovorne odgovornosti za štetu prouzročenu djelovanjem Agencije, u skladu s člankom 340. UFEU-a.***
- 2. *Agencija poduzima potrebne mjere kako bi postupila u skladu s presudama Suda.***

Članak 99.

Administrativna i upravljačka struktura Agencije

■ Administrativna i upravljačka struktura *Agencije sastoji se* od:

- (a) upravnog odbora;
- (b) izvršnog direktora;
- (c) zamjenikâ izvršnog direktora; i
- (d)* službenika za temeljna prava;

Savjetodavni forum *pomaže Agenciji u svojstvu savjetodavnog tijela.*

Članak 100.

Funkcije upravnog odbora

1. Upravni odbor odgovoran je za donošenje strateških odluka Agencije u skladu s ovom Uredbom.
2. Upravni odbor:
 - (a) imenuje izvršnog direktora na temelju prijedloga Komisije u skladu s člankom 107.;
 - (b) imenuje zamjenike izvršnog direktora na temelju prijedloga Komisije u skladu s člankom 107.;
 - (c) donosi odluke o uspostavi područnih ureda ili o produljenju trajanja njihova djelovanja u skladu s člankom 60. stavkom 5. dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa;
 - (d) donosi odluke o provođenju procjene ranjivosti u skladu s člankom 32. stavcima 1. i 10., pri čemu se odluke kojima se utvrđuju mjere donesene na temelju članka 32. stavka 10. donose dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa;

- (e) donosi odluke o popisima obveznih informacija i podacima koje s Agencijom razmjenjuju nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, kao i nacionalna tijela nadležna za vraćanje, kako bi Agencija mogla obavljati svoje zadaće, ***ne dovodeći u pitanje obveze uspostavljene ovom Uredbom, posebno člankom 49. i člancima od 86. do 89.***;
- (f) donosi odluke o uspostavi zajedničkog integriranog modela analize rizika u skladu s člankom 29. stavkom 1.;
- (g) donosi odluke o prirodi i uvjetima raspoređivanja časnika za vezu u državama članicama u skladu s člankom 31. stavkom 2.;
- (h) donosi tehničku i operativnu strategiju za europsko integrirano upravljanje granicama u skladu s člankom 8. stavkom 5.;

- (i) donosi odluke o profilima i broju operativnog osoblja za upravljanje granicama i migracijama u okviru stalnih snaga, u skladu s člankom 54. stavkom 4.;
- (j) donosi godišnje izvješće o aktivnostima Agencije za prethodnu godinu i najkasnije 1. srpnja svake godine prosljeđuje ga Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu;
- (k) prije 30. studenoga svake godine te nakon uzimanja u obzir mišljenja Komisije, dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa donosi jedinstveni programski dokument koji, među ostalim, sadržava višegodišnje programiranje Agencije i njezin program rada za sljedeću godinu te ga prosljeđuje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji;
- (l) uspostavlja postupke za donošenje odluka izvršnog direktora povezanih s tehničkim i operativnim zadaćama Agencije;

- (m) dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa donosi godišnji proračun Agencije i izvršava ostale funkcije u odnosu na proračun Agencije na temelju odjeljka 4. ovog poglavlja;
- (n) izvršava stegovne ovlasti nad izvršnim direktorom i, uz savjetovanje s izvršnim direktorom, nad zamjenicima izvršnog direktora;
- (o) donosi svoj poslovnik;
- (p) uspostavlja organizacijsku strukturu Agencije i donosi politiku Agencije koja se odnosi na osoblje;
- (q) donosi strategiju borbe protiv prijevара koja je razmjerna riziku od prijevара, uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provesti;

- (r) donosi interna pravila za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje sukobima interesa u odnosu na svoje članove;
- (s) u skladu sa stavkom 8., u odnosu na statutarno osoblje izvršava ovlasti koje su Pravilnikom o osoblju dodijeljene tijelu za imenovanje i ovlasti koje su Uvjetima zaposlenja dodijeljene tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu („ovlasti tijela za imenovanje”);
- (t) donosi provedbena pravila za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju;
- (u) osigurava odgovarajuće postupanje na temelju nalaza i preporuka koji proizlaze iz izvješća i evaluacija unutarnje ili vanjske revizije te iz istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF);

- (v) donosi i redovito ažurira komunikacijske i promidžbene planove iz članka 10. stavka 2. drugog podstavka;
- (w) imenuje računovodstvenog službenika, koji podliježe Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja i koji je u potpunosti neovisan u obavljanju svojih dužnosti;
- (x) odlučuje o zajedničkoj metodologiji za procjenu ranjivosti, među ostalim i o objektivnim kriterijima na osnovi kojih Agencija provodi procjenu ranjivosti, učestalosti takvih procjena i o tome na koji način treba provoditi uzastopne procjene ranjivosti;
- (y) odlučuje o pojačanoj procjeni i praćenju države članice kako je navedeno u članku 32. stavku 2.;
- (z) imenuje službenika za temeljna prava *i zamjenika službenika za temeljna prava* u skladu s člankom 109. ■ ;

(aa) uspostavlja posebna pravila kako bi se zajamčila neovisnost službenika za temeljna prava pri obavljanju njegovih dužnosti;

(ab) odobrava radne dogovore s trećim zemljama;

(ac) podložno prethodnom odobrenju Komisije, donosi sigurnosna pravila Agencije za zaštitu EUCI-a i osjetljivih neklasificiranih podataka kako je navedeno u članku 92.;

(ad) imenuje službenika za sigurnost, koji podliježe Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja i koji je odgovoran za sigurnost unutar Agencije, uključujući zaštitu klasificiranih podataka i osjetljivih neklasificiranih podataka.

(ae) odlučuje o bilo kojem drugom pitanju predviđenom ovom Uredbom.

Godišnje izvješće o aktivnostima iz točke (j) objavljuje se.

3. Za prijedloge odluka upravnog odbora iz stavka 2. o određenim aktivnostima Agencije koje se trebaju provoditi na vanjskim granicama određene države članice ili u neposrednoj blizini tih vanjskih granica, ***ili o radnim dogovorima s trećim zemljama kako je navedeno u članku 73. stavku 4.***, potreban je glas člana upravnog odbora predstavnika te države članice, ***odnosno države članice koja graniči s tom trećom zemljom***, kojim se podržava njihovo donošenje.
4. Upravni odbor može savjetovati izvršnog direktora o bilo kojem pitanju koje je povezano s razvojem operativnog upravljanja vanjskim granicama i ***osposobljavanjem***, uključujući aktivnosti povezane s istraživanjima.

5. Ako Irska ili Ujedinjena Kraljevina podnesu zahtjev za sudjelovanje u određenim aktivnostima, o tome odlučuje upravni odbor.

Upravni odbor odlučuje o svakom slučaju pojedinačno. Pri donošenju odluka upravni odbor razmatra doprinosi li sudjelovanje Irske ili Ujedinjene Kraljevine realizaciji dotične aktivnosti. Odlukama se utvrđuje financijski doprinos Irske ili Ujedinjene Kraljevine aktivnosti za koju je podnesen zahtjev za sudjelovanje.

6. Upravni odbor svake godine Europskom parlamentu i Vijeću („proračunsko tijelo”) prosljeđuje sve informacije bitne za ishod postupaka evaluacije koje provodi Agencija.

7. Upravni odbor može uspostaviti izvršni odbor koji se sastoji od najviše četiri predstavnika upravnog odbora, uključujući predsjednika upravnog odbora, i predstavnika Komisije, kako bi njemu i izvršnom direktoru pomagao u pripremi odluka, programa i aktivnosti koje upravni odbor treba donijeti te kako bi prema potrebi donosio određene privremene hitne odluke u ime upravnog odbora. Izvršni odbor ne donosi odluke za koje je potrebna dvotrećinska većina glasova u upravnom odboru. Upravni odbor može izvršnom odboru delegirati određene jasno utvrđene zadaće, osobito u slučajevima u kojima se time poboljšava učinkovitost Agencije. Izvršnom odboru ne može delegirati zadaće povezane s odlukama za koje je potrebna dvotrećinska većina glasova u upravnom odboru.

8. Upravni odbor u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju donosi odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zaposlenja kojom se odgovarajuće ovlasti tijela za imenovanje delegiraju izvršnom direktoru i utvrđuju uvjeti pod kojima se to delegiranje ovlasti može suspendirati. Izvršni direktor ovlašten je dalje delegirati te ovlasti.

Upravni odbor može, kada iznimne okolnosti to zahtijevaju, odlukom privremeno suspendirati delegiranje ovlasti tijela za imenovanje izvršnom direktoru kao i ovlasti koje je izvršni direktor dalje delegirao. Upravni odbor može ih u tom slučaju izvršavati sam ili ih može delegirati jednom od svojih članova ili članu statutarnog osoblja koji nije izvršni direktor.

Članak 101.

Sastav upravnog odbora

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., upravni odbor sastavljen je od po jednog predstavnika svake države članice i dvaju predstavnika Komisije te svaki od njih ima pravo glasa. U tu svrhu svaka država članica imenuje po jednog člana upravnog odbora i njegova zamjenika koji će predstavljati tog člana u njegovoj odsutnosti. Komisija imenuje dva člana i dva zamjenika. Njihov mandat traje četiri godine. Mandat se može produljiti.
2. Članovi upravnog odbora imenuju se na temelju svojeg odgovarajućeg iskustva visoke razine i svoje stručnosti u području operativne suradnje u pogledu upravljanja granicama i vraćanja, te svojih upravljačkih, administrativnih i proračunskih vještina. Države članice i Komisija nastoje postići uravnoteženu zastupljenost spolova u upravnom odboru.

3. Zemlje pridružene provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine sudjeluju u radu Agencije. Svaka ima svojeg predstavnika i njegova zamjenika u upravnom odboru. Primjenjuju se aranžmani sastavljeni u skladu s relevantnim odredbama njihovih sporazuma o pridruživanju, kojima se određuju priroda, opseg i detaljna pravila za sudjelovanje tih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.

Članak 102.

Višegodišnje programiranje i godišnji programi rada

1. Upravni odbor do 30. studenoga svake godine donosi jedinstveni programski dokument koji, među ostalim, sadržava višegodišnje programiranje Agencije i godišnje programiranje za sljedeću godinu te koji se temelji na nacrtu koji je predložio izvršni direktor i podržao upravni odbor. Jedinstveni programski dokument donosi se uzimajući u obzir pozitivno mišljenje Komisije i, u pogledu višegodišnjeg programiranja, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom *i Vijećem*. Ako upravni odbor odluči da neće uzeti u obzir neke elemente mišljenja Komisije, dostavlja o tome detaljno obrazloženje. ***Obveza dostave detaljnog obrazloženje primjenjuje se i na elemente na koje su ukazali Europski parlament i Vijeće tijekom savjetovanja.*** Upravni odbor prosljeđuje taj dokument Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji ***bez odgađanja.***

2. Dokument iz stavka 1. postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna. Prema potrebi se prilagođava na odgovarajući način.
3. ***U skladu s višegodišnjim ciklusom strateške politike za*** europsko integrirano upravljanje granicama, u višegodišnjem programiranju navodi se opći srednjoročni i dugoročni strateški program, koji uključuje ciljeve, očekivane rezultate, pokazatelje uspješnosti i planiranje resursa, uključujući višegodišnji proračun, osoblje i razvoj vlastitih kapaciteta Agencije ***te okvirno višegodišnje planiranje profilâ osoblja za stalne snage.*** U višegodišnjem programiranju određuju se strateška područja intervencije i što je potrebno učiniti kako bi se ostvarili ciljevi. Ono uključuje ***strateška djelovanja za provedbu strategije o temeljnim pravima iz članka 80. stavka 1. i*** strategiju za odnose s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te djelovanja povezana s tom strategijom.

4. Višegodišnje programiranje provodi se putem godišnjih programa rada i prema potrebi ažurira se u skladu s ishodom evaluacije provedene na temelju članka 121. Zaključak tih evaluacija isto se tako prema potrebi odražava u godišnjem programu rada za sljedeću godinu.
5. Godišnji program rada sadržava opis aktivnosti koje treba financirati te su njime obuhvaćeni detaljni ciljevi i očekivani rezultati, uključujući pokazatelje uspješnosti. Sadržava i naznaku financijskih i ljudskih resursa dodijeljenih svakoj aktivnosti, u skladu s načelima donošenja proračuna i upravljanja na temelju aktivnosti. Godišnji program rada mora biti usklađen s višegodišnjim programiranjem. U njemu se jasno naznačuju zadaće koje su dodane, izmijenjene ili izbrisane u odnosu na prethodnu financijsku godinu.

6. Godišnji program rada donosi se u skladu sa zakonodavnim programom Unije u odgovarajućim područjima upravljanja vanjskim granicama i vraćanja.
7. Ako se nakon donošenja godišnjeg programa rada Agenciji dodijeli nova zadaća, upravni odbor mijenja godišnji program rada.
8. Svaka znatna izmjena godišnjeg programa rada, osobito izmjena čija bi posljedica bila preraspodjela proračunskih sredstava za više od 2 % godišnjeg proračuna, donosi se prema istom postupku koji se primjenjuje za donošenje početnog godišnjeg programa rada. Upravni odbor može izvršnom direktoru delegirati ovlast za donošenje izmjena godišnjeg programa rada koje nisu znatne.

Članak 103.

Predsjedanje upravnim odborom

1. Upravni odbor bira predsjednika i zamjenika predsjednika među svojim članovima s pravom glasa. Predsjednik i zamjenik predsjednika biraju se dvotrećinskom većinom glasova članova upravnog odbora s pravom glasa. Zamjenik predsjednika po službenoj dužnosti zamjenjuje predsjednika kada je on spriječen u obavljanju svojih dužnosti.
2. Mandat predsjednika i zamjenika predsjednika istječe prestankom njihova članstva u upravnom odboru. Podložno ovoj odredbi, mandat predsjednika ili zamjenika predsjednika traje četiri godine. Taj se mandat može jednom produljiti.

Članak 104.

Sastanci upravnog odbora

1. Sastanke upravnog odbora saziva njegov predsjednik.
2. Izvršni direktor sudjeluje u raspravama, ali bez prava glasa.
3. Upravni odbor održava najmanje dva redovna sastanka godišnje. Osim toga, sastaje se na inicijativu predsjednika, na zahtjev Komisije ili na zahtjev najmanje jedne trećine članova upravnog odbora. Ako je potrebno, upravni odbor može održavati zajedničke sastanke s upravnim odborima *EASO-a* i Europolu.
4. Irska se poziva da prisustvuje sastancima upravnog odbora.
5. Ujedinjena Kraljevina poziva se da prisustvuje sastancima upravnog odbora koji se održavaju prije dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 50. stavka 3. UEU-a.

6. Predstavnici *EASO-a* i Europol pozivaju se da prisustvuju sastancima upravnog odbora. *Predstavnik FRA-a poziva se da prisustvuje sastancima upravnog odbora kada su na dnevnom redu točke relevantne za zaštitu temeljnih prava.*
7. *Predsjednik upravnog odbora također može pozvati stručnjaka Europskog parlamenta da prisustvuje sastancima upravnog odbora.* Upravni odbor također može pozvati predstavnike drugih relevantnih institucija, tijela, ureda i agencija Unije. Upravni odbor može na sastanke, u skladu sa svojim poslovníkom, kao promatrača pozvati bilo koju drugu osobu čije mišljenje može biti od značaja.

8. Članovima upravnog odbora mogu, podložno odredbama njegova poslovnika, pomagati savjetnici ili stručnjaci.
9. Tajništvo upravnog odbora osigurava Agencija.

Članak 105.

Glasovanje

1. Ne dovodeći u pitanje članak 100. stavak 2. točke (c), (d), (k) i (m), članak 103. stavak 1. i članak 107. stavke 2. i 4., upravni odbor odluke donosi apsolutnom većinom svojih članova s pravom glasa.
2. Svaki član ima jedan glas. U odsutnosti člana njegov zamjenik ima pravo iskoristiti njegovo pravo glasa. Izvršni direktor ne glasuje.

3. Poslovníkom se detaljnije utvrđuju pravila glasovanja. Ta pravila uključuju uvjete pod kojima jedan član može djelovati u ime drugoga i sve zahtjeve u pogledu kvoruma.
4. Predstavnici zemalja pridruženih provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine imaju ograničena prava glasa koja odgovaraju njihovim pojedinačnim aranžmanima. Kako bi se pridruženim zemljama omogućilo da ostvare svoje pravo glasa, Agencija detaljno utvrđuje dnevni red u kojem se navode točke za koje je dodijeljeno ograničeno pravo glasa.

Članak 106.

Funkcije i ovlasti izvršnog direktora

1. Agencijom upravlja njezin izvršni direktor, koji je potpuno neovisan u obavljanju svojih dužnosti. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti institucija Unije i upravnog odbora, izvršni direktor ne traži niti prima upute od bilo koje vlade ili bilo kojeg drugog tijela.

2. Europski parlament ili Vijeće mogu pozvati izvršnog direktora da izvijesti o izvršenju svojih zadaća. To uključuje izvješćivanje o **aktivnostima Agencije**, provedbi i praćenju strategije za temeljna prava, godišnje izvješće o aktivnostima Agencije za prethodnu godinu, program rada za sljedeću godinu i višegodišnje programiranje Agencije te bilo koju drugu temu povezanu s aktivnostima Agencije. Izvršni direktor također daje izjavu pred Europskim parlamentom, ako ovaj to od njega zatraži, ***te pismeno odgovara na sva pitanja koja su postavili zastupnici u Europskom parlamentu u roku od 15 kalendarskih dana od zaprimanja tih pitanja. Izvršni direktor redovito izvješćuje odgovarajuća tijela i odbore Europskog parlamenta.***
3. ***Osim ako su u ovoj Uredbi predviđeni posebni rokovi, izvršni direktor osigurava da se izvješća dostavljaju Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji što je prije moguće, a najkasnije šest mjeseci od završetka razdoblja izvješćivanja, osim ako izvršni direktor kašnjenje opravda u pisanom obliku.***

4. Izvršni direktor odgovoran je za pripremu i provedbu strateških odluka koje donosi upravni odbor te za donošenje odluka povezanih s operativnim aktivnostima Agencije u skladu s ovom Uredbom. Izvršni direktor ima sljedeće funkcije i ovlasti:
- (a) predlaže, priprema i provodi strateške odluke, programe i aktivnosti koje donosi upravni odbor u okviru ograničenja utvrđenih u ovoj Uredbi, njezinim provedbenim pravilima i svim primjenjivim propisima;
 - (b) poduzima sve potrebne korake, uključujući donošenje unutarnjih administrativnih uputa i objavu obavijesti, kako bi se osiguralo svakodnevno upravljanje Agencijom i njezino funkcioniranje u skladu s ovom Uredbom;

- (c) svake godine priprema nacrt jedinstvenog programskog dokumenta i podnosi ga upravnom odboru na odobrenje prije nego što se taj nacrt pošalje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji do 31. siječnja;
- (d) svake godine priprema godišnje izvješće o aktivnostima Agencije i podnosi ga upravnom odboru;
- (e) sastavlja nacrt izjave o procjenama prihoda i rashoda Agencije kao dio jedinstvenog programskog dokumenta na temelju članka 115. stavka 3. i izvršava proračun na temelju članka 116. stavka 1.;
- (f) delegira svoje ovlasti drugim članovima statutarnog osoblja, podložno pravilima koja treba donijeti u skladu s člankom 100. stavkom 2. točkom (o);

- (g) donosi preporuku o mjerama u skladu s člankom 32. stavkom 7., uključujući odluke kojima se državama članicama predlaže da pokrenu i provedu zajedničke operacije, brze intervencije na granicama ili druga djelovanja iz članka 36. stavka 2.;
- (h) evaluira, odobrava i koordinira prijedloge država članica za zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama u skladu s člankom 37. stavkom 3.;
- (i) evaluira, odobrava i koordinira zahtjeve država članica za operacije vraćanja i intervencije vraćanja u skladu s člancima 50. i 53.;
- (j) osigurava provedbu operativnih planova iz članaka 38. i 42. te članka 53. stavka 3.;

- (k) osigurava provedbu odluke *Vijeća* iz članka 42. stavka 1.;
- (l) opoziva financiranje aktivnosti u skladu s člankom 46.;
- (m) *ocjenjuje prije svake operativne aktivnosti Agencije je li došlo do kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite koja su po svojoj naravi ozbiljna ili za koja je vjerojatno da će se nastaviti, u skladu s člankom 46. stavcima 4. i 5.;*
- (n) evaluira rezultate aktivnosti u skladu s člankom 47.;

- (o) utvrđuje minimalnu količinu tehničke opreme potrebnu za ispunjavanje potreba Agencije, posebno u vezi s provedbom zajedničkih operacija, raspoređivanjem timova za potporu upravljanju migracijama te provedbom brzih intervencija na granicama, operacija vraćanja i intervencija vraćanja u skladu s člankom 64. stavkom 6.;
- (p) predlaže uspostavu područnih ureda ili produljenje trajanja njihova djelovanja u skladu s člankom 60. stavkom 5.;
- (q) imenuje voditelje područnih ureda u skladu s člankom 60. stavkom 4.;
- (r) priprema akcijski plan na temelju zaključaka iz izvješća i evaluacija unutarnje ili vanjske revizije, kao i istraga OLAF-a, te o napretku izvješćuje Komisiju dva puta godišnje, a redovito upravni odbor;

- (s) štiti financijske interese Unije primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti učinkovitim provjerama i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata pogrešno isplaćenih iznosa te, prema potrebi, izricanjem učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih administrativnih i financijskih sankcija;
 - (t) priprema strategiju Agencije za borbu protiv prijevara i podnosi je upravnom odboru na odobrenje.
5. Izvršni direktor za svoje aktivnosti odgovara upravnom odboru.
6. Izvršni direktor pravni je zastupnik Agencije.

Članak 107.

Imenovanje izvršnog direktora i zamjenikâ izvršnog direktora

1. Komisija predlaže najmanje tri kandidata za mjesto izvršnog direktora i za mjesta svakog od zamjenika izvršnog direktora na temelju popisa sastavljenog nakon objave tog mjesta u *Službenom listu Europske unije* i, prema potrebi, u drugim tiskovnim medijima ili na internetskim stranicama.
2. Na temelju prijedloga Komisije, kako je predviđeno u stavku 1., upravni odbor imenuje izvršnog direktora Agencije na temelju zasluga i dokazane visoke razine administrativnih i upravljačkih vještina, uključujući relevantno stručno iskustvo stečeno na visokom položaju u području upravljanja vanjskim granicama i vraćanja. Prije imenovanja, kandidati koje predloži Komisija pozivaju se da pred nadležnim odborom ili odborima Europskog parlamenta daju izjavu te da odgovore na pitanja koja im postave članovi tih odbora.

Nakon takvih izjava Europski parlament donosi mišljenje u kojem izražava svoja stajališta i u kojem može navesti kojem kandidatu daje prednost.

Upravni odbor imenuje izvršnog direktora uzimajući u obzir ta stajališta. Upravni odbor donosi odluku dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa.

Ako upravni odbor odluči imenovati kandidata koji nije onaj kojemu je Europski parlament dao prednost, upravni odbor u pisanom obliku obavještuje Europski parlament i Vijeće o načinu na koji je uzeo u obzir mišljenje Europskog parlamenta.

Upravni odbor ovlašten je razriješiti izvršnog direktora dužnosti, djelujući na prijedlog Komisije.

3. Izvršnom direktoru pomažu tri zamjenika izvršnog direktora. Svakom zamjeniku izvršnog direktora dodjeljuje se posebno područje odgovornosti. Ako je izvršni direktor odsutan ili spriječen, zamjenjuje ga jedan od zamjenika izvršnog direktora.

4. Na temelju prijedloga Komisije, kako je predviđeno u stavku 1. █ , upravni odbor imenuje zamjenike izvršnog direktora na temelju zasluga i odgovarajućih administrativnih i upravljačkih vještina, uključujući relevantno stručno iskustvo u području upravljanja vanjskim granicama i vraćanja. ***Izvršni direktor sudjeluje u postupku odabira.*** Upravni odbor donosi odluku dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa.

Upravni odbor ovlašten je razriješiti zamjenike izvršnog direktora dužnosti u skladu s postupkom utvrđenim u prvom podstavku.

5. Mandat izvršnog direktora traje pet godina. Prije kraja tog razdoblja Komisija obavlja procjenu u kojoj uzima u obzir evaluaciju uspješnosti izvršnog direktora te buduće zadaće i izazove Agencije.

6. Upravni odbor, djelujući na prijedlog Komisije kojim se uzima u obzir procjena iz stavka 5., može jednom produjiti mandat izvršnog direktora za dodatno razdoblje od najviše pet godina.
7. Mandat zamjenikâ izvršnog direktora traje pet godina. Upravni odbor, djelujući na prijedlog Komisije, može jednom produjiti taj mandat za dodatno razdoblje od najviše pet godina.
8. Izvršni direktor i zamjenici izvršnog direktora zapošljavaju se kao članovi privremenog osoblja Agencije na temelju članka 2. točke (a) Uvjeta zaposlenja.

Članak 108.

Savjetodavni forum

1. Agencija osniva savjetodavni forum koji joj pomaže neovisnim savjetovanjem u pitanjima koja se odnose na temeljna prava. ***Izvršni direktor i upravni odbor u koordinaciji s dužnosnikom za temeljna prava mogu se savjetovati sa savjetodavnim forumom o svim pitanjima koja se odnose na temeljna prava.***
2. Agencija poziva ***EASO***, FRA, visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i druge relevantne organizacije da sudjeluju u Savjetodavnom forumu. Upravni odbor na temelju prijedloga ***službenika za temeljna prava podnesenog nakon savjetovanja s izvršnim direktorom*** odlučuje o sastavu savjetodavnog foruma i uvjetima prijenosa informacija savjetodavnom forumu. Savjetodavni forum nakon savjetovanja s upravnim odborom i izvršnim direktorom definira svoje metode rada i uspostavlja svoj program rada.

3. Sa savjetodavnim forumom provodi se savjetovanje o daljnjem razvoju i provedbi strategije o temeljnim pravima, **funkcioniranju** mehanizma za podnošenje pritužbi, kodeksima ponašanja i zajedničkom osnovnom izvedbenom programu. **Agencija obavješćuje savjetodavni forum o daljnjem postupanju na temelju njegovih preporuka.**
4. Savjetodavni forum priprema godišnje izvješće o svojim aktivnostima. To je izvješće dostupno javnosti.
5. Ne dovodeći u pitanje zadaće službenika za temeljna prava, savjetodavnom forumu osigurava se stvaran pristup, **na pravodoban i djelotvoran način**, svim informacijama koje se odnose na poštovanje temeljnih prava, među ostalim obavljanjem terenskih posjeta zajedničkim operacijama ili brzim intervencijama na granicama uz suglasnost države članice domaćina **ili, ako je primjenjivo, treće zemlje**, ■ žarišnim područjima **te** operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja, **među ostalim i u trećim zemljama. Ako se država članica domaćin ne slaže s terenskim posjetom savjetodavnog foruma zajedničkoj operaciji ili brzom intervenciji na granicama koja se provodi na njezinu državnom području, ona Agenciji pisanim putem dostavlja opravdane razloge.**

Članak 109.

Službenik za temeljna prava

1. Upravni odbor imenuje službenika za temeljna prava ***na temelju popisa triju kandidata nakon savjetovanja sa savjetodavnim forumom.*** ■ Službenik za temeljna prava mora imati potrebne kvalifikacije, ***stručno znanje*** i ***radno*** iskustvo u području temeljnih prava.
2. ***Službenik za temeljna prava obavlja sljedeće zadaće:***
 - (a) ***doprinošenje strategiji Agencije o temeljnim pravima i odgovarajućem akcijskom planu, među ostalim izdavanjem preporuka za njihovo poboljšanje;***
 - (b) ***praćenje poštovanja temeljnih prava od strane Agencije, među ostalim provođenjem istraga o bilo kojoj od njezinih aktivnosti;***

- (c) promicanje poštovanja temeljnih prava u djelovanju Agencije;*
- (d) savjetovanje Agencije, ako to smatra potrebnim ili ako je to zatraženo, o bilo kojoj od aktivnosti Agencije, a da pritom ne dođe do odgađanja tih aktivnosti;*
- (e) pružanje mišljenja o operativnim planovima sastavljenima za operativne aktivnosti Agencije , o pilot-projektima i o projektima tehničke pomoći u trećim zemljama.*
- (f) pružanje mišljenja o radnim dogovorima;*
- (g) provedbu terenskih posjeta bilo kakvim zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama, pilot-projektima, raspoređivanjima timova za potporu upravljanju migracijama, operacijama vraćanja ili intervencijama vraćanja, među ostalim i u trećim zemljama;*
- (h) osiguravanje tajništva savjetodavnog foruma;*

- (i) obavješćivanje izvršnog direktora o mogućim kršenjima temeljnih prava tijekom aktivnosti Agencije;*
- (j) odabir i vođenje promatrača za temeljna prava;*
- (k) obavljanje bilo koje druge zadaće ako je predviđena ovom Uredbom.*

Tajništvo iz prvog podstavka točke (h) prima upute izravno od savjetodavnog foruma.

3. Za potrebe stavka 2. prvog podstavka točke (j) službenik za temeljna prava posebno:

- (a) imenuje promatrače za temeljna prava;*
- (b) dodjeljuje promatrače za temeljna prava operacijama i aktivnostima kako je predviđeno u članku 110. stavku 3.;*

- (c) predlaže promatrače za temeljna prava kao promatrače prisilnog vraćanja za skupinu iz članka 51.;*
- (d) osigurava prikladno osposobljavanje promatrača za temeljna prava;*
- (e) izvješćuje izvršnog direktora o mogućim kršenjima temeljnih prava o kojima su ga izvijestili promatrači za temeljna prava kada službenik za temeljna prava to smatra potrebnim.*

Izvršni direktor odgovara službeniku za temeljna prava o tome kako se odgovorilo na razloge za zabrinutost o mogućim kršenjima temeljnih prava iz prvog podstavka točke (e).

Službenik za temeljna prava može povjeriti bilo koju od zadaća iz stavka 2. prvog podstavka točaka od (a) do (i) i točke (k) jednom od promatrača za temeljna prava.

4. *Upravni odbor utvrđuje posebna pravila koja se primjenjuju na službenika za temeljna prava kako bi se zajamčilo da su službenik za temeljna prava i njegovo osoblje neovisni u obavljanju svojih dužnosti. Službenik za temeljna prava izravno izvješćuje upravni odbor i surađuje sa savjetodavnim forumom. Upravni odbor osigurava da se na temelju preporuka službenika za temeljna prava poduzimaju mjere. Osim toga, službenik za temeljna prava objavljuje godišnja izvješća o svojim aktivnostima i o tome u kojoj se mjeri aktivnostima Agencije poštuju temeljna prava. Ta izvješća uključuju informacije o mehanizmu za podnošenje pritužbi i provedbi strategije za temeljna prava.*

5. *Agencija osigurava da službenik za temeljna prava može djelovati samostalno i može biti neovisan u obavljanju svojih dužnosti. Službenik za temeljna prava raspolaže dovoljnim i odgovarajućim ljudskim i financijskim resursima nužnima za ispunjavanje njegovih zadaća.*

Službenik za temeljna prava odabire svoje osoblje koje odgovara samo njemu.

6. *Službeniku za temeljna prava pomaže zamjenik službenika za temeljna prava. Upravni odbor imenuje zamjenika službenika za temeljna prava s popisa najmanje triju kandidata koje predloži službenik za temeljna prava. Zamjenik službenika za temeljna prava mora imati potrebne kvalifikacije i iskustvo u području temeljnih prava te biti neovisan u obavljanju svojih dužnosti. Ako je službenik za temeljna prava odsutan ili spriječen, zamjenik službenika za temeljna prava preuzima dužnosti i odgovornosti službenika za temeljna prava.*
7. **■** *Službenik za temeljna prava* ima pristup svim informacijama o poštovanju temeljnih prava u vezi sa svim aktivnostima Agencije.

Članak 110.

Promatrači za temeljna prava

- 1. Promatrači za temeljna prava, zaposleni kao statutarno osoblje, stalno ocjenjuju poštovanje temeljnih prava u operativnim aktivnostima, pružaju savjete i pomoć u tom pogledu te doprinose promicanju temeljnih prava u okviru europskog integriranog upravljanja granicama.***
- 2. Promatrači za temeljna prava imaju sljedeće zadaće:***
 - (a) praćenje poštovanja temeljnih prava te pružanje savjeta i pomoći u pogledu temeljnih prava pri pripremi, provedbi i evaluaciji operativnih aktivnosti Agencije čije praćenje im je dodijelio službenik za temeljna prava;***

- (b) djelovanje kao promatrači prisilnog vraćanja;*
- (c) doprinošenje aktivnostima osposobljavanja Agencije na području temeljnih prava kako je predviđeno u članku 62., među ostalim pružanjem osposobljavanja u pogledu temeljnih prava.*

Za potrebe prvog podstavka točke (a), promatrači za temeljna prava osobito:

- (a) prate pripremu operativnih planova i izvješćuju službenika za temeljna prava kako bi on obavio svoje zadaće iz članka 109. stavka 2. točke (e);*
- (b) vrše posjete mjesta, uključujući na dugoročnoj osnovi, na kojima se odvijaju operativne aktivnosti;*
- (c) surađuju i povezuju se s koordinatorom kako je predviđeno u članku 44. te mu pružaju savjete i pomoć;*

(d) obavješćuju koordinatora i izvješćuju službenika za temeljna prava o svim pitanjima koja se odnose na moguće kršenje temeljnih prava u okviru operativnih aktivnosti Agencije; i

(e) doprinose evaluaciji aktivnosti iz članka 47.

3. *Ne dovodeći u pitanje stavak 4., službenik za temeljna prava svakoj operaciji dodjeljuje najmanje jednog promatrača za temeljna prava. Službenik za temeljna prava može također odlučiti dodijeliti promatrače za temeljna prava radi nadzora bilo kojih drugih operativnih aktivnosti koje smatra relevantnima.*

Promatrači za temeljna prava imaju pristup svim područjima u kojima se obavlja operativna aktivnost Agencije i svim njezinim dokumentima relevantnima za provedbu te aktivnosti.

4. *Službenik za temeljna prava može imenovati promatrače za temeljna prava kao promatrače prisilnog vraćanja za skupinu iz članka 51. Kada promatrači za temeljna prava djeluju kao promatrači prisilnog vraćanja, članak 50. stavak 5. i članak 51. primjenjuju se mutatis mutandis.*

5. *Službenik za temeljna prava imenuje promatrače za temeljna prava te se oni nalaze pod njegovim hijerarhijskim nadzorom. Promatrači za temeljna prava neovisni su u obavljanju svojih dužnosti. Kada se nalaze u operativnom području promatrači za temeljna prava nose oznake koje jasno omogućuju njihovu identifikaciju kao promatrača za temeljna prava.*
6. *Agencija osigurava zapošljavanje najmanje 40 promatrača za temeljna prava do ... [godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Izvršni direktor, uz savjetovanje sa službenikom za temeljna prava, svake godine ocjenjuje postoji li potreba za povećanjem broja promatrača za temeljna prava. Nakon te procjene izvršni direktor prema potrebi upravnom odboru predlaže povećanje broja promatrača za temeljna prava za sljedeću godinu ovisno o operativnim potrebama.*

7. *Nakon zapošljavanja promatrači za temeljna prava prolaze unaprijedeno osposobljavanje u pogledu temeljnih prava kojim se uzimaju u obzir prethodno stečene kvalifikacije i profesionalno iskustvo u relevantnim područjima. Agencija osigurava da promatrači za temeljna prava tijekom svojeg zaposlenja izvršavaju svoje dužnosti u skladu s najvišim standardima. Za svakog promatrača za temeljna prava osmišljavaju se odgovarajući planovi osposobljavanja kako bi se osigurao njihov stalni profesionalni razvoj i kako bi im se omogućilo ispunjavanje njihove uloge promatrača za temeljna prava.*

Članak 111.

Mehanizam za podnošenje pritužbi

1. Agencija u suradnji sa službenikom za temeljna prava poduzima potrebne mjere za uspostavu **i daljnji razvoj neovisnog i učinkovitog** mehanizma za podnošenje pritužbi u skladu s ovim člankom kako bi se pratilo i osiguralo poštovanje temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije.
2. Svaka osoba na koju izravno utječu djelovanja **ili propusti** osoblja uključenog u zajedničku operaciju, pilot-projekt, brzu intervenciju na granici, raspoređivanje timova za potporu upravljanju migracijama, operaciju vraćanja, **ili** intervenciju vraćanja **ili operativnu aktivnost Agencije u trećoj zemlji** i koja smatra da su joj zbog tih djelovanja **ili tih propusta** povrijeđena temeljna prava, ili bilo koja strana koja zastupa takvu osobu, može Agenciji podnijeti pritužbu u pisanom obliku.

3. Dopusštene su samo pritužbe ***koje su obrazložene*** i koje se odnose na konkretna kršenja temeljnih prava.
4. Službenik za temeljna prava odgovoran je za postupanje s pritužbama koje je primila Agencija u skladu s pravom na dobru upravu. U tu svrhu službenik za temeljna prava u određenom roku ispituje dopuštenost pritužbe, evidentira dopuštene pritužbe, sve evidentirane pritužbe prosljeđuje izvršnom direktoru, ***a*** pritužbe u vezi s članovima timova prosljeđuje matičnoj državi članici, ***među ostalim relevantnom tijelu ili tijelu nadležnom*** za temeljna prava u državi članici, ***radi daljnjeg djelovanja u skladu s njihovim mandatom. Službenik za temeljna prava također*** evidentira i osigurava daljnje postupanje Agencije ili te države članice.

5. U skladu s pravom na dobru upravu, ako je pritužba dopuštena, podnositelji pritužbe obavješćuju se da je pritužba evidentirana, da je pokrenuto razmatranje te da se odgovor može očekivati čim bude dostupan. Ako je pritužba proslijeđena nacionalnim tijelima, podnositelju pritužbe dostavljaju se njihovi podaci za kontakt. *Ako je pritužba **proglasena nedopuštenom***, podnositelj pritužbe obavješćuje se o razlozima te mu se, ako je to moguće, navode daljnje mogućnosti za rješavanje njihovih pitanja.

*Agencija osigurava odgovarajući postupak u slučajevima kada je pritužba **proglasena nedopuštenom ili neutemeljenom**.*

Svaka se odluka izrađuje u pisanom obliku i obrazlaže. ***Službenik za temeljna prava ponovno razmatra pritužbu ako podnositelj pritužbe podnese nove dokaze u slučajevima u kojima je pritužba bila proglašena nedopuštenom ili neutemeljenom.***

6. U slučaju evidentirane pritužbe koja se odnosi na člana osoblja Agencije, ***službenik za temeljna prava preporučuje izvršnom direktoru*** odgovarajuće daljnje postupanje, uključujući ***stegovne mjere i, po potrebi, upućivanje na pokretanje građanskog ili kaznenog postupka u skladu s ovom Uredbom i nacionalnim pravom.*** Izvršni direktor ***osigurava odgovarajuće daljnje postupanje te*** u utvrđenom roku ***i, ako je potrebno, u redovitim intervalima nakon toga*** povratno izvješćuje službenika za temeljna prava o nalazima, provedbi stegovnih mjera i daljnjem postupanju Agencije po pritužbi.

Ako se pritužba odnosi na pitanja u vezi sa zaštitom podataka, izvršni direktor **se prije donošenja odluke o pritužbi savjetuje sa službenikom** za zaštitu podataka Agencije. Službenik za temeljna prava i službenik za zaštitu podataka uspostavljaju u pisanom obliku memorandum o razumijevanju u kojemu se navodi podjela njihovih zadaća i suradnja u pogledu zaprimljenih pritužbi.

7. U slučaju **evidentirane pritužbe** koja se odnosi na člana timova iz države članice domaćina ili iz druge države članice sudionice, uključujući upućenog člana timova ili upućenog nacionalnog stručnjaka, matična država članica osigurava odgovarajuće daljnje postupanje, uključujući, prema potrebi, stegovne mjere, **upućivanje na pokretanje građanskog ili kaznenog postupka** i druge mjere u skladu s nacionalnim pravom. Dotična država članica povratno izvješćuje službenika za temeljna prava o nalazima i daljnjem postupanju po pritužbi u utvrđenom roku te, ako je potrebno, u redovitim intervalima nakon toga. Ako ne zaprimi izvješće od dotične države članice, Agencija provodi daljnje postupanje u vezi s tim pitanjem.

Ako dotična država članica u utvrđenom roku ne podnese izvješće ili dostavi samo nejasan odgovor, službenik za temeljna prava obavještuje o tome izvršnog direktora i upravni odbor.

8. Ako se otkrije da je član timova prekršio temeljna prava ili obveze u pogledu međunarodne zaštite, Agencija **zahtijeva** od države članice da odmah ukloni tog člana iz aktivnosti Agencije ili stalnih snaga.

9. Službenik za temeljna prava *u svoje godišnje izvješće uvrštava informacije o mehanizmu za podnošenje pritužbi, kako je navedeno u članku 109. stavku 4., uključujući posebna upućivanja na nalaze i daljnja postupanja* Agencije i država članica po pritužbama. ■
10. Službenik za temeljna prava, u skladu sa stavicima od 1. do 9. i nakon savjetovanja sa savjetodavnim forumom, sastavlja standardizirani obrazac pritužbe kojim se zahtijevaju detaljne i specifične informacije o navodnom kršenju temeljnih prava. Službenik za temeljna prava prema potrebi sastavlja i sva dodatna detaljna pravila. Službenik za temeljna prava podnosi taj obrazac i takva dodatna detaljna pravila izvršnom direktoru i upravnom odboru.

Agencija osigurava da su informacije o mogućnosti i postupku za podnošenje pritužbe lako dostupne, među ostalim i ranjivim osobama. Standardizirani obrazac pritužbe stavlja se na raspolaganje na internetskim stranicama Agencije te u tiskanom obliku tijekom svih aktivnosti Agencije, na jezicima koje državljani trećih zemalja razumiju ili za koje se može razumno pretpostaviti da ih razumiju. Standardizirani obrazac pritužbe ***mora biti lako dostupan, uključujući na mobilnim uređajima. Agencija osigurava da su podnositeljima pritužbe osigurane daljnje smjernice i pomoć u vezi s postupkom podnošenja pritužbi.*** Službenik za temeljna prava razmatra pritužbe čak i ako nisu podnesene na standardiziranom obrascu pritužbe.

11. Agencija, uključujući službenika za temeljna prava, sa svim osobnim podacima sadržanima u pritužbi postupa te ih obrađuje u skladu s ***Uredbom (EU) 2018/1725***, a države članice u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom (EU) 2016/680.

Smatra se da je podnošenjem pritužbe podnositelj pritužbe dao privolu u smislu članka 5. stavka 1. točke (d) *Uredbe (EU) 2018/1725* da Agencija i službenik za temeljna prava obrađuju njegove osobne podatke.

Kako bi se zaštitili interesi podnositelja pritužbe, službenik za temeljna prava s pritužbama postupa kao s povjerljivima, u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije, osim ako se podnositelj pritužbe izričito odrekne svojeg prava na povjerljivost. Smatra se da su podnositelji pritužbe odricanjem od svojeg prava na povjerljivost dali suglasnost da službenik za temeljna prava ili Agencija prema potrebi otkriju njihov identitet nadležnim tijelima u vezi s predmetom iz pritužbe.

Članak 112.

Međuparlamentarna suradnja

- 1. Kako bi se uzela u obzir specifična priroda europske granične i obalne straže, u smislu toga da je sačinjavaju nacionalna tijela i Agencija, te kako bi se osiguralo učinkovito izvršavanje nadzorne funkcije Europskog parlamenta nad Agencijom i nacionalnih parlamenata nad njihovim nacionalnim tijelima, kako je predviđeno Ugovorima odnosno nacionalnom pravu država članica, Europski parlament i nacionalni parlamenti mogu surađivati u okviru članka 9. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji priloženog UEU-u i UFEU-u.**
- 2. Kada su pozvani na sastanak Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata koji se održava u kontekstu stavka 1., izvršni direktor i predsjednik upravnog odbora moraju prisustvovati.**
- 3. Agencija svoje godišnje izvješće o aktivnostima prosljeđuje nacionalnim parlamentima.**

Članak 113.
Pravila o jezicima

1. Na Agenciju se primjenjuje Uredba br. 1⁵² .
2. Ne dovodeći u pitanje odluke donesene na temelju članka 342. UFEU-a, godišnje izvješće o aktivnostima i program rada sastavljaju se na svim službenim jezicima Unije.
3. Prevoditeljske usluge potrebne za funkcioniranje Agencije osigurava Prevoditeljski centar za tijela Europske unije.

⁵² Uredba br. 1. od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385.).

Članak 114.

Transparentnost i komunikacija

1. Pri obradi zahtjeva za pristup dokumentima koje ona čuva Agencija podliježe Uredbi (EZ) br. 1049/2001.
2. Agencija o pitanjima koja ulaze u opseg njezinih zadaća uspostavlja komunikaciju na vlastitu inicijativu. Objavljuje relevantne informacije, uključujući godišnje izvješće o aktivnostima, **godišnji program rada, kodeks ponašanja, strateške analize rizika i sveobuhvatne informacije o prošlim i aktualnim zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granici, pilot-projektima, projektima tehničke pomoći s trećim zemljama, raspoređivanjima timova za potporu upravljanju migracijama, operacijama vraćanja ili intervencijama vraćanja, među ostalim u trećim zemljama, i radnim dogovorima** te posebno osigurava, ne dovodeći u pitanje članak 92., da se javnosti i svim zainteresiranim stranama brzo pruže objektivne, **detaljne**, sveobuhvatne, pouzdane i lako razumljive informacije u pogledu njezina rada. Pritom ne otkriva operativne informacije čijim bi se objavljivanjem ugrozilo ostvarivanje ciljeva operacija.

3. Upravni odbor utvrđuje praktične aranžmane za primjenu stavaka 1. i 2.
4. Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo obratiti se Agenciji u pisanom obliku na bilo kojem od službenih jezika Unije. Ta osoba ima pravo na odgovor na tom jeziku.
5. Protiv odluka koje Agencija donese na temelju članka 8. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 može se podnijeti pritužba Europskom ombudsmanu ili pokrenuti postupak pred Sudom pod uvjetima utvrđenima u članku 228. odnosno članku 263. UFEU-a.

ODJELJAK 4.
FINANCIJSKI ZAHTJEVI

Članak 115.

Proračun

1. Ne dovodeći u pitanje ostale vrste dohotka, prihodi Agencije sastoje se od:
 - (a) doprinosa Unije unesenog u opći proračun Europske unije (dio koji se odnosi na Komisiju);
 - (b) doprinosa zemalja pridruženih provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, kako su utvrđeni u aranžmanima kojima se određuje njihov financijski doprinos;
 - (c) financiranja Unije u obliku sporazumâ o doprinosu ili *ad hoc* bespovratnih sredstava u skladu s financijskim pravilima Agencije iz članka 120. i u skladu s odredbama odgovarajućih instrumenata kojima se podupiru politike Unije;

- (d) naknada za izvršene usluge;
 - (e) svih dobrovoljnih doprinosa država članica.
2. Rashodi Agencije uključuju administrativne i infrastrukturne troškove te troškove poslovanja i troškove povezane s osobljem.
 3. Izvršni direktor svake godine sastavlja nacrt izjave o procjenama prihoda i rashoda Agencije za sljedeću financijsku godinu, uključujući plan radnih mjesta, i prosljeđuje ga upravnom odboru.
 4. Prihodi i rashodi moraju biti uravnoteženi.

5. Upravni odbor na temelju nacрта izjave o procjenama koji je sastavio izvršni direktor donosi privremeni nacrt procjene prihoda i rashoda Agencije, uključujući privremeni plan radnih mjesta. Upravni odbor ih do 31. siječnja svake godine prosljeđuje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji kao dio nacрта jedinstvenog programskog dokumenta.
6. Upravni odbor do 31. ožujka svake godine Komisiji šalje završni nacrt procjena prihoda i rashoda Agencije, uključujući nacrt plana radnih mjesta kojemu je priložen preliminarni program rada.

7. Komisija prosljeđuje procjenu zajedno s nacrtom općeg proračuna Europske unije proračunskom tijelu.
8. Komisija na temelju procjene u nacrt općeg proračuna Europske unije unosi procjene koje smatra potrebnima za plan radnih mjesta i iznos doprinosa na teret općeg proračuna te ga podnosi proračunskom tijelu u skladu s člancima 313. i 314. UFEU-a.
9. Proračunsko tijelo odobrava proračunska sredstva za doprinos Agenciji.

10. Proračunsko tijelo donosi plan radnih mjesta za Agenciju.
11. Upravni odbor donosi proračun Agencije. On postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Europske unije. Proračun se prema potrebi prilagođava na odgovarajući način.
12. Sve izmjene proračuna, uključujući plan radnih mjesta, donose se u skladu s istim postupkom.
13. Na svaki projekt povezan s nekretninama koji bi mogao imati znatan utjecaj na proračun Agencije primjenjuju se odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/715⁵³.

⁵³ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 122, 10.5.2019., str. 1.).

14. Za financiranje raspoređivanja brzih intervencija na granicama i intervencija vraćanja u proračun Agencije koji donosi upravni odbor uključena je financijska operativna pričuva u iznosu od najmanje 2 % dodijeljenih sredstava zajednički osiguranih za zajedničke operacije na vanjskim granicama i operativne aktivnosti u području vraćanja. Na kraju svakog mjeseca izvršni direktor može odlučiti da se iznos koji odgovara jednoj dvanaestini odobrenih sredstava iz pričuve preraspodijeli za druge operativne aktivnosti Agencije. U tom slučaju izvršni ***direktor*** o tome obavješćuje upravni odbor.
15. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.

Članak 116.

Izvršenje i kontrola proračuna

1. Proračun Agencije izvršava izvršni direktor.
2. Računovodstveni službenik Agencije do 1. ožujka financijske godine N + 1 dostavlja privremenu računovodstvenu dokumentaciju za financijsku godinu N računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu. Računovodstveni službenik Komisije konsolidira privremenu računovodstvenu dokumentaciju institucija i decentraliziranih tijela u skladu s člankom 245. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
3. Agencija šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za godinu N Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu do 31. ožujka godine N + 1.

4. Računovodstveni službenik Komisije do 31. ožujka godine N + 1 šalje Revizorskom sudu privremenu računovodstvenu dokumentaciju Agencije za godinu N, konsolidiranu s računovodstvenom dokumentacijom Komisije.
5. Nakon primitka opažanja Revizorskog suda u pogledu privremene računovodstvene dokumentacije Agencije za godinu N na temelju članka 246. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, izvršni direktor sastavlja završnu računovodstvenu dokumentaciju Agencije na svoju odgovornost i prosljeđuje je upravnom odboru kako bi dobio njegovo mišljenje.

6. Upravni odbor daje mišljenje o završnoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za godinu N.
7. Izvršni direktor do 1. srpnja godine N + 1 šalje završnu računovodstvenu dokumentaciju zajedno s mišljenjem upravnog odbora Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.
8. Završna računovodstvena dokumentacija za godinu N objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga godine N + 1.
9. Izvršni direktor šalje Revizorskom sudu odgovor na njegova opažanja do 30. rujna godine N + 1. Taj odgovor šalje i upravnom odboru.

10. Izvršni direktor Europskom parlamentu na njegov zahtjev dostavlja sve informacije potrebne za nesmetanu primjenu postupka davanja razrješnice za godinu N, u skladu s člankom 261. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
11. Na temelju preporuke Vijeća koje odlučuje kvalificiranom većinom Europski parlament prije 15. svibnja godine N + 2 daje razrješnicu izvršnom direktoru za izvršenje proračuna za godinu N.

Članak 117.

Borba protiv prijevare

1. Radi borbe protiv prijevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 primjenjuju se bez ograničenja. Agencija pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i bez odgađanja donosi odgovarajuće odredbe koje se primjenjuju na sve osoblje Agencije na temelju predloška iz Priloga tom sporazumu.

2. Revizorski sud ovlašten je provoditi reviziju, na temelju dokumenata i inspekcija na terenu, svih korisnika bespovratnih sredstava, izvoditelja i podizvoditelja koji su od Agencije primali sredstva Unije.
3. OLAF može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁵⁴ radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije, u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom koje je financirala Agencija.

⁵⁴ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

4. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon za prijevaru i druge nezakonite aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371.
5. Ne dovodeći u pitanje stavke od 1.do 4., radni dogovori s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava, odluke o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovori Agencije sadržavaju odredbe kojima se izričito ovlašćuju Revizorski sud, OLAF i EPPO za provedbu takvih revizija i istraga u skladu s njihovim nadležnostima.

Članak 118.

Sprečavanje sukoba interesa

Agencija donosi interna pravila kojima se od članova njezinih tijela i od njezinog osoblja zahtijeva da tijekom svojeg zaposlenja ili mandata izbjegavaju svaku situaciju koja bi mogla dovesti do sukoba interesa te da takve situacije prijavljuju.

Agencija osigurava transparentnost u pogledu lobiranja registrom transparentnosti i objavljivanjem svih svojih sastanaka sa zainteresiranim trećim stranama. Registar transparentnosti obuhvaća sve sastanke i kontakte zainteresiranih trećih strana i izvršnog direktora, zamjenika izvršnog direktora i voditelja odjela o pitanjima koja se odnose na javnu nabavu i natječaje za usluge, opremu ili projekte i studije koje provode vanjski izvršitelji. Agencija vodi evidenciju o svim sastancima svojeg osoblja sa zainteresiranim trećim stranama u pitanjima koja se odnose na javnu nabavu i natječaje za usluge, opremu ili projekte i studije koje provode vanjski izvršitelji.

Članak 119.

Administrativne istrage

Aktivnosti Agencije podliježu istragama Europskog ombudsmana u skladu s člankom 228. UFEU-a.

Članak 120.

Financijska odredba

Financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju donosi upravni odbor nakon savjetovanja s Komisijom. Ona ne smiju odstupati od Delegirane uredbe (EU) br. 1271/2013, osim ako je to odstupanje posebno potrebno za rad Agencije i ako je Komisija prethodno dala svoju suglasnost. U tom okviru upravni odbor donosi posebna financijska pravila koja se primjenjuju na aktivnosti Agencije u pogledu suradnje s trećim zemljama u području vraćanja.

I

Članak 121.

Evaluacija

1. *Ne dovodeći u pitanje članak 59., Komisija do ... [četiri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe]* te svake četiri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe. Evaluacijom se posebno ocjenjuje:
 - (a) rezultate koje je s obzirom na svoje ciljeve, ovlasti, **resurse** i zadaće Agencija ostvarila;
 - (b) utjecaj, djelotvornost i učinkovitost djelovanja Agencije i njezinih načina rada u vezi s njezinim ciljevima, ovlastima i zadaćama;
 - (c) **međuagencijsku suradnju na europskoj razini, uključujući provedbu** europske suradnje u pogledu funkcija obalne straže;

- (d) moguću potrebu promjene ovlasti Agencije;
- (e) financijske implikacije takvih promjena;
- (f) *funkcioniranje stalnih snaga, a od druge evaluacije i njihov ukupni broj i sastav.***
- (g) *razinu osposobljenosti, specijalizirano stručno znanje i profesionalnost stalnih snaga.***

Evaluacija obuhvaća posebnu analizu načina na koji je pri primjeni ove Uredbe poštovana Povelja te ostalo relevantno pravo Unije.

2. *Evaluacijom se ocjenjuje i privlačnost Agencije kao poslodavca za zapošljavanje statutaranog osoblja s ciljem osiguranja kvalitete kandidata i geografske ravnoteže.*
3. *Pri provođenju evaluacije Komisija zahtijeva informacije od relevantnih dionika, uključujući savjetodavni forum i FRA.*
4. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i upravnom odboru šalje izvješća o evaluaciji zajedno sa svojim zaključcima o izvješćima. Upravni odbor može izdati preporuke Komisiji u pogledu promjena ove Uredbe. Izvješća o evaluaciji i zaključci o izvješćima objavljuju se. Države članice i Agencija dostavljaju Komisiji informacije potrebne za izradu izvješća o evaluaciji. *Izvješćima o evaluaciji prema potrebi se prilažu zakonodavni prijedlozi.*

5. Agencija do 1. prosinca 2021. te nakon toga svake dvije godine podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju EUROSUR-a.

Države članice dostavljaju Agenciji informacije potrebne za izradu *tih* izvješća.

6. Kao dio evaluacije iz stavka 1. Komisija izrađuje sveobuhvatnu evaluaciju EUROSUR-a kojoj prema potrebi prilaže odgovarajuće prijedloge za poboljšanje njegova funkcioniranja.

Države članice i Agencija dostavljaju Komisiji informacije potrebne za izradu sveobuhvatne evaluacije iz prvog podstavka.

Pri provođenju sveobuhvatne evaluacije iz prvog podstavka Komisija zahtijeva informacije od relevantnih dionika, uključujući savjetodavni forum i FRA.

POGLAVLJE V.

Završne odredbe

Članak 122.

Postupak Odbora

1. Komisiji pomaže odbor („Odbor europske granične i obalne straže”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

■

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

■

■

Članak 123.

Stavljanje izvan snage *i prijelazne odredbe*

1. Uredba (EU) br. 1052/2013. stavlja se izvan snage ***uz iznimku njezina članka 9. stavaka 3. i 5. te stavaka od 7. do 10. i članka 10. stavaka 5. i 7., koji se stavljaju izvan snage s učinkom od datuma stupanja na snagu provedbenog akta iz članka 24. stavka 3. ove Uredbe.***
2. Uredba (EU) 2016/1624 stavlja se izvan snage uz iznimku njezinih članaka 20., 30. i 31. koji se stavljaju izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.
3. Raspoređivanja u skladu s člancima od 54. do 58. provode se od 1. siječnja 2021.
4. ***U vezi s raspoređivanjima tijekom 2021. godine upravni odbor donosi odluke iz članka 54. stavka 4. i članka 64. stavka 6. do 31. ožujka 2020.***

5. *Kako bi se doprinijelo razvoju ljudskih resursa te tako osigurali doprinosi država članica stalnim snagama, države članice imaju pravo primiti sredstva 2020. godine u skladu s člankom 61. stavkom 1. točkom (a). Brojke u Prilogu II. koje se odnose na 2022. godinu koriste se kao referenca za odgovarajuće financiranje 2020. godine.*

6. *Kako bi potrebnim brojem statutarog osoblja učinkovito doprinijela prvom raspoređivanju stalnih snaga te uspostavi središnje jedinice ETIAS-a, Agencija započinje s potrebnim pripremama, uključujući zapošljavanje i osposobljavanje, od ... [SL: datum stupanja na snagu ove Uredbe] i u skladu s proračunskim pravilima.*
7. *Države članice mogu do ... [SL: dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] na dobrovoljnoj osnovi EUROSUR-u pružati informacije o graničnim kontrolama i zaštiti zračnih državnih granica.*
8. *Upućivanja na akte stavljene izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga VI. ovoj Uredbi.*

Članak 124.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. ***Članak 79. primjenjuje se od datuma stvarnog prijenosa sustava iz tog članka.***
3. Članak 12. stavak 3., članak 70. i članak 100. stavak 5., u mjeri u kojoj se odnose na suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom, primjenjuju se do dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 50. stavka 3. UEU-a ili, ako do tog datuma stupi na snagu sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s člankom 50. stavkom 2. UEU-a, do kraja prijelaznog razdoblja utvrđenog u tom sporazumu o povlačenju.

I

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik

PRILOG I.

Kapaciteti stalnih snaga za svaku godinu i kategoriju u skladu s člankom 54.

Kategorija Godina	Kategorija 1 Statutarno osoblje	Kategorija 2 Operativno osoblje za dugoročna upućivanja	Kategorija 3 Operativno osoblje za kratkoročna raspoređivanja	Kategorija 4 Pričuva za brzu reakciju	Ukupno za stalne snage
2021.	1 000	400	3 600	1 500	6 500
2022.	1 000	500	3 500	1 500	6 500
2023.	1 500	500	4 000	1 500	7 500
2024.	1 500	750	4 250	1 500	8 000
2025.	2 000	1 000	5 000	0	8 000
2026.	2 500	1 250	5 250	0	9 000
2027. i nadalje	3 000	1 500	5 500	0	10 000

I

PRILOG II.

Godišnji *doprinosi* koje države članice trebaju osigurati stalnim snagama dugoročnim upućivanjem osoblja u skladu s člankom 56.

Zemlja / godina		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje
Belgija		8	10	10	15	20	25	30
Bugarska		11	13	13	20	27	33	40
Češka		5	7	7	10	13	17	20
Danska		8	10	10	15	19	24	29
Njemačka		61	73	73	110	152	187	225
Estonija		5	6	6	9	12	15	18

Grčka	I	<i>13</i>	<i>17</i>	<i>17</i>	<i>25</i>	<i>33</i>	<i>42</i>	<i>50</i>
Španjolska	I	<i>30</i>	<i>37</i>	<i>37</i>	<i>56</i>	<i>74</i>	<i>93</i>	<i>11</i>
Francuska	I	<i>46</i>	<i>56</i>	<i>56</i>	<i>83</i>	<i>114</i>	<i>141</i>	<i>170</i>
Hrvatska	I	<i>17</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>33</i>	<i>43</i>	<i>54</i>	<i>65</i>
Italija	I	<i>33</i>	<i>42</i>	<i>42</i>	<i>63</i>	<i>83</i>	<i>104</i>	<i>125</i>
Cipar	I	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>8</i>

Latvija	I	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>15</i>	<i>20</i>	<i>25</i>	<i>30</i>
Litva	I	<i>10</i>	<i>13</i>	<i>13</i>	<i>20</i>	<i>26</i>	<i>33</i>	<i>39</i>
Luksemburg	I	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Mađarska	I	<i>17</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>33</i>	<i>43</i>	<i>54</i>	<i>65</i>
Malta	I	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Nizozemska	I	<i>13</i>	<i>17</i>	<i>17</i>	<i>25</i>	<i>33</i>	<i>42</i>	<i>50</i>
Austrija	I	<i>9</i>	<i>11</i>	<i>11</i>	<i>17</i>	<i>23</i>	<i>28</i>	<i>34</i>
Poljska	I	<i>27</i>	<i>33</i>	<i>33</i>	<i>50</i>	<i>67</i>	<i>83</i>	<i>100</i>
Portugal	I	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>15</i>	<i>20</i>	<i>25</i>	<i>30</i>

Rumunjska	I	<i>20</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>38</i>	<i>50</i>	<i>63</i>	<i>75</i>
Slovenija	I	<i>9</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>18</i>	<i>23</i>	<i>29</i>	<i>35</i>
Slovačka	I	<i>9</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>18</i>	<i>23</i>	<i>29</i>	<i>35</i>
Finska	I	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>15</i>	<i>20</i>	<i>25</i>	<i>30</i>
Švedska	I	<i>9</i>	<i>11</i>	<i>11</i>	<i>17</i>	<i>23</i>	<i>28</i>	<i>34</i>
Švicarska	I	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>11</i>	<i>13</i>	<i>16</i>
Island	I	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
Lihtenštajn*	0	0	0	0	0	0	0	0
Norveška	I	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>10</i>	<i>13</i>	<i>17</i>	<i>20</i>
UKUPNO	I	<i>400</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>750</i>	<i>1 000</i>	<i>1 250</i>	<i>1 500</i>

I

* Lihtenštajn će doprinijeti proporcionalnom finansijskom potporom.

PRILOG III.

Godišnji *doprinosi* koje države članice trebaju osigurati stalnim snagama s za kratkoročna raspoređivanja osoblja u skladu s člankom 57.

Zemlja / godina		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje
Belgija		72	70	80	85	100	105	110
Bugarska		96	93	107	113	133	140	147
Češka		48	47	53	57	67	70	73
Danska		70	68	77	82	97	102	106
Njemačka		540	523	602	637	748	785	827
Estonija		43	42	48	51	60	63	66
Grčka		120	117	133	142	167	175	183

Španjolska	■	266	259	296	315	370	389	407
Francuska	■	408	396	454	481	566	593	624
Hrvatska	■	156	152	173	184	217	228	238
Italija	■	300	292	333	354	417	438	458
Cipar	■	19	19	21	23	27	28	29
Latvija	■	72	70	80	85	100	105	110
Litva	■	94	91	104	111	130	137	143

Luksemburg	■	<i>19</i>	<i>19</i>	<i>21</i>	<i>23</i>	<i>27</i>	<i>28</i>	<i>29</i>
Mađarska	■	<i>156</i>	<i>152</i>	<i>173</i>	<i>184</i>	<i>217</i>	<i>228</i>	<i>238</i>
Malta	■	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>16</i>	<i>17</i>	<i>20</i>	<i>21</i>	<i>22</i>
Nizozemska	■	<i>120</i>	<i>117</i>	<i>133</i>	<i>142</i>	<i>167</i>	<i>175</i>	<i>183</i>
Austrija	■	<i>82</i>	<i>79</i>	<i>91</i>	<i>96</i>	<i>113</i>	<i>119</i>	<i>125</i>
Poljska	■	<i>240</i>	<i>233</i>	<i>267</i>	<i>283</i>	<i>333</i>	<i>350</i>	<i>367</i>
Portugal	■	<i>72</i>	<i>0</i>	<i>80</i>	<i>85</i>	<i>100</i>	<i>105</i>	<i>110</i>

Rumunjska	■	<i>180</i>	<i>175</i>	<i>200</i>	<i>213</i>	<i>250</i>	<i>263</i>	<i>275</i>
Slovenija	■	<i>84</i>	<i>82</i>	<i>93</i>	<i>99</i>	<i>117</i>	<i>123</i>	<i>128</i>
Slovačka	■	<i>84</i>	<i>82</i>	<i>93</i>	<i>99</i>	<i>117</i>	<i>123</i>	<i>128</i>
Finska	■	<i>72</i>	<i>70</i>	<i>80</i>	<i>85</i>	<i>100</i>	<i>105</i>	<i>110</i>
Švedska	■	<i>82</i>	<i>79</i>	<i>91</i>	<i>96</i>	<i>113</i>	<i>119</i>	<i>125</i>

Švicarska	I	38	37	43	45	53	56	59
Island	I	5	5	5	6	7	7	7
Lihtenštajn*	I	0	0	0	0	0	0	0
Norveška	I	48	47	53	57	67	70	73
UKUPNO	I	3 600	3 500	4 000	4 250	5 000	5 250	5 500

I

PRILOG IV.

Doprinosi koje države članice trebaju osigurati stalnim snagama u okviru pričuve za brzu reakciju u skladu s člankom 58.

<i>Zemlja</i>	<i>Broj</i>
<i>Belgija</i>	<i>30</i>
<i>Bugarska</i>	<i>40</i>
<i>Češka</i>	<i>20</i>
<i>Danska</i>	<i>29</i>
<i>Njemačka</i>	<i>225</i>
<i>Estonija</i>	<i>18</i>
<i>Grčka</i>	<i>50</i>

<i>Španjolska</i>	<i>111</i>
<i>Francuska</i>	<i>170</i>
<i>Hrvatska</i>	<i>65</i>
<i>Italija</i>	<i>125</i>
<i>Cipar</i>	<i>8</i>
<i>Latvija</i>	<i>30</i>
<i>Litva</i>	<i>39</i>
<i>Luksemburg</i>	<i>8</i>

<i>Mađarska</i>	<i>65</i>
<i>Malta</i>	<i>6</i>
<i>Nizozemska</i>	<i>50</i>
<i>Austrija</i>	<i>34</i>
<i>Poljska</i>	<i>100</i>
<i>Portugal</i>	<i>30</i>
<i>Rumunjska</i>	<i>75</i>

<i>Slovenija</i>	<i>35</i>
<i>Slovačka</i>	<i>35</i>
<i>Finska</i>	<i>30</i>
<i>Švedska</i>	<i>34</i>
<i>Švicarska</i>	<i>16</i>
<i>Island</i>	<i>2</i>
<i>Lihtenštajn*</i>	<i>0</i>
<i>Norveška</i>	<i>20</i>
<i>UKUPNO</i>	<i>1 500</i>

* Lihtenštajn će doprinijeti proporcionalnom financijskom potporom.

PRILOG V.

Pravila o upotrebi sile, uključujući osposobljavanje te pribavljanje, kontrolu i upotrebu službenog oružja i nebojite opreme, koja se primjenjuju na statutarne osoblje raspoređeno kao članovi timova

1. OPĆA NAČELA KOJIMA SE UREĐUJE UPOTREBA SILE I ORUŽJA

Za potrebe ove Uredbe „upotreba sile” odnosi se na upotrebu fizičkih sredstava od strane statutarne osoblja raspoređenog kao članovi timova radi obavljanja svojih funkcija ili osiguravanja samoobrane, što uključuje upotrebu ruku i tijela te upotrebu bilo kakvih naprava, oružja, uključujući vatreno oružje, ili opreme.

Oružje, streljivo i oprema nose se i upotrebljavaju samo tijekom operacija. Oružje, streljivo i opremu zabranjeno je nositi i upotrebljavati izvan razdoblja dužnosti.

U skladu s člankom 82. stavkom 8. statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova upotrebljava silu i oružje u skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina, u prisutnosti službenika graničnog nadzora države članice domaćina.

Ne dovodeći u pitanje odobrenje države članice domaćina ni primjenjivost njezina nacionalnog prava kada je u pitanju upotreba sile tijekom operacija, statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova pri upotrebi sile i oružja postupaju u skladu s načelima nužnosti, proporcionalnosti i predostrožnosti („temeljna načela”) kako je navedeno u nastavku.

Operativnim planom koji su dogovorili izvršni direktor i država članica domaćin utvrđuju se uvjeti za nošenje i upotrebu oružja u skladu s nacionalnim pravom ili operativnim postupcima tijekom operacija.

Načelo nužnosti

Upotreba sile, izravnim fizičkim kontaktom ili korištenjem oružja ili opreme, dopuštena je samo u iznimnim slučajevima te samo kada je to strogo nužno kako bi Agencija mogla obavljati svoje dužnosti ili radi samoobrane. Sila se upotrebljava samo kao krajnja mjera nakon poduzimanja svih razumnih napora kako bi se situacija riješila nenasilno, među ostalim uvjeravanjem, pregovaranjem ili mirenjem. Sila ili prisilne mjere nikad se ne smiju upotrebljavati proizvoljno ili zloupotrebljavati.

Načelo proporcionalnosti

U situacijama u kojima nije moguće izbjeći zakonitu upotrebu sile ili vatrenog oružja statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova djeluje razmjerno težini situacije i legitimnom cilju koji treba ostvariti. Pri obavljanju operativnih aktivnosti načelom proporcionalnosti vodi se i u odabiru vrste upotrijebljene sile (npr. nužnost upotrebe oružja) i u opsegu primijenjene sile. Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova ne smije upotrebljavati veću silu nego što je apsolutno nužno za postizanje legitimnog cilja kaznenog progona. Ako se upotrebljava vatreno oružje, statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova osigurava da se takvom upotrebom uzrokuje što manje ozljeda te da se ozljede i šteta ***svedu na najmanju moguću mjeru. Ako je rezultat mjera neprihvatljiv, statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova mjeru može ne primijeniti.*** Agencija mora u skladu s načelom proporcionalnosti statutarnom osoblju raspoređenom kao članovi timova osigurati opremu i alate za samoobranu koji su potrebni kako bi se omogućila primjena odgovarajuće razine sile.

Obveza predostrožnosti

Pri obavljanju operativnih aktivnosti statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova u potpunosti poštuju ljudski život *i ljudsko dostojanstvo* te imaju za cilj njihovo očuvanje. Poduzimaju se svi nužni koraci kako bi se što je više moguće smanjio rizik od ozljeda i štete za vrijeme operacija. Ta obveza uključuje opću obvezu da statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova jasno upozori na svoju namjeru upotrebe sile, osim ako bi se davanjem takvog upozorenja neopravdano ugrozilo članove timova ili bi se druge dovelo u opasnost od smrti ili teške ozljede ili bi to upozorenje u konkretnim okolnostima bilo očito neprimjereno ili neučinkovito.

2. Posebna pravila za najčešća sredstva sile (oprema statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova)

U skladu s temeljnim načelima upotreba sile dopuštena je samo u mjeri u kojoj je potrebna radi postizanja neposrednog cilja kaznenog progona te samo nakon:

- što su pokušaji rješavanja potencijalno nasilnog sukoba uvjeravanjem, pregovaranjem ili mirenjem bili iscrpljeni i neuspješni,
- što je dano upozorenje o namjeri upotrebe sile.

Ako je potrebno pooštriti razinu intervencije (na primjer, upotrebom oružja ili drukčijih vrsta oružja), na to se jasno upozorava osim ako bi se takvim upozorenjem neopravdano ugrozilo članove timova ili bi se druge dovelo u opasnost od smrti ili teške ozljede ili bi to upozorenje u konkretnim okolnostima bilo očito neprimjereno ili neučinkovito.

Vatreno oružje

Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova ne smije upotrebljavati vatreno oružje protiv osoba, osim u sljedećim okolnostima te samo ako blaža sredstava nisu dovoljna za postizanje potrebnih ciljeva:

- upotreba vatrenog oružja od strane statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova krajnja je mjera u krajnje hitnim slučajevima, osobito ako postoji opasnost za prisutne osobe,

- upotreba vatrenog oružja od strane statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova nužna je za vlastitu obranu ili obranu drugih od neposredne opasnosti od smrti ili teške ozljede,
- upotreba vatrenog oružja od strane statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova služi sprečavanju neposredne opasnosti od smrti ili teške ozljede,
- upotreba vatrenog oružja od strane statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova služi sprečavanju stvarnog napada ili prijetnje od opasnog napada na osnovne institucije, službe ili objekte.

Prije upotrebe vatrenog oružja statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova mora jasno upozoriti o namjeri upotrebe takvog vatrenog oružja. Upozorenja se mogu dati usmeno ili se mogu ispaliti hici upozorenja.

Neubojito oružje

Palice

Odobrene palice mogu se upotrebljavati kao ■ sredstvo obrane ili, prema potrebi, kao oružje u skladu s temeljnim načelima u sljedećim okolnostima:

- ako bi blaža sredstva sile bila očito neprikladna za tu svrhu,
- kako bi se spriječio stvarni napad ili prijetnja od napada na imovinu.

Prije upotrebe palica statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova mora jasno upozoriti da ih namjerava upotrijebiti. Pri upotrebi palica statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova mora uvijek nastojati što je više moguće smanjiti rizik od ozljede te izbjegavati udarce u glavu.

Suzavci (npr. sprejevi za samoobranu)

Odobreni suzavci mogu se upotrebljavati kao sredstvo obrane ili, prema potrebi, kao oružje u skladu s temeljnim načelima u sljedećim okolnostima:

- ako bi blaža sredstva sile bila očito neprikladna za tu svrhu,
- kako bi se spriječio stvarni napad ili prijetnja od napada.

Ostala oprema

Lisice

- Lisice se upotrebljavaju samo za osobe za koje se smatra da predstavljaju opasnost za sebe ili za druge, kako bi se osigurao njihov siguran pritvor ili prijevoz te kako bi se osigurala sigurnost statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova i drugih članova timova. ***Lisice se upotrebljavaju samo u najkraćem mogućem razdoblju i samo ako je to strogo potrebno.***

3. **PRAKTIČNA PRAVILA ZA UPOTREBU SILE, SLUŽBENOG ORUŽJA, STRELJIVA I OPREME
ZA VRIJEME OPERACIJA**

Opća praktična pravila za upotrebu sile, oružja i druge opreme za vrijeme operacija

U skladu s člankom 82. stavkom 8. statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova izvršava svoje izvršne ovlasti, uključujući upotrebu sile, pod zapovjedništvom i nadzorom države članice domaćina te upotrebljava silu, uključujući upotrebu oružja, streljiva i opreme, samo u prisutnosti službenika graničnog nadzora države članice domaćina nakon odobrenja nadležnih tijela države članice domaćina. Međutim, nadležna tijela države članice domaćina mogu uz suglasnost Agencije statutarom osoblju raspoređenom kao članovi timova odobriti upotrebu sile u odsutnosti službenika države članice domaćina.

Država članica domaćin može zabraniti nošenje određenog službenog oružja, streljiva i opreme u skladu s člankom 82. stavkom 8. drugim podstavkom.

Ne dovodeći u pitanje odobrenje države članice domaćina ni primjenjivost njezina nacionalnog prava kada je u pitanju upotreba sile tijekom operacija, statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova pri upotrebi sile i oružja:

- (a) postupa u skladu s temeljnim načelima i posebnim pravilima iz dijela 2.;*
- (b) poštuje temeljna prava zajamčena međunarodnim pravom i pravom Unije, uključujući osobito Povelju, Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Temeljna načela Ujedinjenih naroda o upotrebi sile i vatrenog oružja od strane službenika kaznenog progona i Kodeks ponašanja Ujedinjenih naroda za službenike kaznenog progona ;*
- (c) postupa u skladu s kodeksom ponašanja Agencije.*

4. MEHANIZAM NADZORA

Agencija pruža sljedeće zaštitne mjere povezane s upotrebom sile, oružja, streljiva i opreme te osigurava pregled stanja tih mjera u svojem godišnjem izvješću.

Osposobljavanje

Osposobljavanje koje se pruža u skladu s člankom 62. stavkom 2. obuhvaća teorijske i praktične aspekte u vezi sa sprečavanjem i upotrebom sile. Teorijsko osposobljavanje uključuje psihološko osposobljavanje, uključujući osposobljavanje u pogledu otpornosti i rada u kritičnim situacijama, te tehnike za izbjegavanje upotrebe sile, kao što su pregovori i mirenje. Nakon teorijskog osposobljavanja slijedi obvezno i primjereno teorijsko i praktično osposobljavanje o upotrebi sile, oružja, streljiva i opreme ***te o važećim mjerama zaštite temeljnih prava***. Kako bi se osiguralo zajedničko praktično razumijevanje i pristup, praktično osposobljavanje završava simulacijom relevantnom za aktivnosti koje će se provoditi tijekom raspoređivanja ***te uključuje praktičnu simulaciju koja obuhvaća operacionalizaciju mjera zaštite temeljnih prava***.

Agencija statutarnom osoblju raspoređenom kao članovi timova *osigurava kontinuirano godišnje osposobljavanje o upotrebi sile. Takvo se osposobljavanje provodi u sklopu osposobljavanja iz članka 62. stavka 2. Kako bi statutarno osoblje* raspoređeno kao članovi timova *moglo dobiti odobrenje za nošenje službenog oružja i upotrebu sile, od njega se zahtijeva da uspješno završi kontinuirano godišnje osposobljavanje. Kontinuirano godišnje osposobljavanje obuhvaća teorijske i praktične aspekte, kako je opisano u prvom stavku. Kontinuirano godišnje osposobljavanje ukupno traje najmanje 24 sata, pri čemu teorijsko osposobljavanje traje barem 8 sati, a praktično osposobljavanje barem 16 sati. Praktično osposobljavanje sastoji se od najmanje 8 sati fizičkog osposobljavanja uz uporabu tehnika fizičke prisile i od najmanje 8 sati obuke o upotrebi vatrenog oružja.*

Uzimanje narkotika i lijekova te konzumiranje alkohola

Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova na dužnosti ne smije konzumirati alkohol niti biti pod utjecajem alkohola.

Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova ne smije ni posjedovati ni uzimati narkotike ili lijekove ako to nije propisao liječnik. Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova koje uzima lijekove u medicinske svrhe o tome odmah obavješćuje svoju neposredno nadređenu osobu. Njihova sposobnost sudjelovanja u operativnim aktivnostima može se preispitati uzimajući u obzir moguće učinke i nuspojave povezane s uzimanjem tvari.

Agencija uspostavlja mehanizam nadzora kako bi osigurala da njezino statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova ne obavlja svoje dužnosti pod utjecajem narkotika, lijekova ili alkohola. Taj se mehanizam temelji na redovitim liječničkim pregledima statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova radi otkrivanja mogućeg uzimanja narkotika, lijekova ili alkohola. Svi pozitivni rezultati utvrđeni na tim pregledima odmah se prijavljuju izvršnom direktoru.

Prijavljivanje

Svi se incidenti koji uključuju upotrebu sile odmah prijavljuju preko zapovjednog lanca koordinacijskoj strukturi rečevantnoj za pojedinu operaciju te službeniku za temeljna prava i izvršnom direktoru. U prijavi se navode sve pojedinosti o okolnostima u kojima je došlo do upotrebe sile.

Dužnost suradnje i obavješćivanja

Statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova i svi drugi sudionici u operacijama surađuju u prikupljanju činjenica u vezi sa svakim incidentom prijavljenim tijekom operativne aktivnosti.

Nadzorni mehanizam

Agencija uspostavlja nadzorni mehanizam kako je navedeno u članku 55. stavku 5. točki (a).

Mehanizam za podnošenje pritužbi

Svatko može prijaviti sumnju na kršenja pravila o upotrebi sile, koja se primjenjuju na temelju ovog Priloga, od strane statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova primjenom mehanizma za podnošenje pritužbi iz članka *III*.

Sankcije

Ne dovodeći u pitanje članak 85., ako Agencija utvrdi da je član njezina statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova obavljao aktivnosti kojima se krše pravila primjenjiva na temelju ove Uredbe, uključujući temeljna prava zaštićena Poveljom, Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i međunarodnim pravom, izvršni direktor poduzima odgovarajuće mjere koje mogu uključivati neposredno povlačenje tog člana statutarnog osoblja iz operativne aktivnosti te stegovne mjere u skladu s Pravilnikom o osoblju, uključujući razrješenje dužnosti člana statutarnog osoblja Agencije.

Uloga službenika za temeljna prava

Službenik za temeljna prava provjerava i pruža povratne informacije o sadržaju uvodnog osposobljavanja i osposobljavanja za obnovu znanja, vodeći posebice računa o aspektima povezanim s temeljnim pravima i o tome kako se ***temeljna prava mogu zaštititi u*** situacijama u kojima je upotreba sile nužna, te osigurava primjenu odgovarajućih preventivnih tehnika.

Službenik za temeljna prava izvješćuje o poštovanju temeljnih prava pri kaznenom progonu u državi članici domaćinu ***ili trećoj zemlji domaćinu***. To se izvješće dostavlja izvršnom direktoru te se uzima u obzir pri izradi operativnog plana.

Službenik za temeljna prava osigurava da se incidenti povezani s upotrebom sile te upotrebom oružja, streljiva i opreme ***temeljito istražuju i*** bez odgađanja prijavljuju izvršnom direktoru. ***Zaključci takvih istraga prosljeđuju se savjetodavnom odboru.***

Službenik za temeljna prava redovito prati sve aktivnosti povezane s upotrebom sile, oružja, streljiva i opreme te se svi incidenti navode u izvješćima službenika za temeljna prava i u godišnjem izvješću Agencije.

5. OSIGURAVANJE SLUŽBENOG ORUŽJA

Odobravanje oružja

Kako bi se točno utvrdilo koje će službeno oružje, streljivo i ostalu opremu upotrebljavati statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova, Agencija sastavlja iscrpan popis predmeta koje treba uključiti u kompletne osobne opreme.

Kompletne osobne opreme upotrebljava cjelokupno statutarno osoblje raspoređeno kao članovi timova. Agencija može i dopuniti kompletne osobne opreme dodatnim oružjem, streljivom ili drugom opremom namijenjenom obavljanju posebnih zadaća unutar jedne ili dviju vrsta timova.

Agencija osigurava da je sve oružje, uključujući vatreno oružje, streljivo i opremu statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova, u skladu sa svim potrebnim tehničkim standardima.

Oružje, streljivo i oprema koji su odobreni za upotrebu navode se u operativnom planu u skladu sa zahtjevima o dopuštenom i zabranjenom oružju države članice domaćina.

Upute za razdoblje dužnosti

Oružje, streljivo i oprema mogu se nositi tijekom operacija *i upotrebljavaju se samo kao krajnje sredstvo*. Nije dopušteno nositi i upotrebljavati oružje, streljivo i opremu izvan razdoblja dužnosti. Agencija utvrđuje posebna pravila i mjere za olakšavanje skladištenja oružja, streljiva i ostale opreme statutarnog osoblja raspoređenog kao članovi timova izvan razdoblja dužnosti u sigurnim objektima, *kako je navedeno u članku 55. stavku 5. točki (c)*.

PRILOG VI.

KORELACIJSKA TABLICA

Uredba (EU) 2016/1624	Uredba (EU) br. 1052/2013	Ova Uredba
Članak 1. prva rečenica	--	Članak 1. prvi stavak
Članak 1. druga rečenica	--	Članak 1. drugi stavak
Članak 2. točka 1.	--	Članak 2. točka 1.
--	--	Članak 2. točke 2., 4., 5., 6., 9., 15., 16., 17., 18., 29. i 30.
Članak 2. točka 2.	--	Članak 2. točka 3.
--	Članak 3. točke (b), (c), (d) (f) i (g)	Članak 2. točke 7., 8., 10., 11. i 13.
Članak 2. točka 16.	Članak 3. točka (e)	Članak 2. točka 12.
--	Članak 3. točka (i)	Članak 2. točka 14.
Članak 2. točka 9.		Članak 2. točka 19.
Članak 2. točke od 5. do 7.	--	Članak 2. točke od 20. do 22.
Članak 2. točke od 10. do 15.		Članak 2. točke od 23. do 28.
Članak 4. točke od (a) do (d)	--	Članak 3. stavak 1. točke od (a) do (d)
Članak 4. točka (e)	--	Članak 3. stavak 1. točke (e) i (f)
Članak 4. točke od (f) do (k)	--	Članak 3. stavak 1. točke od (g) do (l)
--	--	Članak 3. stavak 2.
Članak 3. stavak 1.	--	Članak 4.

Članak 6.	--	Članak 5.
Članak 7.	--	Članak 6.
Članak 5. stavak 1.	--	Članak 7. stavak 1.
--		Članak 7. stavak 2.
Članak 5. stavci 2. i 3.	--	Članak 7. stavci 3. i 4.
Članak 8. stavak 2.	--	Članak 7. stavak 5.
--	--	Članak 8. stavci od 1. do 4.
Članak 3. stavak 2.	--	Članak 8. stavak 5.
Članak 3. stavak 3.	--	Članak 8. stavak 6.
--	--	Članak 8. stavci 7. i 8.
--	--	Članak 9.
Članak 8. stavak 1. točka (a)	--	Članak 10. stavak 1. točka (a)
--	--	Članak 10. stavak 1. točka (b)
Članak 8. stavak 1. točka (b)		Članak 10. stavak 1. točka (c)
Članak 8. stavak 1. točka (c)		Članak 10. stavak 1. točka (d)
--	--	Članak 10. stavak 1. točka (e)
Članak 8. stavak 1. točka (s)	--	Članak 10. stavak 1. točka (f)
Članak 8. stavak 1. točka (d)	--	Članak 10. stavak 1. točka (g)
Članak 8. stavak 1. točka (e)	--	Članak 10. stavak 1. točka (h)
Članak 8. stavak 1. točka (f)	--	Članak 10. stavak 1. točka (i)
Članak 8. stavak 1. točka (g)	--	Članak 10. stavak 1. točka (j)
Članak 8. stavak 1. točka (h)	--	Članak 10. stavak 1. točka (k)
--	--	Članak 10. stavak 1. točka (l)

Članak 8. stavak 1. točka (i)	--	Članak 10. stavak 1. točka (m)
Članak 8. stavak 1. točka (l)	--	Članak 10. stavak 1. točka (n)
Članak 8. stavak 1. točka (n)		Članak 10. stavak 1. točka (o)
Članak 8. stavak 1. točka (o)		Članak 10. stavak 1. točka (p)
Članak 8. stavak 1. točka (m)		Članak 10. stavak 1. točka (q)
--	--	Članak 10. stavak 1. točke (r) i (s)
Članak 8. stavak 1. točka (t)		Članak 10. stavak 1. točka (t)
--	--	Članak 10. stavak 1. točka (u)
Članak 8. stavak 1. točka (u)	--	Članak 10. stavak 1. točka (v)
Članak 8. stavak 1. točka (p)		Članak 10. stavak 1. točka (w)
Članak 8. stavak 1. točka (q)		Članak 10. stavak 1. točka (x)
--	--	Članak 10. stavak 1. točka (y)
Članak 8. stavak 1. točka (j)		Članak 10. stavak 1. točka (z)
--	Članak 6. stavak 1. točka (a)	Članak 10. stavak 1. točka (aa)
Članak 8. stavak 1. točka (r)	--	Članak 10. stavak 1. točka (ab)
Članak 8. stavak 1. točka (s)	--	Članak 10. stavak 1. točka (ac)
--	--	Članak 10. stavak 1. točke od (ad) do (ag)
Članak 8. stavak 3.	--	Članak 10. stavak 2.
Članak 9.	--	Članak 11.
Članak 10.	--	Članak 12. stavak 1.
--	--	Članak 12. stavci 2. i 3.
Članak 23.	--	Članak 13. stavak 1. prva rečenica

--	--	Članak 13. stavak 1. druga rečenica
--	--	Članak 13. stavci 2. i 3.
--	Članak 7. stavak 1.	Članak 14. stavak 1.
--	Članak 7. stavak 2.	Članak 14. stavak 2.
Članak 44. stavak 1.	--	Članak 15. stavci 1. i 2.
--	--	Članak 15. stavak 3.
--	--	Članak 16.
--	--	Članak 17.
--	Članak 1.	Članak 18.
--	Članak 2. stavci 1. i 2.	Članak 19. stavak 1.
--	Članak 2. stavak 3.	Članak 19. stavak 2.
--	Članak 4. stavak 1. točke (a) i (b)	Članak 20. stavak 1. točke (a) i (b)
--	Članak 4. stavak 1. točka (d)	Članak 20. stavak 1. točka (c)
--	--	Članak 20. stavak 1. točke (d), (e) i (f)
--	Članak 4. stavci 2. i 3.	Članak 20. stavci 2. i 3.
--	Članak 5. stavci 1., 2. i 3.	Članak 21. stavci 1. i 2. te stavak 3., točke od (a) do (h)
--	--	Članak 21. stavak 3. točke (i) i (j)
	Članak 17. stavci 1., 2. i 3.	Članak 21. stavci 4., 5. i 6.
--	Članak 5. stavak 4.	Članak 21. stavak 7.
--	Članak 21.	Članak 22.
--	Članak 22. stavak 1.	Članak 23. stavak 1.

--	--	Članak 23. stavci 2. i 3.
--	Članak 8. stavci 1. i 2.	Članak 24. stavak 1.
--	--	Članak 24. stavak 2.
	--	Članak 24. stavak 3.
--	Članak 9. stavak 1.	Članak 25. stavak 1.
--	Članak 9. stavak 2. točke od (a) do (e)	Članak 25. stavak 2. točke od (a) do (e)
--	--	Članak 25. stavak 2. točka (f)
--	Članak 9. stavak 2. točka (f)	Članak 25. stavak 2. točka (g)
--	Članak 9. stavak 2. točka (g)	Članak 25. stavak 2. točka (h)
--	Članak 9. stavak 2. točka (h)	Članak 25. stavak 2. točka (i)
--	Članak 9. stavak 2. točka (i)	Članak 25. stavak 2. točka (j)
--	Članak 9. stavak 2. točka (j)	Članak 25. stavak 2. točka (k)
	Članak 9. stavak 2. točka (k)	Članak 25. stavak 2. točka (l)
--	Članak 9. stavak 4.	Članak 25. stavak 3.
--	Članak 9. stavak 5. točka (a) druga rečenica	Članak 25. stavak 4.
--	Članak 9. stavak 10.	Članak 25. stavak 5.
--	Članak 10. stavak 1.	Članak 26. stavak 1.
--	Članak 10. stavak 2. točke (a) i (b)	Članak 26. stavak 2. točke (a) i (b)
--	Članak 10. stavak 2. točka (d)	Članak 26. stavak 2. točka (c)
	Članak 10. stavak 2. točka (e)	Članak 26. stavak 2. točka (d)
--	--	Članak 26. stavak 2. točka (e)

	Članak 10. stavak 2. točka (f)	Članak 26. stavak 2. točka (f)
--	Članak 10. stavak 3. točka (a)	Članak 26. stavak 3. točka (a)
--	--	Članak 26. stavak 3. točka (b)
	Članak 10. stavak 3. točka (c)	Članak 26. stavak 3. točka (c)
--	Članak 10. stavak 5.	Članak 26. stavak 4.
--	Članak 10. stavak 6.	Članak 26. stavak 5.
--	Članak 10. stavak 4.	Članak 26. stavak 6.
--	--	Članak 27.
--	Članak 12. stavak 1.	Članak 28. stavak 1.
--	Članak 12. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	Članak 28. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
--	--	Članak 28. stavak 2. točka (d)
--	Članak 12. stavak 2. točka (d)	Članak 28. stavak 2. točka (e)
--	Članak 12. stavak 2. točka (e)	Članak 28. stavak 2. točka (f)
--	--	Članak 28. stavak 2. točke (g), (h) i (i)
--	Članak 12. stavci 4. i 5.	Članak 28. stavci 3. i 4.
Članak 11.	--	Članak 29. stavci 1., 2. i 3. te od 5. do 8.
--	--	Članak 29. stavak 4.
--	Članak 14.	Članak 30.
Članak 12.		Članak 31. stavci 1. i 2. te od 4. do 7. i članak 31. stavak 3. točke od (a) do (e) te od (g) do (j)

--	--	Članak 31. stavak 3. točke (f) i (k)
Članak 13.	--	Članak 32. stavci od 1. do 8. te 10. i 11.
--	--	Članak 32. stavak 9.
--	--	Članak 33.
--	Članak 15. stavak 1.	Članak 34. stavak 1.
--	--	Članak 34. stavak 2.
--	--	Članak 34. stavak 3.
--	Članak 15. stavak 2.	Članak 34. stavak 4.
--	Članak 15. stavak 3.	Članak 34. stavak 5.
--	Članak 16. stavci 1., 2. i 3.	Članak 35. stavak 1. točke (a), (b) i (c) te članak 35. stavci 2. i 3.
--	--	Članak 35. stavak 1. točka (d)
--	Članak 16. stavak 5.	Članak 35. stavak 4.
Članak 14.	--	Članak 36. stavci 1., 3. i 4. te članak 36. stavak 2. točke od (a) do (e)
--	Članak 16. stavak 4. točka (a)	Članak 36. stavak 2. točka (f)
Članak 15. stavci 1., 2. i 3.	--	Članak 37. stavci 1., 2. i 3.
Članak 15. stavak 5.	--	Članak 37. stavak 4.
Članak 16.	--	Članak 38. stavci 1., 2. i 4. te članak 38. stavak 3. točke od (a) do (k) i od (m) do (o)
--	--	Članak 38. stavak 3. točka (l) i članak 38. stavak 5.
Članak 17.	--	Članak 39. stavci 1., 2., 3. i 5. te od 7. do 10. i od 13. do 15.

--	--	Članak 39. stavci 4., 6., 11. i 12.
Članak 18.	--	Članak 40. stavci 1., 2., 3. i 5. te članak 40. stavak 4. točke (a), (b) i (c)
--	--	Članak 40. stavak 4. točka (d)
Članak 15. stavak 4.	--	Članak 41. stavak 1.
--	--	Članak 41. stavak 2.
Članak 19.	--	Članak 42.
Članak 21.	--	Članak 43. stavci od 1. do 5.
--	--	Članak 43. stavak 6..
Članak 22.	--	Članak 44.
Članak 24. stavak 1. točke od (a) do (e) i članak 24. stavak 2.	--	Članak 45. stavak 1.
--	--	Članak 45. stavak 2.
Članak 25.	--	Članak 46. stavci od 1. do 4. i 7.
--	--	Članak 46. stavci 5. i 6.
Članak 26.	--	Članak 47.
Članak 27. stavak 1. točka (a)		Članak 48. stavak 1. točka (a) podtočka i.
Članak 27. stavak 1. točka (c)	--	Članak 48. stavak 1. točka (a) podtočke ii. i iii.
--	--	Članak 48. stavak 1. točka (a) podtočka iv.
Članak 27. stavak 1. točka (b)	--	Članak 48. stavak 1. točka (b)
--	--	Članak 48. stavak 1. točke (c) i (d)

Članak 27. stavak 1. točka (d)	--	Članak 48. stavak 1. točka (e)
Članak 27. stavak 1. točka (e)	--	Članak 48. stavak 1. točka (f)
Članak 27. stavak 2.	--	Članak 48. stavak 2. točke od (a) do (d)
--	--	Članak 48. stavak 2. točka (e)
Članak 27. stavak 3.	--	Članak 48. stavak 3.
--	--	Članak 49.
Članak 28.	--	Članak 50.
Članak 29.	--	Članak 51.
--	--	Članak 52. stavak 1.
Članak 32. stavak 2.	--	Članak 52. stavak 2.
Članak 33.	--	Članak 53.
--	--	Članak 54.
--	--	Članak 55.
--	--	Članak 56.
--	--	Članak 57.
--	--	Članak 58.
--	--	Članak 59.
--	--	Članak 60.
--	--	Članak 61.
Članak 36. stavak 1.	--	Članak 62. stavak 1.
--	--	Članak 62. stavci 2. i 3.
Članak 36. stavak 2.	--	Članak 62. stavak 4.

Članak 36. stavci od 4. do 8.	--	Članak 62. stavci od 5. do 9.
--	--	Članak 62 stavak 10.
Članak 38. stavak 1.	--	Članak 63. stavak 1.
--	--	Članak 63. stavak 2.
Članak 38. stavci od 2. do 5.	--	Članak 63. stavci od 3. do 6.
Članak 39. stavci od 1. do 12. i od 14. do 16.	--	Članak 64.
	--	Članak 65. stavci 1. i 2.
Članak 20. stavak 12. i članak 39. stavak 13.	--	Članak 65. stavak 3.
--	--	Članak 65. stavak 4.
Članak 37.	--	Članak 66. stavci od 1. do 4.
--	--	Članak 66. stavak 5.
--	--	Članak 67.
Članak 52. stavak 1.	Članak 18. stavci 1., 2. i 3.	Članak 68. stavak 1. prvi podstavak i drugi podstavak točke od (a) do (g)
--	--	Članak 68. stavak 1. točke (i) i (j)
--	--	Članak 68. stavak 1. treći podstavak točke od (a) do (d)
--	Članak 18. stavak 3.	Članak 68. stavak 1. treći podstavak točka (e)
Članak 52. stavak 2.	Članak 18. stavak 5.	Članak 68. stavak 2.
Članak 52. stavak 4.	Članak 18. stavak 5.	Članak 68. stavak 3.
Članak 52. stavak 3.	--	Članak 68. stavak 4.
Članak 52. stavak 4.	Članak 18. stavak 6.	Članak 68. stavak 5.

--	Članak 18. stavak 4.	Članak 68. stavak 6.
Članak 53.	--	Članak 69.
Članak 51. stavak 1.	--	Članak 70. stavak 1.
--	Članak 19.	Članak 70. stavci od 2. do 6.
Članak 51. stavci 2. i 3.	--	Članak 70. stavci 7. i 8.
Članak 54. stavci 1. i 2.	--	Članak 71. stavci 1. 2. i 3.
--	--	Članak 71. stavak 4.
--	Članak 20. stavak 1.	Članak 72. stavak 1.
--	--	Članak 72. stavak 2.
--	Članak 20. stavak 3.	Članak 72. stavak 3.
Članak 54. stavak 2.	--	Članak 73. stavci 1. i 2.
Članak 54. stavak 4.	--	Članak 73. stavci 3. i 4.
Članak 54. stavak 8.	--	Članak 73. stavak 5.
Članak 54. stavak 9.	--	Članak 73. stavak 6..
Članak 54. stavak 11.	--	Članak 73. stavci 7. i 8.
Članak 54. stavak 3.	--	Članak 74. stavci 1., 2. i 3.
--	--	Članak 74. stavci 4., 5. i 6.
--	Članak 20. stavak 1.	Članak 75. stavci 1. i 2.
--	Članak 20. stavak 7.	Članak 75. stavak 3.
Članak 54. stavak 5.	--	Članak 76. stavak 1.
--	--	Članak 76. stavci 2., 3. i 4.
Članak 55. stavak 4.	--	Članak 76. stavak 5.
Članak 55. stavci 1., 2. i 3.	--	Članak 77. stavci 1., 2. i 3.

--	--	Članak 77. stavak 4.
Članak 52. stavak 5.	--	Članak 78. stavak 1.
Članak 54. stavak 7.	--	Članak 78. stavak 2.
--	--	Članak 78. stavak 3.
--	--	Članak 79.
Članak 34.	--	Članak 80.
Članak 35.	--	Članak 81.
Članak 40.	--	Članak 82. stavci 1., 3. i 4. te od 6. do 11.
--	--	Članak 82. stavci 2. i 5.
Članak 41.	--	Članak 83.
Članak 42.	--	Članak 84.
Članak 43.	--	Članak 85.
Članak 45. stavci 1. i 2.	--	Članak 86. stavci 1. i 2.
--	--	Članak 86. stavci 3., 4. i 5.
Članak 46. stavak 1.	--	Članak 87. stavak 1. točke (a), (b), (c), (e), (f) i (h)
--	--	Članak 87. stavak 1. točke (d) i (g)
Članak 46. stavci 3. i 4.	--	Članak 87. stavci 2. i 3.
--	--	Članak 88. stavak 1. prvi podstavak
Članak 47. stavak 1. točke (b) i (c)	--	Članak 88. stavak 1. drugi podstavak točke (a) i (c)
--	--	Članak 88. stavak 1. drugi podstavak točka (b)

Članak 47. stavak 2.	--	Članak 88. stavak 2. točke (a) i (c)
--	--	Članak 88. stavak 2. točka (b)
--	Članak 13.	Članak 89. stavci 1. i 2.
--	--	Članak 89. stavak 3.
--	Članak 20. stavci 4. i 5.	Članak 89. stavci 4. i 5.
--	--	Članak 89. stavak 6.
--	--	Članak 90.
--	--	Članak 91.
Članak 50.	--	Članak 92.
Članak 56.	--	Članak 93.
Članak 57.	--	Članak 94.
Članak 58.	--	Članak 95. stavci 1., 4., 5. i 6.
--	--	Članak 95. stavci 2. i 3.
Članak 59.	--	Članak 96.
Članak 60.	--	Članak 97.
--	--	Članak 98.
Članak 61.	--	Članak 99.
Članak 62. stavak 1. te od 3. do 8.	--	Članak 100. stavak 1. te od 3. do 8.
Članak 62. stavak 2. prvi podstavak točke od (a) do (g) te od (i) do (z)	--	Članak 100. stavak 2. prvi podstavak točke (a), (b) i (d) te od (f) do (z) i (ab)
--	--	Članak 100. stavak 2. prvi podstavak točke (c), (e), (aa), (ac), (ad) i (ae)
Članak 62. stavak 2. drugi	--	Članak 100. stavak 2. drugi

podstavak		podstavak
Članak 63.	--	Članak 101.
Članak 64.	--	Članak 102.
Članak 65.	--	Članak 103.
Članak 66.	--	Članak 104. stavci od 1. do 5. i od 7. do 9.
--	--	Članak 104. stavak 6.
Članak 67.	--	Članak 105.
Članak 68. stavci 1. i 2. te 3. točke od (a) do (j) i od (l) do (r)		Članak 106. stavci 1., 2., 5. i 6. te članak 106. stavak 4. točke od (a) do (l), (n), (o), (r), (s) i (t)
--	--	Članak 106. stavak 3.
--	--	Članak 106. stavak 4. točke (m), (p) i (q)
Članak 69.	--	Članak 107. stavci od 1. do 7.
--		Članak 107. stavak 8.
Članak 70.	--	Članak 108.
Članak 71.	--	Članak 109. stavci 1., 4. i 7.
--	--	Članak 109. stavci 2., 3., 5. i 6.
--	--	Članak 110.
Članak 72.	--	Članak 111.
--	--	Članak 112.
Članak 73.	--	Članak 113.
Članak 74.	--	Članak 114.
Članak 75.	--	Članak 115. stavci od 1. do 14.
--	--	Članak 115. stavak 15.

Članak 76.	--	Članak 116.
Članak 77.	--	Članak 117. stavci 1., 2., 3. i 5.
--	--	Članak 117. stavak 4.
Članak 78.	--	Članak 118.
--	--	Članak 119.
Članak 79.	--	Članak 120.
Članak 81. stavak 1.	--	Članak 121. stavak 1. prvi podstavak točke od (a) do (e) i članak 121. stavak 1. drugi podstavak
--	--	Članak 121. stavak 1. prvi podstavak točke (f) i (g)
--	--	Članak 121. stavci 2. i 3.
Članak 81. stavak 2.	--	Članak 121. stavak 4.
--	Članak 22. stavak 2.	Članak 121. stavak 5.
--	Članak 22. stavci 3. i 4.	Članak 121. stavak 6.
--	--	Članak 122.
Članak 82.	--	Članak 123.
Članak 83.	--	Članak 124.
Članak 2. točke 3. i 4.	--	--
Članak 8. stavak 1. točka (k)	--	--
Članak 8. stavak 1. točke (t) i (u)	--	--
Članak 20. stavci od 3. do 11.	--	--
Članak 27. stavak 1. točka (c)	--	--

Članak 27. stavak 4.	--	--
Članak 30.	--	--
Članak 31.	--	--
Članak 32. stavak 1.	--	--
Članak 36. stavak 3.	--	--
Članak 44. stavak 2.	--	--
Članak 45. stavci 3. i 4.	--	--
Članak 46. stavci 2., 3. i 4.	--	--
Članak 47. stavak 3.		
Članak 48.	--	--
Članak 49.	--	--
Članak 62. stavak 2. prvi podstavak točka (h)	--	--
--	Članak 2. stavak 4.	--
--	Članak 3. točka (a)	--
--	Članak 3. točka (h)	--
--	Članak 4. stavak 1. točke (c), (e) i (f)	--
--	Članak 4. stavak 4.	--
--	Članak 6. stavak 1. točke (b), (c) i (d)	--
--	Članak 6. stavak 2.	--
--	Članak 7. stavci 3., 4. i 5.	--
--	Članak 9. stavak 2. točka (k)	--
--	Članak 9. stavak 5. točka (b)	--

--	Članak 9. stavak 6.	--
--	Članak 9. stavak 7.	--
--	Članak 9. stavak 8.	--
--	Članak 9. stavak 9.	--
--	Članak 9. stavak 10.	--
--	Članak 10. stavak 2. točke (c) i (f)	--

-- Članak 10. stavak 7. --

--	Članak 11.	--
--	Članak 12. stavak 3.	--
--	Članak 16. stavak 4.	--
--	Članak 20. stavak 2.	--
--	Članak 20. stavak 6.	--
--	Članak 20. stavak 8.	--
--	Članak 20. stavak 9.	--
--	Članak 23.	--
--	Članak 24.	--

**Zajednička izjava Europskog parlamenta i Vijeća o mogućim mehanizmima za osiguravanje
privlačnosti Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu**

Očekuje se da će se Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu idućih godina suočiti s izazovima u ispunjavanju izvanrednih potreba za zapošljavanjem, osposobljavanjem i zadržavanjem kvalificiranog osoblja sa što šireg geografskog područja. S obzirom na mandat Agencije i na velik broj njezina osoblja, ključno je istražiti mehanizme koji bi omogućili osiguravanje privlačnosti Agencije kao poslodavca na temelju prilagodbe plaća osoblja Agencije u Varšavi, u skladu s primjenjivim pravom Unije.

Europski parlament i Vijeće stoga pozivaju Komisiju da procijeni osnovu i modalitete svih takvih odgovarajućih mehanizma, posebno pri predstavljanju prijedloga za reviziju Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, utvrđenih u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68¹. Svi takvi mehanizmi moraju biti proporcionalni važnosti postavljenih ciljeva i ne smiju dovesti do nejednakog postupanja među osobljem institucija, tijela, ureda i agencija Unije ako se te institucije, tijela, uredi i agencije Unije nalaze u sličnoj situaciji.

¹ SL L 56, 4.3.1968., str. 1.